Easy Travel Inc.

Cosolidator of major airlines

ਸਸਤੀਆਂ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ

Amritsar Special

JFK-Amritsar fare is $1090

JFK-Delhi fare is $975

Fare is round trip including all taxe

Tel:734-451-9526, Toll Free 866-51-INDIA

ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਧਰਮ ਭਾ ਜੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਅਮਨਟੈਲ

AMANTEL.COM

$100 'ਚ 126 ਘੰਟੇ (7560 ਮਿੰਟ)

Talk One Minute, Pay For One Minute

Customer Service Available 24/7

ਟੌਲ ਫਰੀ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ

1-800-717-1510, 732-982-4332/4333

Eleventh Year in Publication

ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਐਡੀਸ਼ਨ Price 50¢

Email:punjabtimes1@sbcglobal.net

www.punjabtimesusa.com

ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 11, Issue 38, September 18, 2010 20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074 Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਸੱਥਰ ਵਿਛਣੇ ਜਾਰੀ

ਅਮਨ ਪਹਿਲਕਦਮੀ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਬਣੀ ਰੁਕਾਵਟ

ਬਿੰਦਰ ਬਸਰਾ

ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੂਬੇ 'ਚ ਅਮਨ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਲਈ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਰਾਹ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਗੁੱਟ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਕੀਤੀ।

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਜਿਥੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਫੌਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰਾਜ 'ਚੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੋਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਖਬਰਦਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਧਰ ਅੱਗਜ਼ਨੀ ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਧਰ ਕੈਬਨਿਟ ਫੌਜ ਦੇ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 4 'ਤੇ)

ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਉਤੇ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ ਰੋਕਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਭਖਿਆ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਓਹਾਇਓ ਸਟੇਟ ਨੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਰ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਓਹਾਇਓ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲਏ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨੀਕ (ਆਈ ਟੀ) ਖੇਤਰ ਲਈ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਈ ਟੀ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਓਹਾਇਓ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੋਰ ਸੂਬੇ ਵੀ ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 4 ਤੇ)

ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਅਜਮਾਈ ਜਾਰੀ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਸਬੰਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚਲੇ ਪਰਸਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕਸੁਰਤਾ ਬਣਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਤਿੰਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਆਸਕਰ ਫਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਕੇ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਆਗੂ ਬੀਬੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਦਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਉਂਕਿ ਬਲਾਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਤਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ 27 ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਲਾਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੁਣ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਲੋਂ ਡੈਲੀਗੇਟ ਇਜਲਾਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਰਮਿਆਨ ਬੀਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇੜੇ ਇਕ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਤੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਇਸ ਡੈਡਲਾਕ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ਵੀ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਹੈਨਰੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਸੁੱਖ ਸਰਕਾਰੀਆ, ਸ੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਖੰਨਾ ਆਦਿ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਭੱਠਲ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 3 'ਤੇ)

ਸੁਸ਼ੀਲ ਬਣਿਆ ਕੁਸ਼ਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪੇਈਚਿੰਗ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਤਮਗ਼ਾ ਜਿੱਤ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਉਚਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰਦਿਆਂ ਮਾਸਕੋ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਕੁਸ਼ਤੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦੌਰਾਨ ਸੋਨ ਤਮਗ਼ਾ ਜਿੱਤ ਕੇ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਦੇਰ ਰਾਤ 66 ਕਿਲੋ ਵਰਗ ਵਿਚ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਰੂਸ ਦੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਗੋਗਾਏਵ ਏਲੇਨ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨ ਬਣਨ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ।

ਗ਼ੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਆਲਮੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸੋਨ ਤਮਗ਼ਾ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਿਆ। ਸੁਸ਼ੀਲ ਦੇ ਕੋਚ ਪਦਮਸ੍ਰੀ ਤੇ ਦਰੋਣਾਚਾਰੀਆ ਐਵਾਰਡੀ ਸਤਪਾਲ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਬਹੁਤ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 'ਤੇ)

Space Available

Please Call

847-359-0746

Dhillon Truck Stop

Dhillon Road Service

Interstate 40, exit 356, San Jon, NM

Gill Manj Gurdaspur Wale

ਪੰਜਾਬੀ ਢਾਬਾ

ਡੀਜ਼ਲ ਅਤੇ ਰੋਡ ਸਰਵਿਸ

New & Used Tires Oil Change

ਨਿਊ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਸਕੇਲ ਉਤੇ ਵੀ ਸਰਵਿਸ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

Ph:575-576-4111, 317-918-6776

ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਵਿਚ ਸਰਬਜੀਤ ਚੀਮੇ ਅਤੇ ਛਿੰਦੇ ਨੇ ਰੌਣਕਾਂ ਲਾਈਆਂ

ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਸੁਪਰ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਦੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਜਵਾ ਵਲੋਂ ਇਥੇ ਸਮੋਕੀ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਮੀਂਹ

ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ।

ਇਸ ਮੇਲੇ ਦਾ ਆਰੰਭ ਸਥਾਨਕ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀਪ ਮੰਗਲੀ ਨੇ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਪਿਛੋਂ ਸਟੇਜ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਹੇਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਚੀਮਾ ਨੇ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਅਤੇ ਅੱਡੀ ਥਿਰਕਣ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਐਸੀ ਝੜੀ ਲਾਈ ਕਿ ਸਰੋਤੇ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਮੌਸਮ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਨੂੰ ਭੁਲ-ਭੁਲਾ ਹੀ ਗਏ। ਆਪਣੀ ਵਖਰੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾ ਚੁਕੇ ਇਸ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਨਿੱਠ ਕੇ ਸੁਣਿਆ।

ਸਰਬਜੀਤ ਚੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਜਦੋਂ ਸਟੇਜ ਤੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦੇ ਨੇ 'ਪੁੱਤ ਜੱਟਾਂ ਦੇ' ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 'ਜਿਊਣਾ ਮੌੜ' ਤਕ ਅਨੇਕਾਂ ਗੀਤ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਫਰਮਾਇਸ਼ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਾਜਰ ਹੋਈ ਮਹਿਮਾਨ ਕਲਾਕਾਰ ਸੁਨੀਤਾ ਭੱਟੀ ਨੇ ਵੀ ਕਈ ਗੀਤ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਵਖਰੀ ਛਾਪ ਛਡੀ।

ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਸਰਬਜੀਤ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਟਰਾਈ ਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਲਿਸ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਕੁਝ ਅਫਸਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਖੀ ਗਈ। ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਖ-ਵਖ

ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੇ ਸਟਾਲ ਵੀ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਮੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸ੍ਰੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰੇ ਵਾਸਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਸ਼ਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਚਲੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਮੇਲੇ ਬਾਰੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰੇਗੀ 'ਇਕ ਕੁੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ'

ਸਿਰਸਾ: ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਇਕ ਕੁੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ 'ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਓਮ ਸਿਨੇ ਗਾਰਡਨ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਘੁੱਗੀ, ਦੀਪ ਢਿੱਲੋਂ, ਅਮਨ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਫਿਲਮ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦਰਸ਼ਨ ਦਰਵੇਸ਼ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 17 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਅਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜਦੋਜਹਿਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਸ ਕਲਾਕਾਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੱਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਇਕ ਕੁੜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ' ਫਿਲਮ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਖੁਦ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ

ਬ੍ਰਿਜਵਾਟਰ, ਨਿਊ ਜਰਸੀ: ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਲੰਘੀ 28 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਾਰਡਨ ਸਟੇਟ ਸਿੱਖ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਬ੍ਰਿਜਵਾਟਰ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਇਕ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਿਆਨੀ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਸਲ ਭੇਦ, ਕਿਰਪਾਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਰ ਸਬੰਧੀ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਜਦੋਜਹਿਦ ਕਰਨ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਮੌਕੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ, ਔਰਤਾਂ ਖਿਲਾਫ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਦੂਰ ਕਰਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਭ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਯੋਗ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚ ਸਿਖਿਆ ਲਈ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦੇਣ, ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਬ੍ਰਿਜਵਾਟਰ ਇਕਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾਸੂ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਗੁਰਿੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ ਤੇ ਸੁਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਸਕੱਤਰ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ ਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਅਤੇ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਡੀਆ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਪੰਨੂ ਨਾਲ ਫੋਨ 973-978-3034 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੇਲ: ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦਰਾਮਦਸ਼ੁਦਾ ਚੈਂਪੀਅਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 100% ਦੁੱਰਮ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ
ਸੇਲ: ਇੰਪੋਰਟਿਡ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਗਾੜ੍ਹਾ ਕਰਨ, ਖੋਏ ਦੀਆਂ ਮਿਠਾਈਆਂ, ਖੀਰ ਅਤੇ ਕੇਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਡੈਨੋ ਮਲਾਈਦਾਰ ਪਾਊਡਰ
ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪੈਰਾਬੁਆਇਲਡ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲ
ਚੈਂਪੀਅਨ ਆਟਾ ਚਪਾਤੀ, ਰੋਟੀ, ਕੇਕ, ਬ੍ਰੈਡ ਅਤੇ ਬੇਕਿੰਗ ਲਈ
ਟਰੁਥਆਲ ਗਾਜਰ ਦਾ ਰਸ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਜੂਲੀ: ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅੰਬਾਂ ਦਾ ਸ਼ਰਬਤ
ਸਿਹਤਮੰਦ ਖਾਓ ਮੀਡੋ ਬ੍ਰੈਂਡ ਕੋਲੈਸਟਰੋਲ ਮੁਕਤ ਵਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਵਰਤੋ

Wholesale Supplies: AFN 908-486-0077/United Cash & Carry 917-682-5604/ P. West 718-272-6383
When in Queens, NY tune on your radio to 1620AM to listion Hindi songs 24 Hrs.

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਅਜਮਾਈ ਜਾਰੀ

ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ 27 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੂਬਾਈ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਟਾਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 27 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਮਿੰਨੀ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦੇ ਹਾਵੀ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਏ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਉਪਰ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸੂਚੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਸਫਬੰਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਨੇਤਾ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਆਸਕਰ ਫਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਨੂੰ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੀ ਇਕ ਧੜੇ ਵਲੋਂ 'ਹਮਦਰਦੀ' ਬਟੋਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਆਰੰਭੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਚਾਰ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਪੈਂਫਲਿਟ ਛਾਪ ਕੇ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ, ਖਾਸਕਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਨੇਤਾ ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ, ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਨਾਮ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਉਂਜ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਨੇ 'ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ' ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਰੜਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸੂਚੀ ਦਾ ਰੜਕਵਾਂ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਘਟਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਧਰ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਈ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਤੀਵਾਦ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸੂਚੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਡੈਲੀਗੇਟ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਹੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਰਿੰਦੇ, ਦਾਗੀ ਤੇ ਕੱਟੜ ਅਤਿਵਾਦੀ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਰੌਚਕ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਮ ਵਰਕਰ ਲਈ 'ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਹਰਾ' ਮਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤਰਲੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ, ਸਮਾਣਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹਿੰਦਰਾ, ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੈਨੀ, ਗੋਪਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚਤਰਥ, ਐਮ.ਐਮ. ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਤੇ ਬੁਢਲਾਡਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਬਾਂਸਲ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਹਿਲਾ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੇ ਭਰਾ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਹਨ, ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਡੈਲੀਗੇਟ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਕ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਦੇ ਭਾਰੂ ਰਹਿਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁੱਸਾ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਮਹਿਲਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰਤਨਾ ਬੀਤੀ 10 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਗੂ ਆਰ.ਸੀ. ਖੂੰਟੀਆ, ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ., ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਨੇਤਾ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਆਗੂ ਨੂੰ ਬੈਠਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਖੂੰਟੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਸੁਣੇਗੀ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਗੈਰ ਸਰਗਰਮ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਡੈਲੀਗੇਟ ਬਨਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਖੂੰਟੀਆ ਨੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਿਆ। ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰਤਨਾ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਆਸਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਹ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ, ਨੂੰ ਡੈਲੀਗੇਟ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆਂ ਗਾਂਧੀ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮਹਿਲਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਭਾ ਠਾਕੁਰ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਸਧਾਰਨ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲ਼ਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਮ ਵਰਕਰ ਕਿਧਰ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਵਲੋਂ 27 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ 'ਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਿੰਨੀ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਨੂੰ 50 ਲੱਖ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਨੂੰ 10-10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੇ ਹਰੇਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਐਮ.ਪੀ. ਨੂੰ 5-5 ਲੱਖ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਧਾਇਕ ਨੂੰ 1-1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ 50-50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 3 ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅੰਬਿਕਾ ਸੋਨੀ, ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ, ਜਦਕਿ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੋਹਾਲੀ ਸੈਸ਼ਨ ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਢੇ 4 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ। ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਵੀ ਤਕਰੀਬਨ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਰਕਮ ਘੱਟ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾ ਕੇ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਤੁਲਨਾ ਨਹਿਰੂ ਨਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਖੁਸ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਬੀਤੀ 10 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਾਬਲ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਰਜ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਮਤਭੇਦ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ''ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਰਮਿਆਨ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਅਤੇ ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਉਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਵਾਜ਼ਨ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।''

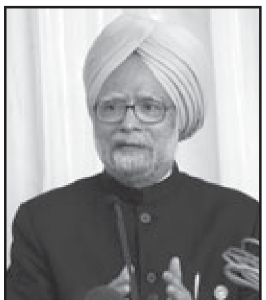

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਐਨ.ਟੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਇਕ ਥਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨ ਅਕਵਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਰਸਾਲੇ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ।

ਭੱਠਲ ਖੇਮੇ ਵਿਚ ਹੋਈ ਕੈਪਟਨ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ

ਬਠਿੰਡਾ: ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਭਖਵੇਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਬੀਤੀ 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਲਾਇਆ ਧਰਨਾ ਗਿਣਾਤਮਕ ਤੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਹੀ ਇਕ ਵੱਡਾ ਜਨਤਕ ਐਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਇਕ ਫਤਵਾ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਥਾਨਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਨੁੱਕੜ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਕਾਈ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸਾਹਮਣੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਰਹੀ, ਉਥੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀਦਾ ਨੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਲਟ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤਿਆਗ ਦੀ ਬਜਾਇ ਇਸ ਕਦਰ ਗੰਧਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਦਰੀਆਂ ਵਿਛਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਜਦ ਸ੍ਰੀ ਜੀਦਾ ਨੇ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਰਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਮੁਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਕੁਸਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਫਤਵਾ ਦੇਣ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਬਾਹਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰਕੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਅਕਾਸ਼ ਗੁੰਜਾਊ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣੇ ਆਗੂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸਾਧਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਅਤੀਤ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਜੱਸੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਇਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭੱਠਲ ਖੇਮੇ 'ਚ ਕੈਪਟਨ ਪੱਖੀ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਕਾਡਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮਝੌਤਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਹੜਤਾਲੀ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ 68 ਅਧਿਆਪਕ ਬੀਤੀ 13 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਮੋਗੇ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹੜਤਾਲੀ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

PANNUN THE LAW FIRM
ATTORNEYS & COUNSELLORS
ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ
ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਬੰਦ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਸੀ ਡੀਪੋਰਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ
ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਅ
- ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਪੀਲਜ਼
- ਰੀਲੀਜਿਅਸ ਵਰਕਰਜ਼
- ਬੋਨਾਫਾਇਡ ਅਸਾਇਲਮ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼
ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਕੇਸਿਜ਼
- ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲਜ
- 9th & 2nd ਸਰਕਿਟ ਅਪੀਲਜ਼
- ਕੈਨਸੇਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ

NEW YORK
T 718.672.8000
JACKSON HEIGHTS, NY 11370
CALIFORNIA
T 510.796.9000
39300 CIVIC CENTER DR, SUITE 170 FREMONT, CA 94538
FREMONT, CA 94538
* ADMITTED IN THE STATE OF NEW YORK ONLY

ਅਲਬਾਮਾ ਵਿਚ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਕਾਊ ਹੈ
ਅਲਬਾਮਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਚਲਦਾ ਇੰਡੀਅਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਕਾਊ ਹੈ।
*ਫਰੀ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਬਿਲਡਿੰਗ *ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੋਕੇਸ਼ਨ
*ਵਾਜਬ ਰੈਂਟ *ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੀਜ਼
ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ 35 ਤੋਂ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਫੋਨ 850-510-3466

ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਸਬੰਧੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਭਰੋਸਾ

ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ: ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਦਾ ਵਫ਼ਦ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਕਤ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਣੀ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਵਫ਼ਦ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨਗੇ ਤੇ ਇਸਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰਨਗੇ।

ਇਸ ਵਫ਼ਦ ਵਿਚ ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੜਾ ਪਿੰਡ, ਕਮਿਕਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਖੜੂਰ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਈਸੜੂ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਸਲਾਣਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਗਾ ਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਉਕਤ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸੂਚੀ ਕਦੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਇਸਦਾ ਠੱਪਾ ਲਗਾ ਕੇ ਅਕਸਰ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਬੜਾ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸੰਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਗੁਪਤ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ 2009 ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ 2010 ਵਿਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਨਿਵਾਸੀ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਨਿਵਾਸੀ ਬੀਬੀ ਸੁਭਨੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ ਜਦਕਿ ਜਨਤਕ ਹੋਈ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਸਬੰਧੀ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ) ਦੇ ਆਗੂ ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੜਾ ਪਿੰਡ ਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਦੇ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਜਨਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ ਜਨਤਕ ਹੋਈ ਇਸ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਗੈਰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਜੋ 185 ਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ 169 ਨਾਂ ਹੀ ਬਣਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੋ-ਦੋ ਅਤੇ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਪਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁਧ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਲੁੱਟ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਤੇ ਦਲ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ 'ਅਤਿਵਾਦ' ਦਾ ਠੱਪਾ ਲਗਾ ਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਰੰਜਸ਼ਾਂ ਤੇ ਆਗਾਮੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਝੂਠੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਠੇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(ਸਫਾ ਇਕ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਵਿਚ ਸੱਥਰ ਵਿਛਣੇ ਜਾਰੀ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸੰਬਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਲਈ ਮਤਭੇਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਵਿਚ ਈਦ-ਉਲ-ਫਿਤਰ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸਾੜ ਫੂਕ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਦਾ ਸਵਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਮੰਚ 'ਤੇ ਇਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਚ ਜੁਟੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਬੇਕਾਬੂ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸਾੜ ਫੂਕ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਅਤੇ ਵਾਦੀ ਦੇ ਹੋਰ ਕਸਬਿਆਂ ਅਨੰਤਨਾਗ, ਬਿਜਬਹੇੜਾ, ਪੁਲਵਾਮਾ, ਕਾਕਾਪੋਰਾ ਤੇ ਸੋਪੋਰ (ਸਾਰੇ ਦੱਖਣੀ ਕਸ਼ਮੀਰ) ਅਤੇ ਬਾਰਾਮੂਲਾ (ਉਤਰੀ ਕਸ਼ਮੀਰ) ਵਿਚ ਮੁੜ ਕਰਫਿਊ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ 9 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਹੀ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲਾਲ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਪਿੱਛੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭੜਕੇ ਹਜੂਮ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਕਰਾਈਮ ਬਰਾਂਚ ਸਣੇ ਪਾਵਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਰਤਬਲ ਦਰਗਾਹ ਸਥਿਤ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਇਹ ਰੈਲੀ ਹੁਰੀਅਤ ਦੇ ਨਰਮ ਖਿਆਲੀ ਧੜੇ ਦੇ ਆਗੂ ਮੀਰਵਾਇਜ਼ ਉਮਰ ਫਾਰੂਕ, ਜੇ.ਕੇ.ਐਲ.ਐਫ. ਦੇ ਮੁਹੰਮਦ ਯਾਸੀਨ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਗਰਮਖਿਆਲੀ ਆਗੂ ਨਿਸਾਰ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਦੀ ਸੀ।

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਤਾਜ਼ਾ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸਾੜਫੂਕ ਲਈ ਹੁਰੀਅਤ ਦੇ ਨਰਮ-ਖਿਆਲੀ ਨੇਤਾ ਮੀਰਵਾਇਜ਼ ਉਮਰ ਫਾਰੂਕ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਚ ਰੋੜਾ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਧਰ ਮੀਰਵਾਇਜ਼ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਇਸ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਵਾਂਗਾ।

ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਇਸ ਜਾਰੀ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਹਜੂਮ ਨੇ ਲੰਘੀ 12 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਪੀਰਜ਼ਾਦਾ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਦ ਦੀ ਅਨੰਤਨਾਗ ਵਿਚਲੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਪਈਆਂ। ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ 'ਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੀ 11 ਜੂਨ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਦੌਰ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 70 ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਤਾਜ਼ਾ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ (ਏ.ਐਫ.ਐਸ.ਪੀ.ਏ.) ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਜ਼ਾਰਤ 'ਚ ਮੱਤਭੇਦ ਦੀਆਂ ਆਈਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਏ.ਕੇ. ਐਂਟੋਨੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੱਤਭੇਦਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੋਰ ਗਰੁਪ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਬਾਰੇ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਕਿਸੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਘਾਟੀ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹਿੰਸਾ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸੂਬੇ 'ਚ ਅਮਨ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਰਾਹ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਗੁੱਟ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਸਾਰਥਿਕ ਸਿੱਟੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਏ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਰਾਹ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਗੁੱਟ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਘੇਰੇ 'ਚ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਇਕ ਪੇਚੀਦਾ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਸਾਡੇ ਰੌਸ਼ਨ ਦਿਮਾਗ ਆਗੂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਡਤ ਨਹਿਰੂ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਧਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੈਬਨਿਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੀ, ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਬਦੁੱਲਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ (ਏ.ਐਫ.ਐਸ.ਪੀ.ਏ.) ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਡਿੱਗੇਗਾ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਉਚ ਆਗੂਆਂ ਸੁਸ਼ਮਾ ਸਵਰਾਜ, ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ, ਐਸ.ਐਸ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਹਾਲਾਤ ਅਚਾਨਕ ਬਦਤਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਸੋਧ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਠਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਜੋਰ ਨਾਲ ਉਠ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਾਲ ਮੌਤਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਭੜਕ ਰਹੀ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੜ ਚਲਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਗੋਲੀ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਥੰਮਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਕੜੀ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ 'ਚ ਅਮਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਅਟਕ ਰਹੇ ਰੋੜੇ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵਾਦੀ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਮੰਗਿਆ ਹੈ।

ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ ਰੋਕਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਭਖਿਆ

ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਓਹਾਇਓ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਟੈਡ ਸਟਰਕਲੈਂਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਿੱਥੇ ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨ 'ਚ ਦੇਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਕੰਮਕਾਰ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਈ ਟੀ ਮਾਹਰ ਓਹਾਇਓ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਚੀ-ਸਮਝੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਟੱਪ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸਸਤਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਇਸ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਤਰਜ਼ੀਹ ਦਿੰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੂਚਨਾ ਤਕਨੀਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਓਹਾਇਓ ਸਟੇਟ ਦੀ ਸਖਤ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨੈਸਕਾਮ (ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ ਕੰਪਨੀਜ਼) ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨੀਕ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੇ ਓਹਾਇਓ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਿਲ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਨੈਸਕਾਮ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਣਗੇ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਕੰਪਨੀ ਇਨਫੋਸਿਸ ਨੇ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਇਨਫੋਸਿਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਰਿਸ ਗੋਪਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਓਹਾਇਓ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਚਿੰਤਤ ਜ਼ਰੂਰ ਹਾਂ ਪਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਡੇ ਵਪਾਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਸਾਡਾ ਵਪਾਰ ਘਰੇਲੂ ਸਪਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੈਸਕਾਮ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਖਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨੈਸਕਾਮ ਨੇ ਓਹਾਇਓ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਾਹਰਾ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਲਾਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਓਹਾਇਓ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨੈਸਕਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਤੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੈਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸ੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਓਹਾਇਓ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਟੇਡ ਸਿਟ੍ਰਿਕਲੈਂਡ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜੀ-20 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸੂਬੇ ਵਲੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਸੂਬੇ ਇਹ ਕਦਮ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੀ-20 ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਦ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਓਹਾਇਓ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਕ ਸੂਬੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਦੋਤਰਫਾ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਟਿਕ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਲਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਿਆ, ਬਲਕਿ ਸੰਬੰਧ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਟਿਮੋਥੀ ਰੋਮਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਓਹਾਇਓ ਵਲੋਂ ਆਈ ਟੀ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ 'ਤੇ ਲਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਵਪਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਰਾਜਦੂਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਇਕ ਨਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਉਧਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਦਾ 51 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨੀਕ ਉਦਯੋਗ (ਆਈ.ਟੀ.) ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਓਹਾਇਓ ਵਲੋਂ ਲਗਾਈ ਰੋਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਐਚ-1ਬੀ ਅਤੇ ਐਲ-1 ਵੀਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ 'ਚ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਇਨਫੋਸਿਸ, ਵਿਪਰੋ, ਐਚ ਸੀ ਐਲ, ਟੀ ਸੀ ਐਸ ਆਦਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਨਿਰਯਾਤ ਆਮਦਨ 'ਚੋਂ 60 ਫੀਸਦੀ ਆਮਦਨ ਅਮਰੀਕੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ- ਓਬਾਮਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਦੀ ਏਜੰਡੇ ਵਲ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਵਿਚ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਬੁੱਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਗੇ।

ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਛੋਟ ਦੇਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਧਾ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ। ਅਮਰੀਕੀ ਸੂਬੇ ਓਹਾਇਓ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹੀ ਫਰਕ ਹੈ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਅਤੇ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿਚ।

ਤਿਰਛੀ ਨਜ਼ਰ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ, ਸਟਾਕਟਨ
ਫੋਨ:209-992-7185

***ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਉਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤੇ-ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਹਾੜ**

-ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਾਲਮ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਦਾ ਠੇਕਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਐ।

***ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਮਤਭੇਦ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਦਲ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ**

-ਅਜੀਬ ਢੀਠਤਾਈ ਐ!

***ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ**

-ਘਪਲਿਆਂ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਵਾਹਵਾ ਸੋਹਣੀ ਸੀ, ਹੋਰ ਵੀ ਹੈਗੀਆਂ?

***ਪੰਜ ਪਿੰਡਾਂ ਪਿਛੇ ਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਦੋ ਪਿੰਡਾਂ ਪਿਛੇ ਇਕ ਠੇਕਾ**

-ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਰੌਲਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੇ ਐ ਬਈ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

***ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਫਲੱਸ਼ਿੰਗ ਵਿਖੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ**

-ਮੰਦਿਰ 'ਚ ਮਾਤਾ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਗਾਉਣ ਲਈ?

***ਨਲਵੀ ਤੇ ਝੀਂਡਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਚਮਚੇ-ਮੱਕੜ**

-ਤੇ ਅਸੀਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ।

***ਮੰਦਿਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ. ਐਚ. ਪੀ. ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਵਿਚਾਰਾਂਗਾ-ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ**

-ਵਿਚਾਰ ਲਓ ਪਰ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਈ ਚੱਲੂ।

***ਫੌਜ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ-ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਿਲਾਨੀ**

-ਦਿਲ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਰਖਨੇ ਕੋ ਗ਼ਾਲਿਬ ਯੇ ਖਯਾਲ ਅੱਛਾ ਹੈ।

ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣਗੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਭਾਅ

ਬਰਾਂਡਡ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਭਲੇ ਵੇਲਿਆਂ 'ਚ ਸੁਨਿਆਰੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਲੁਹਾਰ ਲੋਹਾ ਕੁੱਟਦੇ ਸਨ, ਤਰਖਾਣ ਲੱਕੜ ਦੀ ਇਮਾਰਤਸਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਜੱਟ ਵਾਹੀ ਖੇਤੀ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ-ਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਨ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਿੱਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੋਨਾ ਸੁਨਿਆਰਿਆਂ ਦਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਜੱਟਾਂ ਦੀ। ਪਰ ਵੇਲਿਆਂ ਦੀ ਸਿਤਮਜ਼ਰੀਫ਼ੀ ਵੇਖੋ ਕਿ ਸੋਨਾ ਹੁਣ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਹੀ ਗੱਲ ਜੱਟਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ, ਉਹ ਵੀ ਧਨਾਢ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਾਹੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉਪਰ ਮੈਟਰੋ ਵਿਛਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤੇਲ ਪਾਈਪਾਂ ਵਿਛਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਮਲਟੀਪਲੈਕਸ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਚੁੰਧਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਸਮੇਤ ਬਰਾਂਡਡ ਸਵਰਨ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਉਤਪਤੀ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਸੋਨਾ ਵਪਾਰੀਆਂ, ਸੁਨਿਆਰਿਆਂ ਤੇ ਨਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਗਲੋਬਲ ਪਿੰਡ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਸੋਨੇ 'ਤੇ ਹੀ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੋਨੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੇ ਸੋਨਾ ਭੰਡਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਏਸੇ ਚਲਨ ਕਾਰਨ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਖਪਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੀਰੇ-ਮੋਤੀਆਂ ਜੜੇ ਸਵਰਨ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਚੌਥੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਏਥੋਂ ਦੀ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵੀਹ ਤੋਂ ਤੀਹ ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਜ਼ਨ-2015 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ 2015 ਤਕ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਿਚਲੀ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਮੰਡੀ ਅਮਰੀਕੀ ਮੰਡੀ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਏਗੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰੀ ਬੈਠੀ ਹੈ।

ਇਕ ਵੇਲਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਨਿੱਕੇ-ਮੋਟੇ ਸੁਨਿਆਰੇ ਪਿੰਡ, ਕਸਬੇ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਤਿਥ-ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵੇਲੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਵੇਲੇ ਇਸ ਕਦਰ ਬਦਲੇ ਹਨ ਕਿ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਕੁੱਦ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਵਾਹਵਾ ਢਾਹ ਲਾਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਖਰੀਦਦਾਰ ਤਨਿਸ਼ਕ, ਗੀਤਾਂਜਲੀ, ਜਾਇਰਾ, ਗਿਲੀ ਨਕਸ਼ਤਰਾ, ਆਸਮੀ, ਡੀ. ਡਾਮਸ, ਸੰਗਨੀ, ਦਿਵਾ, ਮਾਇਆ ਗੋਲਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਗਰੰਟੀ/ਵਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਗਹਿਣੇ ਖਰੀਦਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੜੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੋਨੇ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਬੈਂਕ ਤੇ ਡਾਕਖਾਨੇ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਸੰਸਾਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਕ ਵੇਲੇ ਲੜਖੜਾਈ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਹੁਣ ਲਗਪਗ ਸਥਿਰ ਹੈ। ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂਯੋਗ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਜੋੜ-ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਖਰਚਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਨਾਰੀਆਂ ਵੀ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਇਸ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਹਾਨਣਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਿਆਰਾਂ ਵਾਲੇ ਗਹਿਣੇ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਵਲ ਰੁਚਿਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਰਾਵੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਗਹਿਣੇ ਪਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਰਲਡ ਗੋਲਡ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਛਿਮਾਹੀ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 365 ਟਨ ਸੋਨਾ ਬਾਹਰੋਂ ਮੰਗਵਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਬੀਤੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ 188 ਟਨ ਸੋਨਾ ਬਾਹਰੋਂ ਮੰਗਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੰਗ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਵਧਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਟਰਾਈ ਸਿਟੀ 'ਚ ਸਵਰਨ ਤੇ ਡਾਇਮੰਡ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪੀ.ਪੀ. ਜਿਊਲਰਜ਼, ਤਲਵਾਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਅਤੇ ਤਨਿਸ਼ਕ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਬਾਖੂਬੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੈਕਟਰ-17 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਤਨਿਸ਼ਕ ਸ਼ੋਅ ਰੂਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਬਡਵਾਲ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਆਏ ਬਦਲਾਓ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਗਾਹਕ ਲੀਕ ਤੋਂ ਹਟਕੇ ਨਵੇਂ ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਡੀਜ਼ਾਈਨਾਂ ਵਾਲੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੇ ਗਹਿਣੇ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਤਨਿਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਵੈਡਿੰਗ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ, ਕੁੰਦਨ ਜਿਊਲਰੀ, ਪੋਲਕੀ ਜਿਊਲਰੀ ਅਤੇ ਤਾਜ ਮਹੱਲ 'ਤੇ ਹੋਈ ਕਾਰੀਗਰੀ ਵਰਗੀ ਜਿਊਲਰੀ ਵਾਲੀ ਤਾਜ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੀਰੇ ਜੜੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦਿਨ-ਬਦਿਨ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗਾਹਕ ਵੀ ਸਿੱਕੇਬੰਦ ਤੇ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੰਬੋਲਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਸਾਡੀਆਂ ਕਿੱਟੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸੋਨ-ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਸੁਆਣੀਆਂ ਗਿਆਰਾਂ ਮਾਸਕ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਕਿਸ਼ਤ ਤਨਿਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਹਿਣੇ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੀ ਖਾਹਸ਼ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਲੀ ਤੱਕ ਸੋਨਾ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਸ ਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਏਗਾ। ਜਾਇਰਾ ਡਾਇਮੰਡਜ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਜ ਜੈਨ ਦਾ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਲਿਹਾਜ਼ਾ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਏ. ਡੀ. ਸੀ. ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਘੁਟਾਲਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਵਿਕਾਸ) ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਹੋਏ ਘੁਟਾਲੇ ਦੀ ਤਾਣੀ ਹੋਰ ਉਲਝਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਘੁਟਾਲੇ ਵਿਚ ਏ.ਡੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਫਰਜ਼ੀ ਖਾਤੇ ਵਿਚੋਂ 49.52 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਘੁਟਾਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ.ਡੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਸਲੀ ਖਾਤੇ ਵਿਚੋਂ 32.36 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਢਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਨਵਾਂ ਘੁਟਾਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਵਾਂ ਘੁਟਾਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਬਾਅਦ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨਜ਼ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਬਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸਾਬਕਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਫਰਮ ਓਸਾਗੋ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

INDO US EXPRESS, INC.
Worlwide Couriers * Freight Forwards
Domestic & Local Delivery
We Thank Our Customers For Their Trust & Loyalty
17 Years of Excellent Customer Service
FOR COMPETITIVE RATES CALL
1-800-870-5845
PICK-UP & DELIVERY
ANYWHERE IN USA
43-50, 11th St., Suite No. 109, LIC, New York, N.Y.11101
Tel: 212-447-5720 • Fax: 212-213-3622
www.indousexpress.com
Email: GSingh9070@aol.com • Cell: 1-347-538-7041
7 Days A Week
CALL ABOUT OUR SPECIAL RATES TO
INDIA

Quick Stop 40, Oklahoma
Help Wanted
ਓਕਲਹੋਮਾ ਵਿਚ ਫਰੀਵੇ ਉਤੇ ਸਥਿਤ ਟਰੱਕ ਸਟਾਪ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:
ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰ
ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਸ਼ੀਅਰ, ਕੁੱਕ ਅਤੇ ਵੇਟਰ ਸਟਾਫ
ਟਰੱਕ ਰਿਪੇਅਰ ਸ਼ਾਪ ਲਈ ਮਕੈਨਿਕ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਰ
ਕਾਲ ਕਰੋ:832-512-7172

Punjab Times

Established in 2000
11th Year in Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018

Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Editor:
Amolak Singh Jammu
Astt. Editor:
Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh

Graphics:
Mandeep Singh

Our Columnists
Ashok Bhaura
Tarlochan Singh Dupalpur
Baljit Basi
Prof. Kulwant S. Romana

California Bureau:
Mandeep Mann
661-889-1927
Shiara Dhindsa
Photographer
661-703-6664

New York
Iqbal S. Jabowalia
917-375-6395
Circulation
Harbhajan Singh
917-856-5229

Jalandhar Bureau:
Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-279-1422

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Missisipi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusettes, Washington, Kansas, Minnesota, New York

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 80 ਡਾਲਰ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 375 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਖਬਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਹਿੰਸਾ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ

ਜਲੰਧਰ: ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੂੰ ਅਗਨ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਵਿਚ ਜਬਰਦਸਤ ਗੁਸੇ ਦੀ ਲਹਿਰ ਫੈਲ ਗਈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਇਸ ਖਬਰ ਪਿਛੋਂ ਵਾਪਰੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ 15 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਜਦੋਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਸਲਿਮ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਬੀਤੀ 13 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕੀਤੇ। ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਰਫ਼ਿਊ ਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਅਹਿਮਦਗੜ੍ਹ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਰਖਿਆ ਗਿਆ। ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੂੰ ਸਾੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਭੜਕ ਪਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਚਰਚ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿਚ ਹਾਲਾਤ ਆਮ ਵਾਂਗ ਹੋਣ ਤਕ ਕਰਫ਼ਿਊ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਬੀਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ ਸੀ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਇਸਾਈਆਂ ਦੇ ਇਕ ਸਮੂਹ ਨੇ ਕੁਰਾਨ ਦੇ ਕੁੱਝ ਪੰਨੇ ਪਾੜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰੰਡਾਲ ਟੈਰੀ ਨਾਮੀ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬੁਝਾਰਤ ਬੰਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਲਾਮ ਇਕ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਐਂਡਰਿਊ ਬੇਕਹਮ ਨੇ ਕੁਰਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਸੰਦੇਸ਼ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਾਈਆਂ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕੁਰਾਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚੋਂ ਕੁੱਝ ਪੰਨੇ ਪਾੜ ਦਿੱਤੇ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਹਰੇ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਸਾੜਿਆ। ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਵਾਧੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਬੀਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ 8 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਥਿਤੀ ਉਦੋਂ ਵਿਗੜਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨਾਂ 'ਤੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਅੱਗੇ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਸਾੜਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਭੜਕ ਉਠੇ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਹਤਿਆਤ ਵਜੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੀ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ। ਕਰਫਿਊ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ, ਪੁਲੀਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਗਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੋਹਤਬਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਬੈਠਕਾਂ ਕਰਕੇ ਆਮ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

12-13 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਹਾਲਾਤ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਸ੍ਰੀ ਜਤਿੰਦਰ ਜੈਨ ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹਰਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਸ. ਐਚ.ਐਸ. ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਫ਼ਲੈਗ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਫ਼ਤੀ ਅਤੇ ਪਾਦਰੀ ਸਿਲਬਾਦਾਸ ਨੇ ਕੁਰਾਨ ਸਾੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਈਸਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਏ ਰਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਜਤਿੰਦਰ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੁੱਲੜਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਮਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚਰਚ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਹਨ। ਖ਼ਬਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਥਾਨਕ ਐਚ.ਐਚ.ਓ. ਸ. ਉਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਉਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਜਮਤ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਡਾ. ਅਨਵਾਰ ਸਿਦੀਕੀ, ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ, ਤਾਹਿਰ ਕਾਸਮੀ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਉਸਮਾਨ ਸਣੇ 150 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਣਪਛਾਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁਧ ਧਾਰਾ 307 ਅਧੀਨ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ 12 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਅਹਿਮਦਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਈਦਗਾਹ ਨੇੜੇ ਅਹਿਮਦਗੜ੍ਹ ਛੰਨਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਝੰਡੇ ਕਾਲੇ ਕਰ ਕੇ ਫੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੁਧ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਨਾਹਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਨਦੀਮ ਅਨਵਾਰ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕੀਤਾ। ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਸਿਟੀ ਸ. ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਨਹਿਰਾ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿਤੀਆਂ। ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਰਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿਤੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ।

ਲਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਰਾਏਕੋਟ ਵਿਚ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੂਰਵਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੂੰ ਸਾੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿਰੁਧ ਅਪਣਾ ਰੋਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਸਥਾਨਕ ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ ਤੋਂ ਹਾਫ਼ਿਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਮੁਰਸਲੀਨ, ਮੁਹੰਮਦ ਅਨਵਰ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਇਮਰਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਤਲਵੰਡੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਤਣਾਅ: ਉਧਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸਾਈ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੱਡੋ-ਅੱਡ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਇਸਾਈਆਂ ਨੇ ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਚੌਕ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਜੰਮ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਉਥੇ ਸਥਿਤੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਰਹੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਜਿਉਂ ਹੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਇਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਚੌਕ 'ਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਚੌਕ ਵਿਚ ਟਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸਾਈ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਚਰਚ ਵਿਚ ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਜੰਮ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਲੈ ਕੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚੇ।

ਲੁਧਿਆਣਾ ਮਹਾਂਨਗਰ ਵਿਚ ਫੀਲਡਗੰਜ ਚੌਕ 'ਚ ਸਥਿਤ ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਝੰਡੇ ਸਾੜ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨੰਗੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਹਿਰਾ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰਸਤਾ ਜਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਇਮਾਮ ਮੌਲਾਨਾ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਸਾਨੀ ਲੁਧਿਆਣਵੀ ਨੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਵਿੱਤਰ ਕੁਰਾਨ ਦੇ ਪੰਨੇ ਪਾੜ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸਲਾਮ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹਿੰਸਾ, 15 ਮੌਤਾਂ

ਸ੍ਰੀਨਗਰ: ਈਸਾਈਆਂ ਦੀ ਇਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਖੇ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੂੰ ਅਗਨ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਕਰਫ਼ਿਊ ਤੋਂ ਬਾਗ਼ੀ ਹੋ ਕੇ ਬੀਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹਿੰਸਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫ਼ਾਇਰਿੰਗ ਵਿਚ 15 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦਕਿ 70 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆਈ ਭੀੜ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 'ਅਮਰੀਕਾ ਮੁਰਦਾਬਾਦ' ਅਤੇ 'ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਰਦਾਬਾਦ' ਵਰਗੇ ਨਾਹਰੇ ਲਗਾਏ।

ਇਕ ਚੈਨਲ ਉਤੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੁਰਾਨ ਨੂੰ ਅਗਨ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਵਿਖਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਸ਼ਮੀਰੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਫ਼ਿਊ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਰਾਤ ਭਰ ਸ੍ਰੀਨਗਰ, ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਬਡਗਾਮ ਅਤੇ ਬਾਰਾਮੂਲਾ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੁਧ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਸੜਕਾਂ ਜਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਤਿਲਾਵਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਮੁਸਲਿਮ ਨੇਤਾ ਆਗਾ ਸਈਅਦ ਹਸਨ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਦੋਂ ਤਕ ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾਂਗੇ ਜਦੋਂ ਤਕ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ।" ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਹਾਲਾਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ 70 ਨੌਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸੁਸ਼ੀਲ ਬਣਿਆ ਕੁਸ਼ਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨ

ਖ਼ੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਸ਼ੀਲ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਇਹ ਕਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਿਆ।"

ਸੁਸ਼ੀਲ ਨੇ ਏਲੇਨ ਨੂੰ 2-0 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਮਾਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੇਰੇ 66 ਕਿਲੋ ਵਰਗ ਵਿਚ 32 ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਬਾਈ ਮਿਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫ਼ਾਈਨਲ ਜਿੱਤਣ ਤੱਕ ਉਸ ਨੇ 6 ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਕੁਸ਼ਤੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਅਤੇ ਆਖ਼ਰੀ ਦਿਨ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੇ 3 ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ 10 ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦਾ ਦਸਤਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਦੇ ਹੀ ਹੱਥ ਲੱਗੀ। ਭਾਰਤ ਉਂਜ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕੁਸ਼ਤੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਤਮਗੇ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸੋਨੇ ਦਾ ਤਮਗ਼ਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੁਸ਼ੀਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦਿਵਾਇਆ।

ਪਹਿਲੇ ਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਬਾਈ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਸ਼ੀਲ ਨੇ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਯੂਨਾਨ ਦੇ ਏ. ਏਕਰੀਟਿਏਫ਼ ਨੂੰ, ਤੀਜੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਯੂਨਾਨ ਦੇ ਹੀ ਡੋਮ ਮਾਰਟਿਨ ਨੂੰ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਮੰਗੋਲੀਆ ਦੇ ਬਾਇਨਾਜੇਵ ਬੈਤੋਰਿੰਗ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸੈਮੀ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਥਾਂ ਬਣਾਈ। ਸੈਮੀ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਅਜ਼ਰਬਾਈਜਾਨ ਦੇ ਹਸਾਲੋਵ ਜੈਬ੍ਰੀਅਲ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਖ਼ੀਰ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਏਲੇਨ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਖ਼ਿਤਾਬ ਆਪਣੇ ਨਾ ਲਵਾਇਆ।

ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਝੜਪ 'ਚ ਲਾਡਵਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ

ਹਿਸਾਰ: ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਜਾਟ ਹੁਣ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਅੜ ਗਏ ਹਨ। ਹਿਸਾਰ-ਹਾਂਸੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਪਿੰਡ ਮਇਅੜ ਵਿਚ ਬੀਤੀ 13 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਜਾਟਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਅੰਦੋਲਨ ਹਿੰਸਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਵਿਚਾਲੇ ਰੱਜ ਕੇ ਟਕਰਾਅ ਹੋਇਆ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਛੱਡੀ, ਫਿਰ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਖਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲਾਡਵਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਸੁਨੀਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਨਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁਲੀਸ ਚਲੀ ਗਈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਹਿਸਾਰ ਛਾਉਣੀ ਸਥਿਤ ਪੁਲੀਸ ਚੌਕੀ ਸਾੜ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਐਸ.ਪੀ. ਸੁਭਾਸ਼ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਸ.ਪੀ. ਪੰਕਜ ਨੈਨ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਜਾਟ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਸੋਨੀਪਤ ਵਿਚ ਜਾਟ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਮੀਂਹ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉੱਤਰ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੌਮੀ ਸ਼ਾਹਰਾਹ 'ਤੇ ਜਾਮ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਇਆੜ ਪਿੰਡ 'ਚ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਆਏ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲੀਸ 'ਤੇ ਪਥਰਾਓ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਜਾਟਾਂ ਨੇ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਇਕ ਬੱਸ, ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੀਆਂ ਦੋ ਗੱਡੀਆਂ, ਇਕ ਟਰੱਕ ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਦੋ ਵਾਹਨ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ।

ਯੂ.ਕੇ. 'ਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮਝੌਤਾ

ਲੰਦਨ: ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਵੂਲਰਹਮਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਐਨ. ਆਰ.ਆਈ. ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਲਾਰਡ ਸਵਰਾਜ ਪਾਲ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਬੀਬੀ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ (ਡਾ.)
ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ)
ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ
ਸ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ
ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ

ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸ੍ਰੀ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ
ਸ. ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਸ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ
ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ (ਮਿਲਵਾਕੀ)

ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ
ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਸ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਮੰਗਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਜੇਸਨ ਕੈਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਕ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਵਫਦ ਬੀਤੀ 9 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਕੈਨੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਢਿੱਲ ਨਾ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰਾਹ ਲੱਭਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਧਾਰਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਨਰਲ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਆਏ ਵਫਦ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਕੈਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਨੇਡੀਅਨ ਅੰਬੈਸੀ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰਨ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਸਮੱਸਿਆ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕਨੈਡਾ ਦੇ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਜੇਸਨ ਕੈਨੀ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸ. ਬਾਦਲ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਕੈਨੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅੰਬੈਸੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਰਨ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨੇੜੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਯਮਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਕੈਨੀ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ੇ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕੇ।

ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਕੈਨੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਲਗਭਗ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਚ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਚੋਖਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ. ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਉਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭੇਜਣ ਜੋ ਆਪਣੀ ਉਚ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਉਪਚਾਰਿਕਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਜਰੂਰਤ 'ਤੇ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਕੈਨੀ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹੋਰ ਦੂਸਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਜਿਥੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵੇਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਾਂਝੇ ਉਦਮ ਰਾਹੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਿਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀਤੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਕੈਨੀ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਕੈਨੀ ਵਲੋਂ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀ, ਹਾਈਟੈਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

ਇਥੇ ਸ੍ਰੀ ਕੈਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਹਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਜੈਮੇ ਇਲੈਕਟੋਨ, ਐਮ.ਪੀ. ਨੀਨਾ ਗਰੇਵਾਲ, ਐਮ.ਪੀ. ਸ੍ਰੀ ਟਿਮ ਉਪਲ, ਐਮ.ਪੀ. ਸ੍ਰੀ ਪੈਟਰਿਕ ਬਰਾਊਨ, ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸ੍ਰੀ ਸਕਾਟ ਸਲੈਸਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਰਿਜ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਰਿਨਾਲਡ ਗਿਲਬਰਟ, ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੈਨੇਜਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸ੍ਰੀ ਡੈਵਿਡ ਮੈਨਿਕਾਮ ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੈਨੇਜਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ/ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐਸ.ਗੁਰੂ ਵੀ ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ ਕਲੱਬ ਦਾ ਕਬੱਡੀ ਮੇਲਾ 19 ਨੂੰ

ਨਿਊ ਯਾਰਕ (ਇਕਬਾਲ ਜੱਬੋਵਾਲੀਆ): ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਆਪਣਾ ਤੀਜਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਆਉਂਦੀ 19 ਸਤੰਬਰ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਦੇ ਕਨਿੰਗਮ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਬੱਡੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਬੀ ਸੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਐਮ ਪੀ ਸੁੱਖ ਧਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਵਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ ਖਾਸ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਣਗੇ। ਆਪਣਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੈਸ਼ ਐਂਡ ਕੈਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਭਾਰਦਵਾਜ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਣਗੇ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੀਲ ਪੁਲਿਸ ਕੈਨੇਡਾ ਈਸਟ, ਕੈਨੇਡਾ ਵੈਸਟ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਅਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੀਆਂ। ਖੇਡ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੁਮੈਂਟੇਟਰ ਪ੍ਰੋ. ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਹਕੀਮਪੁਰ ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਮਜਾ ਵਧਾਉਣਗੇ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਸਮੂਹ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਤੋਂ 36 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੋਕੀਨ ਬਰਾਮਦ

ਬਫਲੋ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਅਮਰੀਕੀ ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਨੇ ਇਥੇ ਲਿਵਿੰਗਸਟਨ-ਕੁਵੀਨਸਟਨ ਪੁਲ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਹੱਦੀ ਚੌਕੀ ਉਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਰੋੜਾ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਪਾਸੋਂ 239 ਪੌਂਡ ਕੋਕੀਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਰਹੱਦੀ ਚੌਕੀ ਉਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਫੜੀ ਗਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੇਪ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਰੈਪਟਨ (ਓਟਾਰੀਓ) ਕਸਬੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਰੋੜਾ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਾਰਡਰ ਉਤੇ ਮੁਢਲੀ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਬੇਹੱਦ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਸ਼ੱਕ ਪੈਣ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਟਰੱਕ ਟਰੇਲਰ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਛਾਣਬੀਣ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਟਰੇਲਰ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ। ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਟਰੇਲਰ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਉਤੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਲਾਏ ਨਟ-ਬੋਲਟਾਂ ਦੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦੇਸੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਟ-ਬੋਲਟ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਫਰਸ਼ ਉਖੇੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਵੈਕਿਊਮ ਰਾਹੀਂ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਕੋਕੀਨ ਦੇ 97 ਪੈਕਟ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ। ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਰਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਫੌਰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਬਫਲੋ ਪੋਰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜੋਸਫ ਜੇ ਵਿਲਸਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਪੋਰਟ ਉਤੇ ਫੜੀ ਗਈ ਕੋਕੀਨ ਦੀ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੇਪ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ 36 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਬਦਲੇ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ: ਅਮੈਰਿਕਨ ਸਿੱਖ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ

ਨਿਊਯਾਰਕ: ਅਮੈਰਿਕਨ ਸਿੱਖ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਨਾਲ ਅਯੁਧਿਆ ਵਿਚ ਰਾਮ ਮੰਦਿਰ ਲਈ ਹਮਾਇਤ ਲਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਸੰਘ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਹਿੰਦੂਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਕਿ "ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ, ਜਪੁਜੀ ਗੀਤਾ ਦਾ ਛੋਟਾ ਰੂਪ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਵਿਆਪਕ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅੰਗ ਹਨ, ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਗੀਚੇ ਦਾ ਇਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁਗੰਧਿਤ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁੱਛਾ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਫਲ ਹੈ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ, ਸਿੱਖ ਮੱਤ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਇਕ ਅਖੰਡ ਅਤੇ ਨਾ-ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ ਹੈ, ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੂੰ ਕੇਸਧਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਣਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਅਲੱਗ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਨਾ-ਸਮਝੀ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਇਕ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਮੁਖੀ ਨਾਲ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ।

ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਹਿੰਦੂ ਜੀਵਨ ਪੱਧਤੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦ, ਕਰਮ ਭਗਤ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਵਿਚਿਤਰ ਮੇਲਾ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਕ, ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸੂਰਮਗਤੀ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਸੰਪੂਰਨ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਲਈ ਗੌਰਵ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਉਪਰ ਸੰਕਟ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਬਲੀਦਾਨ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮੁਗਲਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੀਵਾਰ ਵਿਚ ਚਿਣਾ ਦਿਤਾ ਸੀ," ਅਜਿਹੇ ਪੰਥ ਦੋਖੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕੌਮ ਆਪ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਵੇ।

ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦੱਸਣ ਲਈ ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਧੜਾਧਾੜ ਹਮਲੇ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਪੰਥ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਰਬਉਚ ਅਦਾਲਤ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਥ ਦੋਖੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਅੰਦਰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦੇਣਾ, ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅੱਜ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਘ ਦੇ ਬਿਪਰ-ਤਾਣੇ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਦੀ ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦਾ ਬਿਕਰਮੀਕਰਨ ਵੀ ਇਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਬੂਲ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਥ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਕੋਤਾਹੀ ਬਦਲੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਸ ਸਤਿਕਾਰਤ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਰਵਾਇਤਾਂ ਕਲੰਕਿਤ ਨਾ ਹੋਣ।

ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਦਿਦਾਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਐਸ.ਐਸ.ਵਿਰਕ ਅਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਘ ਸੰਚਾਲਕ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਡਰਾਮਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਭਗਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਡੇਰਿਆਂ ਰਾਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਦੇ ਰਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਨਾਨਕਸਰ ਸੰਪਰਦਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਨਾਨਕਸਰੀਏ ਬਾਬਾ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਉਸੇ ਕੜੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਨਕਸਰ ਸੰਪਰਦਾ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਭਾਈ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਗਏ ਇਸ ਪੰਥ ਦੋਖੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਾ ਕੇ ਲਾਜਵਾਬ ਕੀਤਾ।

Matrimonials

ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ

Alliance for handsome, clean shaven, sincere, God fearing, 43, 5'-7" Sikh boy. Masters in Edu., Bachelor in Computer math from US, teaching professional, divorcees considered, cast no bar, Ph: 323-573-9315, e-mail: Singhb1@yahoo.com

Match for clean shaven, handsome, Saini boy 36, 5'11", US citizen, divorcee , Vetenary doctor. Girl from California will be prefer. Contact at raj@gfbontime.com

Parents seek well educated USA settled family girl for Sikh cleanshaved son, 28, 5'-10", M.S from USA, Settled in Michigan-USA, permanent job , Call: 214-677-6465 or e-mail to: jit.simer@gmail.com.

ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ

US citizen vegetarian, professional match for pretty, sincere, honest, obedient and never married girl, 30, 5'-2". Only serious inquiries, cast no bar: Singhb1@yahoo.com"

Professional Jatt Sikh match, for beautiful Jatt Sikh girl 28, 5'3" Canadian immigrant, registered Nurse in USA.Call 248-974-1131.Send Bio-data with photo to karamjittsandhu@yahoo.com

Handsome & educated Jatt Sikh match, preferably from California for Jatt Sikh beautiful girl, 24, 5'4", MBA. Call at 408-794-5382. Send Bio-data with pictures to Jatt_Sikh2010@yahoo.com

Change of Name

I, Gurmail S/O Mansa Ram Village Barnala, District Nawan Shehar, Punjab, India, now living at 8050 Boxter Ave. # SE, Elmhurst, NY 11373-1358, have changed my name to Gurmail Singh. My date of birth is October 10, 1946. All concerned please note.

Gas Station For Sale

BP Gas station in Fairborn Ohio, well organized convenience store, liquor, lottery, ATM machine, Food Licence, eight gas pumps Walk in cooler. Located near WPAFB in Fairborn downtown.

Inside sale: 36,000 monthly

Outside Sales:70,000 gallons on an average.

Call: 937-271-2216

ਫੇਅਰਬੌਰਨ, ਓਹਾਇਓ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਚਲਦਾ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ/ਕਨਵੀਨੀਐਂਸ ਸਟੋਰ ਵਿਕਾਊ ਹੈ। ਲਾਟਰੀ, ਲਿੱਕਰ, ਏ ਟੀ ਐਮ ਮਸ਼ੀਨ, ਫੂਡ ਲਾਇਸੈਂਸ, 8 ਗੈਸ ਪੰਪ, ਵਾਕ ਇੰਨ ਕੂਲਰ, ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਲੋਕੇਸ਼ਨ
ਇੰਨ ਸਾਈਡ ਸੇਲ 36000 ਡਾਲਰ
ਗੈਸ 70,000 ਗੈਲਨ ਮਾਸਿਕ
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:937-271-2216।

ਜੀਭ ਨਾਲ ਚੱਖ ਕੇ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਖਾਣਾ

ਜਲੰਧਰ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਣੇ ਵੀ ਵੀ ਆਈ ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਪਰੋਸੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ 'ਫੂਡ ਜਾਂਚ ਕਿੱਟਾਂ' ਉਪਲੱਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪਰੋਸੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਵੇਂ 'ਸਪੈਸ਼ਲ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਗਰੁੱਪ' ਨੇ ਵੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਖਾਣਾ ਜੀਭ ਨਾਲ ਚੱਖ ਕੇ ਕੰਮ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਡੀਆਈ ਜੀ ਸਿਕਿਉਰਟੀ ਵਲੋਂ ਵੀ ਵੀ ਆਈ ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਣੇ ਰਾਹੀਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸਰਲ ਦੱਸ ਕੇ ਇਸਦਾ ਕਾਰਗਰ ਬਦਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਜਾਣ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰੋਸੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਚੱਖ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਪਾਸ' ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਉੱਲੀ, ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਜਾਂ ਦੂਸਰੀ ਮਿਲਾਵਟ ਬਾਰੇ ਤੁਰੰਤ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਢੰਗ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਖਾਣੇ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲੈ ਕੇ 72 ਘੰਟੇ ਲਈ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਰੋਸੇ ਗਏ ਖਾਣੇ ਦਾ ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਜ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸੈਂਪਲ ਟੈਸਟ ਲਈ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਲਚਰ ਟੈਸਟ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵੀ ਆਈ ਪੀਜ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚਮਚੇ ਨਾਲ ਚੱਖ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰੋਸਣ ਵਾਸਤੇ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੁੱਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਦਾ ਅਸਰ ਇਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਪਿੱਛੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੂਤਰ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਜ਼ਹਿਰ ਤੇਜ਼ ਨਿਕਲੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁਆਦ ਚੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਕੇ ਫੂਡ ਜਾਂਚ ਕਿੱਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

ਮੱਹਤਵਪੂਰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਖਤਰੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਵਧਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਮੌਕੇ ਫੂਡ ਟੈਸਟਿੰਗ ਟੀਮ ਭੇਜਣਾ ਵੀ ਪਰੋਟੋਕਾਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕੇ ਐਨ.ਓ.ਸੀ. ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਵੀ.ਵੀ.ਆਈ.ਪੀ. ਨੂੰ ਪਰੋਸਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਧਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਅੱਗੇ ਪਰੋਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਫੂਡ ਜਾਂਚ ਕਿੱਟਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਹ ਫੂਡ ਜਾਂਚ ਕਿੱਟਾਂ ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਪੰਜ ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿੱਟਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪੈਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਚ ਹੀ ਲਟਕ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬਾਦਲ ਨੇ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਦੇ ਪੱਖ 'ਚ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਈ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀ 7 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਰਾਹੀਂ 7 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨਾ ਮੰਨ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਵੇਚੇ ਗਏ ਅਨਾਜ ਦੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਚੈੱਕ ਰਾਹੀਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਕੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਲਭਿਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੋ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਪਣਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਪੈਂਤੜੇ ਤੋਂ ਖਾਸੀਆਂ ਖ਼ਫ਼ਾ ਹਨ।

ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ) ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖੋਵਾਲ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਹਨ, ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਅਪਣੀ ਮੰਗ ਉਪਰ ਕਾਇਮ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਸਿੱਧੀ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਕਿ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ। ਇੰਡੀਅਨ ਫ਼ਾਰਮਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਹਿਰੂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਰਾਜੇਵਾਲ) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਡੇਢ ਦਰਜਨ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬਹਿਰੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤਕ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਆਰੰਭਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਭਾਰਤੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਰੀਜਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਡੀਆਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੇ ਰੀਜਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਉਪਰ ਹੀ ਅਮਲ ਕਰੇਗੀ।

ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਨੇ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਆਏ ਝੋਨੇ ਦੀ 10 ਫ਼ੀ ਸਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜੋ ਲਗਭਗ 14 ਲੱਖ ਟਨ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 126 ਲੱਖ ਟਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਖ਼ਰੀਦਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰਖਦੀ। ਜੇ ਆੜ੍ਹਤੀਏ ਮੰਡੀਆਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਖ਼ੀਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਇਹ ਝੋਨਾ ਵੀ ਖ਼ਰੀਦਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਔਰਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਜਲੰਧਰ:ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼ਾਦੀ ਰਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਸੀ। ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਇੰਚਾਰਜ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਪਤਾਰਾ ਨਿਵਾਸੀ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ 29 ਦਸੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ 21 ਦਸੰਬਰ, 2007 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਟੋਡਰਪੁਰ ਨਿਵਾਸੀ ਔਰਤ ਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਤੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਹ ਦੂਜੀ ਸ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਮਾਂ ਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਭਗੌੜਾ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਥਾਣਾ ਇੰਚਾਰਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਫਰਾਰ ਪੁੱਤਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਭੌਰ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ

ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਫਾਰ.ਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ- ਭੌਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਹਿਮਾਚਲ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬੀਤੀ 9 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੌਰ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਫਾਰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ. ਭੌਰ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਭੌਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਹੋਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ 11 ਵਿਚੋਂ 7 ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਥੇਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਟੱਕਰ (ਅੰਬਾਲਾ), ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨ (ਦੇਹਰਾਦੂਨ), ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਜਗਾਧਰੀ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਦਰੀਪੁਰ, ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸੂਰਜਪੁਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਭੌਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਫਾਰਗ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਭੌਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਉਥੇ ਖਾਲਸਾ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਖੇਡ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਇਕਮੱਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਫਾਰਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਟੱਕਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਉਥੇ ਖਾਲਸਾ ਖੇਡਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਖੇਡ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਉਥੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਖੇਡ ਨਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ, ਦੀ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਖੇਡ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਭੌਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਆਖਿਆ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਖਾਲਸਾ ਖੇਡਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਭੌਰ ਦੇ ਇਸ ਵਤੀਰੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੀ ਅੱਜ ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਂਹ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਖੇਡਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਕਬੱਡੀ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕੱਲਿਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਖਾਲਸਾ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਖੇਡ ਨਹੀਂ ਵੀ ਕਰਵਾਉਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭੌਰ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੋਂ ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਸਭਾ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹਟਾਈ

ਜਲੰਧਰ:ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਬੀਤੀ 11 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੋਂ 26 ਮੈਂਬਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਦਮ ਏਨੀ ਕਾਹਲੀ 'ਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਫੋਟੋ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਤਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਨਵੀਂ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦਾ ਗਠਨ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਛਪੀ ਖਬਰ ਵਿਚ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹੀ ਨਵ-ਗਠਿਤ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਨੂੰ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ, ਜੋ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਹੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਇਥੇ ਪੁੱਜੇ ਹਨ, ਨੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਕੇ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਦੇਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਭਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਸ.ਆਰ. ਲੱਧੜ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭਾ ਦੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਬਾਰੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਬੇੜੇ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਨਵੀਂ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਨੇ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ 'ਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਵਾਂਗੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਬਾਹਰੋਂ ਆ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਈ ਗਈ ਰੋਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪੰਜੇ ਤਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬੀਤੀ 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਥਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਪੰਜ ਤਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਤਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਫੈਸਲੇ ਸਿਰਫ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ 18 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਹਰੋਂ ਆ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਬਾਟਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰੇ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿਚ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਬਾਟਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਗੁਰਮਤੇ 'ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸ੍ਰੀ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸ੍ਰੀ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਹਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਮਸ਼ੇਦਪੁਰ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਕ ਗਿਣੀ ਮਿੱਥੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਪਣਾ ਦਬਦਬਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕੋਲੋਂ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿਚ ਦੁਵਿਧਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥਕ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਤੁਰੰਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ। ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਕਲਕੱਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਵਉਚਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਪਰਸ਼ੂਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਤੇ ਪੁਸ਼ਪਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਪ੍ਰਾਸ਼ਰ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਗਵਾਨ ਪਰਸੂਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਚੇਅਰ ਸਥਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ

ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਬੀਤੀ 11 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਪਰਸੂਰਾਮ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿਚ ਆਯੋਜਤ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਪਰਸੂਰਾਮ ਜੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਹੈ, ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰਲ ਕੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਸਚਾਈ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭੀਏ।

ਸ: ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਮੁੱਚਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਮਾਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਮਾਜ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਪਰਸੂਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਚੇਅਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਸ: ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਪਰਸੂਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਤੇ ਪੁਸ਼ਪਮਾਲਾ ਵੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ੁੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗ੍ਰੰਥ ਨਹੀਂ?

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਬੀਤੀ 9 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ 'ਸਿੱਖ ਸਰੋਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗ੍ਰੰਥ ਸੰਪਾਦਨਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ' ਦੁਆਰਾ ਰਿਸਰਚ ਸਕਾਲਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲੈਕਚਰ ਲੜੀ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ। ਲੈਕਚਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ 'ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਮੂਲ ਸਰੋਤ' ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੂਰਨ ਸ਼ੁੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗ੍ਰੰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਮਿਲਗੋਭਾ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚੋਂ ਸੱਚ ਕੱਢਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਾ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਪੱਕ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੋਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੋਤ ਫਾਰਸੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਫਾਰਸੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਤਰਜ਼ਮੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਵਕਤਾ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨਈਅਰ ਨੇ ਫਾਰਸੀ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ 19ਵੀਂ ਵਿਚ ਰਵਾਇਤੀ ਪਰ ਤੱਤ-ਪੂਰਵਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਫਾਰਸੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਰਿਹਾ। ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਦਲੀਲ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੀਤ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

ਡਾ: ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਨ੍ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਰਿਸਰਚ ਸਕਾਲਰ ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੱਜਣਵਾਲਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡਾ. ਨਈਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰੰਥ' ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤੇ ਕੀਮਤੀ ਮੂਲ ਸਿੱਖ ਸਰੋਤ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਰਲੇ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਨਾਤਨੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਚ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਟੇਜ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਰਿਸਰਚ ਸਕਾਲਰ ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਮੁਕੁਲ ਮੁਦਗਲ ਤੇ ਜਸਟਿਸ ਅਜੈ ਤਿਵਾੜੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ 'ਚ ਵੋਟਰ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 18 ਸਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੁਹਾਰ ਲਗਾਈ ਹੈ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਾਇਰ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ (ਐਡਮਿਟ) ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਵੋਟਰ ਦੀ ਉਮਰ ਹੱਦ 18 ਸਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਚੋਣ ਲਈ ਇਹ ਉਮਰ ਹੱਦ 21 ਸਾਲ ਕਿਉਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ? ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਬਟਾਲਵੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਦੀ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਸੰਸਦ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮਰ ਹੱਦ ਬਾਰੇ ਇਹ ਧਾਰਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਇਸ ਜਵਾਬ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ 25 ਲੱਖ ਦੀ ਸੁਪਾਰੀ

ਜਲੰਧਰ : ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਮਹਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ 25 ਲੱਖ ਦੀ ਸੁਪਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਊਂਟਰ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਜਲੰਧਰ ਦਿਹਾਤੀ ਪੁਲਸ ਸਨਸਨੀਖੇਜ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਭਿੰਦਾ ਸ਼ਾਦੀਪੁਰੀਆ, ਛਿੰਦਰ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਵਾਰਦਾਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਮੋਹਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਹਿਰਾਮ ਸਰਿਸ਼ਟਾ ਨੇੜੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਰਦਾਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਲੰਧਰ ਦਿਹਾਤੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹਵਾ ਵਿਚ ਪੈਰ ਮਾਰਦੀ ਰਹੀ।

ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਏ.ਆਈ.ਜੀ. ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਘੁੰਮਣ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰ ਲਈ। ਵਾਰਤਾਦ ਵਿਚ ਮੋਸਟ ਵਾਂਟੇਡ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਭਿੰਦਾ ਸ਼ਾਦੀਪੁਰੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਛਿੰਦਰ, ਪ੍ਰਦੀਪ, ਜੱਪੀ ਅਤੇ ਦੀਪੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਵਾਰਦਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਿੰਦਾ, ਛਿੰਦਰ ਦੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਟਰੇਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਜਲੰਧਰ ਰੇਂਜ ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਜਲੰਧਰ ਦਿਹਾਤੀ ਦੀ ਪੁਲਸ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਵਾਰਦਾਤ ਲਈ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੁਪਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਮਹਿੰਦਰਜੀਤ ਦੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਭੈਣ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ 66ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਕਾਨਫਰੰਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾਈ

ਮੋਗਾ : ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਬੀਤੀ 13 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ 66ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ 'ਸਿੱਖ ਇਨਸਾਫ ਲਹਿਰ' ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਗਸਤ 1947 ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਸਿਆਸੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬੇਹਤਰੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਕੋਝੇ ਯਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਗਰਦਾਨ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬਲੈਕਮੇਲਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਸੋ ਇਸ ਵੇਲੇ 'ਸਿੱਖ ਇਨਸਾਫ ਲਹਿਰ' ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਸਹੀ ਵਕਤ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੈਮੀਨਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਮਹਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੱਕ ਸੱਚ ਤੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ 66ਵੀਂ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣਾ ਵਧੀਆ ਸੋਚ ਤੇ ਚੰਗਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਪਰਪੱਕ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਪੰਥ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਵਡਮੁੱਲੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਅੱਜ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਧੜੇਬੰਦੀ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ ਅੱਜ ਧੜੇਬੰਦੀ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਇਕ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ। ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕੌਮ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਇਨਸਾਫ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਨਵੰਬਰ 1984 ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਲੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਹਿਮ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ) ਵਲੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ

- ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸਰਬ ਉਚ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- ਜੂਨ 1984 ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਾਪਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਧਰਮ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਜੂਨ 1984, ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੀ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਢਾਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣਾ।
- ਜੂਨ 1984, ਨਵੰਬਰ 1984 ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਢਾਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ 'ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ' ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- ਨਵੰਬਰ 1984 ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਹਰ ਇਕ ਮੌਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਪੰਦਰਾਂ ਲੱਖ ਰੁਪਏ, ਹਰ ਇਕ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਹਰ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੱਤ ਲੱਖ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।
- ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ ਪੜੇ ਲਿਖੇ (ਗਰੈਜੂਏਟ ਤੇ ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟ) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ 'ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ' ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਅਗਸਤ 1947 ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਸਿਆਸੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਜੱਗ ਜਾਹਿਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ 2010 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪਾਸਪੋਰਟ ਗੁਆਚਣ ਦੇ ਕੇਸ ਵਧਣ ਲੱਗੇ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ : ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਗੁੰਮਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਗੁੰਮ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਦੋਆਬੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਆਬੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਹੁਸਿਆਰਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਥਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਹਿਊਮਨ ਇੰਪਾਵਰਮੈਂਟ ਲੀਗ ਆਫ ਪੰਜਾਬ (ਹੈਲਪ) ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਹਿਤ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਵਰੀ 2009 ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ 2010 ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸਾਢੇ 6 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਸਪੋਰਟ ਗੁੰਮ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਹੋਈਆਂ। ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 5 ਹਜ਼ਾਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਕਰੀਬ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿਚ 500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਡੀ.ਡੀ.ਆਰ. ਵੀ ਕੱਟੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਕ ਵੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ।

ਪੁਲਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਥਾਣਿਆਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਬਿਓਰਾ ਵੀ ਇਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਲਗਭਗ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਡਿੱਗਿਆ ਲਿਖਵਾਇਆ ਤਾਂ ਕਿ ਨਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗਵਾਹ।

ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਰਾਕੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਡੀ.ਡੀ.ਆਰ. ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਕੱਟੀਆਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਜਾਣਦਿਆਂ ਪੁਲੀਸ ਵੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਗੁੰਮਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਅਤੇ ਡੀ.ਡੀ.ਆਰ. ਲਿਖਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਗੁੰਮਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਨਵਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਵਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਾਸਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੂਤਾਵਾਸ ਵਲੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਵਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਵਾਕੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਈ ਪੁਰਾਣੇ ਦੀ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਖਾਨਾਪੂਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਕੇਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਵਲੋਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾ ਮੋੜਨ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਵਾ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਦੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਨਵਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਬਹੁਤ ਸੀਮਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਹਿੰਗਾ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਾਹਨਤ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਤ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅੰਦਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਨਿਵੇਕਲੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢੀ ਹੈ।

ਬੀਤੀ 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ.ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਤ ਵਿਚ ਫ਼ਸੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਭੈੜੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ 1.5 ਫ਼ੀਸਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਰਕਬੇ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਜਿਹੇ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਚਾਲੂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ 7 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ 160 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ, 50 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਚੂਰਾ ਪੋਸਤ, 455 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਫ਼ੀਮ, 23 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸਮੈਕ, 800 ਗ੍ਰਾਮ ਕੋਕੀਨ, 44.5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਚਰਸ, 351 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਗਾਂਜਾ, 148 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭੰਗ, 11 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸੁਲਫ਼ਾ, 7 ਲੱਖ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕੈਪਸੂਲ, 160 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਪਾਉਡਰ, 22 ਹਜ਼ਾਰ ਬੋਤਲਾਂ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ 26 ਹਜ਼ਾਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ 4 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 1500 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਕਤ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਂਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਬਹੁ ਪੜਾਵੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਲਤ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਤ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਵਿਸਤਰਿਤ ਬਿਉਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਲਤ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਿਥੇ ਮਾਹਿਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਸਬੰਧਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਨਤੀਜ਼ੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਤ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਤ ਨੌਜਵਾਨ ਇਸ ਲਾਹਨਤ ਤੋਂ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਯੁੱਧਿਆ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਿੰਘਲ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਸ਼ਰਨ 'ਚ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੀਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੇ ਰਾਮ ਮੰਦਿਰ ਬਾਰੇ ਮਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਸੱਦੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਅਦਾਲਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਨ। ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ, ਫੇਜ ਇਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੀ ਸਾਹਬ ਅਤੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਭੇਟ ਕੀਤੇ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਜੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਸੀਹਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹੁਕਮਰਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਪਰ ਵਾਅਦਾਖਿਲਾਫੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਲੋਂ 19 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀ.ਡੀਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਫਿਰ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕੌਮ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਲਗੱਡ ਕਰਨ ਦੀ ਕੁਤਾਹੀ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਤਾਕਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਜਾਲ ਬੁਣ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਬੀਤੀ 11 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ

ਅਦਾਲਤੀ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਜਥੇਦਾਰ

ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ ਤਹਿਤ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ ਪਰ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਕਾਰਨ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘਲ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਮੰਦਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਨ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਵੀ.ਐਚ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ 15 ਅਗਸਤ ਤੋਂ 17 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗੀ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਹੀ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰਮਲੇ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਸੰਪਰਦਾ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਸਬੰਧੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 24 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ.ਐਚ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 24-25 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਹੀ ਸੱਦ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਪੀ. ਚਿੰਦਬਰਮ ਵਲੋਂ ਭਗਵੇਂ ਅੱਤਵਾਦ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ.ਐਚ.ਪੀ. ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵੇਂਕਰਨ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਭਗਵਾਂਕਰਨ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਸਵੈ ਸੰਯਮ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਕੋਈ ਵੋਟ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਮੂਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਆਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਮ ਮੰਦਿਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਗ਼ਲਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਿਮਾ ਜਾਚਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕੌਮ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਜੇਹਾਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਯਤਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਇਕੱਠਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਮੰਦਿਰ ਬਣੇ।

ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦੋਫਾੜ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਿਰ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ।

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਲਾਮਬੰਦੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇ- ਉਧਰ ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਲੋਂ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿਚ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਦੋਵਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੀਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿਚ ਝਗੜੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਲੈਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਮਤਲਬ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੂਨ 1984 ਵਿਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੌਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਭਵਸਾਗਰ ਗ੍ਰੰਥ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੀਤੀ 9 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਭਨਿਆਰੇ ਸਾਧ ਦੀ ਵਿਵਾਦਤ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਲਈ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਗਠਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿਰੁਧ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਨਿਆਰੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਿਛਲੀ 7 ਮਈ ਨੂੰ 'ਭਵ ਸਾਗਰ ਸਮੁੰਦਰ ਅਮਰਬਾਣੀ ਗ੍ਰੰਥ' ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਗਠਤ ਕਰ ਕੇ 10 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋ ਸਿੱਖ ਮਾਹਰਾਂ, ਦੋ ਸਰਕਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਕ ਭਨਿਆਰੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਪਿੱਛੋਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸੁਝਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨੇ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸੋਧ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਮੁੜ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਭ ਧਿਰਾਂ ਮੰਨਣ - ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐਮ.) ਨੇ ਬੀਤੀ 11 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਯੁੱਧਿਆ ਮਾਲਕੀ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐਮ.) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਤ ਨੇ ਇੱਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, "ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਨਿਆਂਇਕ ਹੁਕਮ ਹੀ ਅਯੁੱਧਿਆ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀ ਨਿਕਲਿਆ।" ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ-ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਮਾਲਕੀ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ 24 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏਗੀ।

ਗੁਦਾਮਾਂ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਸੜਨ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਅਨਾਜ ਵੰਡਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਫਤ ਅਨਾਜ ਸਬੰਧੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬਿਹਾਰ ਤੇ ਸੋਕਾ ਪੀੜਤ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਅਨਾਜ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਸ੍ਰੀ ਕਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀ ਹਨ ਕਿ ਅਨਾਜ ਮੁਫਤ ਵੰਡਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜਿਣਸ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਰੀਦ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੇਂਦਰ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤੇ ਭੇਜ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਦੀ ਮੰਤਰੀ (ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ) ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮੰਚ 'ਤੇ ਬੈਠਦੀ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਮੀਡੀਆ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ-ਡੈਸਕ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪਰੂਫ ਰੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: 'ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਮੀਡੀਆ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।' ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਬੀਤੀ 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਮੰਤਰੀ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਵੀਂ ਮੀਡੀਆ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਗਰੁੱਪ ਬੀਮਾ, ਨਵੀਂ ਐਕਰੀਡਿਏਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ, ਵੈਟਰਨ ਅਤੇ ਡੈਸਕ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸਾਂ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ, ਪਰੂਫ ਰੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਬੱਸ ਸਫਰ ਸਹੂਲਤ, ਮੁਫਤ ਬੱਸ ਸਫਰ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ/ਮੀਡੀਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫੀਲਡ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂ ਹਨ।

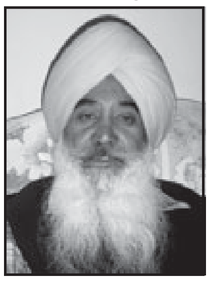

ਨਵੀਂ ਮੀਡੀਆ ਨੀਤੀ ਵਿਚਲੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ. ਸੇਖਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੀਡੀਆ ਭਲਾਈ ਫੰਡ 'ਚੋਂ 286 ਐਕਰੀਡੀਏਟਡ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦਾ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਬੀਮਾ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ ਨਗਰ ਤੋਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਉਭਾਰ ਉਪਰੰਤ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ 1982 ਵਿਚ ਬਣੇ ਮੀਡੀਆ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਨਵੇਂ ਤਰਕ ਸੰਗਤ ਮੀਡੀਆ ਐਕਰੀਡਿਏਸ਼ਨ ਨਿਯਮ 2009 ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਰਬਉਚ ਪਹਿਲ ਪੱਤਰਕਾਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਬਿਊਰੋ ਮੁਖੀਆਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਤਰਕਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਕੇ 21 ਮੈਂਬਰੀ ਮੀਡੀਆ ਐਕਰੀਡਿਏਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਰੀਡਿਏਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾ ਆਵੇ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੈਟਰਨ ਅਤੇ ਡੈਸਕ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਐਕਰੀਡਿਏਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸਾਂ ਵਿਚ ਠਹਿਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲੈ ਸਕਣ। ਸ. ਸੇਖਵਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪਰੂਫ ਰੀਡਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਰਕਿੰਗ ਜਰਨਲਿਸਟ ਐਕਟ 1955 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਫਤ ਬੱਸ ਸਫਰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਥਿਤ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 600 ਅਤੇ 400 ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁਫ਼ਤ ਸਫਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ. ਸੇਖਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫੀਲਡ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤੀ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਧਾਰਤ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤੀ ਕਾਰਡ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਜੁਆਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ 10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਗਰ 'ਚ ਪਾਣੀ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ ਡੈਮ ਦਾ ਉਪਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਝੁਕਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਗਰ ਝੀਲ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਨਾਲ ਡੈਮ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦਾ ਦਬਾਅ ਵਧ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਡੈਮ ਦਾ ਉਪਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਧੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ (ਬੀ.ਬੀ.ਐਮ.ਬੀ.) ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ 1.05 ਇੰਚ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਝੁਕ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹੰਗਾਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਨੇ ਡੈਮ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 1680 ਤੋਂ 1681 ਫੁੱਟ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਹੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਕੇ. ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਡੈਮ ਦੇ ਝੁਕਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਅਜੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੋਰ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਰਹਿਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਝੀਲ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬੇਸ਼ੱਕ ਭਰਵਾਂ ਮੀਂਹ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮੀਂਹ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਗਰ ਝੀਲ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਆਮਦ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘਟ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਖੜਾ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਸਥਿਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਕ ਫਲੱਡ ਗੇਟ ਐਤਵਾਰ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਪਿਆ, ਪਰ ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ 21 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਊਜ਼ਿਕ ਹੀ ਪਾਣੀ ਆਇਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਡੈਮ ਦਾ 1.05 ਇੰਚ ਝੁਕਣਾ ਇਕਦਮ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੱਡੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਸੂਚਕ ਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਤਾਂ ਵੀ ਹੁਣ ਬੋਰਡ ਸਾਹਮਣੇ ਡੈਮ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਡੈਮ ਵਿਚ ਹੋਰ ਪਾਣੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀ.ਬੀ.ਐਮ.ਬੀ. ਨੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਗਰ ਝੀਲ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 1685 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਡੈਮ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 1680 ਤੋਂ 1681 ਫੁੱਟ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਡੈਮ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਤਾਂ ਡੈਮ ਦਾ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਝੁਕਾਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਕੋਈ ਜੋਖ਼ਮ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਡੈਮ ਵਿਚਲੇ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਭਰਵੀਂ ਤੇ ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਅਰੰਭ ਤੱਕ ਹਲਕੀ ਬਾਰਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰੀ ਦੀਆਂ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਡੈਮ ਵਿਚ ਏਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਜਾਈ ਲਈ ਮਈ 2011 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਨਾਗੇ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚ ਮੌਨਸੂਨ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਬਾਰਸ਼ ਨੇ ਡੈਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕੀ ਤਾਂ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਵੱਡੇ ਖ਼ਤਰੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੈਮਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖਾਸਕਰ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵਸੇ ਰੂਪਨਗਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ ਆਦਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਪਤਲੀ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਵੀ ਡੁੱਬ ਗਈਆਂ। ਬੀ.ਬੀ.ਐਮ.ਬੀ. ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲਾ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੌਂਗ ਡੈਮ ਵਿਚ ਵੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 1390.01 ਫੁੱਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਡੈਮ ਵਿਚ ਵੀ ਹੁਣ ਹੋਰ ਪਾਣੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਧਿਆਪਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਜੇ 180 ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਬੀਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 56 ਅਧਿਆਪਕਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਚ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਦੀ ਕਰੜੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਸ. ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਘਿਰਾਓ ਕਰਨ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 144 ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਸ. ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਦੇ ਘਰ ਨੇੜਲੇ ਪੈਂਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਸ. ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਬੈਰੀਕੇਡ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਦੰਗਾ ਰੋਕੂ ਦਸਤੇ ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਵੱਡੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੁਪਹਿਰ ਸਮੇਂ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਸਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਥੇ ਪੁੱਜ ਗਏ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸ. ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਦੇ ਘਰ ਵਲ ਜਾਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਥੇ ਤਾਇਨਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਵੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੁਲੀਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਲੱਦ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਣਿਆਂ ਵਲ ਲੈ ਗਈ, ਜਿਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਲਿਜਾ ਰਹੀ ਪੁਲਿਸ

ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇ.ਐਸ. ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਪੁਲੀਸ ਨੇ 200 ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਉਧਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੇ.ਐਸ. ਪੰਨੂ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 180 ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 56 ਔਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 18 ਸਤੰਬਰ 2010

ਸਰਕਾਰਾਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਵੰਡਣ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਤੇ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਦ ਹਨ। -ਟੌਮ ਜੀ ਪਾਰਲਰ

ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵੱਖਰੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਆਧਾਰਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲੱਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਬੀਤੀ 9 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਚਿੰਦਬਰਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਾਤੀ ਗਿਣਤੀ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਜੂਨ ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ ਤਕ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨ-ਗਣਨਾ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁਣ ਵਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਧਾਰਤ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਘਰ-ਘਰ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਤ ਦਰਜ ਕਰਨਗੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਉਪਰ 3 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਉਪਰ ਵੀ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚਾ ਆਵੇਗਾ। ਉਂਝ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਤੀ ਗਣਨਾ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਾਉਣ ਜਾਂ ਨਾ। ਇੰਝ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ ਆਧਾਰਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਢ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਸਮੇਤ ਪੱਛੜੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਹੀ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਉਪਰ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰਲੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ. ਨੇ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੰਘ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਪਰ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਆਗੂ ਆਖ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਰਥਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਇੰਤਜ਼ਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ 10-15 ਫੀਸਦੀ ਉਚ ਜਾਤੀ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ-ਭਾਗ 'ਤੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹਾਵੀ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਵੀ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਆਗੂ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਵੀ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਜਨਗਣਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਜਨਗਣਨਾ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਪੰਗਤ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਵੀ ਸਥਾਪਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਤਕਾਲੀ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਮੁੜ ਉਭਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇੰਝ ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਤੀ ਜਨਗਣਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਜਨਗਣਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਝ ਧਿਰਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਨਗਣਨਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਉਠਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਪਰ ਵਿਆਪਕ ਅੰਕੜੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਪਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਵੀ ਸਾਹਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਕਲੇਸ਼ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਤੀ ਆਧਾਰਤ ਅੰਕੜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਜਾਤਾਂ ਉਪਰ ਆਧਾਰਤ ਸਿਆਸੀ ਸਫਬੰਦੀ ਤਿੱਖੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਜਾਂ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਭਾਈਵਾਲੀ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਸਥਾਨ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹੈਸੀਅਤ ਦਾ ਵੀ ਇਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਿਚ ਲਾਭ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਂਝ ਸਾਰੀ ਭਲਾਈ ਇਸ ਗੱਲ ਉਪਰ ਮੁਨੱਸਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹਨ।

ਠਾਹ-ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਆਪਾ-ਧਾਪੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ!

ਕੋਈ ਲੱਭਦਾ ਫਿਰੇ 'ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ' ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਭਜਾਈ ਜਾਂਦਾ।
ਕੋਈ 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ' ਫਾਹੁਣ ਨੂੰ ਪਿਆ ਕਾਹਲਾ, ਖਾਲੀ ਪਿੜਾਂ ਵਿਚ ਘੋੜੇ ਦੁੜਾਈ ਜਾਂਦਾ।
ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਕਤ ਟਪਾਈ ਜਾਂਦਾ।
ਲਾਲ ਝੰਡਾ ਵੀ ਲੀਹਾਂ ਤੋਂ ਲੱਥਿਆ ਏ, ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਗਜ਼ ਖਪਾਈ ਜਾਂਦਾ।
ਪਹੁੰਚਣ ਦਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੇਠਾਂ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪੂਰੀ, ਉਤਲਾ ਅਫਸਰ ਹੀ ਛਕੀ-ਛਕਾਈ ਜਾਂਦਾ।
ਇੰਦਰ ਦੇਵਤਾ ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ, ਬੇ-ਮੌਸਮਾਂ ਮੀਂਹ ਹੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦਾ!

ਗੱਲ 'ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਡਲ' ਖੇਡਾਂ ਦੀ

ਵਾਹ ਦਿੱਲੀਏ ਨੀਂ ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਨਾ ਬੇਲੀ

ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਟਹਿਣਾ*

ਦਿੱਲੀ ਵਿਚਾਰੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਦਾਸ ਖੜ੍ਹੀ ਬਿਟ-ਬਿਟ ਤੱਕ ਰਹੀ ਏ। ਉਹਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਹੀ ਕਿ 'ਆਪਣਾ' ਕੌਣ ਏ ਤੇ 'ਬੇਗਾਨਾ' ਕੌਣ? ਆਪਣਿਆਂ ਵਲੋਂ ਜਦੋਂ ਵੀ 'ਬੇਗਾਨਿਆਂ' ਵਾਲਾ ਕਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦੈ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਮੁੜ ਹਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਆਖ ਕੇ ਵਡਿਆਇਆ ਜਾਂਦੈ, ਪਰ ਦੁੱਖ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਢਿੱਡਾਂ ਦੇ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਕੇ ਨੇ। ਇੱਥੇ ਬੈਠ ਨੀਤੀਆਂ ਘੜਨ ਵਾਲੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਚੋਰ ਮੋਰੀਆਂ ਲੱਭਦੇ ਨੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅਲਮਾਰੀਆਂ ਭਰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਬਚਿਆ-ਖੁਚਿਆ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਪੁਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦੈ।

ਦਿੱਲੀ ਅਣਗਿਣਤ ਮੁਗਲ ਧਾੜਵੀਆਂ, ਠੱਗਾਂ, ਜਾਬਰਾਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨ ਕਾਲੇ ਧੰਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਨਵਾਂ ਚੰਦ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਸੁਰਖੀਆਂ 'ਚ ਘਿਰੀ ਦਿੱਲੀ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿਕਾਸ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਕਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ, ਉਸਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਦੋਂ ਮਾਰ ਪਵੇਗੀ?

ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਮੁਰਝਾਇਆ ਚਿਹਰਾ ਅਣਗਿਣਤ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਰਿਹੈ? ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਜਦੋਂ ਤੋਂ 'ਰਿਸ਼ਵਤ-ਮੰਡਲ' ਵਜੋਂ ਨਸ਼ਰ ਹੋਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ, ਉਸ ਦੇ ਕਾਲਜੇ ਦਾ ਰੁੱਗ ਭਰਿਆ ਗਿਐ? ਮੀਡੀਆ ਇਕਹਿਰੀ-ਇਕਹਿਰੀ ਕੁਤਾਹੀ, ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਾ ਰਿਹੈ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸੋਚਦੀ ਏ ਕਿ ਏਨੇ ਵੱਡੇ ਖੇਡ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਉਲੀਕਣ ਕਰਕੇ ਜਿਹੜੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅੱਡੇ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹੈ।

ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ 'ਤੇ ਪੰਤਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਖਰਚੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਲੱਖ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀ ਤੇ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਲੰਟੀਅਰ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਹੰਭਲੇ ਮਾਰਨਗੇ, ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਵੱਟਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੱਦ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਉਚਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਚ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪਰਤ ਦਰ ਪਰਤ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਤੇ ਡੋਪਿੰਗ ਦੇ ਡੰਗਾਂ ਕਾਰਨ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਅਕਸ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮਣੀਸ਼ੰਕਰ ਅਈਅਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਫੀਫਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਪਾਲ ਨਾਲੋਂ ਰੱਤੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਜਾਪ ਰਹੇ। ਅਈਅਰ ਨੇ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਸਿਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਚੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਮਾਣ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਅਪਮਾਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਗ਼ਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਰੋਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੇਂ ਤਿਕੜਮ ਫਿੱਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਦੁਆ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਟ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਿਨ ਤੇ ਆਹ ਦਿਨ, ਲੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਖਿੱਦੋ ਵਾਂਗ ਹਰ ਮਾਮਲਾ ਉਧੜ ਰਿਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਤਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹਨ ਹੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਦਰਤ ਵੀ ਡਾਢੀ ਖਫ਼ਾ ਹੋ ਗਈ ਏ।

ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਲਾਂਭਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੇ ਲੀਡਰਾਂ ਸਿਰ ਹੈ ਜਿਹੜੇ 'ਬੂਹੇ ਆਈ ਜੰਨ ਤੇ ਵਿੰਨੋ ਕੁੜੀ ਦੇ ਕੰਨ' ਕਹਾਵਤ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਹੇ ਨੇ, 'ਕੰਮ ਦੁੱਗਣੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ...।' ਨਾਲ ਹੀ ਮੀਡੀਏ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੇਲ਼ਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਹੈ, ਦੱਬੇ ਮੁਰਦੇ ਪੁੱਟਣ ਦਾ ਨਹੀਂ।

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਬੁੱਕਲ 'ਚ 27 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਝੁੱਗੀਆਂ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਤੇ 2011 ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 39 ਲੱਖ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਦੇ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਪਰ ਮਮਤਾ ਦਾ ਨਿੱਘ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਦਿੱਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਂਗ ਸਮਝਦੀ ਏ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਝੁੱਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲ਼ੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੁੱਲੀ-ਬਿਸਤਰਾ ਪਰ੍ਹੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵਰਦੀਆਂ ਪਹਿਨ ਸਕੂਲ ਜਾਣਗੇ, ਬਿਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ ਤੇ ਢਿੰਡੋਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਿੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਇਸ ਆਯੋਜਨ ਨਾਲ ਕਈ ਸਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਈ ਹੈ।

ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਖੇਡਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਦਿਨ ਘਟ ਰਹੇ ਨੇ ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪੰਡ ਵਧ ਰਹੀ ਏ। ਪਹਿਲਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਲਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਅੰਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਿਆ, ਫਿਰ ਕਲਮਾਡੀ ਦੀ ਤੋਏ-ਤੋਏ ਹੋਈ, ਫਿਰ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ 'ਚ ਲੱਗੇ ਮਾੜੇ ਮਟੀਰੀਅਲ ਦੀ ਪੋਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀ, ਫੇਰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਉਡੀਆਂ ਤੇ ਹੁਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਨਾਂਹ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਮੱਲੀ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਦੱਸ ਰਹੇ ਨੇ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਮੁੱਕਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਰਹੇ ਨੇ। ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਸਭ ਸੋਚ ਰਹੇ ਨੇ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਸ਼ਾਨਾਂਮੱਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੇਡ ਆਯੋਜਨ ਦੇਸ ਵਿਚਲਾ ਖੇਡ ਢਾਂਚਾ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਾਗੇਗਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਜਾਗ ਲੱਗੇਗੀ, ਉਹ ਭਾਰਤ ਦਾ ਬੇੜਾ ਤਾਰਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰੇਗੀ ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਨੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਖੇਡ ਢਾਂਚਾ ਖੇਰੂੰ-ਖੇਰੂੰ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਮਹਿਲਾ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੇ ਕੋਚ ਕੌਸ਼ਿਕ 'ਤੇ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਵਿਨਾਸ਼? ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨਾਲੋਂ 'ਅਪਣੱਤ' ਕਰਕੇ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ, ਉਦੋਂ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਭਲਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੈ? ਜਦੋਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕੁੱਕੜਾਂ ਵਾਂਗ ਲੜਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਉਦੋਂ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਪਾਰ ਉਤਾਰਾ ਭਲਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੈ? ਜਦੋਂ ਦੇਸ ਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਲੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਵੇ, ਖੇਡ ਸਾਮਾਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖੇਡਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਮ ਤੋੜ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਚੰਗੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਆਯੋਜਨਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਧਰ ਸਕਦੈ?

ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਖਰਚਾ ਪੱਚੀ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਦਿੱਲੀ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਰਹੇਗਾ, ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਤਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਭਲਾ ਕਿਹੜੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗ੍ਰੀਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਏਥਨਜ਼ 'ਚ 2004 'ਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਉਥੋਂ ਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਐ।

ਕੌੜਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ ਵਿਚ ਗ਼ਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦੀਆਂ ਸਹੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਆਯੋਜਨ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਬਹੁਤਾ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਲੱਗਾ।

ਦਿੱਲੀ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿੱਪ-ਪੋਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਐ ਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇਖਣ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੈਲਾਨੀ ਜਦੋਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਲੱਗੇ ਢੇਰਾਂ, ਗੰਧਲੇ ਪਾਣੀ ਤੇ ਬੁਰੇ ਹਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕੈਮਰਿਆਂ 'ਚ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਇੰਟਰਨੈਟ 'ਤੇ ਪਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਿਵੇਂ ਵਧੇਗੀ? ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਇੰਜ ਜਾਪ ਰਿਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੁੱਢਰ ਔਰਤ ਨੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਚੌਂਕੇ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਤਾਂ ਲਿੱਪ-ਪੋਚ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਕੰਧੋਲੀਆਂ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ?

ਦਿੱਲੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਸਮਝਦੀ, ਜੇ ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਉਸ ਦੀ ਝੋਲੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਜੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨਸ਼ਰ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਵਾਲਾਂ 'ਚ ਘਿਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਿਰ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਾਉਂਦੀ। ਦਿੱਲੀ ਹੁਣ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਹੋ ਗਿਆ, ਸੋ ਹੋ ਗਿਆ, ਜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾ ਲਏ ਜਾਣ, ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਉਣ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਮੈਡਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਰੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਮੱਲ੍ਹਮ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ।

***ਫੋਨ:91-98141-78883**

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਚੱਲ ਵਸੇ

ਮਾਨਸਾ: ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਅਤੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੀਫ ਸਬ ਐਡੀਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਦਮਾ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਪਿੰਡ ਝੱਬਰ (ਮਾਨਸਾ) ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਬੀਤੀ 11 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ 32 ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 84 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ।

ਪਿੰਡ ਝੱਬਰ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ, ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਮਰਹੂਮ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਬੜੇ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਮਿਸਾਲ ਬਣ ਕੇ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਟਕਸਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ।

ਕੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਮੁੱਕ ਗਈ ਹੈ ਇਰਾਕ ਦੀ ਸੱਤ ਸਾਲ ਲੰਮੀ ਜੰਗ

ਸੁਕੀਰਤ

ਲੰਘੇ ਹਫਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਾਲ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿਰਫ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸੀ ਕਿ ਭਾਸ਼ਣ ਸਿੱਧਾ 'ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ' ਦੇ ਇਸ ਦਫਤਰ-ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਆਸਤੀ ਰਵਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਰਫ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿੱਧਾ ਇਸ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਬਾਮਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਰਾਕ ਨਾਲ ਜੰਗ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਸਾਡਾ ਵਿੱਢਿਆ ਔਪਰੇਸ਼ਨ ਇਰਾਕੀ ਫਰੀਡਮ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਰਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।" ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, "ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਹੁਣ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ।" ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਕਹਿਣ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਕ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚ ਹੈ, "ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਰਾਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ ਤਾਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾਲ (ਧਨ) ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਾਲਾਤ ਤੰਗਦਸਤੀ ਵਾਲੇ ਬੱਜਟ ਦੇ ਸਨ... ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਸ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਅਧਿਆਏ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਗਲਾ ਵਰਕਾ ਪਲਟਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੁਕਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਇਹਤਿਆਤ ਵਰਤੀ ਹੈ, ਮਤਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਦੀ ਆਖੀ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੀ ਸੁਰ ਜਾਂ ਸੇਧ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਨਾ ਜਾਪੇ। ਸੋ ਇੰਨਬਿੰਨ ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ "ਸਾਡਾ ਵਿੱਢਿਆ ਔਪਰੇਸ਼ਨ ਇਰਾਕੀ ਫਰੀਡਮ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਰਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।" ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ ਪਰ ਕੀ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਰਾਕ ਦੀ 'ਸੁਤੰਤਰਤਾ' ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਵਿੱਢੇ ਗਏ ਇਸ ਔਪਰੇਸ਼ਨ (ਦੇਖਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ 'ਕਾਰਵਾਈ' ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਲਫ਼ਾਜ਼ੀ ਦੀ ਅਨੋਖੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ) ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਇਰਾਕ ਦੀ ਜਨਤਾ ਵਲੋਂ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਆਓ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਕਰਾਓ?

ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਬਾਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ 2003 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਹਮਲਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੰਮੀ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਰਵਾਇਤ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਮਿਸਾਲ ਸੀ। ਪੰਜਾਹਵਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਰੀਆ, ਸੱਠਵਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀਅਤਨਾਮ, ਇਸ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਇਰਾਕ, ਇਹ ਸਭ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਲੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬਦਲਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਉਘੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਮੁਲਕ 'ਤੇ ਹੱਲਾ ਬੋਲਦੇ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਘੜਿਆ। ਇਰਾਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਹਊਆ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਰਾਕ ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾ ਕੇ ਲੁਕਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੱਤ ਸਾਲ ਇਹ 'ਖੋਜ' ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਪਰ ਲੱਭਿਆ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ। ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਲੱਭ ਕਿੱਥੋਂ ਜਾਣਾ ਸੀ! ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਰੌਬਰਟ ਗੇਟਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੀ ਗਲਤ ਸੀ। (ਇਕੇਰਾਂ ਫੇਰ ਗੌਰ ਕਰਨਾ, ਸੱਤ ਸਾਲ ਚੱਲੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 'ਕੋਸ਼ਿਸ਼' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵੀ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਹੀ ਅਨੁਵਾਦਿਆ ਹੈ)। ਲੰਘੀ 1 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਓਬਾਮਾ ਵਲੋਂ ਜੰਗ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹੀ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਇਰਾਕ ਵਿਖੇ ਰਾਮਾਦੀ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਕੁੱਦਣ ਦੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕੋਈ ਲੋੜ ਸੀ, ਸਕੱਤਰ ਗੇਟਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ, "ਇਸ ਜੰਗ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ, ਬਹੁਤੇ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਲਈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਜੰਗ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਹੀ ਨਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਨਤੀਜੇ ਭਾਵੇਂ ਚੰਗੇ ਵੀ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਇਸ ਜੰਗ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਢੰਗ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸੰਸਾ ਜਿਹਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ।"

ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਉਸ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵਿੱਢੀ ਜੰਗ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਨਪੇ-ਤੁਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਸੋ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਥਨਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਮੁਲੰਮੇ ਨੂੰ ਖੁਰਚ ਕੇ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਸਾਫ-ਸਾਫ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਕ 'ਤੇ ਹੱਲਾ ਬੋਲਣ ਲਈ ਸਰਾਸਰ ਝੂਠਾ ਬਹਾਨਾ ਘੜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਜੰਗ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੀ ਪਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਾਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖੁਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਹੀਲੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰਲੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਹੈ।

2003 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਜੰਗ ਉਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਜਾਂ ਦਸ ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਫੂਕੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ 4400 ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਹਲਾਕ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਰਾਏਸ਼ੁਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 72 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕ ਇਸ ਜੰਗ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। 4400 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਡੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜੰਗ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਝੋਕੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਏਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 1,00,000 ਇਰਾਕੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੀ ਹਲਾਕ ਹੋਏ। ਯਾਨਿ ਇਰਾਕ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਪਾਹੀ ਪਿੱਛੇ 25 ਨਿਹੱਥੇ ਇਰਾਕੀ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਸਮੇਤ ਔਰਤਾਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ। ਕੀ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਇਕ ਵੀ ਬੰਦਾ ਅਜਿਹਾ ਲੱਭੇਗਾ ਜੋ ਇਹ ਕਹੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ 'ਸੁਤੰਤਰ' ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਆਏ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਹੱਲਾ ਬੋਲ ਕੇ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ?

ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਬਾਮਾ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ "ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਸ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਅਧਿਆਏ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ" ਦਰਅਸਲ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਅਧਿਆਏ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਉਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਵਲੋਂ ਸ਼ਬਦ-ਜਾਲ ਬੁਣਨ ਦੀ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਓਬਾਮਾ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਮਜਬੂਰੀ ਸਮਝ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਖਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿੱਧਾ ਸਿੱਧਾ ਇਹ ਕਹਿਣੋਂ ਤਾਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਸੱਤ ਵਰ੍ਹੇ ਇਕ ਬੇਰਹਿਮ ਅਤੇ ਫਜ਼ੂਲ ਜੰਗ ਛੇੜੀ ਰੱਖੀ। ਆਪਣੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮਰਵਾਇਆ ਹੀ, ਇਕ ਲੱਖ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਕੇ ਇਰਾਕੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੱਕ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ-ਵਿਰੋਧੀ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਾਰੇ ਹੀ ਤਾਂ ਜਿਹਾਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਨਸਰਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਅਜੀਬ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਜ਼ਿਕਰ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਇਕ ਨਿਰਾਧਾਰ ਜੰਗ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਆਏ!

ਪਰ ਨਹੀਂ, ਰਤਾ ਠਹਿਰੋ। ਕੋਈ ਵੀ ਜੰਗ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਰਾਧਾਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ 5000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੀਲ ਦੂਰ ਵਸਦੇ ਮੁਲਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਿਰਾ ਪ੍ਰਛਾਵਿਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਅਸਲੀਅਤ ਏਨੀ ਸਿੱਧਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗ ਦੇ ਰਸਮੀ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਲੜਾਕੂ ਦਸਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਰਾਕੀ ਫੌਜ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੰਸਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸੋ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਦੁਵੱਲੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਅਜੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਫੌਜੀ ਟੁਕੜੀਆਂ 2011 ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਤੈਨਾਤ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। 50,000 ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਅਜੇ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਹੀ ਟਿਕੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ 'ਨਿੱਜੀ ਠੇਕੇਦਾਰ' ਵੀ।

ਇਰਾਕ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਬਾਬਾਕਿਰ ਜ਼ੇਬਾਰੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ, "ਜੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਅਜੇ 2020 ਤੱਕ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਤੱਕ ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।" ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਜਰਨੈਲ ਜੇਮਜ਼ ਡੌਬਿਨਜ਼ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 2011 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਮਿੱਥੀ ਹੋਈ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮਦਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਰਾਕ ਆਪਣੇ ਤੇਲ ਭੰਡਾਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਕੋਲੋਂ ਐਮ. 1 ਐਬਰਾਮਜ਼ ਟੈਂਕ ਅਤੇ ਐਫ-16 ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਰਗੇ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੇ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣ ਲਈ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਬਾਮਾ, ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ ਪਰ ਹੁਣ ਕਿਸ ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਗੁੱਝੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਕਿ ਇਹ ਜੰਗ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਇਰਾਕ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ' ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਦਰਅਸਲ 'ਇਰਾਕ ਦੇ ਤੇਲ ਭੰਡਾਰ ਹਥਿਆਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ' ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਜੰਗੀ ਲੁੱਟ ਰਾਹੀਂ ਮਨਚਾਹਿਆ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਨਅਤ ਦੀ ਚਾਂਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੋ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਸ ਜੰਗ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਰਸਮੀ ਐਲਾਨ ਰਾਹੀਂ ਇਰਾਕ ਦੇ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਹੋਣੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਆਪ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਛੇਤੀ ਕੀਤੇ ਇਰਾਕ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਕੋਈ ਆਸਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੇ। ਹੁਣ ਨਿਰੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਪਾਹੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਛਾਪ ਛੱਡਣਗੇ। ਆਖਰਕਾਰ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, "ਤੰਗਦਸਤੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਹੁਣ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।" ਅਤੇ ਅਰਬਾਂ-ਖਰਬਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵੇਚ ਕੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲਈ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਹਥਿਆਰ-ਬਣਾਊ ਸਨਅਤ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੰਡੀ ਕਿਹੜੀ ਲੱਭ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਨਮੂਨਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਆਮ ਅਮਰੀਕੀ ਜਨਤਾ ਵਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ (ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੁਕਵੇਂ ਲਾਭਾਂ) ਦੀ ਸਮਝ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਹ ਸਮਝ ਤਾਂ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਮਰਨਾ ਜਾਂ ਅਪਾਹਜ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਰਾਕ ਦੀ ਆਮ ਜਨਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਜੰਗ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਰਹੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਤ ਸਾਲ ਲੰਮੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਰਾਕ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਤੱਕ ਵੀ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ। ਬਿਜਲੀ ਤਾਂ ਕੀ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਂਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਇਸ ਸੱਤ ਸਾਲਾ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁੰਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ੀਆ, ਅਰਬ ਤੇ ਕੁਰਦ ਵਰਗੀਆਂ ਭਰਾ-ਮਾਰੂ ਵੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਇਰਾਕ ਹੁਣ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿੱਢੀ ਹੋਈ ਜੰਗ ਜ਼ਰੂਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੀ ਬਰਤਾਨੀਆ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ ਵਾਪਸ ਦੇਵੇਗਾ

ਮਨੋਰਮਾ ਦੀਵਾਨ

ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਹੀ ਸੰਪਤੀ ਬਣਿਆ ਰਹੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਹੀਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੱਕ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤਾਜ ਵਿਚ ਸਜਿਆ ਰਿਹਾ। ਸਾਬਕਾ ਮਲਿਕਾ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ-1 ਦੇ ਤਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਚਮਕਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਕੀਥ ਵੇਜ਼ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਮਤਾ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨੂੰ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਸੀ ਕਿ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡੇਵਿਡ ਕੈਮਰੋਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦਿੱਲੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਕੀਥ ਵੇਜ਼ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲ 500 ਮਿਲੀਅਨ ਪੌਂਡ ਦੇ ਹਾਕ ਜੈਟ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰਨ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਹਲ ਭਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲਦੀ?

ਇਹ ਕੀਮਤੀ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ ਸੰਨ 1849 ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਲੁੱਟ ਕੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੌਮੀ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਾ ਹੀ ਬਰਤਾਨੀਆ ਉਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

ਉਹ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ, ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਾਯਾਬ ਚੀਜ਼ਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰੇ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਾਕਮ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਲੰਡਨ ਦਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਥੋਂ ਭਾਰਤ, ਚੀਨ, ਮਿਸਰ ਅਤੇ ਇਰਾਕ ਦੀਆਂ ਕਲਾ-ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਹਟਾ ਲਈਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਹ ਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮੂਰਤੀਆਂ, ਪੇਂਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਅਨੇਕ ਕਲਾ-ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਉਥੇ ਸਜੀਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਖੂਨ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਖੌਲਣ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਮਿਸਰ, ਇਰਾਕ ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰੀਆ (ਮਿਸਰ) ਵਿਚ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸੰਮੇਲਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ, ਮਿਸਰ ਤੇ ਇਰਾਕ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਨ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਲਾ-ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਣ। ਇਹ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹ ਡਰ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਖਰਾਬ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਭਾਰਤ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੁਆਗਤ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਯਾਬ ਪੇਂਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲਿਜਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪੇਂਟਿੰਗਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਠੇਸ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ 1294 ਈ. ਵਿਚ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ, ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਰਿਹਾ। ਕੋਹਿਨੂਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਾਰੇ ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਹੀ ਇਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਉਤਰੀ, ਦੱਖਣੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਵੱਡੇ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਫਾਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਜਵਾਹਰਾਤ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹੋ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰੇ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਰਥਾਤ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹੋ ਕੀਮਤੀ ਕੋਹਿਨੂਰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦੇ ਤਾਜ ਦੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੱਕ ਸ਼ੋਭਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਉਹ ਬਰਤਾਨੀਆ ਕੋਲ ਹੈ। ਹਰ ਵੰਨਗੀ ਦੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪੱਛੜੇ ਰੱਖਿਆ। ਸਾਡੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਉਹ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਗਏ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡੇਵਿਡ ਕੈਮਰੋਨ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਸੁਧਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਟੀ. ਵੀ. ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਬਰਤਾਨੀਆ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦੇਵੇਗਾ?" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਭਰੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, "ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਤਾਂ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।"

ਗਾਇਕਾਂ ਵਲੋਂ 'ਊੜੇ' ਨਾਲ ਕਮਾਈ, 'ਜੂੜੇ' ਨਾਲ ਬੇਵਫ਼ਾਈ

ਲਿਖਤੁਮ

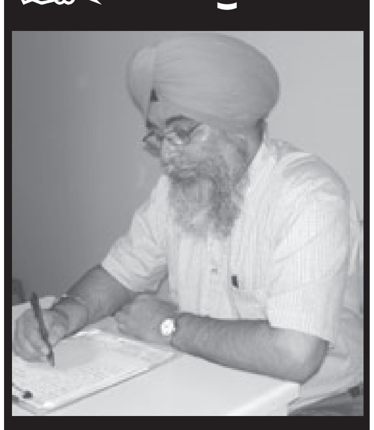

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ

ਇਕ ਨਾਮਵਰ ਸਿੱਖ ਰਾਗੀ-ਢਾਡੀ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕਾ 'ਗਾਇਕ ਕਲਾਕਾਰ' ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਰਾਹੇ ਪੈਣ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੌੜੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਕੁ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪੇ ਸਿਰਜ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ 'ਹੱਸ ਕੇ' ਪਾਰ ਕਰ ਲਈ, ਭਾਵ ਮੂੰਹ ਸਿਰ ਸਫਾ ਚੱਟ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸਟੇਜਾਂ ਉੱਪਰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਪ ਨੇ ਬੁਰਾ ਤਾਂ ਮਨਾਇਆ ਪਰ 'ਪੁੱਤ ਰਾਜ ਮਲੇਛ ਰਾਜ' ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਚੇਤੇ ਕਰਕੇ ਸਬਰ ਦਾ ਘੁੱਟ ਭਰ ਲਿਆ। ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਰਾਗ ਤਾਂ ਵਿਰਸੇ 'ਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਗੁੱਡੀ ਚੜ੍ਹ ਗਈ।

ਰਾਗੀ ਬਾਪ ਨੇ ਜਦੋਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੁੰਡਾ ਹੁਣ ਆਪਣੀਆਂ ਚਿਕਨੀਆਂ ਚੋਪੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਰਗੀ ਲਿਸ਼ਕਦੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਕੋਠੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਗਲ ਵਿਚ ਮੋਟੀ ਸਾਰੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚੇਨੀ ਨਾਲ ਖੰਡੇ ਵੀ ਲਟਕਾਈ ਫਿਰਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਇਕ ਦਿਨ ਮੌਕਾ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕਲਾਕਾਰ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਪਤਿਆਉਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, "ਕਾਕਾ, ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਹੁਣ ਦਾਤੇ ਦੀ ਤੇਰੇ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਰੱਬ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੈਨੂੰ ਘੋਨ-ਮੋਨ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੁੱਤਰਾ, ਅਸੀਂ ਖਾਨਦਾਨੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਹਾਂ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੈਂ ਦੇਸਾਂ-ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਣਗੇ? ਸੋ ਪੁੱਤ, ਮਿੰਨਤ ਦੀ ਗੱਲ ਐ, ਹੁਣ ਤੂੰ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾ ਕੇ ਦਾਹੜੀ, ਕੇਸ ਰੱਖ ਲੈ।" ਬਾਪ ਨੇ ਘਿਗਿਆਈ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਨਿੱਘਰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਵੀ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਆ।

ਮੋਹਰਿਓਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਮੱਝ ਵਾਂਗ ਚਾਰੇ ਖੁਰ ਚੱਕ ਕੇ 'ਕਲਾਕਾਰ' ਕੜਕਿਆ, "ਕਿਆ ਸਿੱਖੀ, ਸਿੱਖੀ ਕਰੀ ਜਾਨੈਂ ਤੂੰ ਬੁੜ੍ਹਿਆ!...ਤੈਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ 'ਚ ਓਨੀ ਕਮਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ, ਜਿੰਨੀ ਮੈਂ ਇਕ-ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਫਲਾਣੀ ਮਿਸ...ਨਾਲ ਵੀਡੀਓ ਐਲਬਮ ਕੱਢਣੀ ਐਂ, ਫੇਰ ਹੋਰ ਦੇਖੀਂ ਵਾਰੇ-ਨਿਆਰੇ ਹੁੰਦੇ।"

"ਕਮਲਿਆ, ਮਾਇਆ ਤਾਂ ਕੰਜਰਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਬਥੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲਾ ਈ ਧੰਦਾ ਕਰ...!" ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕੱਤਰੀ ਨੂੰ, ਔਲਾਦ ਵਲੋਂ ਮਾਇਆ ਦੇ ਫੀਤੇ ਨਾਲ ਨਾਪਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋਏ ਬਾਪ ਦੇ ਕੰਠ 'ਚੋਂ ਉਠਿਆ ਉਕਤ ਅਧੂਰਾ ਵਾਕ, ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਆਉਂਦਾ-ਆਉਂਦਾ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਖਿਡਾਰੀ ਵਾਂਗ ਨਿੰਮੋਝੂਣਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਪਿਓ ਨੇ ਇਕ ਤਰਲਾ ਹੋਰ ਕੱਢਿਆ, "ਚੱਲ ਫੇ, ਥੋੜ੍ਹੀ-ਥੋੜ੍ਹੀ ਦਾਹੜੀ ਰੱਖ ਕੇ ਪੱਗ ਤਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ ਕਰ, ਤੂੰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤ ਐਂ।" ਹੁਣ ਕਲਾਕਾਰ ਪੁੱਤ 'ਭਲਮਾਣਸੀ' ਦਿਖਾ ਗਿਆ....ਬਰੂ ਚੜ੍ਹੇ ਪਸ਼ੂ ਵਾਂਗ ਲਾਲ ਅੱਖਾਂ ਕਰਕੇ ਪਿਉ ਵਲ 'ਸਿਰਫ' ਘੂਰ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਕਿਹਾ ਕੁਝ ਨਾ।

ਥੋੜ੍ਹੇ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਇਹੋ 'ਹਰਦਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼' ਗਾਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਚਪੜ-ਚਪੜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਵਰਗੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ 'ਪੂਜਯ ਪਿਤਾ ਜੀ' ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਦਕਾ ਇਸ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੋਹ ਭਰਿਆ ਨਿੱਘਾ ਥਾਪੜਾ ਮਿਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ...ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਮੈਂ ਸੰਗੀਤ ਵਲ ਰੁਚਿਤ ਹੋਇਆ ਹਾਂ।

ਐਂਕਰ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਪਿੜ ਵਿਚ ਕੁੱਦਣ ਦਾ ਕੀ ਸਬੱਬ ਬਣਿਆ? ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕੰਡੇਰਨੇ ਵਾਂਗ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਵਾਲਾਂ ਉਪਰ ਫਿਲਮੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਹੱਥ ਫੇਰਦਿਆਂ ਗਾਇਕ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਣ ਲੱਗੇ, "ਦੇਖੋ ਜੀ, ਕਿੱਡੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਐ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਗੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਬੋਲ ਕੇ ਅਕ੍ਰਿਤਘਣ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਖੇਤਰ ਚੁਣਿਆ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਮੁਦਈ ਹਾਂ। ਆਪਣੀ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਰਪਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ....ਸ਼ਿਅਰ ਐ...ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਜੇ ਭੁੱਲ ਜਾਓਗੇ, ਕੱਖਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਰੁਲ ਜਾਓਗੇ।" ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਐਂਕਰ ਵੀ ਝੂਮਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ।

ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਧਰਮ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾਕਸ਼ੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ 'ਚਿੰਤਾ' ਵਿਚ ਗ੍ਰਸੇ ਪਏ ਇਸ ਗਾਇਕ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਵਜੋਂ ਜਿਹੜਾ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿੱਪ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਦੋ ਅਰਬੋ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖਾਂਦਾ। ਹਾਂ, ਉਸਨੂੰ ਬੇਹਯਾਈ ਦਾ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਇਸੇ 'ਕੱਲੇ-ਕਾਰੇ ਗਾਇਕ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਥੋੜ੍ਹੇ-ਬਹੁਤੇ ਫੇਰ-ਬਦਲ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਗਾਇਕਾਂ 'ਤੇ ਢੁਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਿੱਖ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨਾਲ ਹੈ ਜਾਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਗਾਇਕ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਉਪਰ ਅੰਕਿਤ ਨਾਵਾਂ ਵਿਚ 'ਸਿੰਘ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਪਰ ਫੋਟੋਆਂ ਵਿਚੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋਈਆਂ ਪੱਗਾਂ-ਦਾਹੜੀਆਂ, ਇਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ' ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਕੇ ਬੱਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਨਾਮਾ ਅਤੇ ਨਾਮ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਘੁਕੀ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਦੀ ਬੱਲੇ-ਬੱਲੇ, ਕਈਆਂ ਦੀ ਥੱਲੇ-ਥੱਲੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਕਰਮਾਂ ਮਾਰੇ ਵਿਚ-ਵਿਚਾਲੇ ਜਿਹੇ ਰੀਂਘਤ-ਫੀਂਘਤ ਕੇ ਆਪਣਾ ਤੀਰ-ਤੁੱਕਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕਵੀਸ਼ਰੀ-ਨੁਮਾ ਗਾਇਕੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਏ ਦੋ ਗਾਇਕ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿੱਪ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ 'ਈ-ਮੇਲ' ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੇ ਸਾਰੰਗੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਨੇ ਢੱਡ ਫੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। 'ਵਾਰ' ਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡਾ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਦਸਦਾ ਹੈ, "ਪੂਰੇ ਛੱਬੀ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿਚ (ਭਾਵ ਢੱਡ-ਸਾਰੰਗੀ ਨਾਲ) ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਾਂ....ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਲਜ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ 'ਤੇ ਗਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ...ਲਓ ਹੁਣ ਪੇਸ਼ ਹੈ...।"

ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਾਈ ਹੋਈ ਇਹ ਵਾਰ ਸੁਣ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਛੱਬੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਛੱਡੇ ਸਾਜ਼ ਚੁੱਕ ਕੇ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਗਾਇਕ ਭਰਾ ਬਾਗੋ-ਬਾਗ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਪਿਤਾ-ਪੁਰਖੀ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਰੂਪ, ਇਹ ਮੁੜ ਕਦੋਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਗੇ? ਕਲਾਕਾਰ ਸਦਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਗੀ ਸਾਬਤ-ਸੂਰਤ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਮਿੱਟੀ 'ਵਾਜਾਂ ਮਾਰਦੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਸੁਣ ਗਈ, ਪਰ ਕੁਰਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਦੋਂ ਸੁਣਨਗੇ?

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਚ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਤੇ ਨਿਵੇਕਲੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਾਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਨੂੰ ਕਤਈ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥਾਪੜਾ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ 'ਭੱਠ ਪਿਆ ਸੋਨਾ ਜਿਹੜਾ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਵੇ' ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਸ ਵਰਗ ਦੀ ਰੀਸੋ-ਰੀਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਉਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਾਜੇ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਦੇ ਹਿਤੈਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਨਾਕਾਬਲੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜੂੜੇ, ਦਾਹੜੀਆਂ, ਪੱਗਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾਣ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁੰਗੀ ਵਾਂਗ ਲੱਗੀ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ, ਅਜੋਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਵੀ ਵੱਡਾ 'ਯੋਗਦਾਨ' ਹੈ।

ਸਕੂਲਾਂ-ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਰੋਲ-ਮਾਡਲ ਹੁਣ ਨਾ ਕੋਈ ਦਾਤਾ ਹੈ, ਨਾ ਕੋਈ ਭਗਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸੂਰਮਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁਣ ਕਾਰਟੂਨਾਂ ਜੈਸੀਆਂ ਸੂਰਤਾਂ ਵਾਲੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਗਾਇਕ ਵਰਗ ਦੀ ਇਹ 'ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ' ਵਰਗੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ, ਸਿੱਖ ਘਰਾਣਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਘੋਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੋ ਨਿਬੜੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਕੋਈ 'ਮਹਾਨਾਇਕ' 'ਮਸਤੀ ਮਨਾਉਣ' ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦਾ, ਕਦੇ ਗੁੱਟ ਨਾਲ ਹਰੀ ਮਾਲਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਨਕੋਦਰ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਜਾ ਚੌਕੀ ਭਰੇ, ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਗਿਆਰਵੀਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਬੈਠੇ ਅਤੇ ਕਦੇ 'ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀਆ' ਵੀ ਗਾ ਛੱਡੇ, ਭਲਾ ਉਸ ਦੇ 'ਫੈਨ' ਸਦਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ 'ਆਗਿਆ ਭਈ ਅਕਾਲ ਕੀ...ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ' ਵਾਲਾ ਦੋਹਿਰਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਅਸਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਾਇਕਾਂ ਦਾ ਵਿਰਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮੋਹ ਵੀ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ੋਸ਼ਾ ਹੀ ਹੈ ਵਰਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰੋਂ ਦੇ ਸਾਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਾਇਕ ਨੂੰ ਕੋਕ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਵਰਗਾ ਨਾ ਜਾਪਦਾ।

'ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਮੁਝੇ ਯਾ ਰੱਬ ਖੁਦਾ ਵੰਦਾਨਿ-ਮਕਤਬ ਸੇ,

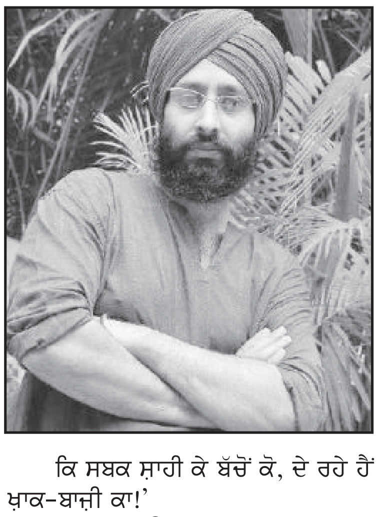

ਕਿ ਸਬਕ ਸ਼ਾਹੀ ਕੇ ਬੱਚੋਂ ਕੋ, ਦੇ ਰਹੇ ਹੈਂ ਖ਼ਾਕ-ਬਾਜ਼ੀ ਕਾ!'

(ਰਾਹਨੁਮਾ ਉਸਤਾਦਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਜੋ ਬਾਜ਼ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਲ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ, ਭਾਵ ਮੁਰਦਾਰ ਦੀ ਭਾਲ 'ਚ ਧਰਤੀ ਵਲ ਝਾਕਣਾ ਸਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ- ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ)

ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਲਖ ਹਕੀਕਤਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਗਾਇਕ ਨਾਵਾਕਿਫ ਹਨ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ? ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ-ਫਿਲਾਸਫੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ?...ਜੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਹੀ ਪੁੱਤ ਭਰਾ ਹਨ। ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ-ਬੁੱਝਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਚਹੇਤਾ ਗਾਇਕ ਬੱਬੂ ਮਾਨ, ਡਰਬੀ (ਇੰਗਲੈਂਡ) ਤੋਂ ਛਪਦੀ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ 1 ਮਈ, 2008 ਵਾਲੇ ਅੰਕ ਦੇ ਸਫਾ 58 ਉਪਰ ਛਪੀ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਇੰਜ ਨਾ ਕਹਿੰਦਾ, "ਬਾਕੀ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਮੈਂ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਹਾਂ ਪਰ ਗਾਇਕੀ ਲਾਈਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣੇ ਪਏ ਕਿਉਂਕਿ ਪੱਗ ਵਾਲਾ ਸਰਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੱਚਦਾ (ਟੱਪਦਾ) ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਜੇਕਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਮੈਂ ਵੀ ਕੇਸ ਰੱਖ ਕੇ ਅਸਲ ਸਰਦਾਰ ਬਣ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਇਕ ਸਰਦਾਰ (ਸਿੱਖ) ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮੈਂ 'ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਦਾਰ ਹਾਂ...' ਗੀਤ ਲਿਖਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ...।"

ਪੌਪ ਗਾਇਕ ਦਲੇਰ ਮਹਿੰਦੀ ਤਾਂ ਕੌੜਾ ਸੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲ ਗਿਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਛਪਦੀ 'ਹਮਦਰਦ ਵੀਕਲੀ' ਦੇ 15 ਅਗਸਤ, 2008 ਵਾਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਫਿਲਮੀ ਐਕਟਰ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜੇਕਰ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਵਿਰੁਧ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਸਿੰਘ ਇਜ਼ ਕਿੰਗ ਫਿਲਮ ਵਿਚਲੇ ਰੋਲ ਕਾਰਨ) ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਵੀ ਕਰਨ ਜੋ ਉਂਜ ਘੋਨੇ-ਮੋਨੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀ ਐਲਬਮਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਬਹਿਰੂਪੀਏ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਮਾਤਾ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਦੀ ਕੈਸਟ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਗਲ ਵਿਚ ਚੁਨਰੀ ਪਾ ਕੇ ਕੈਸਟ ਦੇ ਰੈਪਰ 'ਤੇ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾ ਕੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ...।"

ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਦੇ, ਪਰ ਦਾਹੜੀ ਛਾਂਗਦੇ ਦਲੇਰ ਮਹਿੰਦੀ ਨੇ ਇਸੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹੈ, "ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਪਿੱਛੇ 'ਸਿੰਘ' ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਅਜੇ ਪੂਰਾ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗਾ...।"

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ 'ਊੜੇ' ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ 'ਜੂੜੇ' ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਹਿਤ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਮੰਗਲ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਵੀ 25 ਸਤੰਬਰ, 2008 ਦੇ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' (ਡਰਬੀ, ਯੂ. ਕੇ.) ਵਿਚ ਛਪੀ ਇਕ ਖ਼ਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦਾਹੜੀ ਕੇਸ ਰੱਖ ਲੈਣ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰ ਲੈਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਟਲੀ ਦੀ ਗੋਰੀ (ਅੰਗਰੇਜ਼) ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੁੰਦਰ, ਸਾਦੀ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਦਾਹੜੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਰੱਬੀ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਊੜੇ ਅਤੇ ਜੂੜੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਦਰਦ ਮੰਨਦਾ ਹੋਇਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰੁਣਾਮਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਲਕਦਾ ਹੈ,

"...ਸਾਡੀ ਭਾਸ਼ਾ ਮਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਮਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਮਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹੈ...(ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ) ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਸਿੱਖ ਪੱਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਫਿਰਕੂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਫਿਰਕੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।" ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 'ਆਵੇਂਗੀ ਕਿ ਨਹੀਂ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਐਲਬਮ ਕਦੋਂ ਕੁ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਲਟਾ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ, "ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਲਬਮਾਂ ਸੁੱਝਣਗੀਆਂ?"

ਇਟਲੀ ਦੀ ਇਕ ਲੋਕ-ਕਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਥੇ ਕਿਸੇ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਚੂਹਿਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਜੀਵ-ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਲੋਕ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵੀ ਨਾ। ਪਰ ਚੂਹਿਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਣਾ ਦੁੱਭਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਸਬਾ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੁਸੀਬਤ ਦੱਸੀ। ਦਰਦਮੰਦ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰੀ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਮੰਗੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਕੋਈ ਸਾਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਐਸੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਵਜਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਕਸਬੇ ਦੀ ਗਲੀ-ਗਲੀ ਘੁੰਮਿਆ ਕਿ ਤਮਾਮ ਚੂਹੇ ਮੰਤਰ-ਮੁਗਧ ਹੋ ਕੇ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਤੁਰੇ। ਅੱਗੇ-ਅੱਗੇ ਸਾਜ਼ ਵਜਾਉਂਦਾ ਉਹ ਪਹਾੜਾਂ ਵਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮਗਰੇ-ਮਗਰ ਸਾਰੇ ਚੂਹੇ। ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਸਨੇ ਸਾਜ਼ ਵਜਾਉਣਾ ਇਕਦਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ 'ਰਾਗ ਦਾ ਨਸ਼ਾ' ਉੱਤਰਿਆ ਤਾਂ ਲੱਗ ਪਏ ਵਿਚਾਰੇ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਝਾਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਗਾਨੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਭਟਕਦੇ ਛੱਡ ਕੇ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਵਜੋਂ ਰਕਮ ਮੰਗਣ ਲੱਗਾ। ਸਮੱਸਿਆ ਖਤਮ ਹੋਈ ਜਾਣ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੂੰ ਟਰਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਇਆ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਮੁੜ ਪਹਾੜਾਂ ਵਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਧੁਨਾਂ ਵਜਾ ਕੇ ਉਸਨੇ ਸਾਰੇ ਚੂਹੇ ਫਿਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਲਏ ਤੇ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਵਾੜੇ।

ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਸਿੱਖ ਘਰਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਜਨਮੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਕੋਈ ਐਸੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਵਜਾਉਣ, ਕੋਈ ਐਸਾ ਬੋਲ ਅਲਾਪਣ ਕਿ ਸ੍ਰੀ

ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋਇਆ ਨੌਜਵਾਨ ਤਬਕਾ ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਲਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਕੱਲੇ ਊੜੇ ਦੀ ਉਪਮਾ ਬਥੇਰੀ ਕਰ ਲਈ, ਹੁਣ ਜ਼ਰਾ 'ਜੂੜੇ' ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਦੇ ਗੀਤ ਵੀ ਗਾ ਦੇਣ। ਪਰ ਜੂੜੇ ਦੇ ਗੀਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਤਾਂ ਹੀ ਜਚਣਗੇ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਜੂੜੇ/ਪੱਗ ਸ਼ੋਭਦੇ ਹੋਏ। 'ਦਿਲ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬੀ' ਦਾ ਢੌਰੂ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਕਿਸੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ-ਚਾਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਰੀਖ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਾਇਆ ਹੋਵੇ।

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਦੇ ਕਥਨ 'ਪੰਜਾਬੇ ਗੁਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ' ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਊੜੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੂੜੇ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਦੇ ਵੀ ਨਗਮੇ ਗਾਓ।

ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਤੂ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰੈ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਿਆਨ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥
ਬਿਲਾਵਲ ਮਹਲਾ 5
ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਤੂ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰੈ
ਨਮਸਕਾਰ ਡੰਡਉਤ ਬੰਦਨਾ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਜਾਉ ਬਾਰੈ॥ ਰਹਾਉ॥
ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਇਹੁ ਮਨੁ ਤੁਝਹਿ ਚਿਤਾਰੈ॥
ਸੂਖ ਦੂਖ ਇਸ ਮਨ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਤੁਝਹੀ ਆਗੈ ਸਾਰੈ॥
ਤੂ ਮੇਰੀ ਓਟ ਬਲ ਬੁਧਿ ਧਨ ਤੁਮਹੀ ਤੁਮਹਿ ਮੇਰੈ ਪਰਵਾਰੈ॥
ਜੋ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸੋਈ ਭਲ ਹਮਰੈ ਪੇਖਿ ਨਾਨਕ ਸੁਖ ਚਰਨਾਰੈ॥

ਪੰਜਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਅਤੇ ਅਨੰਤ ਨਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ:

ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਤੂ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰੈ॥
ਨਮਸਕਾਰ ਡੰਡਉਤ ਬੰਦਨਾ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਜਾਉ ਬਾਰੈ॥

ਹੇ ਮੇਰੇ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ, ਆਪ ਜੀ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਸਰਾ ਹੋ, ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋ। ਹੇ ਸਰਬਕਲਾ ਸਮਰਥ ਪ੍ਰਭੂ, ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ 'ਤੇ ਮੇਰੀ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ, ਡੰਡਉਤ ਬੰਦਨਾ ਭਾਵ ਡੰਡੇ ਵਾਂਗ ਸਿੱਧੇ ਲੰਮੇ ਪੈ ਕੇ ਚਰਨ ਪਰਸਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਤੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰੀ ਸਦਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।

ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਇਹ ਮਨ ਤੁਝਹਿ ਚਿਤਾਰੈ॥
ਸੂਖ ਦੂਖ ਇਸ ਮਨ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਤੁਝ ਹੀ ਆਗੈ ਸਾਰੈ॥

ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਜੀਓ, ਉਠਦਿਆਂ-ਬੈਠਦਿਆਂ ਸੁੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਜਾਗਦਿਆਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਹੀ ਭਾਵ ਸਵਾਸ ਸਵਾਸ ਇਹ ਮੇਰਾ ਮਨ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੁਖ-ਦੁਖ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਭਾਵ ਪੀੜਾ ਵੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਹੀ ਕਹਿਣੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪ ਹੀ ਸਾਡਾ ਆਸਰਾ ਹੋ।

ਤੂ ਮੇਰੀ ਓਟ ਬਲ ਬੁਧਿ ਧਨ ਤੁਮਹੀ ਤੁਮਹਿ ਮੇਰੈ ਪਰਵਾਰੈ॥
ਜੋ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸੋਈ ਭਲ ਹਮਰੈ ਪੇਖਿ ਨਾਨਕ ਸੁਖ ਚਰਨਾਰੈ॥

ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ, ਆਪ ਹੀ ਮੇਰੇ ਓਟ ਆਸਰਾ, ਸਹਾਰਾ ਹੋ। ਬਲਿ ਬੁਧਿ, ਮੇਰੀ ਤਾਕਤ ਭੀ ਹੋ, ਮੇਰੀ ਹਿੰਮਤ ਹੋ। ਮੇਰਾ ਗਿਆਨ ਭੀ ਆਪ ਹੋ। ਮੇਰੀ ਧਨ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਭੀ ਆਪ ਹੀ ਹੋ। ਭਾਵ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਪ੍ਰਭ ਜੀਓ, ਆਪ ਜੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਭੀ ਨਹੀਂ ਭਾਉਂਦਾ। ਆਪ ਜੋ ਭੀ ਕਰੋਗੇ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਭਲੇ ਲਈ ਹੀ ਕਰੋਗੇ। ਮੈਂ ਨਾਨਕ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ ਕੇ ਅਨੰਦਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਤੇ ਇਹ ਅਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਹੀ ਬਣੀ ਰਹੇ, ਇਹ ਹੀ ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ।

ਆਓ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂਆਂ ਨੂੰ ਤਜਕੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਏ।

-ਬੀਬੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ

ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਦਾ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਮਿਡਵੈਸਟ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਸ ਦੇ 8ਵੇਂ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕਬੱਡੀ ਅਤੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਦੇ ਮੈਚ ਵੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਉਥੇ ਮੈਚਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਸਰਬਜੀਤ ਚੀਮਾ

ਸਰਬਜੀਤ ਚੀਮਾ

ਸੁਨੀਤਾ ਭੱਟੀ

ਅਤੇ ਸੁਨੀਤਾ ਭੱਟੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਖਾੜੇ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ। ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਕੱਪ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੀ ਕਿੰਗਜ਼ ਕਲੱਬ ਨੇ ਜਿਤਿਆ।

ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀ ਇਕ ਸਬਰਬ ਮੇਅਵੁਡ ਦੇ ਮਿਲਰ ਮੈਡੋ ਫਾਰੈਸਟ ਪ੍ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਿਚ ਲੰਘੀ 4 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਕਬੱਡੀ ਦੀਆਂ ਕੁਲ ਛੇ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਿਊ ਯਾਰਕ, ਕਿੰਗਜ਼ ਕਲੱਬ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਸਿਨਸਿਨੈਟੀ, ਈਸਟ ਤੇ ਵੈਸਟ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਦੋਆਬਾ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮੈਚ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਖੁੱਲ੍ਹੇ-ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਨੂੰ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਬੈਨਰਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਡਾ ਬੈਨਰ ਜਿਸ ਉਤੇ ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਉਭਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਿਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ।

ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮੈਚ ਕੈਨੇਡਾ ਈਸਟ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਈਸਟ ਦੀ ਟੀਮ ਜੇਤੂ ਰਹੀ। ਦੂਜਾ ਮੈਚ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੀ ਕਿੰਗਜ਼ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਿੰਗਜ਼ ਕਲੱਬ ਜੇਤੂ ਰਹੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਸਿਨਸਿਨੈਟੀ ਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਸਿਨਸਿਨੈਟੀ ਦੀ ਟੀਮ ਜੇਤੂ ਰਹੀ। ਅਗਲਾ ਮੈਚ ਸਿਨਸਿਨੈਟੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਈਸਟ ਵਿਚਾਲੇ ਸੀ ਜੋ ਕਾਫੀ ਫਸਵਾਂ ਰਿਹਾ ਪਰ ਜਿੱਤ ਅਖੀਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਹੋਈ। ਸੈਮੀ ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਕਿੰਗਜ਼ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵੈਸਟ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਸਿੰਗ ਭਿੜੇ ਅਤੇ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੀ ਟੀਮ ਜੇਤੂ ਰਹੀ।

ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਕਿੰਗਜ਼ ਕਲੱਬ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਈਸਟ ਵਿਚਾਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਫਸਵਾਂ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ੋਰ ਜਾਫੀਆਂ ਅਤੇ ਰੇਡਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਇਕ ਅੰਕ ਲੈਣ ਉਪਰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਰੀਬ ਉਨਾਂ ਹੀ ਜੋਰ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਦੋ ਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਈਸਟ ਵਲੋਂ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਨਾਮੀ ਧਾਵੀ ਸਵਰਨਾ ਵੈਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਫੜ੍ਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਾਮੀ ਦਰਸ਼ਕ ਜਿਥੇ ਉਸ 'ਤੇ ਖਿਝਦੇ ਵੇਖੇ ਗਏ, ਉਥੇ ਵਿਰੋਧੀ ਟੀਮ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਗੋ ਬਾਗ ਹੁੰਦੇ ਵੇਖੇ ਗਏ। ਕਿੰਗਜ਼ ਕਲੱਬ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅੰਕਿਤ ਅਤੇ ਮੌਲੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਖੇਡ ਦਿਖਾਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਲ ਵੀ ਪਾਇਆ। ਜਿੱਤ ਅਖੀਰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਕਿੰਗਜ਼ ਕਲੱਬ ਦੀ ਟੀਮ ਦੀ ਹੋਈ ਜੋ ਕਿ ਨਵੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਯੂ ਐਸ ਏ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ।

ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਦੇ ਮੈਚ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਵਾਲੀਬਾਲ ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਵਿਚ ਕੁਲ 6 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 3 ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਤੋਂ, 2 ਇੰਡੀਆਨਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਕ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਤੋਂ ਸੀ। ਵਾਲੀਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਇਲੀਨਾਏ ਦੀ ਟੀਮ ਜੇਤੂ ਰਹੀ। ਇੰਡੀਆਨਾ ਦੀ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਖੇਡ ਰਹੇ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੈਸਟ ਵਾਲੀਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਵਾਲੀਬਾਲ ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦ ਵਧੀਆ ਖਿਡਾਰੀ ਟੋਨੀ ਸੰਘੇੜਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ।

ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਦੀ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਏ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕੀਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਦੇ ਟੋਟਕੇ ਛੱਡ ਛੱਡ ਮੈਚਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਗੱਲ ਦਿਲਚਸਪ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸੌ ਦਾ ਨੋਟ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੂਈ ਦੱਸੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ। ਇੰਡੀਅਨਐਪੋਲਿਸ ਤੋਂ ਆਏ ਕੁਝ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਤਵਾ ਲਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਇਹੋ ਤਰੀਕਾ ਵਰਤਿਆ।

ਕਬੱਡੀ ਤੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਸਰਬਜੀਤ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਸੁਨੀਤਾ ਭੱਟੀ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਖਾੜਾ ਲੱਗਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਕਰੀਬ ਡੇਢ ਘੰਟਾ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇਖਣ ਆਏ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈਰੀਟੇਜ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਜੈਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਅਤੇ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਵੈਸ਼ਨੋ ਭੋਜਨ ਕੜ੍ਹੀ ਚੌਲ, ਚੌਲ ਛੋਲਿਆਂ ਅਤੇ ਨਾਨਾਂ ਨਾਲ ਆਏ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਮੇਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਇਕਾਈ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੱਥ ਵਟਾਇਆ। ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਮਿਲਵਾਕੀ ਦੇ ਬਿਜਨਸਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ. ਧਾਲੀਵਾਲ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੇ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਵਿੰਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ ਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰਾਫੀਆਂ ਵੀ ਵੰਡੀਆਂ।

ਇਹ ਖੇਡ ਮੇਲਾ ਵੇਖਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਇਲੀਨਾਏ ਦੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਓਹਾਇਓ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆਨਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਕਰਾਊਨ ਪੁਆਇੰਟ, ਸਾਊਥਬੈਂਡ, ਇੰਡੀਅਨਐਪੋਲਿਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਕ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਕਰਾਊਨ ਪੁਆਇੰਟ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ, ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲੰਗ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਤੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਖਟੜਾ, ਸਾਊਥਬੈਂਡ ਤੋਂ ਕਿਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਲ ਖਲੀਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਇੰਡੀਅਨਐਪੋਲਿਸ ਤੋਂ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪਿੰਕਾ, ਪ੍ਰਿਥਪਾਲ ਸਿੰਘ ਘੋਤੜਾ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੱਲਾਂ, ਜਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਗਰੀਨਵੁਡ ਤੋਂ ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ, ਡਿਟਰਾਇਟ ਤੋਂ ਫਿਲਮ ਕਲਾਕਾਰ ਬੌਬ ਖੈਹਰਾ, ਕਰਨ ਗਿੱਲ, ਰਾਜ ਜਾਮਾਰਾਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ।

ਮਿਲਵਾਕੀ ਤੋਂ ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਕਾ, ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਕਾ, ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ, ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਕੈਪਟਨ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੱਜਣ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਤੋਂ ਪੀ ਐਚ ਓ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਮੇਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹਮਾਇਤ ਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਵਰਿੰਦਰ ਵਾਲੀਆ, ਰਾਘਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ, ਸਾਬਕਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਸੀ ਸੰਧੂ ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹਮਾਇਤੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਸੋਨੀ ਜੱਜ ਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਜ, ਪੀ ਸੀ ਐਸ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਲੋਂ ਸੰਨੀ ਤੇ ਰੋਨੀ ਕੁਲਾਰ, ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭਠਲ (ਪੰਜਾਬ ਆਟੋ), ਸੁਖਮੇਲ ਅਟਵਾਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰੀਕਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਸੀ ਆਈ ਸੀ ਮੈਂਬਰ ਹਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੈਲ ਅਤੇ ਸੰਧੂ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਵਾਲੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਔਲਖ, ਡਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ ਤੇ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਮਰ ਕਾਰਪੈਟ, ਰਮੀ ਗਰੇਵਾਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਏਵਨ ਕਾਰਪੈਟ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਰ ਕੇ ਕਾਰਪੈਟ, ਵਾਕੀਗਨ ਤੋਂ ਲੱਕੀ ਤੇ ਜੱਸੀ ਸਹੋਤਾ, ਮੇਲੇ ਦੀ ਰੌਣਕ ਵਧਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ, ਖਜਾਨਚੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਮੈਂਬਰਾਂ-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੈਦਵਾਣ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਰੰਧਾਵਾ, ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸੁਭਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਿੰਦਾ, ਸੋਨੂੰ ਖਹਿਰਾ, ਅਜੇਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਅਤੇ ਗੁਰਿੰਦਰ ਢਿਲੋਂ ਨੇ ਭਰਵਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਰਨਲ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਘਾ, ਮਿੱਕੀ ਕਾਹਲੋਂ ਅਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਗੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਪਾਵਰ ਲਿਫਟਰ ਹਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਫਤਿਹਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ੇਰਾਂ ਹਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਫਤਿਹਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਿਊਸਟਨ, ਟੈਕਸਸ ਦੇ ਸਾਊਥ ਵੈਸਟ ਸਟੇਟ ਪਾਵਰ ਲਿਫਟਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਿਰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਉਚਾ ਕੀਤੈ। ਹਰਜੀਤ 275 ਪੌਂਡ ਦੇ ਓਪਨ ਵਰਗ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ 661.5 ਪੌਂਡ ਦੀ ਡੈਡ-ਲਿਫਟ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਭਾਰ ਦਾ ਚੈਂਪੀਅਨ ਬਣਿਆ। ਪਾਵਰ ਲਿਫਟਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰਜੀਤ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਲੜਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਕੇ ਤਕੜਾ ਪਾਵਰ ਲਿਫਟਰ ਬਣ ਗਿਆ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਫਤਿਹਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ 242.5 ਪੌਂਡ ਵਰਗ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ 523 ਪੌਂਡ ਦੀ ਡੈਡ-ਲਿਫਟ ਅਤੇ 407 ਪੌਂਡ ਦੀ ਬੈਂਚ ਪਰੈਸ ਮਾਰ ਕੇ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਫਤਿਹਦੀਪ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਟੈਕਸਸ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੀ ਲੜ ਰਿਹੈ। ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪਾਵਰ ਲਿਫਟਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਠ ਰਹੇ ਨਵੇਂ ਪਾਵਰ ਲਿਫਟਰਾਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਵੀ ਦੇ ਰਿਹੈ।

ਨਵੰਬਰ 16 ਤੋਂ 21 ਤੱਕ ਲਾਸ ਵੇਗਸ ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੀ ਵਰਲਡ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਹਰਜੀਤ ਤੇ ਫਤਿਹਦੀਪ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਜੀਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਵੀ ਸੁਪਰ ਹੈਵੀਵੇਟ ਪਾਵਰ ਲਿਫਟਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਵੇਗਾ। ਉਹ 300 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ (700 ਪੌਂਡ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰ ਦੀ ਬੈਂਚ ਪਰੈਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਡੈਡ ਲਿਫਟ ਵੀ ਲਾਵੇਗਾ। ਹਰਜਿੰਦਰ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਕਾਲਜ, ਫਗਵਾੜਾ ਦਾ ਚੈਂਪੀਅਨ ਰਹਿਣ ਉਪਰੰਤ ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪਾਵਰ ਲਿਫਟਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਚੈਂਪੀਅਨ ਬਣਿਆ। ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਤਿੰਨੇ ਗੱਭਰੂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮੰਨਵਾਉਣਗੇ।

-ਇਕਬਾਲ ਜੱਬੋਵਾਲੀਆ

ਖ਼ੁਸ਼ਖਬਰੀ! ਖ਼ੁਸ਼ਖਬਰੀ!!

ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ਜੋ ਵੀ ਇਸ ਜਹਾਨ ਅੰਦਰ

ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ

25 ਸਤੰਬਰ, 2010

(ਦਿਨ ਸਨਿਚਰਵਾਰ) ਸਵੇਰੇ 9 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਸਥਾਨ 25800 Carlos Bee Blvd, Hayward, CA-94542 (Cal State Hayward)

ਇਹ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ "ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ" ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਚੇਅਰਮੈਨ	ਪ੍ਰਧਾਨ	ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ	ਕਬੱਡੀ ਕੋਚ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਲੱ
ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ	ਸ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ	ਸ. ਗੁਰਦਾਵਰ ਸਿੰਘ ਮਹੇੜੂ	ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
831-247-4637	510-677-6248	510-468-9381	510-387-6997

ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼: ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਦਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ

ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਸਟਾਰ ਪਲੇਅਰ

ਗੁਰਜੀਤ

ਕਾਲਾ

ਕੀਪਾ

ਕੁਲਜੀਤ

ਸੰਦੀਪ

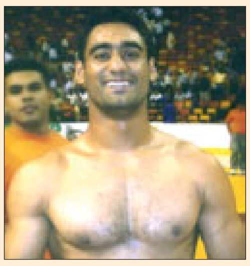
ਸੋਨੀ

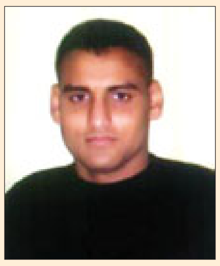
ਕੀਪਾ

ਹੈਪੀ ਆਲੋਵਾਲ

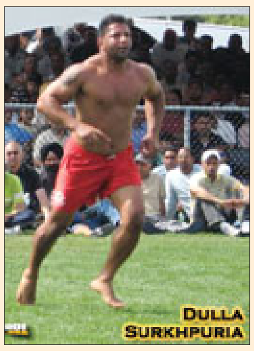

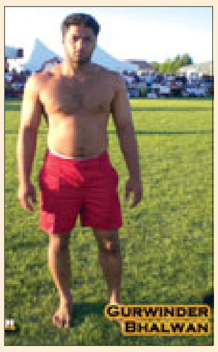

ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

33372 Palomino Com., Fremont, CA 94555, Ph:510-468-9381 or e-mail:2gsmann@gmail.com

ਨੋਟ:ਰਾਜਾ ਸਵੀਟਸ ਵਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਉਤੇ ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਭੋਜਨ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ।

Gak
Raj
Jug
Taj
Dia
Gur
Kul
San
Kul
Gur
Lak
Tut
Kul
Raj
Prit
Mo
Dal
Mar
Rag
Am
Bal
Cap
Apr
PS
Avt
Kul

ਹਿੱਕਾਂ ਚੌੜੀਆਂ ਕਰਕੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ, ਪਰਖੇ ਸਦਾ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਮੈਦਾਨ ਅੰਦਰ।

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ! ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!!

ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ-2010'

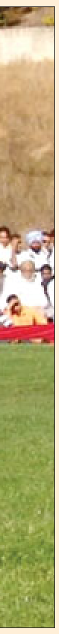

ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ

ਸ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਬੱਲ

ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ (ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ)

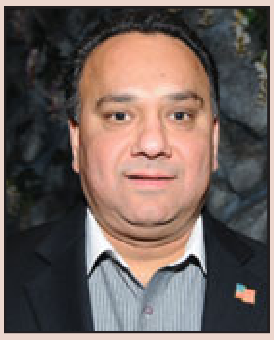

ਨਿੱਕ ਗਾਖਲ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਤੋਂ ਨਿੱਕ ਗਾਖਲ ਤੇ ਰਿਨੇ ਗਾਖਲ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੈਨਸਲਵੇਨੀਆ ਵੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨਗੇ

ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਿੱਕ ਗਾਖਲ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ) ਤੇ ਰਿਨੇ ਗਾਖਲ ਵਲੋਂ ਬੈਸਟ ਰੇਡਰ ਤੇ ਬੈਸਟ ਸਟਾਪਰ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ. ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ

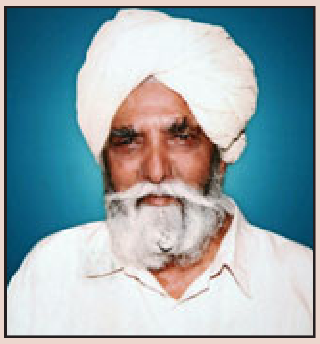

ਸ. ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ

ਸ. ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ

ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਅਤੇ ਸ. ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸਵਰਗੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ (ਬੜਾ ਪਿੰਡ) ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ 7500 ਡਾਲਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੂਜਾ ਇਨਾਮ ਸ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੂਟਾ ਅਤੇ ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਲਾਕ ਸਮਿਤੀ (ਕਪੂਰਥਲਾ) ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸਵਰਗੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧਵਾਂ ਦੋਨਾ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਯਾਦ ਵਿਚ 5500 ਡਾਲਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸਵਰਗੀ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ 5100 ਡਾਲਰ ਨਾਲ ਕਲੱਬ ਦੀ ਮਾਲੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ

ਤ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ

>ਕਬੱਡੀ ਕੋਚ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਖਿਡਾਰੀਆਂ- ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਲ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਮੰਦਰ ਤੇ ਪਾਲੀ ਮਹੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

>ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ (ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਜੀਤ-ਜਲੰਧਰ) ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

>ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਏ-ਵਨ ਕਾਰਪੈਟਸ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ), ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਧਵਾਂ ਦੋਨਾ ਤੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਲਮ (ਓਰੇਗਨ) ਦਾ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੁਮੈਂਟੇਟਰ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਕਰਾਲੀ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਡਿਆਲਾ, ਪ੍ਰੋ. ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਆਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਮੀਡੀਆ ਸਪਾਂਸਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼, ਰੇਡੀਓ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ (ਹੇਵਰਡ) ਤੇ ਰੇਡੀਓ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਉਤਮ ਖੇਡ ਕਬੱਡੀ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਡਾ ਪ੍ਰੈਸ ਕਵਰੇਜ ਇੰਚਾਰਜ ਹੋਣਗੇ

ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ

ਲੌਂਗਮੈਨ ਸਟੂਡੀਓ ਤੇ ਰਾਮਾ ਵੀਡੀਓ, ਫਰੀਮਾਂਟ

ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਆ (ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਮਰੀਕਾ) ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਹੁੰਚ ਰਹੀਆਂ ਟੀਮਾਂ: ਟੋਰਾਂਟੋ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਬੇ-ਏਰੀਆ ਸਪੋਰਟਸ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ (ਫਰਿਜ਼ਨੋ)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਖਿਡਾਰੀ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਜੌਹਰ ਵਿਖਾਉਣਗੇ।

ਮੁੱਖ ਸਪਾਂਸਰ

ਗਾਖਲ ਭਰਾ-ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਤੇ ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਰਾਜਾ ਸਵੀਟਸ ਅਤੇ ਤਾਜ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ (ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ)

Our Sponsors

khal Brothers-Watsonville
a Sweets – Union City
raj and Narinder S.Sahota
Insurance –Union City
mond Transportation-Stockton
rdev S. Sohal- Sacramento
want S. Nijjar
ta Clara Sports Club
deep Singh (Buta) – Sacramento
rcharan S. Mann
hbir S. Patwari
Brothers –Watsonville
dip S. Dhaliwal
Bhanot-Hindu Temple Sunnyvale
am S. Grewal (Jodha- Mansooran Wale)
ga Tires- Fresno
winder S. Padda
ngal S. Bhandal-Watsonville
hbir S. Gakhal (Kala)
erican Reality and Business Corp
bir S. Bhatia
. Rajinder S. Randhawa
na Punjab Asso.-Hayward
Carrier- Union City
ar S. Saran
deep Singh Mann

Gill Insurance- Cruthers
Avtar S. Bains- Salinas
Mohinder S Kaler& Baljinder Kaler
Gurjinder Pal Rai
Tracy Liquor- (Kala Tracy Wala)
Sarwan Singh- Stockton
Tirth S. Sahota
Sewa Singh Sidhwan Dona
Paramjit S. Khera- Folsom
Sunny Kumar
(Al Liquor & Food Mart)
Harbhajan S. Gakhal
Jassi Gill- Golden State Reality
Balraj Singh- San Jose
Bhupinder S. Parmar
Amar Kooner- USI Network
LTA Brothers Trucking Turlock
Kulwant S. Khera – San Francisco
Gurdev S. Nahal- Sacramento
Rana Kahlon- Commissioner
Manjit Singh & Mehanga S. Sarpanch
Sucha Ram Bharta
Randhir S. Kang
Kuldeep Bhadwal- San Jose
Joga Singh & Ajitpal S. Shergill
Sohan Singh Gakhal

Major S. Gakhal
Jagga Gakhal
Harwinder S. Dhaliwal (Chairman Sikh Sports)
Econo Liqour
Paramjit S. Sandhu- Head Coach
Kabal S. Tut
Dilawar Singh-Sub Way
Mr. Basti Danshmanda
Bakhtawar S. Gakhal
Paramvir Singh Gakhal
Surinder Pal Nijjar
Amrit Pal S. Nijjar
Pal Singh Sahota
Najjar Sahota
Neetu Badial
Tehal S. Thandi
Surinder Singh Atwal
Raghbir S. Shergill
Karnail S. Tracy
Surjit S. Nijjar
Randhir S. Nijjar
Paramjit S. Lidhar
Billa S. Sanghera
Sant Singh Hothi
Mohinder S. Mann
Kulwant S. Khera

Gurdial S. Dhillon
Mangal S. Dhillon
Balbir S. Dhillon (San Jose)
Gurmeet Singh Khalsa
Inderjit S. Dusanjh
Avtar S. Harry
Rajinder S. Dhillon
Kuljeet S. Rai
Amrik Chand
Brij Mohan Chandok
Ram Murti
Shashi (Vallejo)
Jagtar Singh
Harbhajan Singh
Dalwinder S. Dhoot
Gurminder S. Sandhu (Mittu)
Lakhi Kala Sangera
Kulwinder S Sangha
Pargat Singh USA Towing
(Salinas)
Satnam Singh
Jassi Shergill
Dharmpal Mahi
AAA Car Repair & Body Shop
Gurdarshan (Garry) Grewal
Kesar S. Gosal

Lakha Lakhwinder Deol Stockton
Dr. Ramesh Kumar
Aman Tiwana
Baldeep S Hundal
Pardeep S. Dhillon
Gurdeep S. Dhillon
Mavi Truck
Balwant S. Bains
Satwinder S. Atwal
Santokh S. Takhar
Jaswant S. Sran
Tirth S. Sandhu
Jasbir S. Raja
Surjit S. Nijjar
Dalwinder S. Gill
Rashpal S. Buttar
Mandir Singh
Harnek S. Sanghera
Sarabjit S. Dhaliwal
Lali Dhaliwal
Pargan S. Padda
Surinder S. Dhillon
Manjit S. Jagpalpur
Dhanna Bhalwan
Dalvir S. Hothi

ਪਾਦਰੀ ਟੈਰੀ ਨੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਕੁਰਾਨ ਸਾੜਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਇਕ ਨਾਟਕੀ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਤਹਿਤ ਗੇਨਜ਼ਵਿਲੇ ਕਸਬੇ ਦੇ ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਉਪਰ 11 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਕੁਰਾਨ ਸਾੜਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਸਣੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ। ਪਾਦਰੀ ਟੈਰੀ ਜੋਨਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਜਾ ਕੇ ਇਮਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਮੁਸਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਹਮਲੇ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਨੇੜੇ ਮਸਜਿਦ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁਸਰੀ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਇਮਾਮ ਫ਼ੈਜ਼ਲ ਅਬਦੁਲ ਰਾਊਫ਼ ਨੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ। ਰਾਊਫ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਦਰੀ ਜੋਨਜ਼ ਨੇ ਕੁਰਾਨ ਨਾ ਸਾੜਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਮੇਰੀ ਪਾਦਰੀ ਜੋਨਜ਼ ਜਾਂ ਇਮਾਮ ਮੁਸਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।"

ਪਾਦਰੀ ਜੋਨਜ਼ ਦੇ ਇਕ ਸਾਥੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਰਾਨ ਸਾੜਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਤ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕੁਰਾਨ ਸਾੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਸਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਭੜਕ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਬੀਤੀ 10 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ

ਕੁਰਾਨ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰ ਸਕਦੈ - ਓਬਾਮਾ

ਸੀ ਕਿ ਫਲੋਰੀਡਾ ਦੇ ਗਿਰਜੇ ਵਲੋਂ 11 ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਕੁਰਾਨ ਸਾੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਅਲਕਾਇਦਾ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਇਕ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਾੜਨ 'ਤੇ ਅੜੇ ਪਾਦਰੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਉਪਰ ਹਮਲੇ ਲਈ ਅਲਕਾਇਦਾ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਲੱਭ ਜਾਵੇਗਾ? ਮੈਂ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਸਾੜਨਾ ਸਭਿਅਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੋਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।" ਉਧਰ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਕ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਫਲੋਰੀਡਾ ਦੇ ਗੇਨਜ਼ਵਿਲੇ ਗਿਰਜੇ ਵਲੋਂ ਕੁਰਾਨ ਸਾੜਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗਾ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਅਤੇ ਅਲਾਸਕਾ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ ਸਾਰਾਹ ਪਾਲਿਨ ਨੇ ਪਾਦਰੀ ਟੈਰੀ ਜੋਨ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਬੇਲੋੜੀ ਜ਼ਿੱਦ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪੁੱਜਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਸਣੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਦਰੀ ਆਪਣੇ 50 ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਸਣੇ ਕੁਰਾਨ ਸਾੜਨ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦ 'ਤੇ ਅੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸਲਾਮਿਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ਼ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭੜਕ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕੁਰਾਨ ਸਾੜਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਤਾਂ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦਰਮਿਆਨ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨ ਠੱਪ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ ਹੋਈ ਖਰਾਬ!

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਓਬਾਮਾ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਤੋਂ ਅੱਜਕਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ ਗਾਇਬ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਏ. ਬੀ. ਸੀ. ਨੇ ਖ਼ਬਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਦਿਨ ਤੋਂ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀ ਉਂਗਲੀ 'ਚ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਓਬਾਮਾ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ੇਲ ਦਾ ਵਿਆਹ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1992 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ

ਲੰਡਨ : ਵੁਲਵਰਹੈਂਪਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਉਘੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਪਾਏ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਕਾਰਨ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਆਨਰੇਰੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ (53) ਨੇ ਡਾਕਟਰੇਟ ਡਿਗਰੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵੱਡੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ। ਇਸ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਰ ਤਕ ਛੂਹਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰ ਪਾਲ ਮੇਕਕਾਰਟਨੀ, ਬਿਲ ਕਾਸਬੀ ਅਤੇ ਬੌਬ ਡੀਲਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਡਿਗਰੀ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡੀਨ ਜੋਹਨਪਿਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗੀਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਾਨ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਟਨੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਬਾਡੀਗਰਡ ਨੇ ਲਗਾਇਆ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ : ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਇਕਾ ਬ੍ਰਿਟਨੀ ਸਪੀਅਰਸ ਦੇ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਬਾਡੀ ਗਾਰਡ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਨੀ ਨੇ ਉਸਦਾ ਸੈਕਸ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ। ਫਰਨਾਂਡੋ ਫਲੋਰਸ ਨੇ ਸੈਕਸ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਗਾਇਕਾ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਲੋਰਸ ਨੇ ਗ੍ਰੈਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਗਾਇਕਾ ਤੋਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਕਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਾਇਕਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੈਡਰੂਮ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੀ।

ਸਾਧਵੀ ਵਲੋਂ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ 'ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਦੋਸ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਤ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਉਪਰ ਹੁਣ ਇਕ ਹੋਰ ਸਾਧਵੀ ਨੇ ਜਿਣਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ। ਸਾਧਵੀ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਜੱਜ ਏ.ਐਸ. ਨਾਰੰਗ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਲਗਾਇਆ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਹੋਈ। ਜਿਣਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈ ਸਾਧਵੀ ਦੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰੜੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬੰਦੋਬਸਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਸਾਧਵੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵਲੋਂ ਘੜੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਿਆ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1999 ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 2000 ਵਿਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਾਧਵੀ ਨੇ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਆਹ ਰਚਾਇਆ ਸੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਰ੍ਹਾ ਦੀ ਤਰੀਕ 18 ਸਤੰਬਰ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹਰ ਤੀਜਾ ਭਾਰਤੀ ਹੈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਭਾਰਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਹੇ ਪ੍ਰਤੀਯੂਸ਼ ਸਿਨ੍ਹਾ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਿਨ੍ਹਾ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੇਵਲ 20 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਹੀ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਈਮਾਨਦਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਚਾਈ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਰੀਬ 30 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਲੋਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੇ ਕਗਾਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਥਾਈ ਰੂਪ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਜਕ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਚਿੰਤਤ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਛੋਟੇ ਸੀ ਤਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾੜੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਸੀ.ਵੀ.ਸੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਖਰਾਬ ਚੀਜ਼ ਇਹ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੌਤਿਕਵਾਦੀ ਹੋ ਗਏ। ਸਿਨ੍ਹਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਢੇਰ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ ਕਿ ਇਹ ਪੈਸਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਾਇਆ। ਕੇਵਲ 4 ਫੀਸਦੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਧੀਮੀ ਰਫਤਾਰ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਸਬੰਧੀ ਉਦਾਰ ਨਿਯਮ ਆਦਿ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ।

ਸ਼ਰਮੀਲਾ ਨੂੰ ਟੈਗੋਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ

ਇੰਫਾਲ : ਸਮਾਜ ਸੇਵਿਕਾ ਇਰੋਨ ਸ਼ਰਮੀਲਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿਚੋਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਐਕਟ-1958 ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ 9 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ 'ਰਬਿੰਦਰਨਾਥ ਟੈਗੋਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ' ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਰਸਕਾਰ 'ਚ 51 ਲੱਖ ਰੁਪਏ, ਸੋਨੇ ਦਾ ਤਮਗਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਆਈ.ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਦੇ ਬਾਨੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਮ.ਕੇ. ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਇਥੇ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਭਰਤੀ ਸ਼ਰਮੀਲਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ।

ਯੂਰਪ ਜਾਵੇਗੀ ਚੀਨੀ ਗੱਡੀ

ਬੀਜਿੰਗ : ਚੀਨ ਹੁਣ ਯੂਰਪ ਤੱਕ ਗੱਡੀ ਭੇਜਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਭਾਵ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤ ਲਈ ਚੀਨ ਦਾ ਇਹ ਰੇਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਤ ਰੇਲ ਰੂਟ ਚੀਨ ਦੇ ਕਾਸ਼ਗਰ ਤੋਂ ਕਿਰਗਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਤਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਈਰਾਨ ਤੱਕ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਾਣਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਲਕ ਰੂਟ ਦਾ ਨਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਰੂਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੀਜਿੰਗ, ਸਿੱਧਾ ਈਰਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਚੀਨ ਕਰੀਬ 88 ਅਰਬ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਕ ਡੀਲ 'ਤੇ ਸਾਈਨ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਚੀਨ, ਯੂਰਪ ਤਕ ਆਪਣਾ ਸਾਮਾਨ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੇਲ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਚੀਨ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਦੇ ਇਸਲਾਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਪੋਲੈਂਡ ਝੁਕਿਆ

ਵਾਰਸਾ : ਪੋਲੈਂਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਖਿਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਉਸ ਮੰਗ ਅੱਗੇ ਝੁਕ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਗੜੀ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਬੇਹੱਦ ਨਾਜ਼ੁਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਪਿਛਲੇ 3 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਾਂਡਰ ਵਿਸਲਾਵ ਰਾਬੇਨ ਨੇ ਪੋਲਿਸ਼ ਟੀ. ਵੀ. ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੁਰੰਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਵਲੋਂ ਮਿਥੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ।

ਇਕ ਫੌਜੀ ਵਲੋਂ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਸਵਾਨਾ : ਜਾਰਜੀਆ ਦੇ ਫੌਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੰਧਕ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਿਲ ਕਲਿੰਟਨ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸੀ। ਸੰਘੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਵਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਸਵਾਨਾ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਪਛਾਣ 29 ਸਾਲਾ ਰਾਬਰਟ ਐਂਥਨੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫੌਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵਾਨਾ ਤੋਂ 40 ਮੀਲ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਫੋਰਟ ਸਟੀਵਰਨ ਕੀਵਿਨ ਆਰਮੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਸੋਮਵਾਰ ਤੜਕੇ ਉਸ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 2 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਬੰਧਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ 'ਤੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਬੰਧਕ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ 'ਤੇ ਓਬਾਮਾ ਅਤੇ ਕਲਿੰਟਨ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 242 ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ

ਜਨੇਵਾ : ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਫ ਕਾਂਗੋ (ਡੀ ਆਰ ਸੀ) ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਕਾਂਗੋ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ 242 ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅਗਸਤ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਬਾਨ ਕੀ ਮੂਨ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਹਾਇਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੁਲ ਖਰੇ ਨੂੰ ਕਾਂਗੋ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਖਰੇ ਨੇ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਸੁੱਟਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਨਸਾਸਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਤਰੀ ਕਿਵੂ ਸੂਬੇ ਦੇ 13 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਮਿਲੀਸ਼ਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਾਗੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ 30 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 2 ਅਗਸਤ ਵਿਚਾਲੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 241 ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ 28 ਨਾਬਾਲਿਗ ਲੜਕੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਰਾਮਾਨਾਇਡੂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਫਾਲਕੇ ਐਵਾਰਡ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫਿਲਮਕਾਰ ਡੀ. ਰਾਮਾਨਾਇਡੂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ 'ਚ ਪਾਏ ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਦਲੇ ਸਾਲ 2009 ਲਈ ਦਾਦਾ ਸਾਹਿਬ ਫਾਲਕੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਮਾਨਾਇਡੂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਗੋਆ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਿਲਮ ਉਤਸਵ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵਰਨ ਕਮਲ, ਇਕ ਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਨਕਦ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1936 ਨੂੰ ਕਰਮਚੇਡੂ (ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) 'ਚ ਜਨਮੇ ਰਾਮਾਨਾਇਡੂ ਨੇ ਸਾਲ 1963 'ਚ ਫਿਲਮ ਜਗਤ 'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ 47 ਸਾਲ ਦੇ ਫਿਲਮ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 130 ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ। ਬਹੁਭਾਸ਼ਾਈ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂਅ 'ਗਿੰਨੀਜ਼ ਬੁੱਕ ਆਫ ਰਿਕਾਰਡਜ਼' ਵਿਚ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ।

ਸਲਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਮੰਗੀ ਮੁਆਫੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ 'ਦਬੰਗ' ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ 26 ਨਵੰਬਰ 2008 ਨੂੰ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਨਵਾਂ ਬਖੇੜਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਲਈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਹੋਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਚੈਨਲ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਟੀ. ਵੀ. ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਸਲਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। 26/11 ਦੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਲੋਕ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿਚ ਰਿਹਾ। ਸਲਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੇ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਤਾਈ। ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਲੀਮ ਨੇ ਵੀ ਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਮਾਫੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ।

ਜ਼ਾਲਮੋ ਕਿਉਂ ਸਾੜਿਆ ਮੇਰੀ ਧੀ ਨੂੰ

ਮੂੰਹ ਆਈ ਬਾਤ

ਮੇਜਰ ਕੁਲਾਰ ਬੋਪਾਰਾਏਕਲਾਂ
ਫੋਨ:916-273-2856
www.boparaikalan.com

ਕਣਕ ਦੀ ਕਟਾਈ ਤੇ ਕਢਾਈ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਸੀ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਰੌਣਕ ਸੀ। ਹਰ ਕੋਈ ਹਾੜ੍ਹੀ ਦਾ ਕੰਮ ਛੇਤੀ ਨਿਬੇੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਰੱਬ ਦਾ ਕੀ ਪਤਾ ਕਦੋਂ ਜਲ-ਥਲ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਜੱਟ ਨੂੰ ਕਦੇ ਸੋਕਾ ਮਾਰਦਾ, ਕਦੇ ਡੋਬਾ। ਮੀਹਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਆਪੋ-ਧਾਪੀ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਸਾਡਾ ਸਾਰਾ ਲਾਣਾ ਵੀ ਇਸ ਜਦੋਜਹਿਦ ਵਿਚ ਜੁਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁੱਕੇ-ਸੁੱਕੇ ਦਾਣੇ ਛੱਤ ਥੱਲੇ ਆ ਜਾਣ। ਅਗੇਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਥਰੈਸ਼ਰ ਚਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਲਸੀ ਬੰਦੇ ਅਜੇ ਭਈਏ ਲੱਭ ਰਹੇ ਸਨ ਜਾਂ ਤਰਖਾਣਾਂ ਕੋਲੋਂ ਦਾਤੀਆਂ ਦੇ ਦੰਦੇ ਕਢਵਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀ ਅਕਲ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਸੀਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ-ਛੇ ਕਿੱਲੇ ਕਣਕ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਵੱਢਦੇ, ਪੰਜ ਬੰਦੇ ਘਰ ਦੇ ਤੇ ਦੋ ਸਾਂਝੀ ਹੁੰਦੇ, ਖੇਤ ਵਾਹਵਾਂ ਰੌਣਕ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਖੇਤ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਅਨੰਦ ਆਉਂਦਾ। ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਵੇਲੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਗੁੜ ਖਾਣ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਅਨੰਦ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਕਦੇ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਮਠਿਆਈਆਂ ਵਿਚੋਂ ਲੱਭਿਆ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦਾ ਥਕੇਵਾਂ ਗੁੜ ਹੀ ਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਦਾਦਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਸਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਖੋਆ, ਪੰਜ਼ੀਰੀ, ਸਾਗ ਤੇ ਚੱਬੀ ਹੋਈ ਮੂੰਗਫਲੀ ਹਾੜ੍ਹੀ ਵੇਲੇ ਅਰਥ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਹੱਥੀਂ ਹਾੜ੍ਹੀ ਵੱਢ ਕੇ ਸ਼ੱਕਰ-ਘਿਉ ਖਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਾਚਾ ਜੀ ਦਾ ਲੜਕਾ ਮਨਜੀਤ (ਜੋ ਵਿਚਾਰਾ ਹੁਣ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਰੋਟੀ ਆਈ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਥਰੈਸ਼ਰ ਰੁਕੇਗਾ, ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ, ਰੋਟੀ ਖਾ ਕੇ ਆਰਾਮ ਕਰਾਂਗੇ। ਸਾਡਾ ਕੰਜੂਸ ਲਾਣਾ ਇਕ ਮਿੰਟ ਵੀ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨ ਦਿੰਦਾ। ਅਸੀਂ ਥਰੈਸ਼ਰ ਰੋਕ ਕੇ ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਮੂੰਹ ਹੱਥ ਧੋ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲੱਗੇ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਮਨਜੀਤ ਦਾ ਲਟਕਿਆ ਮੂੰਹ ਵੇਖ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਜਵਾਨਾ, ਕਿਵੇਂ ਮੂੰਹ ਲਟਕਾਈ ਫਿਰਦਾਂ, ਮਾਂ ਨੇ ਕੁੱਟਿਆ ਜਾਂ ਘੂਰਿਆ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।'' ਸਾਡੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦਸਵੀਂ ਤੱਕ ਚੰਗਾ ਕੁੱਟਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬੱਚੇ ਇਕ ਥੱਪੜ ਵੱਜੇ ਤੋਂ ਹੰਗਾਮਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਨੇ।

''ਬਾਪੂ ਜੀ, ਤਾਏ ਸਿਆਮ ਕੀ ਗਗਨੇ ਮਰ ਗਈ ਏ,'' ਕਹਿ ਕੇ ਮਨਜੀਤ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਆਇਆ ਤੇ 'ਮਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ' ਕਹਿ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ''ਕਿਵੇਂ ਮਰ ਗਈ'' ਦਾਦਾ ਜੀ ਹੱਥੋਂ ਦਾਲ ਵਾਲੀ ਕੌਲੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਡਿੱਗ ਪਈ, ''ਉਹ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰੀ ਅਜੇ ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਹੀ ਸੀ'' ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਹੈਰਾਨਗੀ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ।

''ਗਗਨੇ ਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬੱਸ ਇੰਨੀ ਖਬਰ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਰ ਗਈ ਹੈ'', ਮਨਜੀਤ ਨੇ ਪਰਨੇ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝਦਿਆਂ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਮਰ ਗਈ। ਦਿਹਾੜੀ ਆਏ ਭਈਏ ਇਸ ਅਨਿਆਈ ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਰ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਹੋ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਅੰਨ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਨਾ ਪਾਇਆ। ਸਾਡੀ ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਰੌਣਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵਲੋਂ ਪਾਣੀ ਵਾਲਾ ਨਲਕਾ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਲਕੇ ਤੋਂ ਦੂਰੋਂ-ਦੂਰੋਂ ਹਾੜੀ ਵੱਢਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਭਰ ਕੇ ਲਿਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਜੋ ਵੀ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਆਉਂਦਾ, ਸੰਘਣੇ ਤੂਤਾਂ ਦੀ ਛਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮਾਣ ਕੇ ਜਾਂਦਾ। ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੇ ਦੀ ਸੁਲ੍ਹਾ ਮਾਰਨੀ। ਅੱਜ ਦਾਦਾ ਜੀ ਵੀ ਚੁੱਪ ਸਨ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਂਮਾਤਰ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਕੱਢੀ ਹੋਈ ਕਣਕ ਟਰਾਲੀ ਵਿਚ ਪਾ ਲਈ, ਭਈਏ ਤੂੜੀ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਘਰ ਆ ਗਏ। ਵੇਖੋ-ਵੇਖ ਲੋਕ ਹੱਥਲੇ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਮੁੜਨ ਲੱਗੇ। ਤਾਏ ਸਿਆਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ। ਇਹ ਗਗਨੇ ਕੌਣ ਸੀ? ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਲੋਕ ਸੋਗ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਏ।

ਕਣਕ ਦੀ ਕੰਡ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਵੱਢ-ਵੱਢ ਖਾ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰਾ ਨਹਾਉਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਮੈਂ ਵੀ ਗਗਨੇ ਕੇ ਵਿਹੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਰੋਣਾ-ਕੁਰਲਾਉਣਾ ਸੁਣ ਕੇ ਪੱਥਰ ਦਿਲ ਅਤੇ ਕੰਧਾਂ ਵੀ ਰੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਤਾਈ ਜਗੀਰੋ ਪਿੱਟ-ਪਿੱਟ ਕੇ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਕਰੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਚਾਰ ਬੰਦੇ ਗਗਨੇ ਦੇ ਸਹੁਰੀਂ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਪਤਾ ਕਰਨ ਮੌਤ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਦੋਂ ਹੋਈ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਗਗਨੇ ਤਾਏ ਸਿਆਮੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਧੀ ਸੀ, ਛੋਟੀ ਧੀ ਰਾਜ ਅਜੇ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਕਿਸਾਨ ਸਿਆਮਾ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣਾ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਸੀ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਮਾਹਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦੋ ਕਿੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਕਿੱਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ। ਪੰਜ-ਛੇ ਮੱਝਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਡੇਅਰੀ ਦੁੱਧ ਪਾ ਲੈਂਦਾ। ਮੱਝਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਗਗਨ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੀਆਂ। ਕਾਲਜ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਹਾ-ਕੂੜਾ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾਂ ਚੋ ਕੇ, ਦੁੱਧ ਡੇਅਰੀ ਪਾ ਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਾਲਜੋਂ ਆ ਕੇ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ। ਤਾਏ ਸਿਆਮੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਦੋਵਾਂ ਭੈਣਾਂ ਵਿਚ ਸਾਦਗੀ, ਨਿਮਰਤਾ ਤੇ ਸਾਊਪੁਣਾ ਰੱਬ ਨੇ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅੱਜ ਗਗਨੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੰਮ ਦੀ ਰੁੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਗਗਨੇ ਉਚ-ਵਿੱਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਲੱਗ ਗਈ। ਸਿਆਮੇ ਤੇ ਜਗੀਰੋ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਗਗਨੇ ਲਈ ਵਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਰਾਏਕੋਟ ਲਾਗੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਦੱਸ ਪਈ, ਜੋ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੁੰਡਾ ਨਸੀਬ, ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਤੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਚਾਰਾਂ ਜਣਿਆਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀ। ਗਗਨੇ ਦੀ ਨਸੀਬ ਨਾਲ ਮੰਗਣੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਕ ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤਾਏ ਸਿਆਮੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ। ਵਿੱਤ ਮੁਤਾਬਕ ਦਾਜ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਗਗਨੇ ਦੀ ਡੋਲੀ ਤੁਰੀ, ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਹੀ ਰੋਂਦਾ ਸੀ। ਗਗਨੇ ਵਰਗੀ ਕੁੜੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਭ ਨੂੰ ਦੇਵੀਂ, ਵਿਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਬੋਲਦੀਆਂ।

ਨਸੀਬ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਗਗਨੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨਸੀਬ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਹੁਣ ਦੋਵੇਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਸੀ। ਪਰ ਆਹ ਭਾਣਾ ਕਿਵੇਂ ਵਾਪਰ ਗਿਆ।

ਗਗਨੇ ਦੇ ਸਹੁਰੀਂ ਗਏ ਬੰਦੇ ਵਾਪਿਸ ਆ ਗਏ। ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਗਗਨੇ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ। ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਰ ਗਈ। ਇਹ ਗੱਲ ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਅੱਗ-ਭਬੂਕੇ ਹੋ ਗਏ। ਕਹਿੰਦੇ 'ਚਲੋ, ਹਰਾਮੀ ਦਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਫੂਕ ਸੁੱਟੀਏ, ਸਾਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚੇ ਹੀ ਸਾੜਾਂਗੇ।' ਸਿਆਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਸਾਂ ਟਿਕਾਇਆ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋਈ, ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਹੋਇਆ ਤੇ ਗਗਨੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪਿੰਡ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ। ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਦੇਹ ਤਾਂ ਰਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਕੱਠ ਗਗਨੇ ਦਾ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਚਿਹਰਾ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਲੋਕ ਬੰਦੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਮੌਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪਿੰਡ 'ਚ ਬਥੇਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ਐਨਾ ਸੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਗਗਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜਿੰਦ-ਜਾਨ ਸੀ। ਗਗਨੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਤਾਈ ਜਗੀਰੋ ਦਾ ਮਮਤਾ ਵਾਲਾ ਬੰਨ੍ਹ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਤਾਈ ਦੇ ਕੀਰਨੇ ਸੁਣ ਪੰਛੀ ਤੇ ਜਾਨਵਰ ਵੀ ਰੋਂਦੇ ਸਨ,

''ਮੇਰਿਆ ਗਗਨਿਆ, ਉਠ ਪੁੱਤ, ਮੇਰੇ ਸੀਨੇ ਲੱਗ ਜਾ। ਪੁੱਤ ਮਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਲੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਕਦੇ ਉਂਗਲ ਦਾ ਫੁੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਗੱਗੂ ਪੁੱਤ, ਗੱਗੂ ਉਠ ਜਾ, ਵੇਖ ਤੇਰੀ ਭੈਣ ਤੈਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੁੱਤ ਤੇਰੀ ਤਾਂ ਮਹਿੰਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਥੀ, ਤੇਰੇ ਤਾਂ ਅਜੇ ਚਾਅ ਵੀ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਏ। ਪੁੱਤ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਡੋਲੀ ਵਿਚ ਤੋਰਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਤੈਨੂੰ ਅਰਥੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ। ਵੇਖ ਗੱਗੂ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਵਲ, ਵੇਖ ਆਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲ, ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਆਏ ਨੇ। ਪੁੱਤ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਸਾਨੂੰ ਰੋਂਦਿਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰ ਗਈ। ਪੁੱਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦਾ ਬੇੜਾ ਗਰਕ ਹੋਊ। ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦਾ ਕੱਖ ਨਹੀਂ ਬਚਣਾ।'' ਤਾਈ ਨੂੰ ਗਗਨੇ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਤੋਂ ਮਸਾਂ ਲਾਹਿਆ।

ਗਗਨੇ ਵੀ ਦਾਜ ਦੀ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹ ਗਈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਚੱਲੇ। ਧੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਕਦੇ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੱਸ ਕੇ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ, ਹੁਣ ਕਸੂਰਵਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਘੁੰਮਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦੁਨਿਆਵੀ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਬਰੀ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਫਿਰ ਵੇਖਿਓ ਕੀ ਬਣਦਾ। ਇਕ ਸਾਲ ਵੀ ਨਾ ਲੰਘਿਆ, ਨਸੀਬ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਧਰੰਗ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਹੜੀ ਮੰਜੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚੁੰਬੜ ਗਈ। ਬੇ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਤੜਫ-ਤੜਫ ਕੇ ਮਰੀ। ਨਸੀਬ ਨੇ ਜਿੱਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਾਨ ਤਾਂ ਬਚ ਗਈ ਪਰ ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਨਕਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਾਂ ਵਾਲਾ ਮੰਜਾ ਮੱਲ ਲਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ, ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਪੁੱਟ-ਪੁੱਟ ਕੇ ਸੁੱਟਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਮਰਿਆ, ਤਾਇਆ ਸਿਆਮਾ ਤੇ ਤਾਈ ਜਗੀਰੋ ਗਏ, ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਥੁੱਕਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ, ''ਰੱਬ ਤੇਰੇ ਵਰਗੇ ਲਾਲਚੀਆਂ ਨਾਲ ਏਦਾਂ ਹੀ ਕਰੇ, ਕੋਈ ਫਿਰ ਦਾਜ ਨਾ ਮੰਗੇ।'' ਤਾਈ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਗਗਨੇ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਹੋਵੇ।

ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਬੇਟੀ ਹੋਈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਗਗਨਜੋਤ ਰੱਖਿਆ। ਗਗਨ ਦੀ ਜੋਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਗਦੀ ਰਹੂ। ਦਾਜ ਦੇ ਲੋਭੀਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲ ਗਈ। ਕਿਸੇ ਮਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਢਿੱਡ ਦੇ ਅੰਡੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਵਾਵੇ। ਇਹ ਦਾਜ ਦੇ ਲੋਭੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮਾਵਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਮੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲੇਟਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਓ, ਆਪਾਂ ਵੀ ਅਲਟਰਾ ਸਾਊਂਡਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਭੱਜੀਏ। ਦਾਜ ਦੇ ਲੋਭ ਤੇ ਲਾਲਚ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰੀਏ। ਫਿਰ ਕੋਈ ਗਗਨ ਜਿਊਂਦੇ ਜੀਅ ਨਾ ਸੜੇ। ਲਾਲਚੀਆਂ ਨੇ ਪੱਗ ਤਾਂ ਸੋਹਣੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰੇ ਤੇ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਵਾਲੇ ਪਿੰਨ ਲਾਉਣੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੇ। ਰੱਬ ਰਾਖਾ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੰਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗ਼ਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ | ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ | ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ
ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ | ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ | ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

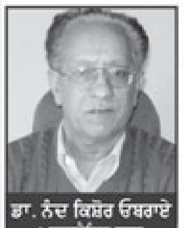

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰਾਏ
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਰਤਨ
ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

Surajvanshi Pharmacy (R)
MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS
25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.
Contact : Dr. Shweat Oberoi E-mail : shweat077@yahoo.com
Mobile : 98155-33933 Fax : 0091-181-5062627

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

National Truck Driving School

*ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ
*ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਕੰਮ/ਜੌਬ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ
*ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ
*2-3 ਹਫਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰ ਬਣੋ

Call For Special Price

Kashmir S. Thandi
Office: (866) 933-3038
Balhar S. Ranu
Cell:916-502-7733

4585 Pell Dr. Secramento CA, 95838

ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨ ਸਪੇਨ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ

ਬਿਓਨਸ ਆਇਰਸ: ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਫੁਟਬਾਲ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਉਭਰਦਿਆਂ ਕਾਰਲੋਸ ਟੈਵੇਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਖੇਡ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨ ਸਪੇਨ ਨੂੰ 4-1 ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਦੇ ਕੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਗੇੜ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਉਹ ਜਿੱਤ ਨਾ ਸਕੇ ਪਰ ਉਂਜ ਉਹ ਅਜ ਵੀ ਫੁਟਬਾਲ ਦੇ ਚੈਂਪੀਅਨ ਹੀ ਹਨ।

ਇਥੇ ਖੇਡੇ ਗਏ ਇਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮੈਚ ਵਿਚ ਟੈਵੇਜ਼ ਨੇ ਜਿਥੇ ਇਕ ਗੋਲ ਕੀਤਾ ਉਥੇ ਦੋ ਗੋਲ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਕਰ ਕੇ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਟੀਮ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਖੇਡ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਗੋਲ ਦਾਗ ਦਿੱਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਟੈਵੇਜ਼ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

ਪਹਿਲਾ ਗੋਲ ਸਟਾਰ ਖਿਡਾਰੀ ਲਿਓਨਲ ਮੈਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹਿਗੁਏਨ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਟੈਵੇਜ਼ ਨੇ ਖੁਦ ਗੋਲ ਕੀਤਾ। ਸਪੇਨ ਵੱਲੋਂ ਫਰਨਾਂਡੋ ਨੇ 84ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਪੈਡਰੋ ਦੇ ਪਾਸ 'ਤੇ ਟੀਮ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਗੋਲ ਕਰ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨ ਟੀਮ ਦੀ ਥੋੜੀ ਇੱਜ਼ਤ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਗੁਏਰੋ ਨੇ ਗੋਲ ਕਰ ਕੇ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੀ 4-1 ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਪੱਕੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਸਪੇਨ ਦੀ ਫੁਟਬਾਲ ਟੀਮ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਾਰੇ ਖਿਡਾਰੀ ਇਸ ਮੈਚ ਵਿਚ ਖੇਡੇ ਸਨ।

ਬਿਓਨਸ ਆਇਰਸ ਵਿਖੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ ਸਪੇਨ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਲ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦਾ ਲਿਓਨਲ ਮੈਸੀ

ਮਹਿਲਾ ਹਾਕੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ

ਰੋਸਾਰੀਓ : ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੇ ਬੀਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਚੈਂਪੀਅਨ ਹਾਲੈਂਡ ਨੂੰ 2-0 ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਮਹਿਲਾ ਹਾਕੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦਾ ਇਹ ਦੂਸਰਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਹੈ। ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2002 ਵਿਚ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਪਰਥ ਵਿਚ ਹੀ ਮਹਿਲਾ ਵਰਗ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੈਚ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੀ ਸਟਾਰ ਖਿਡਾਰਨ ਲੂਸੀਆਨਾ ਐਮਰ ਲਈ ਵੀ ਖਾਸ ਸੀ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਆਪਣਾ ਤਿੰਨ ਸੌਵਾਂ ਮੈਚ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਮੈਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲੈਂਡ ਦੀ ਖਿਡਾਰਨ ਜਨੇਕੇ ਸ਼ਾਪਮੈਨ ਨੇ ਸੰਨਿਆਸ ਲੈਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਾਈਨਲ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਲਾ ਰੇਬੇਚੀ ਨੇ ਤੀਜੇ ਹੀ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੂੰ ਲੀਡ ਲੈ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਪੈਨਲਟੀ ਕਾਰਨਰ ਨੂੰ ਗੋਲ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਟੀਮ ਦੀ ਲੀਡ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾਵਰ ਰੁਖ਼ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਮੈਚ ਬੇਹੱਦ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਹਾਲੈਂਡ ਦੀ ਟੀਮ ਕੋਈ ਗੋਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਾਰੀਓਨੇਵੂ, ਸਿਲਵੀਨਾ ਡੇ ਏਲੀਆ, ਕਲੌਡੀਆ ਬੁਰਕਕਾਰਟ ਅਤੇ ਗੋਲਕੀਪਰ ਬੇਲੇਨ ਸੂਚੀ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਖੇਡ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ।

ਭਾਰਤ 9ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਭਾਰਤੀ ਮਹਿਲਾ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਨੇ ਰੋਮਾਂਚਿਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ 4-3 ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ 9ਵੀਂ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ ਰਾਣੀ ਰਾਮਪਾਲ ਨੇ ਦੋ ਗੋਲ ਕੀਤੇ ਜਦੋਂਕਿ ਸਬਾ ਅੰਜੁਮ ਅਤੇ ਜਸਜੀਤ ਕੌਰ ਹਾਂਡਾ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਗੋਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨੇ 1978 ਵਿਚ ਸੱਤਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਿਲਾ ਹਾਕੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਸਰਵਉਤਮ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ।

ਰਾਣੀ ਨੇ ਬਿਖੇਰੀ ਚਮਕ : ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 9ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੀ ਪਰ ਸਿਰਫ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਰਾਣੀ ਰਾਮਪਾਲ ਨੇ 7 ਗੋਲਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਸਿੱਧ ਕੀਤੀ।

ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਰਾਣੀ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਰਹੀ। ਉਸਨੇ 6 ਫੀਲਡ ਗੋਲ ਕੀਤੇ, ਜਦੋਂਕਿ ਇਕ ਗੋਲ ਉਸਨੇ ਪੈਨਲਟੀ ਕਾਰਨਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਰਾਣੀ ਦੇ ਨਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੀਲਡ ਗੋਲ ਹਨ। ਹਾਲੈਂਡ ਦੀ ਦਿੱਗਜ ਖਿਡਾਰਨ ਐਮ. ਪਾਓਮੈਨ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ 12 ਗੋਲ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੁੱਲ 10 ਗੋਲ ਕੀਤੇ ਅਤੇ 7 ਗੋਲ ਰਾਣੀ ਦੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਹੋਏ। 6 ਮੈਚਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਵਿਰੁਧ ਕੁੱਲ 20 ਗੋਲ ਹੋਏ।

ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ-ਭੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਨੈਤਿਕ ਹੱਕ

ਜਲੰਧਰ: ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਚਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀਆਂ, ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਾਧੇ ਦਾ ਗੱਫਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੀ ਸਰਵਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੰਜੀਦਾ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲਗਾਤਾਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਅਤੇ ਸਲੀਕਾ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਘਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿਚ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਿਗੂਣੀ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿਚ ਰੌਲੇ-ਰੱਪੇ ਅਤੇ ਹੰਗਾਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਤਵੀਆਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੁਣ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬਦਕਲਾਮੀ ਅਤੇ ਬਦਸਲੂਕੀ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਹਰ ਇਜਲਾਸ ਵੇਲੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖ਼ੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਜਲਾਸਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਬੈਠਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਜਲਾਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਸਵਾਲਾਂ-ਜਵਾਬਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਸਿੱਕੇਬੰਦ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਅਗਾਮੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਤੱਕ ਮਹਿਦੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹਨ। ਮੁਕਾਮੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਵੀ ਖਸਤਾ ਹੈ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬੀਤੇ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਤਸ਼ੱਦਦ ਅਤੇ ਪਰਮਾਣੂ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਰਗੇ ਅਹਿਮ ਬਿੱਲ ਬਿਨਾਂ ਗੰਭੀਰ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਲੋਕ ਸਭਾ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਆਖ਼ਰੀ ਦਿਨ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰੀਬ ਦਰਜਨ ਬਿੱਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ, ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਕੇ ਗ਼ੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਾ ਬੋਲਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਗ਼ੈਰ-ਸੰਜੀਦਾ ਵਤੀਰਾ ਗੰਭੀਰ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਆਵਾਮ ਦਾ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤਬਕੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਮੰਦੀ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਸੰਸਿਆਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਕਾਮੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀਂ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਉਹ ਦੋ ਡੰਗ ਦੀ ਰੋਟੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਚਾਰਾਜੋਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਵੈਟ, ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦੇ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦਾ ਰੌਲਾ ਸਾਡੇ ਵਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰ ਹਰ ਲੋਕ-ਕਲਿਆਣ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਵਧੀ ਹੋਈ ਤਨਖ਼ਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਨਾਲ ਤਾਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਨੈਤਿਕਤਾ ਵੀ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੇ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੈਤਿਕ ਹੱਕ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਜਰਮਨ ਬੇਕਰੀ ਬੰਬ ਕਾਂਡ ਸਬੰਧੀ ਦੋ ਹੋਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਮੁੰਬਈ: ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ ਨੇ ਜਰਮਨ ਬੇਕਰੀ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੂਨੇ ਅਤੇ ਨਾਸਿਕ ਤੋਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ-ਹਮਾਇਤ ਬੇਗ ਅਤੇ ਬਿਲਾਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੂਨੇ ਵਿਚ ਜਰਮਨ ਬੇਕਰੀ ਵਿਚ ਹੋਏ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਕਾਰਨ 16 ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤੇ 60 ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮੰਤਰੀ ਆਰ.ਆਰ. ਪਾਟਿਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਆਰ.ਡੀ.ਐਕਸ. ਤੇ ਬੰਬ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵੇਟਲਿਫਟਰ ਸਾਨਾਮਾਚਾ ਚਾਨੂ ਡੋਪਿੰਗ 'ਚ ਫਸੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤੀ ਵੇਟ ਲਿਫਟਰ ਬੀਤੀ 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਫੇਰ ਡੋਪਿੰਗ ਵਿਵਾਦ 'ਚ ਫਸ ਗਏ ਜਦੋਂ 53 ਕਿਲੋ ਵਰਗ ਦੀ ਵੇਟ ਲਿਫਟਰ ਸਾਨਾਮਾਚਾ ਚਾਨੂ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਨਾਡਾ ਦੇ ਡੋਪ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਪਾਈ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵੇਟ ਲਿਫਟਿੰਗ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਭਰ ਕੇ ਪਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵੇਟ ਲਿਫਟਰ ਆਗਾਮੀ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਤੇ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ। 2004 ਵਿਚ ਏਥਨਜ਼ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਡੋਪਿੰਗ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਫੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਨੂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਡੋਪਿੰਗ 'ਚ ਫਸੀ ਹੈ। ਉਂਜ ਵੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤੀ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਡੋਪਿੰਗ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਹਫਤੇ 'ਚ 11 ਖਿਡਾਰੀ ਡੋਪ 'ਚ ਫੜੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਚਾਨੂ 12ਵੀਂ ਖਿਡਾਰਨ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਫਲ ਵੇਟਲਿਫਟਰਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਚਾਨੂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਦਵਾਈ ਮਿਥਾਇਲ ਹੇਕਸਾਨਿਏਮਾਇਨ ਲਈ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇ ਚਾਨੂ ਦਾ 'ਬੀ' ਨਮੂਨਾ ਵੀ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਨਾਡਾ ਅਪੀਲੀ ਪੈਨਲ ਸਾਹਮਣੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੀ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੋਸ਼ੀ 11 ਖਿਡਾਰੀ ਵੀ ਇਸੇ ਪਦਾਰਥ ਲਈ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਫੂਡ ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਏਸ਼ਿਆਈ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਚੈਂਪੀਅਨ ਚਾਨੂ ਇਥੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦਿੱਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਟਰਾਇਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਵੇਟ ਲਿਫਟਿੰਗ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਹਿਦੇਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਵੇਟ ਲਿਫਟਰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਐਲਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਾਡਾ ਦੇ ਡੋਪ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਛੇ ਭਾਰਤੀ ਵੇਟ ਲਿਫਟਰਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪੰਜ ਲੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਚਾਨੂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਵੇਟ ਲਿਫਟਰ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਕੁਮਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਵੇਟ ਲਿਫਟਿੰਗ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗੀ ਸੀ।

ਚਾਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ 'ਬੀ' ਟੈਸਟ ਵੀ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਰਹੇ- ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਚੁਣੇ ਤੈਰਾਕਾਂ ਅਤੇ ਡਿਸਕਸ ਥਰੋਅ ਦੇ ਅਥਲੀਟ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ 'ਬੀ' ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਟੈਸਟ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਲਈ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਾਡਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਰਾਹੁਲ ਭਟਨਾਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਟੀ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਤੈਰਾਕ ਰਿਚਾ ਮਿਸ਼ਰਾ ਤੇ ਜਯੋਤਸਾਨਾ ਪਨਾਸਰੇ, ਗੋਲਾ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਅਥਲੀਟ ਸੌਰਵ ਵਿੱਜ ਅਤੇ ਡਿਸਕਸ ਥਰੋਅ ਦੇ ਅਥਲੀਟ ਆਕਾਸ਼ ਅੰਟਿਲ ਦਾ 'ਬੀ' ਨਮੂਨਾ ਵੀ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਰਿਹਾ।

ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਕਮਲ ਨਾਥ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਇਥੋਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਰੋਬਰਟ ਸਵੀਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਵਾਜਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕਮਲ ਨਾਥ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸੰਬਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀ 29 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਥੇ ਦਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਮਲ ਨਾਥ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਕੇਸ ਅਪ੍ਰੈਲ 2010 ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾ ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਟਾਰਨੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ 7 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਕਮਲ ਨਾਥ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 1 ਨਵੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭੀੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਿਊਂਦੇ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ 'ਜਿਊਰੀ ਟਰਾਇਲ' ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੀ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਕਮਲ ਨਾਥ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਅਟਾਰਨੀ ਪੰਨੂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਕੋਲ ਨਵੇਂ ਸਬੂਤ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਮਲ ਨਾਥ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਛਿੰਦਵਾੜਾ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ।

ਅਟਾਰਨੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਕਮਲ ਨਾਥ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਏਲੀਅੰਟ ਟੋਰਟ ਕਲੇਮਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਚਲੇਗਾ ਤੇ ਇਹ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਤੇ ਮਆਵਜ਼ਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਵੀ ਬੁਲਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਤਲ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਬਾਰੇ ਯੂ ਐਨ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੀ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਣ ਦਾ ਕਮਲ ਨਾਥ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 5 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਮਲ ਨਾਥ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਡਿਫਾਲਟ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰਸ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 1984 ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਮਾਸਟਰ ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕਰ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਵੰਬਰ 1984 ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਰਹੀ ਹੈ।

Visit us on the web:
www.punjabtimesusa.com

ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਨਹੀਂ ਸਿਰਜ ਸਕੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ

–ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ

ਉਹ ਵੇਲਾ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਪੁਜਾਰੀ ਬਣੇ ਬੈਠੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਸੀ, ਜਿਹੜੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜੀ-ਹਜ਼ੂਰੀਏ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਹ ਮਨੋਰਥ ਉਸ ਲਹਿਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਲਈ ਅਸਿੱਧੀ ਹਮਾਇਤ ਜੁਟਾਉਣ ਦੇ ਅੱਡੇ ਨਾ ਬਣੇ ਰਹਿਣ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਬਣਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਦਮ ਜੋ ਪੁੱਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਤਾਂ ਚਾਰ ਦਿਹਾੜੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਹਟ ਗਏ ਤੇ ਨਵੇਂ ਆਗੂ ਉਹ ਅੱਗੇ ਆ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਰਾਸਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਇਹ ਮੁਹਾਰਨੀ ਭਾਵੇਂ ਰਟੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਉਸ 'ਤੇ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ, ਪਰ ਇਸ ਅੰਦਰ ਹੋ ਰਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਾਲੇ-ਮਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰਤ ਕਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਪਦਵੀਆਂ ਦਾ ਹੁਣ ਜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ? ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਗਿਰਾਵਟ ਵਲ ਕਿਉਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਬੜੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਹਨ ਇਸ ਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ 'ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬੇਤਾਜ ਬਾਦਸ਼ਾਹ' ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੱਟੀ ਜਾਂਦੀ, ਹੁਣ ਓਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਲੀਡਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਮਰਜ਼ੀ ਭਾਵੇਂ ਹੁਣ ਵੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕੋ ਬੰਦੇ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪੁੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਕ ਸਿੱਖ ਧੜੇ ਦੀ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਹੋ ਸਕਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਸਦਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਧੜਾ ਭਾਰੂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਆਮ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਵਾਲੀ ਗਾਗਰ ਵਲ ਵੇਖਦੇ ਹਨ, ਸਿੱਖੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇੱਲ ਦਾ ਨਾਂ ਕੋਕੋ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਸਤਿਕਾਰਤ ਪਦਵੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਹੇਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਾਈਆਂ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਕਲ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵਫਾਦਾਰੀ ਦਾ ਡੰਕਾ ਵੱਜ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਕੱਦਾਵਰ ਆਗੂਆਂ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਵਰਗੇ ਬੰਦੇ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਤੱਕ ਮੁਹੱਲੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦਾ। ਆਉਂਦੇ ਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਇੰਜ ਚੜ੍ਹਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੋਗੇ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਇਕ ਸੀਟ ਖਾਤਰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ ਲਸ਼ਕਰ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ ਜਲੂਸ ਕਢਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਕੇ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾਉਣਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਾਲੇ ਇਕ ਆਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਾਰ-ਸੇਵਾ ਮੌਕੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਹੀ ਨਾਲ ਟੱਪ ਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦ ਨਾਲ ਇਕ ਸਕੈਂਡਲ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਕਰਤੂਤ ਪੱਲੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਉਣ ਬਦਲੇ ਭਰੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫੀਸ ਦੇ ਪੈਸੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਜੇ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਗੋਡੀਂ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਪੈਸਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਜੁਰਅਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਣੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਭੁਗਤਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ। ਖੁਦ ਉਹ ਇਕ ਡੇਰੇ ਦੀ ਮੁਖੀ ਸੀ ਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਕੱਚੇ ਇਹ ਲੋਕ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਿਵੇਂ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ?

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਸੀ, ਅੱਜ ਦੁਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਬਣੀ ਪਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੈ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ

ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸਦਾ ਦੋਸ਼ ਦੂਜਿਆਂ ਸਿਰ ਮੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੀ ਸੇਧ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਇਕ ਪਿੱਛੋਂ ਦੂਜੀਆਂ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਾਪੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵਾਦ-ਵਿਦਾਦ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਉਲਟ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੋਈ ਹੀ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਊਲ-ਜਲੂਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਗਲ ਰੱਸੇ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੇਠ ਸੋਟਾ ਮਾਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਗੱਲਾਂ ਛਾਪਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਛਾਪਣ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਕਿਤੇ ਲੱਭਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਹਾਸੋਹੀਣੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਆਖ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਸੌ ਕਾਪੀਆਂ ਹੀ ਛਪਵਾਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਮੁੱਕ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਹੁਣ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਕਿਤਾਬ ਇਕ ਵਾਰੀ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਜਾਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਲਗਵਾਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸ ਵੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕੀ।

ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਬਾਬਾ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਭਨਿਆਰੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਲਿਖੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ 'ਭਵਸਾਗਰ ਗ੍ਰੰਥ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਓਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਉਸੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਧੜੇ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਪਾਬੰਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਬੜੇ ਜੋਸ਼-ਖਰੋਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਫਿਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਦੇ ਸੰਘ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸੀ ਤੇ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਥੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚਲਾ ਨੁਕਸ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਗਈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਦੱਸ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ, ਪਰ ਤੱਥ ਲੱਭ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਮੁਥਾਜ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਲਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲ ਨੱਸ ਤੁਰੀ ਹੈ। ਓਧਰ ਨੂੰ ਨੱਸਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਾਕੀ ਬਚਦਾ ਸਮਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੰਘਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਫਿਰ ਹਟ ਵੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਹਿ ਸਕਾਂਗੇ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਤੀਰਾ ਰਾਜਸੀ ਪੱਖੋਂ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ, ਸਮਾਜੀ ਇਖਲਾਕ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਨਹੀਂ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇਹ ਵਤੀਰਾ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ ਕੋਈ ਡੇਰੇਦਾਰ ਸਾਧ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਕ ਮੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਲੰਮੀ ਖੋਜ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਕਿੱਥੇ-ਕਿੱਥੇ ਪਈ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਇਕ ਥਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ? ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਗੋਚਰੇ ਲਿਆਂਦੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਬੀੜਾਂ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫਰਕ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੱਖ ਖੋਜੀਆਂ ਦੀ ਆਹ ਰਾਏ ਹੈ। ਕੁਝ ਇਕ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਐਕਟਿੰਗ ਜਥੇਦਾਰ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਮੌਕੇ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਮਾੜੀ-ਮੋਟੀ ਅੰਦਰ ਸੱਦ ਕੇ ਕੀਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਜਿਹੜੀ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕਰਨ ਵਰਗੀ ਸੀ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਕੇ, ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ 'ਤਨਖਾਹ' ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਡਾਕਟਰ ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਹ ਤਨਖਾਹ ਨਿਭਾਈ ਘੱਟ ਤੇ ਉਮਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਭੁਗਤੀ ਵੱਧ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਐਕਟਿੰਗ ਜਥੇਦਾਰ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਖਿਸਕ

ਗਿਆ। ਇਹ ਇਖਲਾਕੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਡਾਕਟਰ ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ ਇਹ ਪੁੱਛਦਾ ਹੋਇਆ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨੁਕਸ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਕੋਈ ਦੱਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਇਕ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਗਿਆ, ਪਰ ਜਿਸ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਇਹ ਚੰਦ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਡੀਲਰੀ ਦੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬਹਾਨੇ ਕਬੂਤਰਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਵੀ ਅਤੇ ਬਦ-ਇਖਲਾਕੀ ਦੇ ਵੀ। ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਸਿਰ ਉਚਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਈ ਕਿ ਇਕ ਥਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਤਿਰੰਗਾ ਝੰਡਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਗੱਲ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ ਵਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਈ। ਐਨ ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਕ ਸਿੱਖ ਰਸਾਲੇ ਨੇ ਇਕ ਫੋਟੋ ਛਾਪ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਖੰਭੇ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਝੰਡਾ ਵੀ ਝੁੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਝੰਡਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੁਨਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਪਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਝੰਡਾ ਜਿੱਥੇ ਝੁਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਖੜੇ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਪੰਗਤ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਮੇਜ਼ ਕੁਰਸੀਆਂ ਰੱਖ ਲੈਣ ਦੀ ਸੇਧ ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਸੱਠ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਕ ਜਥੇਦਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਥੋਂ ਮੇਜ਼-ਕੁਰਸੀਆਂ ਚੁੱਕ ਦਿਓ। ਇਸ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਹੱਕ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਖਹਿਬਾਜ਼ੀ ਨੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਨੌਬਤ ਵੀ ਲੈ ਆਂਦੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਹਾਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਮੇਜ਼-ਕੁਰਸੀਆਂ ਵੀ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਫਾਂ ਵੀ ਵਿਛਾਈਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇੰਜ ਇਕ ਬਰਾਬਰ ਬੈਠ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਇਕ ਸੂਝ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਹਉਮੈ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਕਈ ਥਾਈਂ ਕੁਰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਲੰਗਰ ਛਕਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ। ਏਦਾਂ ਦੇ ਕਈ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਵਾਰ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬੈਠ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੱਤ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਫੀਨਿਕਸ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਸੱਤ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇ ਗਲ ਸਿਰੋਪੇ ਪਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਕਰ ਆਏ ਸਨ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਫੇਰੀਆਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀ ਝਾਕ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਚੋਖੀ ਭੰਡੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਾਂਝੇ ਭਲੇ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਨੱਬੇ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੈ ਆਇਆ ਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਨਾ ਨਿਕਲਣ ਦਿੱਤਾ। ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਗੱਲ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਮੰਨ ਗਿਆ ਕਿ ਪੈਸੇ ਲਿਆਂਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਨਿੱਜੀ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਈ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੌਦਾ ਮਾਰ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੈਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਨੇ ਪੌਂਡ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਦੋ ਦਿਨ ਕਥਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਜਥੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ, ਜਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਉਥੋਂ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਪੱਲੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਤਨਖਾਹ ਨਾਲੋਂ ਦਸ-ਬਾਰਾਂ ਗੁਣਾ ਜਦੋਂ ਇੱਕੋ ਫੇਰੇ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਇਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਫਾਈਲਾਂ ਫੋਲਣ ਜਾਂ ਮਰਿਯਾਦਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਦੌੜਾਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲਾਉਣ? ਅੱਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਸੱਦਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਸੌ ਇਕ ਨੰਗੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਮੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜੇ ਦੇ ਆਖੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਬੈਠਾ ਤਾਂ ਉਹੋ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰ ਲਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਹਨ। ਉਥੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਧਮੱਚੜ ਨਾਲ ਇਕੱਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਵੱਟਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਹਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਧੜੇ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਕੇ ਇਕ-ਗੁਰੂ-ਘਰ ਅੰਦਰ ਇਹੋ ਕੁਝ ਕਰਵਾ ਆਏ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚਲਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਚਲਾ ਸਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਭਲੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਏਜੰਡੇ 'ਤੇ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧੜੇ ਜਾਂ ਧਿਰ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਰਹੀਆਂ। ਜੇ ਕੁਝ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਨਿੱਜੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਹੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕੀ ਨਿਕਲ ਸਕੇਗਾ? ਸਿਰਫ ਇਕ ਚੋਣ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਜਾਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮੰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬਦਨਾਮ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਲਈ ਵੀ।

ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ

ਜਲੰਧਰ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਦਲੀਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਜਿਹਾ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਅਮਲਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਨਾਰ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬਦਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਤਬਾਦਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਨੋਬਲ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਾਰਜਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਮਲਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉਪ ਸਕੱਤਰ ਵਲੋਂ 4 ਜੂਨ 2010 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ 3 ਤੋਂ 5 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਬਾਰਡਰ ਏਰੀਆ, ਬੇਟ ਏਰੀਆ ਅਤੇ ਕੰਢੀ ਏਰੀਆ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 2 ਸਾਲ ਲਈ ਉਥੇ ਹੀ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿਭਾਗਾਂ, ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਸਿਵਲ) ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰਾਂ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖੁਦ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਵਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਬਕਾ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ 'ਚ ਹੋ ਰਹੇ ਧੜਾ-ਧੜ ਤਬਾਦਲੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ। ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੂਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਪਾਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਨੱਸਨਾ ਹਾਂ

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਇਕ-ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਪਰਤਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਇਕ ਵਿਚਿੱਤਰ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਇਕ ਨਿਰੰਤਰ ਗਤੀ ਵਿਚ, ਇਕ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਕ ਰਹੱਸਮਈ, ਇਕ ਨਿਰਵਿਘਨ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਹਰ ਛਿਣ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਸਜੱਗ, ਸੁਚੇਤ ਪ੍ਰਾਣੀ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ-ਵਡੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਝਬੂਝ ਰਾਹੀਂ ਗਿਆਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸੱਜਰਾਪਨ ਘੋਲ ਕੇ ਅੱਗੋਂ ਨਵੇਂ ਨਰੋਏ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ

ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੰਗ
ਫੋਨ:559-917-4890

ਦੇ ਅਸੰਖ ਤੋਹਫੇ, ਅਸੰਖ ਭੰਡਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਮੁਫਤ ਵਰਤਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਲੋਕ ਨੇ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਇਸ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ੱਰਾ ਮਾਤਰ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਅਕਸਰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਜੂਦ ਉਸ ਦੇ ਵੱਸ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਰੀਰਕ ਖਿਡੌਣੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਤੋੜ-ਫੋੜ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਮਨੁੱਖ ਇੰਨਾ ਸੁਆਰਥੀ, ਮੈਂ-ਮੁਖੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਣ ਲੱਗ ਪਿਐ ਕਿ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਦੀ ਉਹ ਵਕਤ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਜਦ ਇਕ ਅਰਸਾ ਉਸਤਾਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਕਲਾ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਪੈਰ ਧਰਦਾ ਸੀ। ਚੰਗੀ ਸੰਗਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਚੰਗੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਭਾਵ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ, ਚੰਗੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸੰਗਤ, ਚੰਗੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸੰਗਤ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਆਭਾ ਵੀ ਨਿਖਰਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਲਿਖਾਰੀ, ਇਕ ਕਲਾਕਾਰ ਬੜਾ ਰਿਆਜ਼ ਤੇ ਮਸ਼ਕ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਪਕਿਆਈ, ਰੁਸ਼ਨਾਈ ਤੇ ਤਾਸੀਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮਾਸਟਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜ-ਪੰਜ, ਛੇ-ਛੇ ਵਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਅੱਖਰ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਛਪਣ ਲਗਦੇ ਨੇ।

ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਕਾਹਲ ਹੈ, ਇਕ ਭੀੜ ਹੈ, ਇਕ ਹੜਬੜਾਹਟ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਬੰਦਾ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੈ, ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੈ, ਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੈ, ਨੱਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੈ। ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀਰੋ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਖਣਾ, ਸੁਣਨਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਗੁੜ੍ਹਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਫਜ਼ੂਲ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਫਜ਼ੂਲ ਹੀ ਹੋਈ ਜਾ ਰਿਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਮਾਧਿਅਮ ਇੰਨੇ ਆ ਗਏ ਨੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਸਵੱਟੀ 'ਤੇ ਪਰਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਵੋਟਾਂ, ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਬੋਲਬਾਲੇ 'ਚ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਧਰਮ, ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਿਆਸਤ ਤੱਕ ਇਹੋ ਮੰਜ਼ਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਬੋਲ ਰਹੇ ਨੇ, ਪ੍ਰਵਚਨ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ, ਕਥਾਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨੇ, ਗਾਇਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਾਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਵਾਪਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਪਰੋਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਭ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਹੰਢਾਇਆ, ਤਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰੇਡੀਓ, ਟੀ.ਵੀ., ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਮਝ ਹੈ, ਨਾ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼, ਨਾ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਕਸ਼ਿਸ਼, ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਨਾ ਅਧਿਐਨ। ਕੱਚੀ ਰੋਟੀ ਨਾਲ ਭੁੱਖ ਤਾਂ ਕੀ ਮਿਟਣੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਢਿੱਡ ਦੁਖਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਦੌਰ 'ਚ ਅੱਧ ਪੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਉਂ ਲਿਖਣਾ ਸੀ:

''ਮੈਂ ਪਾਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਨੱਸਨਾ ਹਾਂ,
ਮੈਂ ਪਾਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਨੱਸਨਾ ਹਾਂ।
ਆਲਮ ਫਾਜ਼ਲ ਮੇਰੇ ਭਾਈ
ਪਾਪੜਿਆਂ ਮੇਰੀ ਅਕਲ ਗਵਾਈ।
ਕੋਈ ਮੁਨਸਫ ਹੋ ਨਿਰਵਾਰੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੱਸਨਾ ਹਾਂ।

ਪਾਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਏ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਪੜ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਉਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਘੱਟ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਇਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂ ਅੱਧ ਪੜ੍ਹੇ ਹਰ ਥਾਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬਖੇੜਾ ਖੜ੍ਹਾ ਰੱਖਦੇ ਨੇ ਤੇ ਬਹੁਤਾਤ ਵਿਚ ਨੇ। ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ 'ਨੀਮ ਹਕੀਮ ਖ਼ਤਰਾ ਏ ਜਾਨ।' ਖ਼ਤਰਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨੀਮ ਹਕੀਮ ਵਧ ਗਏ ਨੇ। ਨਾਮ ਤੇ ਨਾਮੇ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹਾ ਬੋਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਵਾਕ ਹੈ, ''ਮਾਇਆਧਾਰੀ ਅਤਿ ਅੰਨਾ ਬੋਲਾ।'' ਮਾਇਆਜਾਲ 'ਚ ਫਸਿਆ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਕਾਬਲ ਵੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪਾਸੇ ਉਹ ਧਿਆਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਵਰਗਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਜੁੰਡਲੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਸਮੇਂ ਫੂਕਾਂ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਉਸਦੀ ਹਉਮੈ ਦੇ ਗੁਬਾਰੇ ਨੂੰ ਫੁਲਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਸੱਤਵੇਂ ਅਸਮਾਨ ਚੜ੍ਹਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਰੇਡੀਓ, ਟੀ.ਵੀ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੰਪਾਦਕ, ਪੱਤਰਕਾਰ, ਰੇਡੀਓ, ਹੋਸਟ, ਟੀ.ਵੀ. ਹੋਸਟ, ਕਾਲਮਨਵੀਸ, ਲਿਖਾਰੀ, ਕਵੀ ਵਗੈਰਾ ਵਗੈਰਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੱਲੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਗਿਆਨ ਹੈ, ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਭੀੜ ਥੋਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਾ-ਕਾਬਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ। ਇਹ ਅਮਲ ਆਪਣੀ ਕੌਮ, ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਬੇਵਫਾਈ ਵਰਗਾ ਅਮਲ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਨੀਵਾਂ ਕਿਵੇਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇਗਾ? ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ

ਇੱਛਾ ਹੋਵੇ, ਸ਼ੌਕ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਬਿਨਾਂ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਕੁੱਦ ਪਵੇ ਤੇ ਖਾਹਮਖਾਹ ਸਿਰ ਮੂੰਹ ਭਨਾ ਲਵੇ।

ਕੁਚੱਜ ਘੋਲਣ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਚੱਜ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਬੰਦੇ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਇਥੋਂ ਤੀਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਪੱਲੇ ਚਾਹੇ ਕੱਖ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਲਈ ਉਹ ਇੰਨਾ ਉਤਾਵਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪੱਲੇ ਚਾਹੇ ਕੱਖ ਨਾ ਰਹੇ ਪਰ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਾਉਣੀ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਇਕ ਸਮੇਂ ਬੜਾ ਗਿਆਨੀ ਬੰਦਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਲੋਕ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਦਰ ਨਾਲ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਗਏ ਤਾਂ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਦਾ ਲੜਕਾ ਵੀ ਇਹੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖੇ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਣ। ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕਹੇ। ਉਹ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਤੇ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦਾ ਫਿਰੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਪੰਡਿਤ ਜੀ, ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਣ। ਅਖੀਰ ਇਕ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਤੇਰੇ ਘਰ ਮੂਹਰੇ ਖੇਡਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਪਾ। ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪੰਡਿਤ ਜੀ, ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਕਿਹਾ ਕਰਨ ਤੇ ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਿਝ ਕੇ ਪਿਆ ਕਰ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਏਦਾਂ ਨਾ ਕਹੋ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿਝਦਾ ਰਹੀਂ ਤੇ ਫਿਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਖਿਝਣੋਂ ਹਟ ਜਾਈਂ। ਉਸਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ। ਜਦ ਬੱਚੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪੰਡਿਤ ਜੀ, ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਕਰਨ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਿਝ ਕੇ ਪਵੇ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਨਾ ਕਹੋ। ਬੱਚੇ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਉਚੀ-ਉਚੀ ਕਿਹਾ ਕਰਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਗਰ ਲੋਕ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਖਿਝਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਖਿਝਣੋਂ ਹਟ ਗਿਆ ਤੇ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਪੰਡਤ ਜੀ ਉਸਦੀ ਛੇੜ ਪੈ ਗਈ। ਉਸਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਇਹ ਹੀ ਕਹਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਕਹਿਣ, ਚਾਹੇ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਕਹਿਣ।

ਇਥੇ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਉਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇਸਦੀ ਸਿਰਫ ਛੇੜ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਪੈ ਗਈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਬਹੁਤਾ ਹਾਲ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਕੋਈ ਗੁਣ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਤਪੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਕ ਲੇਬਲ ਜ਼ਰੂਰ ਲੁਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ, ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਲੱਗ ਜਾਵੇ।

ਸ਼ੇਖ ਸ਼ਾਅਦੀ 'ਗੁਲਿਸਤਾਂ ਬੋਸਤਾਂ' ਵਿਚ ਇਕ ਥਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰੀ ਇਕ ਕਾਫਲੇ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨ ਵਿਚ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਡਾਕੂ ਬੇਹਿਸਾਬ ਮਾਲ ਲੈ ਗਏ। ਵਪਾਰੀ ਬਹੁਤ ਰੋਏ ਪਿੱਟੇ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੇ ਪੈਗੰਬਰ ਨੂੰ ਵਾਸਤਾ ਪਾਇਆ ਪਰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਲੁਕਮਾਨ ਨਾਮੀ ਚਿੰਤਕ ਵੀ ਉਸੇ ਕਾਫਲੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਕਾਫਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਾਕੂਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਓ ਅਤੇ ਨਸੀਹਤ ਕਰੋ ਕਿ ਸਾਡਾ ਕੁਝ ਮਾਲ ਛੱਡ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁੱਖ ਹੋਏਗਾ ਜੇ ਏਨੀ ਦੌਲਤ ਗੁਆਈ ਜਾਵੇ। ਲੁਕਮਾਨ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਡਾਕੂਆਂ ਨਾਲ ਅਕਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਮੁਹੰਮਦ ਬਖ਼ਸ਼ ਵੀ ਇਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:

''ਆਮਾਂ ਬੇਅਖਲਾਸਾਂ ਅੰਦਰ, ਖਾਸਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ,
ਮਿੱਠੀ ਖੀਰ ਪਕਾ ਮੁਹੰਮਦ ਕੁੱਤਿਆਂ ਅੱਗੇ ਧਰਨੀ।''

ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਜੋ ਵੰਡਦਾ, ਪ੍ਰਚਾਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਜਾਣ ਕੇ ਅੱਗੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਸਮਝੋ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਮੁਆਸ਼ਰੇ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ। ਇਕ ਗੁਰੀਲਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੁਰਾਹੀਆਂ, ਬਹਿਰੂਪੀਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹਰ ਦੌਰ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਸੰਜੀਦਾ ਸੱਚਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ 'ਤੇ ਵਕਤ ਜ਼ਾਇਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸਗੋਂ ਆਪਣਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦਾ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੈ, ''ਪੜ੍ਹ ਅੱਖਰ ਏਹਾ ਬੂਝੀਐ, ਮੂਰਖ ਨਾਲ ਨਾ ਲੁਝੀਐ।''

ਮੂਰਖ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਉਸ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਨਹੀਂ ਉਡੀਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਘਰ ਦੀ ਬਾਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤਾਂ ਫੇਰ ਹੀ ਅੱਗੇ ਤੁਰਾਂ। ਉਹ ਤਾਂ ਚਾਨਣ ਵੰਡਦਾ-ਵੰਡਦਾ ਅੱਗੇ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਜਦੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਜੰਗਲੀ ਕੁੱਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਲਗਦੇ ਨੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੁੱਤੇ ਮੁਰਦਾਰ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ। ਇਕ ਜਾਨਵਰ 'ਚ ਵੀ ਕਿੰਨੀ ਸੂਝ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਮਾਰਨਾ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਜ਼ਾਇਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਮੁਨਾਸਬ ਲਗਦਾ ਹੈ:

''ਉਨ੍ਹੀਂ ਲੋਗੋਂ ਮੇਂ ਉਠਨਾ ਬੈਠਨਾ ਅੱਛਾ ਲਗਾ ਹਮਕੋ,
ਜੋ ਅਪਨਾ ਦਿਲ, ਜ਼ੁਬਾਂ ਅਪਨੀ, ਔਰ ਅਪਨੀ ਫ਼ਿਕਰ ਰਖਤੇ ਹੈਂ।''

ਜਨਰਲ ਨੰਦਾ ਜਿਸਮਾਨੀ ਛੇੜਛਾੜ ਮਾਮਲੇ 'ਚੋਂ ਬਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਫੌਜ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰ ਖਿਲਾਫ ਕਰਨਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵਲੋਂ ਜਿਸਮਾਨੀ ਛੇੜਛਾੜ ਦੇ ਲਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਬੀਤੀ 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਲੈ ਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਰਨਲ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤੇ।

ਲੈਫ. ਜਨਰਲ ਏ.ਐਸ. ਲਾਂਬਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਜਾਂਚ ਟੀਮ, ਜਿਸ 'ਚ ਇਕ ਮਹਿਲਾ ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਨੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਏ ਕੇ ਨੰਦਾ ਵਿਰੁਧ ਲਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਲ ਜੋੜੇ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਫੌਜ ਦੇ ਇਕ ਅਫਸਰ ਵਿਰੁਧ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਸਨ। ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਰਨਲ ਪਸਰੀਚਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫੌਜ 'ਚ 'ਸਮਝਾਉਣਾ' ਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤਹਿਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਦੁਹਰਾਉਣ 'ਤੇ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਇਨ ਚੀਫ ਲੈਫ. ਜਨਰਲ ਏ.ਕੇ. ਨੰਦਾ ਵਿਰੁਧ ਕਰਨਲ ਸੀ ਪੀ ਐਸ ਪਸਰੀਚਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਈ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਜਿਸਮਾਨੀ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਡੇਂਗੂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1500 ਲੰਘੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਰੁਕ-ਰੁਕ ਕੇ ਪੈ ਰਹੇ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਡੇਂਗੂ ਦਾ ਕਹਿਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਕੁਲ 74 ਨਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਮਗਰੋਂ ਇਥੇ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1500 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਮਿਓਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਵਲੋਂ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਾਉਣ ਲਈ 3200 ਮਿਓਂਸਪਲ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਹੜਤਾਲ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ 4 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਪਾਇਰੇਸੀ ਵਿਰੁਧ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲੇਗੀ:ਅੰਬਿਕਾ ਸੋਨੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰੀ ਅੰਬਿਕਾ ਸੋਨੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਪਾਇਰੇਸੀ ਵਿਰੁਧ ਮਲਟੀ ਮੀਡੀਆ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਮਿਲ ਕੇ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

ਇਥੇ 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਪਾਇਰੇਸੀ ਵਿਰੁਧ ਇਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਇਰੇਟਿਡ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਪ੍ਰਸਿਧ ਹਸਤੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਹੱਲ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਮੰਗ ਤੇ ਪੂਰਤੀ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਲੱਭਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਇਰੇਸੀ ਨੂੰ ਖਤਰਾ-ਮੁਕਤ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨਚਾਹੇ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹਰ ਸਟਾਕ-ਹੋਲਡਰ ਨੂੰ ਅਪਨਾ ਮਾਲਕੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਪਣੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਯੁੱਧਿਆ ਬਾਰੇ ਹਾਈ-ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 24 ਨੂੰ

ਲਖਨਊ : ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ ਵਲੋਂ ਅਯੁੱਧਿਆ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਵਾਦ ਦੇ 60 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੁਕਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 24 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ

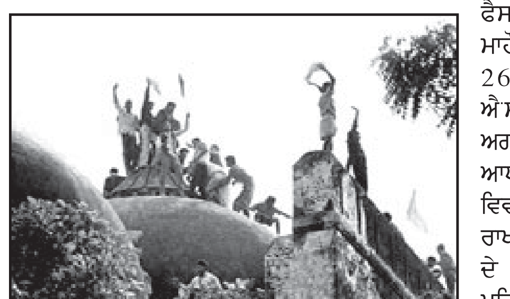

ਫੈਸਲੇ ਮਗਰੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹੌਲ ਭਖਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। 26 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਯੂ. ਖਾਨ, ਸੁਧੀਰ ਅਗਰਵਾਲ ਤੇ ਡੀ.ਵੀ. ਸ਼ਰਮਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਇੱਥੇ 1538 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਮੰਦਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੂਜਾ ਬਾਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਦਾਅਵਾ 1961 'ਚ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕੀ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਕੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਥਾਂ ਦਾ ਬੈਅਨਾਮਾ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 1950 ਵਿਚ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਵੀ 1950 ਵਿਚ ਹੀ ਪਰਮਹੰਸ ਤਾਰਾ ਚੰਦਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਤੀਜਾ 1959 ਵਿਚ ਨਿਰਮੋਹੀ ਅਖਾੜਾ ਨੇ, ਚੌਥਾ 1961 'ਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸੁੰਨੀ ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਆਫ ਵਕਫ ਨੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵਾਂ ਕੇਸ ਇਕ ਜੁਲਾਈ, 1989 ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਲੱਲਾ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਵਲੋਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਧਰ 24 ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਸਰਕਾਰ ਚਿੰਤਤ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਮਗਰੋਂ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧੂ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਟਰਸਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਥਾਂ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਦਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਾਬਰ ਨੇ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀ।

ਭੂਤਵਾੜੇ ਦੀ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਤਾਨ': ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ

ਪਟਿਆਲੇ ਦਾ ਭੂਤਵਾੜਾ ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਸੀ। ਇਕ ਦੰਤ ਕਥਾ। 1960-62 ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਬਰਿਸਤਾਨ ਵਰਗੇ ਇਕ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣਹਾਰ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਉਸ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਭੂਤਵਾੜੇ ਦਾ ਨਾਂ ਕੁਲਵੰਤ ਗਰੇਵਾਲ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਸੰਗਤ ਦੇ ਅਸਲ ਰੂਹੇ ਰਵਾਂ ਲਾਲੀ ਬਾਬਾ, ਡਾ. ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਸਵਰਗੀ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਬੂਬ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਹੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ-ਸਿੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਦੇਣ ਇਹ ਆਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਿਬੂਬ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਾਮਰੇਡਾਂ ਦੇ ਪਾਲੇ ਵਿਚੋਂ ਖੱਗ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪਾਲੇ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਖੁਦ ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਦੱਸਣ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਬੂਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਰੋਡੇ ਭੋਡੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਮਰਡੇ ਮਾਓ ਜੇ-ਤੁੰਗ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਡਾ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਨੇ ਗਰੇਵਾਲ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ 'ਤੇ ਇਕ ਝਾਤ ਪੁਆਈ ਹੈ-ਸੰਪਾਦਕ

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ

ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਕੁਲਵੰਤ ਗਰੇਵਾਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ, "ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਅਨਪੜ੍ਹ ਬਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦਾ ਵੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਬਣ ਕੇ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਪੁਰਾਣੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪਹਿਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਹਰ ਵਾਰ। ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਵਿਕਾਸ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

ਇਕ ਦਿਨ ਗਣਿਤ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਸਿੰਗਲਾ ਨੂੰ ਮੈਂ ਅਲਬੇਅਰ ਆਈਨਸਟੀਨ ਦੀ ਇਹ ਪੰਕਤੀ ਸੁਣਾਈ, "ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁੱਝ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਉਹ ਮਨਫੀ ਕਰਕੇ ਜੋ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹੋ।" ਵਾਕ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸਿੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਹੱਸੇ, ਕਿਹਾ, "ਫੇਰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨੀਂ ਬਚਦਾ, ਫੇਰ ਤਾਂ ਕੁਲਵੰਤ ਗਰੇਵਾਲ ਬਚਦਾ ਹੈ ਬਸ।" ਗਰੇਵਾਲ ਬਾਰੇ ਜਿਹੜੀ ਰਾਇ ਕਵੀ ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਗਣਿਤਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦੀ ਨਿਕਲੀ।

ਆਈਨਸਟੀਨ ਦੀ ਇਹੋ ਪੰਕਤੀ ਪ੍ਰੋ. ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ। ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜਾਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜੇ ਸਿੱਖਣੀ ਹੋਵੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ। ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ, "ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਭਲਾ ਕਿਵੇ ਕਰੀਏ ਪੰਨੂ ਸਾਹਿਬ?"

ਮੈਨੂੰ ਫਲਸਫੇ ਦਾ, ਸ਼ਾਇਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਸਾਖੀ ਪਰੰਪਰਾ ਰਾਹੀਂ ਮੈਂ ਕੋਈ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸਮਝ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਗੋਪੀ ਨਾਥ ਮਹੰਤੀ ਦਾ ਉੜੀਆ ਨਾਵਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਤਾਨ ਪੜ੍ਹੋ। ਕੰਧ ਨਾਮ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਸੱਤ ਸੌ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਕਬੀਲਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਬਾਹਰਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣ ਦੇਣ ਨਹੀਂ, ਯਾਨਿ ਕਿ ਸਭਿਅਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਸਮਾਨੋਂ ਡਿਗੀ ਸਾਫ਼ ਸ਼ਫਾਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਬੂੰਦ, ਮਿਟੀ ਘੱਟੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਤਾਨ। ਅੱਜ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਉਹ ਕਥਾ ਲਿਖਾਂਗਾ ਜਿਹੜੀ ਆਈਨਸਟੀਨ ਦੇ ਵਾਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਸੁਣਾਈ।

ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੂਨੀਆਂ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਘੱਗੇ ਪੰਨੂਆਂ ਦਾ ਦੋਹਤਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਵਚਿੱਤਰ ਹੈ, ਜੀ ਕਰਦੈ ਸਾਰਾ ਲਿਖਾਂ ਪਰ ਅੱਜ ਕੇਵਲ ਇਕ ਘਟਨਾ ਲੰਦਨ ਦੀ ਕਬੂਲ ਕਰੋ। ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਵਿਚ ਐਮ ਐਸ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀ ਐਚ ਡੀ ਇਥੋਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਲੈਕਚਰਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਲਿਖ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਇੰਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਲ 'ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸੀ। ਖੋਜ ਪੱਤਰ 80-90 ਪੰਨਿਆਂ ਤੱਕ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ। ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਜਦੋਂ ਰੱਦ ਹੋ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਡਾਕੀਆ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੇਠੋਂ ਹੀ ਉਪਰ ਵਗਾਹ ਦਿੰਦਾ ਜੋ ਠਾਹ ਕਰਦਾ ਦਰਵਾਜੇ 'ਤੇ ਵੱਜਦਾ। ਬੱਚੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰਦੇ, ਹੱਸਦੇ- ਦੇਖੋ ਪਾਪਾ ਦਾ ਨੋਬਲ ਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਆਇਆ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਪਾਪਾ ਜਦੋਂ ਖੁਦ ਨਾਲਾਇਕ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਝਿੜਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੜ੍ਹਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ। ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਕੁਝ ਲਿਖਣਾ ਆਉਂਦੈ?

ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਖੋਜ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਣ ਲਗੀ। ਪੇਪਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਲੱਗੇ, ਛਪਣ ਲੱਗੇ। "ਸੋਡੀਅਮ ਦਾ ਜੀਵਾਂ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ" ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਤਾਂ ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ - ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ। (It is a new chapter in the science of chemistry), ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਛਾਪਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੀ ਐਸ ਸੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਵਾਸਤੇ ਖੋਜਾਰਥੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਪੂਨੀਏ ਨੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜ ਦਿਤੀ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੱਥੀ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ। ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਵੀਜ਼ਾ/ਟਿਕਟ ਆ ਗਏ। ਸਾਮਾਨ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਟਰੰਕ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿਤੀਆਂ ਤਾਂ ਪੂਨੀਏ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, ਯਾਰੋ ਮੈਂ ਉਥੇ ਇਕੱਲਾ ਰਹਾਂਗਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਦਾਲ ਸਬਜ਼ੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਆਪਾਂ ਚਟਣੀ ਰਗੜ ਕੇ ਮੱਖਣ ਧਰ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਜਾਂਦੈ। ਮੈਂ ਇਕ ਕੂੰਡੀ ਸੋਟਾ ਨਾ ਲੈ ਜਾਵਾਂ? ਕੂੰਡੀ ਸੋਟਾ ਖਰੀਦ ਕੇ ਟਰੰਕ ਵਿਚ ਧਰ ਦਿੱਤਾ। ਲੰਦਨ ਪੁੱਜ ਗਿਆ। ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਲ ਉਤੇ ਫਲੈਟ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈ ਲਿਆ। ਦੋ ਕੁ ਹਫ਼ਤੇ ਬੀਤੇ ਸਨ। ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਭੁੱਖ ਲੱਗ ਗਈ। ਨਾ ਦਾਲ ਨਾ ਸਬਜੀ। ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ, ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਦਿਮਾਗ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਕੰਮ, ਹੁਣ ਚਟਣੀ ਕੰਮ ਆਊਗੀ। ਹੁਣ ਕੂੰਡੀ ਸੋਟਾ ਵਰਤਦੇ ਆਂ। ਗੰਢਾ ਕੱਟਿਆ। ਹਰੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ, ਲੂਣ, ਅਦਰਕ ਸੁੱਟ ਕੇ ਅੱਧਾ ਕੁ ਨਿੰਬੂ ਨਚੋੜ ਦਿਤਾ। ਹੋ ਗਈ ਚਟਣੀ ਕੁੱਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ। ਠਾਹ ਠਾਹ, ਦੜਾਕ ਦੜਾਕ ਹੋਈ। ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਸ਼ੋਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਗੋਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਦੜਾਕ ਦੜਾਕ ਠਾਹ ਠਾਹ ਨਾਲ ਗੂੰਜਣ ਲੱਗੀਆਂ ਤਾਂ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਮੱਚ ਗਿਆ।... ਚੇਨ ਐਕਸਪਲੋਜ਼ਨਜ਼, ਡੇਂਜਰਸ ਐਕਸਪਲੋਜ਼ਨਜ਼, (ਲਗਾਤਾਰ ਧਮਾਕੇ...ਖਤਰਨਾਕ ਧਮਾਕੇ...)", ਕਰਦੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਬੱਚੇ, ਗੋਰੀਆਂ, ਗੋਰੇ ਬਾਹਰ ਭੱਜੇ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਖੜਕਾ ਦਿਤੇ। ਵਿਸਲ ਹੂਟਰ ਵਜਾਉਂਦੀ ਪੁਲਿਸ ਆ ਗਈ। ਟੱਲੀਆਂ ਖੜਕਾਉਂਦਾ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਪੁੱਜ ਗਿਆ। ਲਾਊਡ-ਸਪੀਕਰ ਉਪਰ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ- ਇਹ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ, ਤੁਰੰਤ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਉ। ਚੌਵੀ ਫਲੈਟਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕੰਪਲੈਕਸ ਜਦੋਂ ਫਟਾਫਟ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਉਦੋਂ ਪੂਨੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨਿਸਾਲੀ ਚਟਣੀ ਨਾਲ ਰੋਟੀਆਂ ਖਾਣ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਾਹਰ ਦੀ ਹਰ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ। ਚਟਣੀ ਰਗੜਨ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਵਜਦ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੂੰਡੀ ਸੋਟੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੰਗੀਤ ਖੁਦ ਏਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲਾ ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਸਾਰੇ ਬੰਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਪੁਚਾ ਕੇ ਪੁਛ ਗਿਛ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਛੱਤ ਉਪਰ ਧਮਾਕੇ ਹੋਏ ਉਸ ਫਲੈਟ ਅੰਦਰ ਇਕ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੂਡੈਂਟ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਆਏ ਦੁਖਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੂਡੈਂਟ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਲੱਭ ਗਿਆ, ਦੂਜਾ ਹੋ ਸਕਦੈ ਹੋਰ ਧਮਾਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਿਰ ਕਿਹਾ, ਜਬਰਦਸਤ ਠਾਹ ਠਾਹ ਦੜਾਕ ਦੜਾਕ ਦੇਰ ਤੱਕ ਹੋਈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਲਈ ਹੈ। ਪੂਨੀਏਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਚਟਣੀ ਰਗੜੀ ਸੀ। ਕੂੰਡੇ ਸੋਟੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਆਹ ਦੇਖੋ ਗ੍ਰਾਈਂਡਰ। ਜੇ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿਉਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰਾਈਂਡਰ ਚਲਾ ਕੇ ਵੀ ਦਿਖਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਚਟਣੀ ਖੁਆਵਾਂਗਾ ਵੀ। ਬਹੁਤ ਸੁਆਦ ਲੱਗੇਗੀ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਜੇ ਭੁੱਖ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਚਿਕਨ ਵੀ ਨੀ ਸੁਆਦ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਕਮਰੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ। ਅੰਦਰ ਕੁੱਤੇ ਗੇੜੇ ਕਢਦੇ ਰਹੇ। ਫੇਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਤੂੰ ਕਰਨ ਕੀ ਆਇਐਂ ਇਥੇ? ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਖੋਲ੍ਹੋ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸ਼ਨਾਖਤੀ

30 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਇਸ ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ-ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬੱਲ, ਸੰਗਰੂਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਬਡਬਰ ਦੇ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਮਜਾਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ

ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਵਾਰਨਿੰਗ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਬਾਕੀ ਫੋਰਸ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਕੇ ਦਸ ਕਮਾਂਡੋ ਪੂਨੀਏ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਲ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹੇ। ਜੋਰ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖਟਖਟਾਇਆ। ਪੂਨੀਏ ਨੇ ਚਿਟਕਣੀ ਖੋਲ੍ਹੀ ਤਾਂ ਦੋ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਲਪਕ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਬਾਹਵਾਂ ਫੜ ਲਈਆਂ, ਪਿੱਠ ਪਿਛੇ ਕਰਕੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਹੁੱਕ ਲਾ ਦਿਤੀ। ਫਿਰ ਪੁੱਛਿਆ, ਧਮਾਕੇ ਕਿਉਂ ਕੀਤੇ? ਬਾਰੂਦ, ਸਮੱਗਰੀ ਕਿਥੇ ਹੈ?

ਪੂਨੀਏ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਨਾ ਕੋਈ ਧਮਾਕਾ ਕੀਤਾ, ਕਾਰਡ ਦਿਖਾਉਂਨਾ। ਮੈਂ ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਦਾ ਸਾਇੰਟਿਸਟ ਹਾਂ, ਡਾਕਟਰੇਟ ਕਰਕੇ ਆਇਆਂ, ਹੁਣ ਡਾਕਟਰ ਆਫ਼ ਸਾਇੰਸ, ਜਿਹੜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਡਿਗਰੀ ਹੈ ਉਹ ਕਰ ਰਿਹਾਂ।

ਪੂਨੀਏ ਨੇ ਇਕ ਹੌਲਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਜਰਾ ਖਾ ਕੇ ਤਾਂ ਦੇਖ, ਬੜੀ ਟੇਸਟੀ ਹੈ। ਖਾਣੀ ਤਾਂ ਕੀ ਸੀ, ਹੌਲਦਾਰ ਨੇ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਕੇ ਸੁੰਘੀ। ਉਸਨੂੰ ਉਹ ਧਾਂਸ ਚੜ੍ਹੀ ਕਿ ਛਿੱਕਾਂ ਮਾਰਦਾ ਮਾਰਦਾ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਇਹ ਖਾ ਕੇ ਕਿਤੇ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਏਨਾ ਤਿੱਖਾ ਪੰਜੈਂਟ ਮੈਟਰ ਤਾਂ ਬਾਰੂਦ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਕਮਰੇ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਤਪੁਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਇਸ ਖਾਧ-ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜੀ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਸਾਦੀ ਜਿਹੀ ਪੇਸਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਕੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਨਵਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਏਨਾ ਖੜਾਕ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਕਰੀਦਾ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਵੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤੀਂ। ਦਰਅਸਲ ਹੋਇਆ ਇਹ ਕਿ ਨੀਂਦ ਵਿਚੋਂ ਅਭੜਵਾਹੇ ਉਠਦਿਆਂ ਬੰਦਾ ਬੌਂਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖਤਰਾ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਤੂੰ ਇਹ ਗ੍ਰਾਈਂਡਰ ਖ੍ਰੀਦਿਆ ਕਿਥੋਂ? ਪੂਨੀਏ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਵਿਚੋਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਇਹ ਕੰਮ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਹੋਣੀ ਨਹੀਂ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੂਨੀਏ ਨੂੰ ਵਾਰਨਿੰਗ ਦਿਤੀ ਤੇ ਇਕ ਖਾਸ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਦਸ ਦਿਨ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਗਏ ਏਸ਼ੀਆਈਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤਹਿਜ਼ੀਬ ਸਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੱਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਹੌਲੀ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਹੈਲੋ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਹੱਥ ਵੀ ਇਉਂ ਨੀਂ ਮਿਲਾਉਣਾ ਕਿ ਮੋਢਾ ਉਤਰ ਜਾਵੇ, ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੂਟ ਪਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਤੁਰਨਾ, ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਤੁਰਦਿਆਂ ਵੀ ਅੱਡੀ ਨਾਲ ਧਮਕ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਲੈਤੀ ਤੌਰ ਤਰੀਕੇ ਸਿਖਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਕਰੋ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਟਣੀ ਰਗੜਨ ਉਪਰ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ।

ਪੂਨੀਆ ਹੱਸ ਹੱਸ ਦੂਹਰਾ ਹੁੰਦਾ ਦਸਦਾ ਹੁੰਦੈ, ਕਈ ਦਿਨ ਮੈਂ ਇਹੀ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੁਨੀਆਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰ ਗਏ ਇਹ ਝੂਠੀ ਖਬਰ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਚਟਣੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਦੋ ਸੌ ਗੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਦੀੜਾਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪੂਨੀਏ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਆਈਨਸਟੀਨ ਦੇ ਵਾਕ ਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜੇ ਵਿਆਖਿਆ ਅਧੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਕਦੀ ਗਰੇਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੋਡਬੰਦਨਾ ਕਰੋ। ਪੂਨੀਆ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਵਿਹਲਾ ਨਹੀਂ। ਚਾਰ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਛੇ ਦੇਸਾਂ ਦਾ ਉਹ ਰਸਾਇਣ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੈ। ਪੂਨੀਏ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਦਾ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ।

ਸ਼ਾਇਰ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਇਕ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਇਰ ਦੋਸਤ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ। ਘਰ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ, ਬੇਦਾਰ ਕੱਚੀ ਕੰਧ ਉਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਠਾ ਗਜ਼ਲ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਬੰਦਾ ਘੋੜੀ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਵੇ। ਦੇਖਣਸਾਰ ਸ਼ਾਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਤਾਲੀਮ ਭੀ ਇਸ ਕੰਬਖਤ ਦਾ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜ ਸਕੀ। ਬੇਦਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਰਬੀ, ਫਾਰਸੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੀ।

ਪੂਨੀਆ ਅਤੇ ਗਰੇਵਾਲ, ਵਿਦਿਆ ਮਨਫੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਵੀ ਬਹੁਤ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਲਹੂ ਲੁਹਾਨ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਮਨੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਤਾਨ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਵਿੱਦਿਆ ਆਪਣੇ ਵਿਚੋਂ ਮਨਫੀ ਕਰਕੇ ਕਦੀ ਹਿਸਾਬ ਲਾਉਣਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਹੋ?

ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਰੁਕਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਆਗੂ ਉਜਲ ਦੋਸਾਂਝ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਆਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਤੇ ਤੀਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਲੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬਾਰੇ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ 45 ਮਿੰਟ ਦੀ ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਦੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਬੀਤੀ 11 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦੋਸਾਂਝ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੁਸੈਲਾ ਤੇ ਮੰਦਭਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਉਠਾਏ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਓਮਨੀ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਮੀਰਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਂਤਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਉਜਲ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਉਸ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ ਮੌਕੇ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਭਾ

ਐਮ.ਪੀ. ਦੁਸਾਂਝ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਤਿੱਖਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ

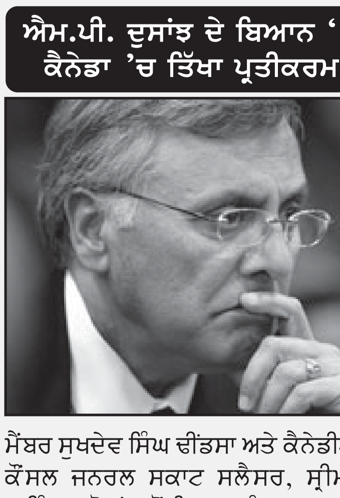

ਮੈਂਬਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸਕਾਟ ਸਲੈਸਰ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮਿੰਦਰ ਦੋਸਾਂਝ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੁਝ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਦੋਸਾਂਝ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਾਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਸੰਵਾਰ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸੀ ਤਾਂ ਦੋਸਾਂਝ ਉਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜੌਹਨ ਮੇਜਰ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜੋ ਕਨਿਸ਼ਕ ਕਾਂਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਾਫੀ ਰਾਹਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਜਲ ਦੋਸਾਂਝ 1996 ਵਿਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਬਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ 2000 ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਭਾਰਤੀ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਬਣੇ ਸਨ। ਉਹ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿਚ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਾਲ ਮਾਰਟਿਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਹਰ ਪਲ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਫੇਰ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਹੋਵਾਂ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਿਚ। ਪ੍ਰਾਂਤਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਨਿਊ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਾਲ ਮਾਰਟਿਨ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਅਤੇ ਸੰਘੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਕੈਨਵਸ ਵਿਚ ਉਤਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ।"

ਉਧਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਨਿਊ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ 'ਪਹਿਲੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ' ਬਣਾਏ ਗਏ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਸੂਬਾਈ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਹਾਰਨ ਮਗਰੋਂ, ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਛੱਡ ਕੇ, ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਐਮ.ਪੀ. ਉਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਵਲੋਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੌਰੇ ਮੌਕੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਤਿੱਖਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੀ ਨਿਊਟਨ ਨਾਰਥ ਡੈਲਟਾ ਤੋਂ ਐਮ.ਪੀ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੁੱਖ) ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦ ਦੇ ਫੈਲਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਖੋਖਲਾ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੌਮ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਭਵਿੱਖ ਸਿਰਜਨ ਵਲ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਸਿੱਖ ਯੂਥ' ਇਸ ਵੇਲੇ ਵਪਾਰ-ਕਾਰੋਬਾਰ, ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਮੀਡੀਏ ਆਦਿ ਹਰ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਹੀ, ਸਗੋਂ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈਤੀ ਦੇ ਭੂਚਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਇਕਠੇ ਕਰਨ, ਬੇਸਹਾਰਿਆਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੂਨਿਟ ਖੂਨਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਰਿਵੀਊ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਮੱਲ੍ਹੀ ਨੇ ਐਮ.ਪੀ. ਦੁਸਾਂਝ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅੰਦਰ ਵਖਰੇਵਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਥੇ ਅਹਿਮ ਇੰਕਸ਼ਾਫ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦੁਸਾਂਝ ਜਦੋਂ ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਸਨ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਿਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ 75,000 ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ, ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਘਾਣ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਦੁਖਦੀ ਰਗ

ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ, ਅਤਿਵਾਦ ਤੇ ਭਾਜਪਾ

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ

ਪ੍ਰੋ. ਰੋਮਾਣਾ

ਲੰਘੀ 24 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਨੇ ਮੁਲਕ ਭਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲਾਂ ਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਵੀ ਚੌਕਸ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ 'ਭਗਵੇਂ ਅਤਿਵਾਦ' ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਭਗਵੇਂ ਅਤਿਵਾਦ' ਦੇ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਅਦਾਰੇ ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਭਾਜਪਾ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ, ਬਜਰੰਗ ਦਲ, ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਅਖਿਲ ਭਾਰਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਨੇ ਤਾਂ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਸਮਾਨ ਹੀ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭਗਵਾਂ ਰੰਗ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਤਿਰੰਗੇ, ਨੈਤਿਕਤਾ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਵਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਹੈ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟ ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ ਬੇਲੋੜਾ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟ ਖੁੱਸਣ ਦੇ ਡਰੋਂ ਚਿਦੰਬਰਮ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪੱਲਾ ਬਚਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਜਨਾਰਦਨ ਦਿਵੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਕੋਈ ਰੰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੈ ਕਾਲਾ। ਦਿਗਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵਾਂ ਰੰਗ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਚਿਦੰਬਰਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਵਰਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਤਾਈਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਰੰਗ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਗੁੱਟ ਦਾ ਪੇਟੈਂਟ ਨਹੀਂ, ਦੂਜਾ ਉਸ ਨੇ 'ਭਗਵੇਂ ਅਤਿਵਾਦ' ਮੁਹਾਵਰੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਧਾਰਮਿਕ ਗੁੱਟਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਤੀਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਮੁਹਾਵਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ 2005 ਦੇ ਮਾਲੇਗਾਓਂ ਧਮਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਇਸੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਮੁਹਾਵਰੇਬਾਜ਼ੀ ਤੇ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁੱਲ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਤੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਚਿਦੰਬਰਮ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਆਮ ਅਰਥ ਉਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕ੍ਰਿਆ ਨਾਲ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਜੁੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 'ਜਿਹਾਦ' ਜਾਂ 'ਹਰਾ ਅਤਿਵਾਦ' ਸ਼ਬਦ ਬੇਰੋਕ ਟੋਕ ਮੁਸਲਿਮ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਇਸਲਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਾ ਰੰਗ ਤੇ 'ਜਿਹਾਦ' ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ ਤੇ ਹੱਕ-ਸੱਚ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਲੋਕ ਜਾਂ ਗਰੁਪ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ, ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਤਾਂ-ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸੌਖਾ ਤੇ ਮੇਚ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 'ਭਗਵਾਂ ਅਤਿਵਾਦ' ਦਾ ਮੁਹਾਵਰਾ ਵਰਤ ਕੇ ਕੋਈ ਗੁਨਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਜਾਂ ਹਿੰਦੁਤਵ ਦੇ ਏਜੰਡੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਗਰੁਪਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ ਜੋ ਅੱਜ ਇਕ ਆਮ ਰੁਝਾਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਂਸਭਾ' ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸੀ ਜੋ 1915 'ਚ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਈ। ਇਹ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜਿਥੇ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਸਭ ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ 'ਚ ਵਿਰੋਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ 1925 'ਚ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਮ ਸੇਵਕ ਸੰਘ' (ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ.) ਹੋਂਦ 'ਚ ਆ ਗਈ ਇਸ ਨੇ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਰੀਰਕ ਵਰਜ਼ਿਸ਼, ਫੌਜੀ ਕਵਾਇਦ ਤੇ ਹਿੰਦੁਤਵ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁੱਦੇ ਹਥਿਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ 'ਚ ਹਿੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਗਊ-ਹੱਤਿਆ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਵਿੰਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨ-ਸੰਘ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਇਆ ਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੇ ਡੰਡੇ ਥੱਲੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਭਗਵੇਂ ਏਜੰਡੇ ਤੋਂ ਇਕ ਇੰਚ ਵੀ ਪਰ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਖੇਡਣ ਲਈ ਇਸ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਐਲਾਨੀਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਮੂਲਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਕਦੇ ਸਿੱਧੀ ਤੇ ਕਦੇ ਲੁਕਵੀਂ ਹਮਾਇਤ ਵੀ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਮ ਕੌਮੀ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੁੱਖ ਰੂਪ 'ਚ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਹੀ ਇਸਦਾ ਅਸਲ ਏਜੰਡਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਆਪਣਾ ਫਾਸ਼ਿਸਟ ਚਿਹਰਾ ਨੰਗਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਦੀ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ 1992 'ਚ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰਨ 'ਚ ਇਸਦਾ ਰੋਲ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ ਵੇਖੇ ਹਨ ਜਿਸ 'ਚ 2000 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 2002 'ਚ ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ 'ਚ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂਡਵ ਨਾਚ ਨੱਚਿਆ। ਸੋ ਭਾਜਪਾ ਧਾਰਮਿਕ ਮੂਲਵਾਦੀਆਂ ਵਾਲੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵੀ ਧਾਰਨੀ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਬੇਈਮਾਨੀ, ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਆਦਿ ਨਾਲ ਵੀ ਲੁਪਤ ਹੈ। ਇਹ ਮਧੂ ਕੋਡਾ, ਸ਼ਿਬੂ ਸੋਰੇਨ ਜਾਂ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅਗਲੇ ਪਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਵਾਇਦਾ ਮੁਆਫ ਗਵਾਹ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਹਿੰਦੁਤਵ ਦਾ ਮੁਜੱਸਮਾ ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਕੰਧਾਰ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਲੱਗਾ ਮਿੰਟ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦਾ।

ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਵਲੋਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਕਸ਼ਮਣ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਵੇਲੇ ਇਕ ਸਟਿੰਗ ਅਪਰੇਸ਼ਨ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਾ ਕੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਨੋਟ ਗਿਣਦਾ ਟੀ ਵੀ ਤੇ ਸਭ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਕੰਧਮਾਲ 'ਚ ਇਸਾਈਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ 12 ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮਨੋਜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਅਸ਼ੋਕ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਇਸ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਮਨੋਜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਲੰਘੀ 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਰਿੰਜ਼ਾਂ ਵਰਤ ਕੇ ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ ਹੈਪੇਟਾਈਟਸ ਬੀ. ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਵੀ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦਾ ਖਾਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਸਬਕ ਸਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਡਕਰੀ ਖੁਦ ਸੋਨੀਆ, ਲਾਲੂ, ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਐਸੇ ਅਪਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਭਗਵੇਂ ਏਜੰਡੇ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੈ ਤਾਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦੀ ਬਜਾਇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨੱਥੂ ਰਾਮ ਗੋਡਸੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਂ ਸਭਾ ਦਾ ਕਾਰਕੁੰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦਾ। ਇਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਇਸਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਬੀਵੀ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਜਿੰਦਾ ਸਾੜਨ ਵਾਲਾ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਦਾ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਤੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਜਥੇਬੰਦਕ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਦੌਰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਿਥੇ ਭਾਜਪਾ ਜਾਂ ਸ਼ਿਵ-ਸੈਨਾ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਈ ਭਾਵੇਂ ਉੜੀਸਾ 'ਚ ਕੰਧਮਾਲ ਦੇ ਇਸਾਈਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅਜਮੇਰ ਸ਼ਰੀਫ 'ਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਗੋਧਰਾ ਕਾਂਡ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਹੋਵੇ। ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਵਾਜਪਾਈ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਜਬੂਤ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ। ਹਿੰਦੂ

ਮੂਲਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਆਦਿ ਦੀ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 2006 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਉਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏ.ਟੀ.ਐਸ., ਨਾਂਦੇੜ ਵਿਚ ਇਕ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਕਾਰਕੁੰਨ ਐਲ.ਜੀ. ਰਾਜਕੋਂਦਵਾਰ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਹੋਏ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ 'ਚ ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਦੇ ਨਰੇਸ਼ ਰਾਜਕੋਂਦਵਾਰ ਤੇ ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਪਾਨਸੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਆਰ.ਡੀ.ਐਕਸ. ਨਾਲ ਖੁਦ ਬੰਬ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੂਰੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਘਰ 'ਚੋਂ ਏ.ਟੀ.ਐਸ. ਨੂੰ ਇਕ ਅਣਚੱਲਿਆ ਬੰਬ ਤੇ ਕੁਝ ਨਕਲੀ ਦਾਹੜੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਵਲੋਂ ਪੂਨਾ ਨੇੜੇ ਗੋਆ ਦੇ ਭੌਂਸਲੇ ਮਿਲਟਰੀ ਸਕੂਲ 'ਚ ਇਕ ਕੈਂਪ ਲਾ ਕੇ ਮਰਾਠਵਾੜਾ ਦੇ ਇਕ ਸੌ ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਏ.ਟੀ.ਐਸ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਇਹ ਇੰਕਸ਼ਾਫ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇੰਤਹਾਪਸੰਦ ਹੀ ਸਾਧਾਰਨ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਬਜਰੰਗ ਦਲ, ਅਭਿਨਵ ਭਾਰਤ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਹਿੰਦੂ ਮੂਲਵਾਦੀ ਗਰੁਪਾਂ ਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਸੀ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਥੋਂ ਦੇ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬਥੇਰਾ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਕ ਨਾ ਸੁਣੀ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਐਵੇਂ ਮਾਮੂਲੀ ਚਾਰਜ ਲਾ ਕੇ ਚਲਾਨ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਬੇਧਿਆਨੀ ਤੇ ਨਾ ਅਹਿਲੀਅਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ 8 ਸਤੰਬਰ, 2006 ਦੇ ਦਿਨ, ਮਾਲੇਗਾਓਂ ਦੇ 'ਬੜਾ ਕਬਰਸਤਾਨ' 'ਚ ਤਿੰਨ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਹੋਏ ਜਿਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ 'ਸ਼ਬ-ਏ-ਬਾਰਾਤ' ਮਨਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਮਾਕਿਆਂ 'ਚ 37 ਜਣੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਕੋਈ 200 ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਈਕਲਾਂ ਤੇ ਬੰਬ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਨਾਮ ਸਾਫ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਬੰਬਾਂ 'ਚ ਆਰ.ਡੀ.ਐਕਸ. ਦੀ ਹੋਈ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਸ਼ੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਬਰਸਤਾਨ 'ਚ ਹੋਏ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਸਿਮੀ ਦੇ ਨੂਰ ਉਲ ਹੁਡਾ ਤੇ ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤੋਇਬਾ ਦੇ ਸ਼ਬੀਰ ਬੈਟਰੀ ਵਾਲਾ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਈ 2007 'ਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ 'ਚ ਚਾਰਮਿਨਾਰ ਨੇੜੇ ਮੱਕਾ ਮਸਜਿਦ 'ਚ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ 'ਚ 14 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਫਿਰ ਅਕਤੂਬਰ 2007 'ਚ ਹੀ ਦਰਗਾਹ ਅਜਮੇਰ ਸ਼ਰੀਫ 'ਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ 'ਚ ਤਿੰਨ ਜਣੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਕੋਈ 30 ਮੁਸਲਮਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਮਾਕਿਆਂ 'ਚ ਮੁਸਲਿਮ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਦੀ ਭਾਲ 'ਚ ਲੱਗੀ ਰਹੀ ਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਸ਼ੱਕੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਨਾਂਦੇੜ 'ਚ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਕਾਰਕੁੰਨ ਦੇ ਘਰ ਹੋਏ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਏ.ਟੀ.ਐਸ. ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਸੱਚ ਉਦੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਜਦੋਂ 29 ਸਤੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਮਾਲੇਗਾਓਂ 'ਚ ਦੁਬਾਰਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਮੂਲਵਾਦੀ ਗਰੁਪ ਅਭਿਨਵ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਸਾਧਵੀ ਪ੍ਰਗਿਆ ਸਿੰਘ, ਸਵਾਮੀ ਦਯਾ ਨੰਦ ਪਾਂਡੇ, ਲੈਫ. ਕਰਨਲ ਸ੍ਰੀਕਾਂਤ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਐਲ. ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਇਹੋ ਦੁਹਾਈ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਏ.ਟੀ.ਐਸ. ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਬਹਾਦਰ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਲਪੇਟ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦ ਨਾਰਕੋ ਟੈਸਟ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਾ ਸੱਚ ਉਗਲ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਬੀ.ਐਲ. ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਸਵਾਮੀ ਦਯਾ ਨੰਦ ਪਾਂਡੇ ਤੇ ਲੈਫ. ਕਰਨਲ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਨਾਲ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨੇਤਾ ਚੁੱਪ ਹੀ ਵੱਟ ਗਏ ਜਦੋਂਕਿ ਪੂਰੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਡਵਾਨੀ ਖੁਦ ਪ੍ਰਗਿਆ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਰਨਲ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਵੀ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ 'ਚ ਹਿੰਦੂ ਮੂਲਵਾਦੀ ਗਰੁਪਾਂ ਦੀ ਪੁਣ-ਛਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

ਸਾਲ 2010 'ਚ ਦਵਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਰਾਮ ਜੀ ਕਲਸੰਗਰਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਅਭਿਨਵ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਬਰੋਦ ਤੇ ਲੋਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। ਇਹ ਸਭ ਮਾਲੇਗਾਓਂ, ਅਜਮੇਰ ਸ਼ਰੀਫ ਅਤੇ ਮੱਕਾ ਮਸਜਦ 'ਚ ਹੋਏ ਧਮਾਕਿਆਂ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ਤੇ ਧਮਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਵਲੋਂ ਹੀ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਇਸੇ ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਸੁਸ਼ੀਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗਰੁਪਾਂ ਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਵਿਚਕਾਰ ਲਿੰਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਪਿਛੋਂ ਉਸਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਭੇਦਭਰੀ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਨਥਾਨ ਸੰਸਥਾ, ਹਿੰਦੂ ਜਾਗਰਨ ਮੰਚ ਅਤੇ ਸੈਫਰਨ ਬਰਗੇਡ ਵਰਗੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਜੋ ਅਭਿਨਵ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੇਧ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੋਨਥਾਨ ਸੰਸਥਾ ਤਾਂ ਗੋਆ 'ਚ ਇਸਾਈਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਨਾਲ ਭਰੇ ਇਕ ਟਰੱਕ 'ਚ ਬੰਬ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ 'ਚ ਆਮ ਨੁਕਸ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਪਰਮੋਦ ਮੁਥੱਲਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਜਦੋਂ ਇਕ ਕਲੱਬ 'ਚ ਬੈਠੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ, ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਿਆ-ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਤੇ ਹਿੰਸਕ ਤੇ ਫਾਸਿਸਟ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਹਰ ਪਾਸਿਉਂ ਉਸ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਨਿੰਦਿਆਂ ਹੋਈ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਕ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਮੁਲਾਕਾਤ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਾਈਦ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇਕ ਸਟਿੰਗ ਅਪਰੇਸ਼ਨ 'ਚ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗੇ ਭੜਕਾਉਣ ਬਦਲੇ 60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਦੱਸਦਾ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗੇ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿੰਨੇ ਬੰਦੇ ਤਿਆਰ ਹਨ? ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਗਲੌਰ ਅਤੇ ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਉਹ ਬੜੀ ਸੌਖੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗੇ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ ਹੈਡਲਾਈਨਜ਼ ਟੂਡੇ ਨੇ ਇਕ ਸਟਿੰਗ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਦਿਖਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਅਜਮੇਰ ਸ਼ਰੀਫ ਤੇ ਮੱਕਾ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਹੋਏ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੀ ਸੈਫਰਨ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਮੀਦ ਅਨਸਾਰੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਹੋਇਆ। ਇਸੇ ਵੀਡੀਓ 'ਚ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਨੇਤਾ ਇੰਦਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੇ ਚੈਨਲ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚਲੇ ਦਫਤਰ 'ਤੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਸਾਰਾ ਫਰਨੀਚਰ, ਬੂਹੇ, ਬਾਰੀਆਂ ਚਕਨਾਚੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਈ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਈਵ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਚ ਇਹ ਲੋਕ ਲਾਠੀਆਂ ਤੇ ਰਾਡਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਤਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧ ਜਤਾਉਣ ਗਏ ਸਨ, ਤੋੜ-ਭੰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਝੂਠਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੁਪਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਮਿਲਣਾ ਬੜਾ ਖਤਰਨਾਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਵਰਗੀ ਵੱਡੀ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਇਸਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਨ 'ਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਧਮਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਿੰਸਾ ਪਸੰਦ ਅਨਸਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਕ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਹੈ ਜਾਂ ਬਸਪਾ ਜਾਂ ਲਾਲੂ, ਮੁਲਾਇਮ, ਕਰੁਨਾਨਿਧੀ, ਮਮਤਾ ਆਦਿ ਵਰਗਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਉਲੂ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਭਾਜਪਾ ਵਰਗੀ ਖੁੱਲਮ-ਖੁੱਲੀ ਹਮਾਇਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਹਿੰਸਕ ਗਰੁਪਾਂ 'ਚ ਜਥੇਬੰਦ ਹਨ ਜੋ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੈਣ।

ਚਿੰਤਨ ਨੂੰ ਨਿਜ਼ਾਮ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ ਦੈਰੀਦਾ

ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਤਾਕਤ

ਅਸੀਂ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਚਿੰਤਕ ਫਰੈਡਰਿਕ ਨੀਤਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਇਕ ਜਗਿਆਸੂ ਪਾਠਕ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਦੀ ਮੰਗ ਤੇ ਅਸੀਂ ਨੀਤਸ਼ੇ ਦੇ 20ਵੀਂ ਸਦੀ 'ਚ ਹੋਏ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੈਰੋਕਾਰ ਜੈਕ ਦੈਰੀਦਾ ਬਾਰੇ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਗਲੇ ਦਿਨੀਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪੈਰੋਕਾਰ ਮਿਸ਼ੈਲ ਫੂਕੋ ਬਾਰੇ ਲੇਖ ਵੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰਾਂਗੇ। -ਸੰਪਾਦਕ

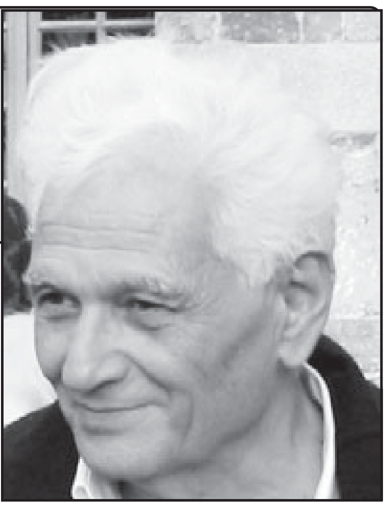

ਜੈਕ ਦੈਰੀਦਾ ਨੂੰ ਜੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਚਰਚਿਤ ਚਿੰਤਕ ਹੋਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਰਚਨਾ ਵਿਧੀ ਦਾ ਉਹ ਜਨਮਦਾਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਬੂਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਅਰੰਭ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਨਾਤਨੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਨੂੰ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਖਾੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ ਦਾ ਮੱਤ ਸੀ ਕਿ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਖਾਸ ਸੰਰਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਵੀ ਸੰਰਚਨਾ ਦੀ ਲਖਾਇਕ ਹੈ। ਧਰਤ-ਆਕਾਸ਼, ਅੱਗ-ਪਾਣੀ, ਔਰਤ-ਮਰਦ, ਕਾਲਾ-ਗੋਰਾ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਰ ਪੂਰਕ ਜੁੱਟ ਸੰਬੰਧਤ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਹੀ ਤੱਥ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖਾਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੂਰਤ ਕਰਦੇ ਚਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ-ਪਛਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਦੈਰੀਦਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੀ ਵਿਰਚਨਾ-ਵਿਧੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਰੁਧ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤੱਥ ਸੱਚ ਨੂੰ ਉਘਾੜਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਅੰਤਰ-ਕਿਰਿਆ ਨਿਰਾਧਾਰ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੱਥ ਸੱਚ ਉਘਾੜਨ ਖਾਤਰ ਅਟੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਥਿਰਤਾ ਨਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਗੁਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੋ ਅੰਤਰ-ਕਿਰਿਆ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ। ਤੱਥ ਸੱਚ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਉਘਾੜਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਲਣਾ, ਭੁਲਾ ਦੇਣਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਰਚਨਾ ਦੀ ਸੂਰਤ ਤੱਥ ਸੱਚ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਉਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਤ੍ਰੇੜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਅੰਸ਼ਕ ਦੀਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਕੇਂਦ੍ਰਿਤ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ, ਭਿੰਨ ਤੇ ਵਿਖਮ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਝਾਤੀ ਪੁਆਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿਰਚਨਾ ਵਿਧੀ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਸਥਾਈ, ਸਥਿਰ ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਵਿਰਚਨਾ ਵਿਧੀ ਸੱਠਵਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਉਪਰੋਥਲੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵੀਅਤਨਾਮ ਦੀ ਜੰਗ 'ਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਝਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰੋਸ 'ਚ ਸਾਰਾ ਪੱਛਮੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਦਰੋਹ ਤੋਂ ਆਵਾਜ਼ਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਦਰੋਹ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਮੰਗ ਦਾ ਸਬੰਧ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸੀ ਪਰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਕਾਮ, ਲਿੰਗ, ਦੇਹ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਮੁੱਖ ਭੂਮੀ 'ਚ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਜੇ ਚੀਨ 'ਚ ਮਾਓ-ਜ਼ੇ-ਤੁੰਗ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿ ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਾਰਕੁੰਨ ਸਥਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸੋਵੀਅਤ ਰੂਸ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਮੂਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਵੀ ਨਕਸਲੀ ਅੰਦੋਲਨ ਅਰੰਭ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜੋ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ, ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਅਤੇ ਜਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਵਾਹਨ ਬਣ ਗਏ ਲੋਕਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਛੁਕ ਸੀ।

ਗੱਲ ਕੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਅਸਥਿਰਤਾ, ਟੱਕਰ-ਟਕਰਾਉ, ਵੈਰ-ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਉਪਰੋਥਲੀ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਸੀ। ਦੈਰੀਦਾ ਦੀ ਵਿਰਚਨਾ-ਵਿਧੀ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸਮੋਂਦੀ ਸੀ। ਉਪਰੋਥਲੀ ਛਪਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਦੈਰੀਦਾ ਨੇ ਹਰ ਖੇਤਰ, ਹਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਸਮਾਈ ਅਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਉਸ ਨੂੰ ਛੁਟਿਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਡਿਆਉਣਾ ਸੀ।

ਉਸ ਦੇ ਯਤਨ 'ਚ ਮਨ ਚਿੱਤ, ਵਰਤਾਰੇ, ਅਨੁਭਵ ਖੇਤਰ ਤੇ ਭਾਵ-ਜਗਤ ਨੂੰ ਦੁਰਗਮ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ, ਵਰਤਾਰੇ ਤੇ ਚਿੰਤਨ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਮੰਨਣਾ ਅਸੁਭਾਵਕ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਸ਼ਕ, ਅਸਥਿਰ ਤੇ ਛਿਣ ਭੰਗੁਰ ਦਰਸਾਉਣ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਇਸ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਰਤਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰਚਨਾ-ਵਿਧੀ ਵੀ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੀ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪੱਖ ਨਾਲੋਂ ਨਿਖੇੜਨਾ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਦੈਰੀਦਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਵਾਇਤ, ਮਾਨਤਾ, ਰਸੂ-ਰੀਤ ਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕ ਪਰਦਾਪੋਸ਼ੀਆਂ ਅਧੀਨ ਜਿਵੇਂ ਪੁਰਬਲੇ ਚਿੰਤਨ, ਸਾਹਿਤ, ਕਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਉਦਾਲੇ ਪ੍ਰਭ-ਮੰਡਲ ਉਸਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਪ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੈਰੀਦਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੋਝਲ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਭ-ਮੰਡਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀ-ਪ੍ਰਭਮੰਡਲ ਕਹਿ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਾਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਕੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਅੰਤਹੀਣ ਚੀਰਫਾੜ ਨੇ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣ-ਉਚਿਤ ਚਿੰਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਕ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਾ ਛੱਡੀ। ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉਘੜਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਹਾਈਡਗਰ ਦੀ ਸੀ ਜੋ ਜਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸ੍ਰੋਤ, ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਨਾਜ਼ੀਵਾਦ ਦਾ ਵੱਡਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸੀ। ਦੈਰੀਦਾ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਜ਼ੀਵਾਦੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਚ ਨੂੰ ਇਸ ਮਨ ਇੱਛਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਲੱਗੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵਿਰਚਨਾ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤੱਥ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਕੀ ਇਸ ਵਿਰਾਟ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਚਿੰਤਨ ਨੂੰ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ? ਕੀ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਨੁਭਵ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਰਨਾ ਵੀ ਏਥੇ ਪ੍ਰਸੰਗਹੀਣ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਦੈਰੀਦਾ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਮੂਲ ਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਅਲਜੀਰੀਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਅਲਜੀਰੀਆ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਫੌਜੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲਹੂ-ਲੁਹਾਣ ਜੰਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਵਕਤ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਦਾ ਮਹਾਂ ਪੰਡਤ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਅਲਥੂਸਰ ਵਾਂਗ ਦੈਰੀਦਾ ਦਾ ਆਪਣੀ ਮਾਤਭੂਮੀ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਗਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੋਭਾਵ ਉਠਦੇ ਵੀ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਅੰਤਹੀਣ ਚੀਰ-ਫਾੜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਧੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਵਿਰਚਨਾ-ਵਿਧੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ, ਬੜਾ ਕਾਰਗਰ ਸਾਧਨ ਸੀ। ਮਾਤਭੂਮੀ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ ਜੋ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਵਾਰਿਦ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿਰਚਨਾ-ਵਿਧੀ ਦੀਆਂ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਤੇ ਭੁੱਲ-ਭੁੱਲਈਆਂ ਵਿਚ ਖੁੱਭੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਸੰਤੋਖ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਪਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ, ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਤੇ ਨਿਜੀਕਰਨ, ਦੀ ਭਾਵੀ ਆ ਮੰਡਰਾਉਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੈਰੀਦਾ ਨੇ ਭੁੱਲ-ਭੁੱਲਈਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਸਿਰਤੋੜ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਸਪੈਕਟਰਜ਼ ਆਫ ਮਾਰਕਸ (ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਤ) ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਜੀਵਨ-ਮਾਰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਚਿੰਤਨ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਸਿਰਜਣਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹਨੇਰਗਰਦੀ ਵਿਰੁਧ ਚਿਤਾਵਨੀ ਖਾਤਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਜਤਲਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਵਿਚ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਡੋਲਦੀਆਂ ਦਰਸਾਇਆ ਸੀ ਏਵੇਂ ਇਸ ਭਾਵੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਤਦ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਉਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਵਰਤਣ ਵਾਲੀ ਭਾਵੀ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਧਰਮ ਦਾ ਵਿਵੇਚਨ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਕੁੱਝ ਇਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਤਰਕੀਬ ਨੂੰ ਤਦਬੀਰ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਖਾਤਰ ਉਹ ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੀ ਆਸ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹਾਮੀ ਸੀ। ਅਸਤਿਤਵਵਾਦੀ-ਨਾਜ਼ੀ ਪੱਖੀ ਜਰਮਨ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਮਾਰਟਿਨ ਹਾਈਡੇਗਰ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੋੜ ਕੇ ਨਵ-ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਦੇ ਮਿਸਾਲੀ ਪ੍ਰਵੱਕਤਾ, ਵਾਲਟਰ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਸ ਨਾ ਪੁੱਗਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਸੀਹਾ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਢੋਹ ਬਣਾਉਣੀ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਗਿਆਰਾਂ ਸਤੰਬਰ ਵਾਲੇ ਖੌਫਨਾਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਅਰਬ ਮੂਲ ਦੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਚਾਲਕਾਂ ਨੇ ਆਤਮਘਾਤੀ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਬਹੁਮੰਜ਼ਲੇ ਭਵਨ ਨੂੰ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਤੰਕ ਦਾ ਕੁਕਰਮ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਦੈਰੀਦਾ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਖੌਫਨਾਕ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਬਦਲਵਾਂ ਨਾਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤੱਥ ਸੱਚ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਨਿਜ਼ਾਮ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਚਿੰਤਨ ਨੂੰ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੇ ਰੋਹਬ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਉਹ ਕਤਈ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਹੈ।

ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਸੂਫੀ ਕੁੜੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਹਰਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ

ਸਤਿੰਦਰ ਆਰ. ਸ਼ੁਕਲਾ

ਨੂਰ ਇਨਾਇਤ ਖਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੀ, ਆਤਮਿਕ ਸੁਹੱਪਣ ਤੇ ਸਾਹਸ ਦਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੁਮੇਲ। 11 ਸਤੰਬਰ 1944 ਦੇ ਦਿਨ ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਉਸ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜੀਵਨੀ ਸਾਲ 1952 'ਚ ਜੀਨ ਓਵਰਟਨ ਫੁਲਰ ਵਲੋਂ 'ਨੂਰ-ਓ-ਨਿਸਾ ਇਨਾਇਤ ਖਾਨ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਲੌਰੈਂ ਜੋਫਰਿਨ ਨੇ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ''ਦਾ ਫਾਰਗਾਟਨ ਪ੍ਰਿੰਸੈਸ'' ਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਉਪਰ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਬਣੀਆਂ। ਸਾਲ 2006 ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬਾਨੀ ਬਾਸੂ ਨਾਂ ਦੀ ਬੰਗਾਲੀ ਮੂਲ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਉਸਦੀ ਨਵੀਂ ਜੀਵਨੀ 'ਸਪਾਈ ਪ੍ਰਿੰਸੈਸ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਜਿਸ ਦਾ ਪੇਪਰ ਬੈਕ ਐਡੀਸ਼ਨ ਰੌਲੀ ਬੁੱਕਸ ਵਲੋਂ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀ ਰਣਜੀਤ ਰਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਨੂਰ ਇਨਾਇਤ ਰੂਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਮਾਸਕੋ ਵਿਚ ਜਨਮੀ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੀ ਤੇ ਜਵਾਨ ਹੋਈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਦਿਲੋਂ ਮਨੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਨਾਲ ਗਹਿਰੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਗੈਸਟਾਪੋ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਹਰਾਮ ਕਰ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਇਸ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਜਾਂ ਮੁਰਦਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਰਮਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਇਨਾਮ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਹਰ ਵਾਰ ਗੈਸਟਾਪੋ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਇਕ ਸਾਥਣ ਨੇ ਧੋਖਾ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੱਤਾ।

ਬਰਤਾਨੀਆ ਤੇ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਮੈਡੇਲਿਨ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਂ ਸੀ ਨੂਰ ਇਨਾਇਤ। ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਆਰਮੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਪਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਲੜੇਗੀ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਕਲੰਕ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜੁਆਬ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਉਸ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾ ਬਦਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੋਟੀ ਦੇ ਸਨਮਾਨ (ਮਰਨ-ਉਪਰੰਤ) ਮਿਲੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਸਨਮਾਨ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਲੋਂ ਸੀ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਫਰਾਂਸ ਵਲੋਂ।

ਨੂਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਇਨਾਇਤ ਖਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੈਸੂਰ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਦਾ ਵੰਸ਼ਜ ਦੱਸਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੀ 'ਤਸਬੀ' ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਉਹ ਸੂਫੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਮੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਉਹ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਘੁੰਮ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਈਸਾਈ ਲੜਕੀ ਓਰਾ ਰੇਅ ਬੇਕਰ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੇ ਬੈਠਾ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਜੋੜੀ ਰੂਸ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜਨਵਰੀ 1914 'ਚ ਨੂਰ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਕਰੈਮਲਿਨ 'ਚ ਉਹ ਰੂਸ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਾਸਕ ਜ਼ਾਰ ਨਿਕੋਲਸ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਰਹੇ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨੇ ਜ਼ਾਰ ਦਾ ਤਖਤਾ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ।

ਨੂਰ ਦੇ ਜਨਮ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਫਰਾਂਸ 'ਚ ਟਿਕਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਸੁਰਸੇਨਜ਼ ਵਿਖੇ ਸੂਫੀ ਮੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਪੰਡਤ ਨਹਿਰੂ ਵੀ ਇਸ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਗਏ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਨੂਰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਬੱਚੀ ਸੀ, ਪਰ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਬਾਲ ਮਨ 'ਤੇ ਅਮਿੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਕਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸ ਨੇ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਪੜ੍ਹੀ। ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਇਨਾਇਤ ਖਾਨ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ, ਮਿੱਤਰਾਂ ਤੇ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਅਕਸਰ ਭਾਰਤ ਜਾਂਦਾ-ਆਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੇਰੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਵਾਰ ਨੂਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਇਕ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ 1927 'ਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਇਨਾਇਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਦੋਂ ਨੂਰ ਸਿਰਫ 13 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਇਨਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤਕ ਇਨਾਇਤ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਧੀ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਜਨਮ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਆਈ ਤੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ ਰਸਮਾਂ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਫਿਰ ਫਰਾਂਸ ਪਰਤ ਗਈ।

ਸੂਫੀ ਮੱਤ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਫਾਰਸੀ ਵੀ ਸਿੱਖੀ। ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਉਸ ਨੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਨੂਰ ਵੀਣਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਵਜਾਉਂਦੀ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਸਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਜਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ। ਧਰਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਬਾਈਬਲ, ਕੁਰਾਨ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਗੀਤਾ ਤੇ ਜਾਤਕ ਕਥਾਵਾਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਜਾਤਕ ਕਥਾਵਾਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਅਨੁਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਦੂਸਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੈਰਿਸ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਭਗਵਦ ਗੀਤਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ 'ਕਰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਫਲ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾ ਕਰਨ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਬੜਾ ਗਹਿਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ।

ਫਰਾਂਸ ਉਤੇ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ ਪਰ ਨੂਰ ਨੂੰ ਵੋਮੈਨਜ਼ ਆਗਜ਼ਿਲਰੀ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਫਿਰ ਫਰਾਂਸ ਆਉਣਾ ਪਿਆ। ਨੂਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਵਾਇਰਲੈਸ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫਿਸਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਲਗਨ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ 'ਚ ਭਰਤੀ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਫਰਾਂਸ 'ਚ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਨਾਜ਼ੀਆ ਵਿਰੁਧ ਲੜਦੀ ਸੀ।

ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰ ਮੈਡਮ ਐਟਕਿਨਜ਼ ਦਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂਰ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਤੇ ਨੂਰ ਵੀ ਉਸ ਵਲ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਨੂਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਗੇਤਰ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਗੇਤਰ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਏ। ਆਪਣੇ ਸੇਵਾ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਯੂਰੋਪ ਫਰਾਂਸੀਸੀਆਂ ਦੇ ਨਾਜ਼ੀਆ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਚ ਬੇਹੱਦ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਜਰਮਨ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ ਗੈਸਟਾਪੋ ਲਈ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਊਆ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਜਾਂ ਮੁਰਦਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਇਨਾਮ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਨਾਜ਼ੀ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਹੀ ਬਚਾਈ ਸਗੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਪਾਸੇ ਕਈਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵੀ ਲੈ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਬਹਾਦਰੀ ਬਦਲੇ ਫਰਾਂਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ।

ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ੇਵਾਰਾਨਾ ਚੜ੍ਹਤ ਤੇ ਢੇਰ ਸਾਰੇ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਚਿੜ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਹੀ ਇਕ ਸਾਥਣ ਨੇ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਸਟਾਪੋ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੱਤਾ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਪਿੱਛੋਂ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਭੇਤ ਨਾ ਦਿਤਾ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਲਿਨ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਜਰਮਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਰ ਵੀ ਚੌਕਸ ਹੋ ਗਏ। ਜਰਮਨੀ ਪੁੱਜ ਕੇ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਅਡੋਲ ਰਹੀ। ਜਰਮਨੀ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਫੋਰੀਜ਼ਲਮ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਇਕੱਲਿਆਂ ਕੈਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਸੰਗਲ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਹਾਲਤ 'ਚ ਉਸ ਨੇ ਤੀਸਰੀ ਵਾਰ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਦਾ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਫਾਇਰਿੰਗ ਸਕੁਐਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਨੂਰ ਨੇ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਪੂਰੇ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ। 13 ਸਤੰਬਰ 1944 ਨੂੰ ਫਾਇਰਿੰਗ ਸਕੁਐਡ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ।

ਅਨੁਵਾਦ: ਰਣਜੀਤ ਰਾਹੀ

ਕਹਾਣੀ

ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ

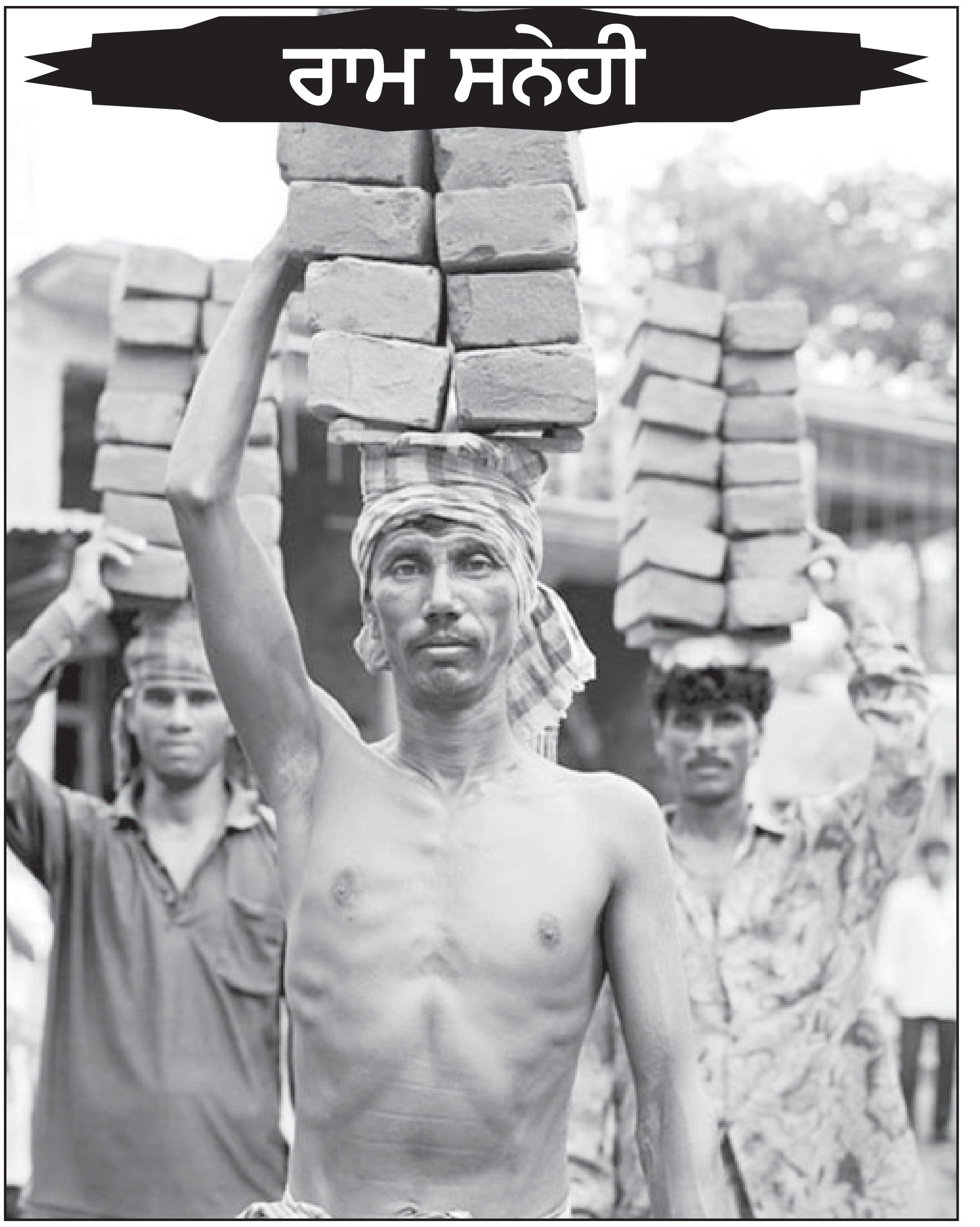

ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੀਰ

ਬਾਰਸ਼ ਦੀ ਤਾੜ-ਤਾੜ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅੱਧ-ਕੱਚੀ ਨੀਂਦਰੋਂ ਜਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਭੜਵਾਹੇ ਉਠ ਖਿੜਕੀ ਖੋਲ ਉਸ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਮੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਗੜ੍ਹੇ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਵਰ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਸਮਾਨ ਕਾਲਾ ਸਿਆਹ। ਬੱਦਲਾਂ ਦਾ ਗਾੜ੍ਹਾ ਹਨੇਰਾ ਵੇਖ ਉਸ ਦੀ ਤਾਂ ਜਾਨ ਹੀ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਜੇ ਬਾਰਸ਼ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਈ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਰਹਿ ਜਾਏਗਾ।

ਗੜੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਵਰ੍ਹ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਬਾਰਸ਼ ਵੀ ਹਲਕੀ-ਹਲਕੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਕੀਤਾ। ਘੜੀ ਵੇਖੀ ਸਵੇਰ ਦੇ ਪੰਜ ਵੱਜ ਚੁਕੇ ਸਨ। ਧਿਆਨ ਆਇਆ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਟੱਬ ਭਰ ਕੇ ਕੱਪੜੇ ਭਿਉਂ ਰੱਖੇ ਸਨ ਉਸਨੇ। ਰਾਤੀਂ ਹੀ ਧੋ ਲੈਂਦੀ ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਗੁਆਂਢਣ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਆ ਗਈ। ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਏਨੀ ਛਿੜ ਪਈ ਕਿ ਰੁਕਣ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਨਾ ਲਵੇ। ਜਦ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਭੋਗ ਪਿਆ, ਰਾਤ ਦੇ ਨੌਂ ਵੱਜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੇ ਹੋਰ ਖਲਜਗਣਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਏਨਾ ਥਕਾ ਮਾਰਿਆ ਕਿ ਸੁਧ-ਬੁਧ ਹੀ ਗੁਆ ਬੈਠੀ। ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਉਂਜ ਹੀ ਅਣਧੋਤੇ ਪਏ ਰਹਿ ਗਏ।

ਉਹ ਬਿਸਤਰੇ 'ਚੋਂ ਅੱਭੜਵਾਹੇ ਉਠ ਖੜੋਤੀ। ਕੱਪੜੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਧੋ ਕੇ ਸੁੱਕਣੇ ਪਾ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਪਤੀ ਦੇਵ ਜਾਗ ਪੈਣਗੇ, ਫਿਰ ਪੁੱਤਰ ਮਹਾਰਾਜ ਉਠ ਖੜੋਵੇਗਾ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਦੋ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਬਾਥਰੂਮ ਮੱਲੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਉਧਰੋਂ ਮਿਸਤਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਆ ਜਾਣ ਦਾ ਵਕਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੌੜ ਭੱਜ ਕਰਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਹੀ ਨਿਕਲਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਲ ਭਰ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਦਿਆਂ ਅਫ਼ਸੋਸ ਜਿਹੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, 'ਕੀ ਗੱਲ ਤੂੰ ਤਾਂ ਬੜੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈਂ... ਐਂ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਮੂੰਹ ਨਿਕਲ ਆਇਆ। ਕੀ ਗੱਲ ਬਿਮਾਰ-ਸ਼ਮਾਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ...?'

ਹੁਣ ਉਹ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੀ ਬਿਮਾਰੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਟੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਥੋੜੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾਲੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਟੈਨਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸੇ ਤਾਂ ਦੱਸੇ ਕੀ? ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਥੋੜੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਮਛਲੀ ਦੇ ਬਰੀਕ ਕੰਡਿਆਂ ਵਾਂਗ ਜਦ ਹਲਕ ਵਿਚ ਚੁਭਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਉਹ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਦ ਭੋਗਦਾ ਤੇ ਸਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਉਸਦਾ ਅੰਗ ਅੰਗ ਟੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਤੀਂ ਕੰਮ ਕਾਜ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਢੇ ਗਿਆਰਾਂ ਵੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਆਈ ਸੀ, ਪਤੀ ਦੇਵ ਘੁਰਾੜੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅਲਸਾਈ ਜਹੀ ਬਾਥਰੂਮ 'ਚ ਵੜ ਗਈ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਥਰੂਮ ਵਾਸ਼ਬੇਸਨ, ਕਮੋਡ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ ਉਸਦੀ। ਵਾਇਪਰ ਹੱਥ 'ਚ ਫੜੀ ਉਹ ਨਲਕਾ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਨਦਾਰਦ ਹੈ। ਸੁੱਕਾ, ਮੂੰਹ ਟੱਡੀ ਨਲਕਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਚਿੜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਵਾਂਗ। ਖਿਝ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸਨੂੰ। ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਮੋਟਰ ਦੇ ਵਾਲਵ ਸੈਟ ਕਰਕੇ ਸਵਿੱਚ ਦਬਾਂਦੀ ਹੈ। ਤਦ ਤਕ ਉਹ ਬਰੱਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੰਦ ਸਾਫ ਕਰ ਲੈਣ ਬਾਅਦ ਚੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਲਕੇ ਹੇਠਾਂ ਹੱਥ ਰੱਖ ਟੂਟੀ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੈ ਪਰ ਟੂਟੀ 'ਚੋਂ ਫਿਰ ਉਹੀ ਡੱਕ-ਡੱਕ ਜਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਕੋਈ ਬੂੰਦ ਨਹੀਂ ਆਂਦੀ। ਉਹ ਮੁੜ ਸਾਰੇ ਵਾਲਵ ਚੈਕ ਕਰਕੇ ਵੇਖਦੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦਾ। ਤਾਂ ਕੀ ਮੋਟਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਆ ਗਿਆ?

ਉਸਨੂੰ ਘਬਰਾਹਟ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਵੱਜ ਗਏ ਨੇ। ਹੁਣੇ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਪਿਉ ਪੁੱਤਰ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਉਠ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਧੱਕਦੇ ਪਛਾੜਦੇ, 'ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ" ਕਰਦੇ ਬਾਥਰੂਮ ਵਲ ਦੌੜਨਗੇ। ਪਰ ਪਾਣੀ?

ਮਿਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਸੀਮਿੰਟ ਬੱਜਰੀ ਹੀ ਮਿਕਸ ਕਰਕੇ ਮਸਾਲਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਕੀ ਕਰਨਗੇ? ਤਿੰਨ ਸੌ ਰੁਪਏ ਇਕ ਮਿਸਤਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਏ ਮਜ਼ਦੂਰ। ਦੋ ਮਿਸਤਰੀ ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯਾਨਿ ਛੇ ਸੌ ਜਮ੍ਹਾ ਛੇ ਸੌ ਕੁਲ ਬਾਰਾਂ ਸੌ ਰੁਪਏ। ਉਸਦਾ ਜ਼ਿਹਨ ਪਲ ਦੀ ਪਲ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਅੱਜ ਦਿਹਾੜੀ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਸੌ ਰੁਪਏ ਗਏ ਖੂਹ ਵਿਚ?

ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪਤੀ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਣਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਸਵੇਰੇ ਸੌ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾ ਦੇਣੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਹੁਣ ਤਾਂ ਜਾਗਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੋ ਹੀ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਤਾਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਆਫਿਸ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਾਣੀ?

ਉਸਦੇ ਹਿਲਾਉਣ ਤੇ ਪਤੀ ਪਾਸੇ ਜਹੇ ਮਾਰਦਾ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ, "ਕੀ ਹੈ?"

"ਉਠੋ! ਛੇ ਵੱਜਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਆਫ਼ਿਸ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੁਸਾਂ।"

"ਹਾਂ, ਪਰ ਆਫ਼ਿਸ ਅੱਠ ਵਜੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸੌਣ ਦੇ...ਇਕ ਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤਕ ਤੇਰੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਠੱਕ-ਠੱਕ ਹੀ ਨੀਂਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਂਦੀ। ਹੁਣ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ...।'

"ਮੋਟਰ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚ ਰਹੀ। ਉਠ ਕੇ ਦੇਖੋ ਪਲੀਜ਼। ਮੈਂ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਲੱਗੀ ਸਾਂ ਪਰ ਨਲਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ਕ ਹੋਏ ਪਏ ਨੇ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਏ ਮੋਟਰ ਨੂੰ?" ਪੂਰੀ ਟੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੈ ਉਹ।

"ਖ਼ੁਸ਼ਕ ਨਲਕਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤੇਰਾ ਦਿਮਾਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰੱਖਿਆ ਖਾਹਮਖਾਹ।" ਨੀਂਦਰ ਟੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਪਤੀ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਅਸਮਾਨ ਛੂਹ ਰਿਹਾ ਹੈ।

"ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੀ ਹਾਂ ਮੈਂ? ਘੰਟੇ ਭਰ ਬਾਅਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਮਿਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਆ ਜਾਣਾ। ਪਾਣੀ ਬਿਨਾਂ ਕੀ ਕਰਨਗੇ ਉਹ? ਐਵੇਂ ਠੱਕ-ਠਾਹ ਕਰਕੇ ਦਿਹਾੜੀ ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਚਾੜ੍ਹ ਤੁਰ ਜਾਣਗੇ। ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਖ ਰਹੇ ਹੋ ਮੈਂ ਖਾਹ-ਮ-ਖਾਹ...?" ਰੋਣਹਾਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ।

"ਨਾ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਪਲੰਬਰ ਹਾਂ?"

"ਪਲੰਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਤਾਂ ਪਲੰਬਰ ਢੂੰਡ ਲਿਆਓ। ਸਾਢੇ ਛੇ ਵੱਜ ਚੁੱਕੇ ਨੇ। ਅਜੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰੀਗਰ ਆਪਣੇ ਘਰੀਂ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਉਠੋ। ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੋ। ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਪਤਾ ਚਲ ਹੀ ਜਾਏਗਾ।"

"ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਮਿਸਤਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਉਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖੀਂ ਆਪੇ ਲੱਭ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਮੈਂ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਨਹਾ-ਧੋ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ।" ਉਹ ਤੌਲੀਆ, ਸਾਬਣ, ਬਰੱਸ਼, ਪੇਸਟ ਚੁੱਕ ਤੁਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

"ਰਾਜੂ! ਉਠ ਬੇਟਾ ਸਕੂਲ ਦੇਰ ਹੋ ਜਾਏਗੀ।" ਦਸਵੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਜਗਾਉਂਦੀ ਹੈ।

"ਮਮਾ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਲੀਆਂ ਨੇ। ਜੇ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਨਹਾਵਾਂਗਾ? ਬਿਨਾਂ ਨਹਾਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਮੌਜੂ ਬਣ ਜਾਵਾਂਗਾ।"

"ਫਿਰ?"

"ਫਿਰ ਅੱਜ ਸਕੂਲੋਂ ਛੁੱਟੀ।" ਆਖ ਉਹ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਸਰ ਕੇ ਸੌਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਸਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਤਣਾਓ ਕਾਰਨ ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਫਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਾਤ ਏਨੀ ਲਾਪਰਵਾਹ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਕੀ ਕਮਾਉਣ ਖੱਟਣ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਦੀ ਇਹੋ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੱਕੀ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਪੁੜਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਪਿਸੀ ਜਾਵੇ ਦਿਨ ਰਾਤ। ਘਰ ਕੀ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀ? ਕੀ ਹੁਣ ਪਾਣੀ ਤੇ ਪਲੰਬਰ ਲਈ ਵੀ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਨੱਠ-ਭੱਜ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ? ਰੋਣਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ। ਪਰ ਰੋਣ ਦਾ ਵੀ ਕੀ ਫਾਇਦਾ। ਹਰ ਵਾਰ ਵਾਂਗ ਪਤੀ ਦੇਵ ਨੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਉਹੋ ਰਟੇ ਰਟਾਏ ਸੰਵਾਦ ਦੁਹਰਾ ਦੇਣੇ ਹਨ, "ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਤਾਂ ਪੰਗਾ ਲੈਣ ਦਾ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਕਰ ਤਾਂ ਰਿਹਾ ਸੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਕੰਮ। ਅਖੇ ਨਹੀਂ ਜੀ ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿਆਣੀ ਹਾਂ। ਭਈ ਸਿਆਣੀ ਹੈਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸੰਭਾਲ ਆਪੇ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਤਾਂ ਇਹ ਖਲਜਗਣ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲੇ ਜਾਂਦੇ। ਤਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕੇ ਸਿਆਪਾ ਮੁਕਾਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਨਹੀਂ ਜੀ...।"

ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਪੱਕੀ ਇੱਟ ਵਾਂਗ ਉਹ ਇਹੀ ਤਾਅਨਾ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਵੇਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰ ਛੱਡਦੀ? ਤੇ ਜੋ ਜਿਵੇਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਉਵੇਂ ਹੀ ਹੋਣ ਦੇਂਦੀ?

ਨੌਕਰੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖਾਤਰ ਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਹੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਰਗੀ ਦਬੀ ਸੁੰਗੜੀ ਤੇ ਦਬੂ ਜਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਾਂ ਚਲੋ ਜਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਨਿਭ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਦਸਵੀਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਜਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਮੁੰਡੇ ਉਤੇ ਸੌ ਸੌ ਬੰਦਸ਼ਾਂ? ਗੱਲ ਗੱਲ ਉਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਟੋਕਾ-ਟਾਕੀ। ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਝਿੜਕ ਦੇਣਾ। ਟੇਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਤਾੜਨਾ, ਖਿਝਣਾ। ਇਹ ਸਭ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਖੀ ਕਰ ਦੇਂਦਾ। ਚਾਰ ਜਗ੍ਹਾ ਉਹ ਟਿਊਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂਦਾ। ਪੜ੍ਹਨ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਉਸ ਕੋਲ ਦੋਸਤਾਂ, ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਨੇ ਆਉਣਾ-ਜਾਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਹਰ ਗੱਲ ਉਤੇ ਕਿੰਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ।

"ਅਵਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੁਹਾਡਾ ਲੜਕਾ। ਫਜ਼ੂਲ ਜਿਹੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਾੜੀ ਰੱਖਦਾ। ਸਾਡੇ ਘਰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਊਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ, ਘਰੇ ਕੁੜੀਆਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਲਿਆਇਆ ਕਰੇ...।"

ਉਹ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪਲਟ ਕੇ ਕੋਰਾ ਖਰਵਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਰ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰ ਸਕਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਕੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਕੋ-ਐਡ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਭਲਾਂ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚਲਾ ਫਰਕ ਕੀ ਮਾਅਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ? ਉਹ ਤਾਂ ਬਸ ਸਹਿਪਾਠੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦੋਸਤ। ਅੱਜ ਦਾ ਵਕਤ ਪੁਰਾਣੇ ਵਾਲਾ ਕਿਥੇ ਰਿਹਾ?

ਹੁਣ ਤਾਂ ਟੀ.ਵੀ. 'ਤੇ ਇਕ ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਅੱਧੀ ਰਾਤੀਂ ਫੋਨ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਥਰੂਮ ਵਿਚ ਵੜ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੰਡੀ ਲਗਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਵਿਚ ਉਹ ਫੁਸਫੁਸਾਂਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ, "ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ? ਕਬ? ਕਿਤਨੀ ਬਾਰ? ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਯਾ? ਅਗਰ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਟ ਹੋ ਗਈ ਤੋ? ਜਾਨਤੀ ਹੈ ਸੀਧਾ ਅਬਾਰਸ਼ਨ....? ਤੁਮ ਇਤਨੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹ ਕੈਸੇ ਹੋ ਗਈ?"

ਫਿਰ ਸੁਘੜ ਤੇ ਮਾਡਰਨ ਮਾਂ ਕਿਸੇ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਬਹੱਤਰ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਅਣਚਾਹਿਆ ਗਰਭ ਠਹਿਰਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਜ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਹੈ। ਸਭ ਕੁਝ ਸਵੀਕਾਰਿਤ। ਘਰ, ਪਰਿਵਾਰ, ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਬੱਚੇ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਟੀ.ਵੀ. ਉਤੇ ਪਰੋਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਆਕ੍ਰਸ਼ਕ ਸੈਕਸ ਐਡਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕਿੰਨਾ ਸੰਜਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣਗੇ? ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਬਹੁਤਾ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ।

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਕਾਲ ਸੈਂਟਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿਨ ਰਾਤ ਤਣਾਓ ਭਰਪੂਰ ਜੌਬ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ, ਤਣਾਓ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਕੀ ਤਰੀਕੇ ਅਪਨਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਏਨੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਮਿਹਨਤ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਈਫ਼ ਇੰਜੁਆਏ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ ਪਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਕਾਸ਼ਨਜ਼ ਨਾਲ। ਹੁਣ 'ਹਾਇ ਕਿਉਂ?' ਵਰਗੇ ਸੁਆਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ' ਤੇ 'ਪ੍ਰੀਕਾਸ਼ਨਜ਼' ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਐਡ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਡਰਨ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਇਹ ਬੁੱਢਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣਾ ਰਾਗ ਅਲਾਪਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਖੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਘਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸਤਾਂ ਕਾਰਨ ਸਾਡੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਉਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਕਿ ਅੱਠਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬੱਚੇ ਜਦ ਬਾਇਓਲੋਜੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਡਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਚੋਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਤੀ ਦੇਵ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਪਹਾੜ ਕੱਟ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਹਿਰ ਵਗਾਉਣ ਜਿਹਾ ਦੁਸ਼ਵਾਰ ਕੰਮ ਸੀ। ਖ਼ੈਰ... ਦੋਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕਹਾ ਕੇ 'ਸਾਹਬ' ਨੂੰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕੰਮ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਤਾਂ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਖ ਦਿੱਤਾ, "ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਝੰਜਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਸੀਮਿੰਟ ਲਿਆਓ, ਸਰੀਆ ਲਿਆਓ, ਮਿਸਤਰੀ ਲੱਭੋ ਜਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਇਹ ਕੰਮ ਮੇਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਤਾਂ ਸਿੱਧਾ ਕਿਸੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਵਾ ਕੇ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ ਐਸਟੀਮੇਟ। ਪੈਸਾ ਉਸਨੂੰ ਪੇਅ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਫਿਰ ਉਹ ਜਾਣੇ ਤੇ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਜਾਣੇ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਘਰ ਬਣਿਆ ਮਿਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਸ, ਠੀਕ ਹੈ...?"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਏਨੀ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰਾਨਾ ਤਕਰੀਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੋਸਤ ਵੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਪਤੀ ਨੇ ਇਸ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਸਭ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਕਿ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਹੁਣੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

"ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਾਉਣਾ ਆਸਾਨ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਉਤੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਲੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਹੀ ਅਸਲੀ ਚੂਨਾ ਲਗਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਖਤਮ ਕਰ, ਪੈਸੇ ਵੱਟ ਨਿਕਲ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਡਿੱਗਣ ਜਾਂ ਢੱਠਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ?" ਇਕ ਦੋਸਤ ਨੇ ਰਾਇ ਦਿੱਤੀ।

"ਭਈ ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਫਿਸ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਬਈ ਇਹ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਨਾ? ਇਹੋ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਸਾਰੇ ਸਾਲ ਦਾ 'ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ' ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਰਨਾ ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਤਾਂ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਝੱਖ ਹੀ ਮਾਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਮੈਂ ਇਹ ਰਿਸਕ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਸੋਚ ਲਿਆ ਭਈ ਜੇ ਕੰਮ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਧਾ ਠੇਕੇ ਉਤੇ ਦੇ ਕੇ...।"

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਗੇ ਕਹਿ ਦੇਂਦਾ, "ਵਰਨਾ..." ਪਤਨੀ ਅੰਦਰ ਕਿਚਨ ਵਿਚ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਠ ਗਈ ਸੀ।

ਮਕਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਇਕ ਭਈਏ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਪਲਾਟ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਚੌੜਾਈ ਮਾਪਣ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਹੀ ਰੇਤ, ਬਜਰੀ, ਸੀਮਿੰਟ, ਸਰੀਆ, ਪੱਥਰ, ਇੱਟਾਂ ਟਰਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਲੱਦਿਆ ਆ ਗਿਆ। ਪਲਾਟ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਘਰ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੁ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਹਿ ਸਕੇ।

ਪਤਨੀ ਆਪ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਦੀ ਹੋਸਟ ਹੈ। ਕਦੀ ਸਵੇਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ, ਕਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਤੇ ਕਦੀ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਤਕ ਦੀ। ਹਾਂ, ਸ਼ਾਮੀਂ ਅੱਠ ਵਜੇ ਫਰਮਾਇਸ਼ੀ ਫੋਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਰੋਤੇ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਕੀਲੇ ਆਪਣੇ ਫੋਨ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਨੰਬਰ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮਕਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਡਿਊਟੀ ਕਰਦੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਰ ਵੇਲੇ ਘਰ ਵਲ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਵਹਿਮੀ ਕਰ ਛੱਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਕਰਦੀ ਦਾ ਜ਼ਿਹਨ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਜਿਹਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

"ਕੁਝ ਦਿਨ ਛੁੱਟੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਲੈਂਦੇ, ਤੁਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਬਦਲ-ਬਦਲ ਕੇ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਤੂੰ ਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਤੇਰੇ ਸਾਹਬ। ਇੰਜ ਕੰਮ ਆਪਣੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੋਏ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਥੋੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਹ ਬੈਗ ਸੀਮਿੰਟ ਦੱਸਣਗੇ ਤੇ ਵੀਹ ਹੀ ਲਾਉਣਗੇ।" ਕੁਲੀਗ ਸਲਾਹ ਦੇਂਦੇ ਹਨ।

"ਹਾਂ ਭਈ ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨਈਂ ਏਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ...।" ਦੂਜਾ ਹਾਮੀ ਭਰਦਾ ਹੈ।

"ਮਕਾਨ ਕੋਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਥੋੜੇ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਬਣ ਗਿਆ, ਸੋ ਬਣ ਗਿਐ।"

ਉਹ ਘਰ ਆ ਕੇ ਝਿਜਕਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਖਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਖਿਝ ਹੀ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਲੀਅਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਆਸ ਨਾ ਰੱਖੀਂ। ਤੈਨੂੰ ਸ਼ੌਕ ਹੈ ਤਾਂ ਬੇਸ਼ਕ ਘਰ

ਬੈਠ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੀ ਰਹਿ।"

ਨੀਂਹਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ। ਨਕਸ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਦੀਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚਿਣਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਤੀ ਦੇਵ ਦਾ ਆਫ਼ਿਸ ਤਾਂ ਪੰਜ ਵਜੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਰਾਤੀਂ ਅੱਠ-ਨੌਂ ਵਜੇ ਹੀ ਘਰ ਪਰਤਦੇ। ਉਦੋਂ ਤਕ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਜ਼ਿਹਨੀ ਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਏਨਾ ਥੱਕ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਨ ਹੀ ਨਾ ਕਰਦਾ।

ਮਕਾਨ ਇੰਜ ਹੀ ਉਸਰਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ।

"ਆਂਟੀ ਜੀ ਪੀਨੇ ਕੇ ਲੀਏ ਪਾਨੀ ਚਾਹੀਏ...।" ਭਈਆ ਜੱਗ ਲੈ ਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਉਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਜੱਗ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਦਿੱਤਾ।

"ਆਂਟੀ ਜੀ, ਏਕ ਬਾਤ ਕਹੂੰ ਅਗਰ ਆਪ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਕਿਸੀ ਕੋ ਨਾ ਬਤਾਏਂ ਤੋ।"

"ਹਾਂ...ਹਾਂ... ਬਤਾਓ ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ?"

"ਆਂਟੀ ਜੀ, ਆਪ ਲੋਗ ਜ਼ਰਾ ਖੁਦ ਠੇਕੇਦਾਰ ਪਰ ਨਜ਼ਰ ਰਖਾ ਕੀਜੀਏ। ਬੜੀ ਗੜਬੜੀ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਬੀਸ ਬੋਰੀ ਸੀਮਿੰਟ ਬਤਾ ਕਰ ਦਸ ਹੀ ਲਗਵਾਤਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਗੜਬੜ ਕਰਤਾ ਹੈ।" ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਖਦਾ ਭਈਆ ਜੱਗ ਚੁੱਕ ਤੁਰ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਸਨੂੰ ਫੇਰ ਟੈਨਸ਼ਨ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਕਰੇ ਉਹ? ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹੇ? ਪਤੀ ਨੂੰ? ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ।

ਸੋਚ ਸੋਚ ਕੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਤਾਬਕ ਆਫ਼ਿਸ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਅਰਨ ਲੀਵ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਤੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਤੋਂ ਉਹ ਘਰ ਅਤੇ ਪਲਾਟ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚਕਰਾਈ ਫਿਰਨ ਲੱਗੀ।

"ਆਪ ਕੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਸੀ ਸੇ ਮਿਲਤੀ ਹੈ ਆਂਟੀ ਜੀ।" ਇਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਝਕਦੇ ਝਕਦੇ ਆਖਦਾ ਹੈ।

"ਕਿਸ ਸੇ?" ਉਹ ਵੀ ਮੁਸਕਰਾ ਪਈ ਹੈ।

"ਵੋ ਰੇਡੀਓ ਪਰ ਆਤਾ ਹੈ ਨਾ ਸ਼ਾਮ ਕੋ ਫੋਨ ਫਰਮਾਇਸ਼। ਵੋ ਜੋ ਮੈਡਮ ਫੋਨ ਪਰ ਬਾਤ ਕਰਤੀ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਸਕੇ ਜੈਸੀ ਹੈ।"

"ਅੱਛਾ ਤੁਮ ਸੁਨਤੇ ਹੋ ਵੋ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ?"

"ਹਾਂ ਜੀ, ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਥਕਾਵਟ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੋ ਸ਼ਾਮ ਕੋ ਬਸ ਰੇਡੀਓ ਹੀ ਸੁਨ ਕਰ ਹਮ ਲੋਗ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਲੇਤੇ ਹੈਂ।"

"ਤੁਮ ਨੇ ਕਭੀ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਕੀਆ?" ਉਹ ਹੱਸਦੀ ਹੈ।

"ਮੈਡਮ ਜੀ... ਹਮ ਅਨਪੜ ਲੋਗ... ਕਿਆ ਜਾਨੇ ਕੈਸੇ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਇਤਨੇ ਬੜੇ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਬਾਤ... ਹਮਾਰੀ ਬਾਤ ਕੌਨ ਸੁਨੇਗਾ।"

"ਅਰੇ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ... ਵੋ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਭ ਕੇ ਲੀਏ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਤੁਮ ਚਾਹੋ ਤੋ ਤੁਮ ਭੀ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਤੇ ਹੋ। ਹਮ ਤੁਮਾਰੀ ਕਾਲ ਪਰ ਫਰਮਾਇਸ਼ੀ ਗੀਤ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਨਾਏਂਗੇ...।"

"ਆਪ...?" ਉਹ ਸਚਮੁਚ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਕੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮਿਸਤਰੀ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ।

"ਮੈਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਤੀ ਹੂੰ ਵੋ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ।"

"ਤੋ ਫਿਰ ਮੈਡਮ ਜੀ ਹਮ ਜ਼ਰੂਰ ਫੋਨ ਕਰੇਂਗੇ। ਆਪ ਹਮਾਰੀ ਫ਼ਰਮਾਇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਪੂਰੀ ਕਰਨਾ...। ਹਮ ਸਭ ਸਾਥ ਮੇਂ ਸੁਨਤੇ ਹੈਂ ਬੈਠ ਕਰ ਰੇਡੀਓ।" ਬਾਕੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵੀ ਚਹਿਕ ਉਠੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਪਸੰਦ ਅਨਾਊਂਸਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੋਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤਾਂ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਚਿੰਤਾ ਕਾਰਨ ਉਸਦਾ ਤਣਾਓ ਵੀ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਘਾਗ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਹੇਰਾਫੇਰੀਆਂ ਤੋਂ ਉਸ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ। ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦ ਕੋਈ ਮਰਦ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿਰ 'ਤੇ ਖੜੋਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਤਾਂ ਕੀ ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਸੰਭਾਲ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

"ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਪੈਸੇ ਖਰਚੇ ਮੁਤਾਬਕ ਲੈ ਲਿਆ ਕਰੋ। ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਕੰਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਕੇ ਤੇ ਖਰਚਾ ਦੱਸ ਕੇ ਹਿਸਾਬ ਮੁਤਾਬਕ ਪੈਸੇ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ। ਮਟੀਰੀਅਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਕ ਲਿਆਵਾਂਗੇ।" ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖੀ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਦੁਬਲੀ ਪਤਲੀ ਜਿਹੀ ਇਹ ਔਰਤ ਇੰਨੇ ਸਖ਼ਤ ਤੇਵਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

"ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਐਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਮੈਡਮ ਜੀ। ਪਹਿਲੇ ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਕੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕੇ ਜਾਨੀਏ, ਫਿਰ ਕੁਝ ਕਹੀਏ। ਹਮ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈਂ ਕਿ ਰੋਜ਼ ਹਥੇਲੀ ਫੈਲਾ ਕਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਮਾਂਗੇਂ। ਹਮ ਠੇਕੇਦਾਰ ਹੈਂ ਠੇਕੇਦਾਰ। ਪੈਸਾ ਲੋ ਔਰ ਕਾਮ ਕਰੋ। ਯਹੀ ਫੰਡਾ ਹੈ ਹਮਾਰਾ। ਜਚਤਾ ਹੈ ਤੋ ਕਾਮ ਕਰਵਾਈਏ, ਨਹੀਂ ਤੋ ਕਿਸੀ ਔਰ ਸੇ ਕਰਵਾ ਲੀਜੀਏ, ਮੇਰਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਬਰਾਬਰ ਕਰਕੇ।"

ਭੜਕ ਹੀ ਤਾਂ ਪਿਆ ਸੀ ਭਈਆ ਠੇਕੇਦਾਰ।

"ਆਪ ਕਹਾਂ ਕੇ ਰਹਿਨੇ ਵਾਲੇ ਹੋ?" ਬੇਤੁਕਾ ਜਿਹਾ ਸੁਆਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਉਸਨੇ।

"ਰਾਂਚੀ ਕੇ।" ਫੁੱਲੇ-ਫੁੱਲੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ।

"ਯੇ ਸਾਰੇ ਮਿਸਤਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ?"

"ਯੇ ਭੀ ਹਮਾਰੇ ਦੇਸ ਗਾਂਵ ਕੇ ਹੀ ਹੈਂ?"

"ਔਰ ਕਲ ਜਬ ਪੇਂਟ, ਪੀ ਓ ਪੀ, ਮਾਰਵਲ ਵਗੈਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਗਾ ਤੋ ਭੀ ਤੁਮਾਰੇ ਗਾਂਵ-ਦੇਸ਼ ਕੇ ਹੀ ਲੋਗ ਕਰੇਂਗੇ?"

"ਤੋ...? ਇਸ ਮੇਂ ਆਪ ਕੋ ਕਿਆ ਤਕਲੀਫ ਹੈ?" ਉਹ ਖਿਝ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ, ਮੁਝੇ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੋ ਯੇ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੂੰ ਕਿ ਆਪ ਲੋਗ ਅਪਨੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਛੋੜ ਕਰ ਕਿਤਨੀ ਕਿਤਨੀ ਦੇਰ ਘਰ ਸੇ ਬੇਘਰ ਹੁਏ ਰਹਿਤੇ ਹੋ। ਘਰ ਮੇਂ ਬੀਵੀ...ਬੱਚੇ...। ਬਈਆ...?"

ਉਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨਾਲ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਬਈਆ ਠੇਕੇਦਾਰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਹਾਂ ਮੈਡਮ, ਹਮ ਅਪਨਾ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਛੋੜ ਕਰ ਆਪ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਸ਼ਹਰ ਮੇਂ ਕਾਮ ਨਾ ਕਰੇਂ ਤੋ ਆਪ ਲੋਗੋਂ ਕਾ ਕਿਆ ਹੋਗਾ? ਕਹੀਂ ਆਪਨੇ ਅਪਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਂ ਲੋਕਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇਖੇ ਹੈਂ? ਸਭ ਕੇ ਸਭ ਯੂ ਪੀ, ਬਿਹਾਰ, ਮਧਯਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਔਰ ਜਾਨੇ ਕਹਾਂ ਕਹਾਂ ਸੇ ਹੈਂ। ਜਿਨਕੋ ਆਪ ਬਈਆ ਬੁਲਾਤੇ ਹੋ।"

"ਬਈਆ" ਉਸ ਨੇ ਏਨੇ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਤੇ ਕੌੜੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ 'ਬਈਆ' ਪੁਕਾਰਦੇ ਤੇ ਹੀਣ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਦਰਅਸਲ ਉਹੋ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਇਹ 'ਲੋਕਲ' ਲੋਕ ਕਿਸ ਕੰਮ ਦੇ ਹਨ। 'ਲੋਕਲ' ਉਸਨੇ ਏਨੇ ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਲੋਕਲ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਸਲ ਵਿਚ 'ਨਿਪੁੰਸਕ' ਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਨੌਕਰੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖਾਤਰ ਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਹੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਰਗੀ ਦਬੀ ਸੁੰਗੜੀ ਤੇ ਦੱਬੂ ਜਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਠੇਕੇਦਾਰ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਨ ਜਾਂ ਜ਼ਰਦਾ ਚਬਾਉਂਦਾ ਤੁਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਠ, ਦੰਦ, ਜੀਭ ਸਭ ਲਾਲ। ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਖੂੰਖਾਰ ਜਾਨਵਰ ਕਿਸੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਕੇ ਜੁਗਾਲੀ ਕਰ ਰਹਿ ਹੋਵੇ।

ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਸਦੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਜਿਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬੜੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਘਰ-ਬਾਰ 'ਭਈਆਂ' ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਛੱਡ, ਆਪ ਡਾਲਰ ਪੌਂਡ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਘਰ ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖੇਤੀ। ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਭਾਲ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਾਲਿਕ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਘਰ ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ ਉਜੜ-ਪੁੱਜੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲੁੱਟ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤਾਂ ਭਈਆਂ ਨੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈਆਂ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਤ੍ਰੀਮਤਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ ਜਿਹੜੇ ਡਾਲਰਾਂ-ਪੌਂਡਾਂ ਦੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਵਿਚ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਰਾਹ ਹੀ ਭੁੱਲ ਗਏ ਜਾਂ ਪਰਤੇ ਵੀ ਤਾਂ ਉਮਰ ਦੇ ਉਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਜਦ ਅੱਖਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਨਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੀ ਗੁਆ ਬਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭਈਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਨਵੀਂ ਨਸਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਰੰਗ ਤੇ ਅੰਸ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਗੇ।

ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਲ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਾਂਗ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵੀ ਤਾਂ ਆਤੰਕਵਾਦ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫੌਜੀ, ਪੁਲੀਸ, ਐਸ.ਪੀ.ਓ., ਮੁਜਾਹਿਦ, ਅਫਗਾਨੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ, ਬਿਹਾਰੀ, ਦੱਖਣ ਭਾਰਤੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਕਾਬਲੀ...ਕਿਥੋਂ ਕਿਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਤਾਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਆ ਘੇਰਾ ਪਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਲਾਲ ਸੂਹਾ (ਕਾਚਰਾ) ਬੰਦਾ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪੈਂਦਾ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸੈਲਾਨੀ ਇਥੋਂ ਜਾਂਦੇ-ਜਾਂਦੇ ਆਪਣਾ ਬੀਜ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਥੇ ਹਰ ਰੰਗ, ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੀਜ ਤੁਰੇ ਫਿਰੇ ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਰਲਗੱਡ ਸਭਿਆਚਾਰ। ਰਲਗੱਡ ਨਸਲ...। ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਭਟਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪਤੀ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰਕੇ ਆਫ਼ਿਸ ਤੁਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਚਨ 'ਚੋਂ ਵਿਹਲੀ ਹੋ ਕੇ ਮਕਾਨ ਵਲ ਗੇੜਾ ਮਾਰਦੀ ਹੈ।

ਠੇਕੇਦਾਰ ਤੋਂ ਕੰਮ ਛੁਡਵਾ ਕੇ ਹੁਣ ਦਿਹਾੜੀਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਤੀ ਭਾਵੇਂ ਬੜਾ ਖਿਝਿਆ, ਕ੍ਰਿਝਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਰਿਸਕ ਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਤਪਾ-ਖਪਾ ਛੱਡਣਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਿਆ।

"ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਕਿਸੀ ਪਲੰਬਰ ਕੋ ਬੁਲਾ ਸਕਤੇ ਹੋ? ਮੋਟਰ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਨੀ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਰਹਾ।" ਉਸਨੇ ਵੱਡੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਇਹੋ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ, ਬਾਕੀ ਹੋਰ ਸਭ। ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਹ ਦਿਨ ਭਰ ਹੋਇਆ ਖਰਚਾ ਮੈਡਮ ਨੂੰ ਲਿਖਵਾਂਦਾ। ਸਵੇਰੇ ਜੋ ਕੁਝ ਮੰਗਣਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਲਿਸਟ ਦਸਦਾ। ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਮਿਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਦੁਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜਹੀ ਇਸ ਔਰਤ ਦਾ ਇੰਝ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਹੋ ਕੇ ਰੁਲ ਜਾਣ ਦਾ। ਇਕ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਇਹ ਔਰਤ ਕਿੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਦਿਨ ਰਾਤ ਦਾ ਹੋਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ।

ਉਹ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਉਣ ਲਈ ਆਖਦਾ ਹੈ।

"ਆ ਜਾਏਗਾ ਪਲੰਬਰ ਅਭੀ। ਆਪ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਮਤ ਹੋਈਏ।" ਆਖਦਿਆਂ ਉਹ ਫਿਰ ਸੀਮਿੰਟ ਰੇਤ ਮਿਕਸ ਕਰਕੇ ਮਸਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਰੁੱਝ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਘਰ ਪਰਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਬੇਟਾ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੈਡ ਫੋਨ ਲਾ ਕੇ ਗਾਣੇ ਸੁਣਨ 'ਚ ਮਗਨ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਦਰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦਿਆਂ ਉਠਣ ਲਈ ਆਖਦੀ ਹੈ।

"ਮਾਮ... ਪਾਣੀ ਬਿਨਾਂ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ? ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਅਟੈਨਸ਼ਨ ਡਾਈਵਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹਾਂ...।"

ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤਾਂ ਦੇ ਤਣਾਓ ਵਿਚ ਵੀ ਹਾਸਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਇੰਟਰਨੈਟੀ ਔਲਾਦ। ਪੇਟ ਦਾ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਭੁਲਾਣ ਲਈ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵਿਚ ਡੁਬਣ ਵਾਲੀ ਜਨਰੇਸ਼ਨ।

ਕੱਪੜਿਆਂ ਦਾ ਟੱਬ ਮੁਸ਼ਕ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਚਨ ਵਿਚ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦਾ ਅੰਬਾਰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਅਸਥ-ਵਿਅਸਥ। ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਾਂਗ। ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਉਹ ਵੀ ਨਾ ਨਹਾਤੀ ਹੈ, ਨਾ ਕੱਪੜੇ ਬਦਲੇ ਹਨ।

ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਪਲੰਬਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਮੋਟਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਢੇਰ ਲਗਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਦੀ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਬਾਅਦ ਮੋਟਰ ਦਾ ਨੁਕਸ ਪਲੰਬਰ ਦੇ ਹੱਥ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

"ਐਮ ਸੀਲ ਔਰ ਏਕ ਵਾਲਵ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸੇ ਲਾਨਾ ਪੜੇਗਾ।" ਪਲੰਬਰ ਦੇ ਆਖਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਫਿਰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਕੌਣ ਬਾਜ਼ਾਰੋਂ ਸਾਮਾਨ ਲਿਆਏ? ਮਜ਼ਦੂਰ ਖਾਣਾ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੇਟਾ ਪੇਟ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਹਿਲੇਗਾ ਨਹੀਂ।

ਤਦੇ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਪਲੰਬਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ, "ਹੋ ਗਿਆ ਕਾਮ?"

"ਨਹੀਂ ਭਈਆ! ਐਮ ਸੀਲ ਔਰ ਏਕ ਵਾਲਵ ਲਾਨਾ ਪੜੇਗਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸੇ।"

ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਸਾਈਕਲ ਫੜ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਲ ਤੁਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਟਰ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਨਲਕਿਆਂ 'ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਫਰ ਫਰ ਵਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਫਟਾਫਟ ਨਹਾ ਕੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਲੰਬਰ ਨੇ ਤਦ ਤਕ ਆਪਣਾ ਸਾਮਾਨ ਸਮੇਟ ਲਿਆ ਹੈ।

"ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦੀਜੀਏ ਇਸ ਕੋ ਮੈਡਮ।" ਉਸਨੇ ਵੇਖਿਆ ਪਲੰਬਰ ਨਾਖੁਸ਼ ਜਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੌ ਉਤੇ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਪਲੰਬਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

"ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਚਾਏ ਪੀਓਗੇ?" ਉਹ ਕਿਚਨ ਵਲ ਜਾਂਦੀ ਉਸਨੂੰ ਸੁਲਾਹ ਮਾਰ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਨਹਾਉਣ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਆਪ ਚਾਹ ਦੀ ਤਲਬ ਜਾਗੀ ਹੈ। ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਛੱਡ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੌੜ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੋ ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ ਇਕ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੋ ਕੱਪ ਚਾਹ ਹੀ ਸੀ।

ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਬਰਾਂਡੇ 'ਤੇ ਪਈ ਬੈਂਤ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਝ ਗਹਿਰੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਚਾਹ ਲੈ ਕੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

"ਕਿਆ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ?" ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ।

"ਸੋਚ ਰਹਾ ਹੂੰ ਕਿ ਇਤਨੇ ਦਿਨੋਂ ਸੇ ਮੈਨੇ ਮਾਲਿਕ ਕੋ ਏਕ ਬਾਰ ਭੀ ਘਰ ਕਾ ਕਾਮ ਦੇਖਨੇ ਆਤੇ ਕੋ ਨਹੀਂ ਦੇਖਾ।"

"ਉਨਕੇ ਪਾਸ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ।" ਉਹ ਝੂਠ ਜਿਹਾ ਬੋਲ ਦੇਂਦੀ ਹੈ।

"ਫਿਰ ਆਪ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈਂ ਯੇ ਸਭ ਅਕੇਲੇ?" ਅੱਜ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਸਨੇ ਕਿਵੇਂ ਹਿੰਮਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦੀ।

"ਯੇ ਮੇਰਾ ਘਰ ਹੈ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ। ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਘਰ ਕੇ ਲੀਏ ਕਰ ਰਹੀ ਹੂੰ ਸਭ ਕੁਝ।"

"ਪਰ ਘਰ ਤੋ ਆਪ ਕੇ ਪਤੀ ਕਾ ਭੀ ਹੈ। ਆਪ ਨੇ ਅਪਨੀ ਸਿਹਤ ਦੇਖੀ ਹੈ? ਆਪ ਕੋ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿਤਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈਂ ਆਪ?"

ਉਹ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਵਲ ਵੇਖਦੀ ਹੈ। ਖੁਦ ਆਪ ਉਹ ਦੁਬਲਾ ਪਤਲਾ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਪਿੰਜਰ ਜਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵਿਚ ਏਨਾ ਫੁਰਤੀਲਾ ਕਿ ਦੋ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਤੋਂ ਕੰਮ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਨੇ ਹੀ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ 'ਤੇ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਵਰਨਾ ਉਹ ਇਕੱਲੀ। ਨਾਤਜਰਬੇਕਾਰ। ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦੀ ਸਾਰਾ ਕੁਝ।

"ਔਰ ਕੌਨ ਕਰੇਗਾ ਬਈਆ। ਮੈਂ ਭੀ ਨਾ ਕਰੂੰ ਤੋ ਫਿਰ ਕੋਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਸ ਕੀ ਜਗ੍ਹਾ ਚਾਰ ਬੋਰੀ ਸੀਮਿੰਟ ਮਿਲਾ ਕਰ ਮਕਾਨ ਬਨਾ ਕਰ ਚਲਾ ਜਾਏਗਾ। ਫਿਰ ਚਾਹੇ ਉਸ ਮਕਾਨ ਕੇ ਨੀਚੇ ਹਮ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਬ ਜਾਏਂ...।"

"ਹਮ ਅਪਨੀ ਬੀਵੀ ਕੋ ਸਰ ਆਂਖੋਂ ਪਰ ਬਿਠਾ ਕਰ ਰਖਤੇ ਹੈਂ। ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਕਭੀ ਕਭੀ ਵੋ ਭੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕੇ ਲੀਏ ਆ ਜਾਤੀ ਥੀ। ਲੇਕਿਨ ਅਬ ਉਸਕੀ ਸਿਹਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਆਪਕੀ ਤਰਹ। ਹਮਨੇ ਉਸਕੋ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਸੇ ਮਨਾ ਕਰ ਦੀਆ। ਵੋ ਅਬ ਘਰ ਪਰ ਆਰਾਮ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਏਕ ਆਪ ਹੈਂ ਕਿ ਹਰ ਵਕਤ ਭਾਗ ਦੌੜ... ਔਰਤੋਂ ਕੇ ਕਾਮ...ਮਰਦੋਂ ਕੇ ਕਾਮ...।"

ਅਚਾਨਕ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਬੋਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਡਮ ਚੁੱਪਚਾਪ ਚਾਹ ਪੀ ਰਹੀ ਹੈ।

"ਸੌਰੀ ਮੈਡਮ...ਪਰ ਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ਆਪਕੋ ਦੇਖ ਕਰ...ਔਰ ਯੇ ਸਾਲੇ 'ਮਰਦ'...।"

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਨੇ ਮਰਦ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਪਰ ਕੱਪ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਰੱਖ ਉਹ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਉਠ ਕੇ ਬਰਾਂਡੇ ਤੋਂ ਉਤਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਪਰ੍ਹੇ ਗਮਲੇ ਵਲ ਥੁੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਉਹ ਸੁੰਨ ਜਹੀ ਬਰਾਂਡੇ 'ਤੇ ਖੜੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਬੋਲਿਆ ਲਫ਼ਜ਼ 'ਮਰਦ' ਤੇ ਅਖੀਰ ਥੁੱਕ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਚਕਰਵਾਤ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ।

#

ਟਿੱਪ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾ

ਮੈਂ ਬਾਗੋ-ਬਾਗ ਸੀ। ਇਕ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸੱਤਰ ਡਾਲਰ ਬਣ ਗਏ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਰੀ ਨੂੰ ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਲਾਹ ਕੇ ਮੈਂ ਵੀਡਸ ਵਲ ਟੈਕਸੀ ਮੋੜ ਲਈ। ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਟ੍ਰਿਪ ਦੀ ਕੁਝ ਉਡੀਕ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਚੱਕਰ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਇਹ ਚੰਗਾ ਟ੍ਰਿਪ ਨਾ ਲੱਗਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੁਕਦਾ। ਡਾਊਨ-ਟਾਊਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ। ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਡੀਕ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਲੰਬੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਓਨੇ ਚਿਰ 'ਚ ਅਗਲਾ ਡਾਊਨ-ਟਾਊਨ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਕੇ ਵੀ ਦੋ ਟ੍ਰਿਪ ਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਇਕ ਟਿੱਪ ਨੇ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਰਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਵਾਧੂ ਦੀ ਭੱਜ-ਨੱਠ ਕਰਨੀ ਆ। ਵੀਡਸ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਦੇ ਆ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਮੈਂ ਉਥੇ ਹੀ ਰੁਕ ਗਿਆ।

ਇਹ ਟ੍ਰਿਪ ਬਰਾਡਵੇ ਤੇ ਓਕ ਸਟਰੀਟ ਨੇੜਿਉਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਟੈਕਸੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਵਾਲੇ ਆਰਥਰਲੇਇੰਗ ਬ੍ਰਿੱਜ 'ਤੇ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਸਵਾਰੀ ਜੇਬਾਂ ਟਟੋਲਣ ਲੱਗੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਕੁਝ ਘਬਰਾਇਆ ਲੱਗਾ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਾਲੇ ਥੈਲੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖਿਆ। "ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਘਰ ਭੁੱਲ ਆਇਆਂ" ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਮੇਰੇ ਚਿੱਤ 'ਚ ਇਕਦਮ ਆਇਆ, ਬਣਗੀ ਗੱਲ। ਉਹ ਫਿਰ ਬੋਲਿਆ, "ਮੇਰੀ ਉਡਾਣ 'ਚ ਡੇਢ ਘੰਟਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦੈ, ਏਨੇ ਚਿਰ 'ਚ ਆਪਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਆਂ?"

"ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ" ਆਖਦਿਆਂ ਮੈਂ ਟੈਕਸੀ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਟੈਕਸੀ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਉਸ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਵਲ ਮੋੜ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਟੈਕਸੀ ਕਿਸੇ ਲਾਲ ਬੱਤੀ 'ਤੇ ਰੁਕਦੀ, ਉਸ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਧਰਵਾਸਾ ਦਿੰਦਾ ਤੇ ਬੱਤੀ ਦੇ ਹਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ ਟੈਕਸੀ ਨੂੰ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਦੀ ਦੂਜੇ ਵਾਹਨਾਂ ਤੋਂ ਮੂਹਰੇ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਚਿੱਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਹਲਾ ਨਾ ਪਵੇ। ਕਿਰਾਏ ਵਾਲਾ ਮੀਟਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹਿੰਦਸੇ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਚੋਰੀ ਉਸ ਵਲ ਵੇਖ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਝੱਟ ਬਾਅਦ ਉਸ ਵਲ ਹੋਈ। ਉਸ ਦਾ ਚਿੰਤਾਗ੍ਰਸਤ ਚਿਹਰਾ ਦੇਖ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕਮੀਨਗੀ ਲੱਗੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਉਠਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਟੈਕਸੀ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੀਂ। ਜੇ ਤੂੰ ਚਾਹੇਂ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਹ ਡਾਲਰ ਹੋ ਗਏ ਮੈਂ ਮੀਟਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ।" ਮੇਰਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਮੀਟਰ ਤੇ ਪੰਜਾਹ ਤੋਂ ਸੱਠ ਡਾਲਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲਣਗੇ।

"ਓਹ, ਧੰਨਵਾਦ। ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ। ਮੇਰਾ ਫਿਕਰ ਤਾਂ ਉਡਾਣ ਖੁੰਝਣ ਦਾ ਹੈ।"

"ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ। ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾਊਂਗਾ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਵਾਂ।"

ਤੇ ਜਦੋਂ ਟੈਕਸੀ ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਉਡਾਣ ਵਿਚ ਹਾਲੇ ਪੌਣਾ ਘੰਟਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੀਟਰ 'ਤੇ ਚਰਵੰਜਾ ਡਾਲਰ ਤੇ ਕੁਝ ਸੈਂਟ ਚੱਲੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਸੱਤਰ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕੇ ਘੁੱਟ ਕੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ ਤੇ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਵਾਰ, "ਥੈਂਕ ਯੂ" ਕਿਹਾ।

ਚੰਗੇ ਟ੍ਰਿਪ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਟਿੱਪ ਵਜੋਂ ਮਿਲੇ ਪੰਦਰਾਂ-ਸੋਲਾਂ ਡਾਲਰ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਤੇ ਇਕ ਉਹ ਦਿਨ ਵੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਟਿੱਪ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਹੀਣਾ-ਹੀਣਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਟੈਕਸੀ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਟਿੱਪ ਵੀ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਸੀ, ਇਕ ਸਵਾਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਹ ਸੈਂਟ ਬਕਾਏ ਦੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਕੀਪ ਦਾ ਚੇਂਜ।" ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ-ਆਪ ਅਦਨਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਕੁਲੀ ਨੂੰ ਸਾਮਾਨ ਚੁਕਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਚੁਆਨੀ ਅਠਿਆਨੀ ਦੇ ਦੇਵੇ। ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗੋਲੀ ਮਾਰਾਂ ਇਸ ਕੁੱਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ। ਪਰ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਈ। ਤੇ ਹੁਣ ਉਹੀ ਟਿੱਪ ਮੈਨੂੰ।

ਵੀਡਸ : ਵੈਨਕੂਵਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਟੈਕਸੀਆਂ ਖੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਕੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਥੇ ਘਾਹ-ਫੂਸ ਉਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਡਰਾਈਵਰ ਇਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਵੀਡਸ ਆਖਦੇ। ਹੁਣ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਬੱਜਰੀ ਵਿਛਾ ਕੇ ਪੱਕੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਵੱਡ-ਅਕਾਰੀ ਸਕਰੀਨ ਲੱਗ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੇ ਬੈਠਣ-ਉਠਣ ਲਈ ਵਧੀਆ ਇਮਾਰਤ ਵੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਵੱਜਦੀ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਹਾਲੇ ਵੀ ਵੀਡਸ ਹੀ ਹੈ।

ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਪੰਨਾ

ਹਰਾ ਬੂਟ

ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੌਰ

ਮੌਨਸੂਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫੇਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦਾ ਜੋ ਹਾਲ ਕੀਤਾ, ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਰੱਬ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਬਣਾਏ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਕਰਤੂਤ? ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੀਂਹ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਨਹੀਂ, ਅਸਲੋਂ ਇਹ ਸਾਡੀ ਆਪ ਸਹੇੜੀ ਹੈ। 'ਸਾਡੀ' ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਸਾਡੇ ਰਖਵਾਲੇ ਹਨ। ਹੜ੍ਹ, ਮੀਂਹ ਨਾਲ ਐਨੇ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਗੋਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹਿਰਾਂ ਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਟੁੱਟਣਾ ਹੈ। ਬੰਨ੍ਹ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦਾ ਜਿਸ-ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਵਹਾਅ ਸੀ, ਉਸ ਪਾਸੇ ਉਹ ਵਹਿ ਤੁਰਿਆ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ, ਖੇਤ, ਪਸ਼ੂ, ਲੱਖਾਂ ਮਣ ਅਨਾਜ ਇਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਉਮਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਹਨਤਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਘਰ ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਿੰਨੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ, ਕਿੰਨੇ-ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਲੋਕ ਭੁੱਖੇ-ਪਿਆਸੇ ਕੋਠਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਵੀ ਠਾਹਰ ਮਿਲੀ, ਫਸੇ ਰਹੇ। ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਖਣ-ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਿਸ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਸਾਰੇ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਉਹ ਮਹਿਕਮਾ ਨਹੀਂ? ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ ਕਹੇ? ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਾਗ ਤਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਕੰਡੇ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿਚ ਭਰਤ ਪਵਾਉਣ, ਆਪਣੀਆਂ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਕੋਠੀਆਂ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਚੌਂਕ ਪੂਰਦੇ ਆਟਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦੂਸਰਾ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬੰਨ੍ਹ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸੜਕਾਂ ਬਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਹੈ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅੱਗੇ ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਕਿੰਨੇ ਰੁੱਖ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਵੀ। ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਬੰਨ ਕੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਥੱਲੇ ਜਾਲ ਵਿਛਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨਾ ਤਾਂ ਮਿੱਟੀ ਬਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਪਾੜ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਰੁੱਖ ਸਭ ਕੱਟੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਾਂ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਅਲੋਪ ਹੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਵਣ ਮਹਾਂਉਤਸਵ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੱਖਾਂ ਪੌਦੇ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੱਲ ਇਥੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਦੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਛਪਿਆ ਕਿ ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹੇ ਲਗਾਏ ਰੁੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਜਦ ਉਸ ਪੌਦੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਛਿੱਟ ਨਹੀਂ ਪੈਣੀ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਵੀ ਬੇਹਿਸਾਬ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਈ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਕਾਰਾਂ-ਜੇਵਰ ਆਦਿ ਆਏ ਹੋਣਗੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਲਈ ਟੈਂਕਰ ਤੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵੀ ਵਿਚੇ ਪਾਏ ਹੋਣ। ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਜਿਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਗੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਕਿਆਂ-ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੂਟਿਆਂ-ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਬਾਹ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਕੀ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਉਹੀ ਜਾਣਦੇ ਨੇ। ਸਰਕਾਰੀ ਐਲਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਭੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਭਰਾਂਗੇ। ਇਹ ਥੱਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤੰਗ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟਵਾਰੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਘਰ ਤੇ ਖੇਤ ਦੋਵੇਂ ਉਜੜ ਗਏ, ਘਰ ਦੇ ਜੀਅ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੱਸੋ ਉਹ ਕਿਧਰ ਦੌੜੇਗਾ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਮਾਲ-ਪਸ਼ੂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲੇਗਾ?

ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਰੁੱਖ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਬੋਹੜ, ਪਿੱਪਲ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਟਾਹਲੀਆਂ, ਫਲਾਹੀਆਂ ਆਦਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਤੇ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੇ ਕਿਤੇ ਕਾਲੋਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਅਸੀਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਪੂਜਦੇ ਸੀ। ਦਰਿਆ ਕੀ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਖੂਹ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਖਵਾਜ਼ੇ ਦਾ ਦਲੀਆ ਬਣਾ ਕੇ ਵੰਡਦੇ ਸੀ। ਉਸ ਦਲੀਏ ਨਾਲ ਖੂਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਕੰਡੇ ਦੀਪ ਜਲਾਉਣ ਨਾਲ ਦਰਿਆ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਪਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮੇ ਸਾਡੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਡਾ ਵੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰੀਏ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਆਪਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕੁੜੀਆਂ-ਮੁੰਡੇ ਕਿਸੇ ਦਿਨ, ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਦੌੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਦੌੜਨ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਨੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਟ ਜਾਣਾ।

ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਖਿਆਲ ਤੇ ਦਕੀਆਨੂਸੀ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿ ਛੱਡਦੇ ਹਾਂ। ਕੀ ਕਦੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਗੱਲ ਐਨੀ ਪੁਰਾਣੀ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਕੁਝ ਤਾਂ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ?

ਅੱਜ ਕਦੇ ਹੜ੍ਹ ਤੇ ਕਦੇ ਔੜ ਤੋਂ ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਮੀਂਹ ਦੇ ਵਰ੍ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਵਰ੍ਹਨ ਵਿਚ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵੀ 'ਅੰਨ ਦੇਵਤਾ ਪਾਣੀ ਦੇਵਤਾ' ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਨ ਲੱਖਾਂ ਮਣ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਢਿੱਡ ਭੁੱਖੇ ਵਿਲਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਕੀ ਆਸ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਅਸਲ ਵਿਚ ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਰੱਬ ਜਾਂ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦਿਮਾਗ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ, ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁਣ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਜਿੱਤ ਲਈ ਹੈ। ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਸਭ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਮਾਮੇ ਚੰਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਥੱਲੇ ਲੈ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸੈਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਗਦੇ ਦਰਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖ ਵੀ ਮੋੜੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਖ ਮੋੜਨੇ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਤਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਜੇ ਵਿਚ ਕੀਲ ਕੇ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਰੱਬ ਦੇ ਬਣਾਏ ਮਨੁੱਖ ਮਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਕੁੱਜਾ ਕਦੇ ਫਟ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤ੍ਰੇੜ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਹਨ ਜੋ ਪੱਕੇ ਬੇਈਮਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੀਮੈਂਟ, ਰੇਤ ਚੁਰਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮਹਿਲ ਬਣਾਉਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਫਿਕਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਡੈਮ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਰਾਜ ਵਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਇਸੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਆਪ ਪੱਕੀਆਂ-ਉਚੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਨਹਿਰਾਂ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਆਮ ਜਨਤਾ ਮਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਮੌਤ ਦਾ ਅਰਥ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਗੜੇ ਕਾਕੇ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਚੰਦ ਚੜਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਮਾਂ ਬਾਪ ਲਈ ਮੌਤ ਨਹੀਂ? ਸ਼ਰਾਫਤ ਨਾਂ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਚੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਕ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਪੁਲ ਬਣਾਇਆ। ਸੀਮਿੰਟ, ਲੋਹਾ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ। ਪੁਲ ਬਣਦਾ-ਬਣਦਾ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਥੱਲੇ ਆ ਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮਰ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਦੁਹਾਈ ਕੀਤੀ। ਅੰਤ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਕਦੇ ਕਿਤੇ, ਕਦੇ ਕਿਤੇ। ਉਸ ਦੇ ਜੁਆਨ ਹੋ ਰਹੇ ਬੇਟਿਆਂ ਨੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੱਲੇ-ਕੱਲੇ ਨੂੰ ਕਾਰ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਸੀ, ਸੋ ਉਸਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਉਸਨੇ ਖੂਬ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕੀਤੀ। ਦੋਹਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਾਂ ਲੈ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬੇਟੇ ਭੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਬੀਵੀ ਵੀ। ਕੋਈ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਛੋਟਾ ਲੜਕਾ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਕਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਾਰ ਦਰਖਤ ਨਾਲ ਵੱਜੀ ਤੇ ਮੁੰਡਾ ਉਥੇ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਲ ਦੁਹਾਈ ਪਈ। ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵੀ ਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਆਏ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਬਹੁਤ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦ ਮਜ਼ੂਦਰ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇਕ ਬੁੱਢੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੇ ਬੜੀ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, "ਸਾਬ੍ਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੌਸਲਾ ਕਰੋ, ਹਮ ਲੋਗ ਜਲਦੀ ਪਚਾਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਆਪਕੋ ਦੇਂਗੇ।" ਤਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਲਾਲ-ਪੀਲਾ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਤੁਮ ਮੁਝੇ ਕਿਉਂ ਦੋਗੇ।"

"ਸਾਬ੍ਹ ਜਬ ਮੇਰਾ ਬੇਟਾ ਮਰਾ ਥਾ ਤੋ ਆਪ ਨੇ ਕਹਾ ਥਾ ਅਬ ਮਤ ਰੋ, ਮੈਨੇ ਪਚਾਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦੀਏ, ਇਸ ਲੀਏ।" ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ

ਫਿਰ ਬੋਲਿਆ, "ਸਾਬ੍ਹ, ਛੋਟਾ ਮੂੰਹ ਬੜੀ ਬਾਤ। ਅਗਰ ਆਪ ਠੀਕ ਸਾਮਾਨ ਲਗਾਤੇ ਤੋ ਹਮਾਰੇ ਬੇਟੇ ਲੈਂਟਰ ਕੇ ਨੀਚੇ ਨਹੀਂ ਆਨੇ ਥੇ। ਆਪਕੇ ਪਾਸ ਪੈਸਾ ਫਾਲਤੂ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਤੋ ਆਪ ਅਪਨੇ ਬੇਟੇ ਕੋ ਕਾਰ ਨਾ ਲੇਕਰ ਦੇਤੇ। ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸੇ ਦੋਨੋਂ ਬੇਟੇ ਬਚ ਸਕਤੇ ਥੇ।" ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਉਚੀ-ਉਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, "ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਆਪ ਹੁਣ ਐਨਾ ਰੋ ਰਹੇ ਹੋ।" ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦਾ ਕਾਤਲ ਮੈਂ ਹਾਂ।" ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਬੇਈਮਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੋਚਣ ਕਿ ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਉਹ ਹਨ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਦਾਦੀ ਜੀ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਆਦਮੀ ਸ਼ਰਾਬੀ-ਕਬਾਬੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਸਿਆਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਔਖੀ-ਸੌਖੀ ਟੱਬਰ ਪਾਲ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਘਰ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਮਲਾਈ ਚੱਟ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਝੁੱਗਾ ਚੌੜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਾਲ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਥੱਲੇ ਵਾਲੇ ਹੀ ਵੱਢੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ, ਖਾਸ ਕਰ ਸਾਡੇ ਮੰਤਰੀ, ਨੇਕ ਹੋਣ ਜਾਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ 'ਕਲਿ ਕਾਤੀ ਰਾਜੇ ਕਾਸਾਈ' ਵਾਲਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਆਸ ਕਿਸ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਬੰਦਾ? ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦਾ ਆਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਆਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਨ ਲਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਕਦੇ ਸਰਵਨਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕੋਈ ਹਰਿਆ ਬੂਟ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਪਏ ਤੋਂ ਉਹ ਲਹਿਲਹਾਉਂਦੇ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁੱਤਰੋ! ਉਠੋ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗੋ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆ ਕੇ ਭੁੱਖੇ ਮਰਦੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਨ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਭਰ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਸਫੈਦ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਏ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ 'ਆਚਰਣ' ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਵੋ। ਲਾਹ ਦਿਓ ਆਪਣੇ ਗਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਜੰਜਾਲ ਤੇ ਲਾਹ ਦਿਓ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗਲੋਂ ਬੇਈਮਾਨੀ, ਵੱਢੀਖੋਰੀ, ਕੁਨਬਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਜ਼ੰਜਾਲ। ਸੱਚੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾਓ, ਪਹਿਲਾਂ ਸੁੱਚੇ ਆਪ ਹੋਵੋ। ਹਿੰਮਤੀ ਹੋਵੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲਾਹਨਤ ਹੈ।

ਫਿਰ ਸੁਚੱਜੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਦਗਾ ਨਹੀਂ, ਮੋਹ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਫਿਰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟਣਗੇ।

ਆਮ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਬਾਬੇ

ਇਹ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵੱਡੇ ਦਾ ਛੋਟੇ ਨੂੰ, ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਔਲਾਦ ਨੂੰ। ਪੁਲਿਸ, ਫੌਜ, ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰੇ ਜਾਂ ਨੀਂਵੀਂ ਪਾ ਕੇ ਸੁਣ ਲੈਣਾ, ਕਰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅੱਖੀਂ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਾਨੀ, ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ, ਉਥੇ ਰੌਲਾ-ਘਚੋਲਾ ਪੈਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਵੀ ਹੁਕਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਚਾੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕੱਟੜਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਦੰਗੇ, ਫਸਾਦ, ਨਫਰਤ ਇਹ ਸਭ ਹੁਕਮਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ। ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਚੌਧਰ ਤੇ ਧੌਂਸ ਜਮਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਜਗ੍ਹਾ-ਜਗ੍ਹਾ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਧਰਮ ਬਣਾ ਕੇ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬੇ ਕਹਾਉਂਦੇ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਰਕ ਸਵਰਗ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੁੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਧੀਆ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾ ਕੇ ਉਥੇ ਡੇਰੇ ਉਸਾਰਨੇ 'ਤੇ ਫਿਰ ਅੱਯਾਸ਼ੀ ਕਰਨੀ ਆਮ ਗੱਲ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਡੇਰਿਆਂ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੰਗੀਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਮਰਨ-ਜਿਊਣ, ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ, ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਚੱਕਰ ਤੇ ਤਕਦੀਰਾਂ ਦੇ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਲੁੱਟ ਕੇ ਅੱਗੇ ਆਰਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਅੱਯਾਸ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਹਿ ਕੇ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਕਿਲਾਨੁਮਾ ਕੋਠੀਆਂ ਪਾ ਕੇ, ਏ.ਸੀ. ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮਣਾ, ਚੰਗੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨਾ, ਏਹੋ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਗੁਰੂਆਂ-ਪੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾ ਕੇ, ਲੋਭ-ਮੋਹ ਤਿਆਗੋ ਦੱਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਲੁੱਟਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਪ ਕਦੇ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਨਹੀਂ ਤੁਰਦੇ। ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਤਾਂ ਕੀ ਹੁਣ ਤਾਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਵੀ ਖਰੀਦ ਲਏ ਨੇ।

ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਤੰਗ, ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਪੀੜ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਖੋਹ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਅਰਮਾਨਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਰਤ ਦਾ ਦਸ਼ਵੰਧ ਦੱਸ ਕੇ ਆਮਦਨੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਦਾਜ ਬਾਝੋਂ ਹੋਏ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਪੁਲਿਸ ਵਧੀਕੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਵਿਰੁਧ ਧਰਨੇ ਰੈਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਕਾਫਲੇ ਤੇ ਬਾਡੀਗਾਰਡਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਲੈ ਕੇ ਹਰਲ-ਹਰਲ ਕਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਲੰਗਰ ਨਹੀਂ ਛੱਕਦੇ ਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਬੱਸ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਤੇ ਅੱਯਾਸ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਹਿਨੀਅਤ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਖੰਡੀ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ। ਸਾਰੇ ਪੁਆੜੇ ਇਥੋਂ ਹੀ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ, ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਲੋਕ ਸਿਆਣੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ, ਉਨਾਂ ਚਿਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਸੋ ਸਭ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਸਵਰਗ ਦਾ ਲਾਲਚ ਤੇ ਨਰਕ ਦਾ ਡਰ ਤਿਆਗ ਦਿਓ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣੋ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਸੋਹਣੇ ਤੇ ਨਰੋਏ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰ ਸਕੀਏ।

-ਬੌਬ ਖੈਹਰਾ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ
ਫੋਨ:734-925-0177

ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ॥

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬੜਾ ਦੁੱਖ ਲੱਗਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਗੁਰੂ ਘਰੋਂ ਬੜੇ ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਮੁੜੀ। ਕੁਝ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਨੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਜਿਥੇ ਬਾਬਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੱਡਰੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨੀ ਸੀ, ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ। ਇਹ ਲੋਕ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਰੂਘਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਤ ਜੋ ਵੀ ਮਿੱਠੀ ਚੀਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦੇਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਵਿਚ ਮਿੱਠੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਸਕਦੇ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਘਰ ਸੱਚਖੰਡ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਜੋ ਸ਼ਹੀਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਹ ਦਾਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪਾਸੋਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਕੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਦਕਾ ਉਹ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਸੱਚਖੰਡ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਜੋ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦਾ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਜੱਜ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣ ਕੇ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਲੱਡੂ ਖੁਆਏ।

ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਭੁੱਲ ਗਏ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਅਤੇ ਰਹਿਤਵਾਦੀ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੱਕ (ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ) ਗੁਰੂ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਕੜ੍ਹਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਰਤਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਿੱਠਾ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਭੋਗ 'ਤੇ ਮਿੱਠਾ ਨਹੀਂ ਵਰਤਾ ਸਕਦੇ। ਜਦੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਰਦਾਸੀਆ ਸਿੰਘ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਪੰਜਵੇਂ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ 'ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭੋਜਨ ਬਹੁ ਕੀਏ ਬਹੁ ਬਿੰਜਨ ਮਿਸਟਾਏ। ਕਰੀ ਪਾਕਸਾਲ ਸੋਚ ਪਵਿਤ੍ਰਾ ਹੁਣ ਲਾਵਹੁ ਭੋਗੁ ਹਰਿ ਰਾਇ॥ (ਅੰਗ 1266, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ) ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਭੋਗ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਹਾਜ਼ਰ-ਨਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਛਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀਤ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ?

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਗਰੀਨਵੁੱਡ ਸਿਟੀ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੱਡਰੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਸਮੇਂ ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਿਲ 'ਤੇ ਬੜੀ ਡੂੰਘੀ ਸੱਟ ਲਾਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਢੱਡਰੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗਰੀਨਵੁੱਡ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀ (ਕਿ ਉਹ ਕੱਚੀ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ) ਸ਼ੰਕਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾਲ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰ ਲੈਣ, ਨਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤੋਂ ਬੜੇ ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨਾ ਪਵੇ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਫਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਤੋੜਨ ਲਈ। ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਜਿੱਡਾ ਪੁੰਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤੇ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਢੋਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ।

ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਮੰਨੀਏ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਰੰਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੱਢੀਏ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਰੀਨਵੁੱਡ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਹੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਕੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੱਜਰ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲ ਤੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਦਾਸਰੇ-ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਉਂਕਾਰ ਸਿੰਘ

ਤਕੜਾ ਆਦਮੀ

ਇੰਨੀ ਕੁ ਬਾਤ

ਬਲਜੀਤ ਬਾਸੀ

ਫੋਨ: 734-454-4958

ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਾਈਂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਰਗਿਆਂ ਦਾ ਆਏ ਦਿਨ ਘੁੰਮਣ-ਘੁਮਾਉਣ, ਇੰਡੀਆ ਜਾਣ ਦਾ ਗੇੜ ਬਣਿਆ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਮਾਤੜ ਤਾਂ ਪੈਨੀਆਂ-ਡਾਈਮ ਹੀ ਗਿਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਡਬਲ ਜੌਬਾਂ ਤੇ ਓਵਰ ਟਾਈਮਾਂ ਵਿਚ ਵਕਤ ਝੋਕੀ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਇੰਡੀਆ ਜਾਣ ਦੀ ਫੁਰਸਤ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਬਣਦੇ ਹਨ ਕਿਰਾਏ ਜੋਗੇ ਵੀ ਪੈਸੇ? ਉਸ ਦਿਨ ਫਿਰ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਮਿਲੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਇੰਡੀਆ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੁਣਾਇਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮੂੰਹ ਰੀਣ ਕੁ ਰਹਿ ਗਿਆ।

ਗ੍ਰਾਈਂ ਕਾਹਦਾ ਮਿਲਿਆ, ਸਮਝੋ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਗਲੀਆਂ ਗੁਆਂਢੀ, ਕੁੱਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਤੇ ਯਾਰ ਬੇਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮਣਾਂ-ਮੂੰਹੀਂ ਭਾਰ ਲੱਥ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਨ ਹੌਲਾ ਫੁਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਜਿਵੇਂ ਧੌਣ 'ਚ ਚੱਕੀ ਦੇ ਪੁੜ ਲਟਕ ਗਏ ਹੋਣ, ਤਨ ਮਨ ਇਕ ਦਮ ਸਿੱਥਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੋਇਆ ਇਉਂ ਕਿ ਗੱਲਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਛਾਈ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ ਦੇ ਅੱਗੋਂ ਦੀ ਗੁਜ਼ਰੀ ਤੇ ਸਰਪੱਟ ਕਰਕੇ ਦੌੜ ਗਈ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਸਿਮਟੀ ਹੋਈ ਸੀ ਇਹ ਗੱਲ ਤੇ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਫਿਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਵਿਚੇ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਸਭਾਵਿਕ ਹੀ ਅਹੁੜੀ ਗੱਲ ਸ਼ਾਇਦ ਏਨੀ ਅਹਿਮ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਫਟਾਫਟ ਉਗਲੱਛ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਇਹ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿਸੇ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ; ਜਾਣੋਂ ਇਕ ਧੁਰਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਲੇ ਮੇਰੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਪਹੀਆਂ ਘੁਮੰਦਾ ਘੁੰਮਦਾ ਭਟਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੂੰਹ ਲਗਾਤਾਰ ਹਿੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰਾ ਸਾਰਾ ਵਜੂਦ ਉਸ ਸ਼ਬਦ-ਤਿਤਲੀ ਨੂੰ ਫੜਨ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਕੀ ਸੀ ਉਹ ਸ਼ਬਦ? ਹੁਣੇ ਤਾਂ ਕੋਲ ਕੋਲ ਸੀ, ਮੱਥੇ ਦੇ ਐਨ ਵਿਚਕਾਰ, ਨੱਕ ਦੇ ਹੇਠਾਂ, ਸੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਾ, ਪਰ ਜੀਭ ਤੱਕ ਆਉਂਦਿਆਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਧਰ ਖਿਸਕ ਗਿਆ। ਜਾਣੋਂ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵਡਮੁੱਲਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਕਿਉਂ ਸੀ ਉਹ ਵਡਮੁੱਲਾ? ਕੁਝ ਥਹੁ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਗਹਿਰੇ ਭਾਵਕ ਸੰਬੰਧ ਸਨ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕੋਈ ਭਾਵੀ ਦੀਆਂ ਗੋਝ ਭਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਨ।

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਝਾਕੇ, ਇਹ ਉਖੜਿਆ ਕਿਉਂ ਪਿਆ ਹੈ? ਮੈਂ ਕਦੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਣਾਂ ਵਿਚ ਬਗਲੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਭੀ ਲਾ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਢੂੰਡਣ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮੂੰਹ ਚਾਪੜ ਵਰਗਾ ਚੌੜਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਕਦੇ ਸਿੱਧਾ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਲੰਬੂਤਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। "ਭਾਅ ਅੱਜ ਹੋਰੂੰ ਹੋਰੂੰ ਲਗਦਾ, ਚਿੱਤ ਠੀਕ ਤਾਂ ਹੈ?"

"ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਮੈਨੂੰ, ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ ਸੀ।" ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਠੀਕ ਵੀ ਸੀ ਤੇ ਗੁਲਤ ਵੀ।

ਮੇਰਾ ਵਿਗੜਿਆ ਕੀ ਸੀ ਭਲਾ, ਹੱਟਾ ਕੱਟਾ, ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਕਦੇ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਸੇਲ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਦੁੱਧ ਗੈਲਨਾਂ ਦੇ ਗੈਲਨ ਡੀਕ ਜਾਨਾਂ, ਚਿਕਨਾਂ ਦੇ ਆਹੂ ਲਾਹ ਛੱਡੀਦੇ ਹਨ, ਓਵਰਟਾਈਮ ਨੂੰ ਇੱਲ ਵਾਂਗ ਪੈ ਜਾਨਾਂ, ਨਿੱਤ ਘੁਰਾੜੇ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪ ਸੌਨਾਂ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਜਗਾਈ ਰੱਖਦਾਂ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਇਕ ਵਾਲ ਵੀ ਵਿੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਚਿੱਟੇ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਚਿੱਟੇ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸਿਰ ਅੰਦਰ ਜੋ ਮਗ਼ਜ਼ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੜਬੜ ਸੀ। ਪਹਿਲਿਆਂ 'ਚ ਕਦ ਅਜੇਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮਨ ਦੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ ਜੋ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਫੌਰਨ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਬਦ ਬੋਲ ਬਣ ਕੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਤਾੜ ਤਾੜ ਨਿਕਲਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਿਕਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਉਹ ਵੀ ਨਿਕਲਦੇ ਸਨ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਵਾਕ ਮੂੰਹ ਦਸਦਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਚੇਤੇ ਦੇ ਪਤਾਲ ਪੁੱਟਦਿਆਂ ਹੱਥ ਪੈਰ ਵੀ ਤਾਲ ਦੇਣ ਲੱਗੇ। ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸੋਚਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਇਹ ਜਣਾ ਅਕਾਰਨ ਹਵਾ 'ਚ ਮੁੱਕੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪੈਰ ਕਿਉਂ ਮਾਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹਲੂਣਿਆ, "ਭਾਅ ਚਿੱਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਤੇ ਘਰ ਦਾ ਰਾਹ ਫੜ, ਬਾਬਾ ਸਭ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਹੈ।" ਪਰ 'ਚਿੱਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ' ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਾਂ। ਫੌਰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰੀਏ ਵਾਂਗ ਸਿਧਾ ਕਰ ਠਹਾਕੇ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹੱਸਣਾ ਸਿਹਤ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਜੁ ਹੈ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਟਾਈਮ ਹੈ, ਅੰਦਰ ਚੱਲੀਏ। ਅਣਮੰਨੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵੱਲ ਵਧਦਿਆਂ ਮੈਂ ਪੂਰਨ ਖਬਰਦਾਰੀ ਦਾ ਪੋਜ਼ ਬਣਾ ਲਿਆ ਪਰ ਇਸ ਪੋਜ਼ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਚੇਹਰਾ ਆਠੇ ਵਰਗਾ, ਸਿਰ ਟੇਢਾ ਤੇ ਤੋਰ ਵਿਚ ਸਕਤਾ ਸਪਸ਼ਟ ਝਲਕਦਾ ਸੀ। ਅੰਦਰੋਂ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵਿਗੋਚੇ ਵਿਚ ਡੁਬੇ ਹੋਣ ਦਾ ਇਹ ਬਾਹਰੀ ਲੱਛਣ ਸੀ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਸ਼ਟ ਮਾਰ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਖਾਤਰ ਉਹ ਕਿਉਂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕਰੇ।

ਸ਼ਬਦ ਸੀ ਕਾਹਦੇ ਬਾਰੇ? ਕੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਖਾਸ ਨਾਮ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬ੍ਰਿਛ ਬੂਟੇ, ਜਾਨਵਰ, ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ, ਘਟਨਾ ਆਦਿ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਸੀ?

ਅਰਦਾਸ ਵੇਲੇ ਸੰਗਤਾਂ ਝੁਕਣ ਤਾਂ ਮੈਂ ਖੜੇ ਦਾ ਖੜਾ ਇਸ਼ਟ ਬਣੇ ਗੁਆਚੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ। ਸੰਗਤਾਂ ਖਲੋਣ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬੈਠੇ ਦਾ ਬੈਠਾ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਮੁਕੀਆਂ ਮਾਰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਏਥੋਂ ਸ਼ਬਦ ਕਢ ਰਿਹਾ ਹੋਵਾਂ। ਬੇਆਸ ਹੋ ਗਿਆ ਮੈਂ, ਅਨੰਤ ਕਾਲ ਤੱਕ ਸਾਧਨਾ ਕਰਦਾ ਰਹਾਂ, ਇਛਤ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਥਿਆਵੇਗਾ, ਲਗਦਾ ਇਸ ਜਨਮ ਮੁਕਤੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਦੇ ਇਸ ਝਮੇਲੇ 'ਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਮੇਰੇ ਬੁਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਆ ਡਿੱਗਾ।

ਕਾਰ ਦੁੜਾਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵੱਲ, ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ। 'ਬੁਧੂਆ ਸੁਰਤ ਟਿਕਾਣੇ ਲਿਆ, ਕੀ ਸੰਵਾਰਨਾ ਤੇਰਾ ਉਸ ਬੇਵਫ਼ਾ ਸ਼ਬਦ ਨੇ?' ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਸ਼ ਟਿਕਾਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਤਾਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਜੁਗਾੜ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਮਾਊ ਘਰ ਦੇ ਜੀਅ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰ ਟੁਕੜਿਆਂ 'ਚ ਖੰਡਿਤ ਹੋਏ ਦੇਖ ਕੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੇ ਲੱਖ ਸਵਾਲ ਸਨ, 'ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਥੇ ਤਾਂ ਅਸ਼ਾਂਤ ਲੋਕ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੀ ਸੱਪ ਸੁੰਘ ਗਿਆ?' ਰਾਤ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਪਿਆ, ਫਿਰ ਉਸੇ ਪਿੱਸੂ ਦੇ ਡੰਗ 'ਤੇ ਡੰਗ, 'ਕੀ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ਬਦ, ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ, ਕਿਸ ਨੇ ਖੋਹ ਲਿਆ ਮੇਰਾ ਸ਼ਬਦ?' ਬਥੇਰੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰੇ ਪਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੋਈ ਅੱਖਰ ਵੀ ਰੌਸ਼ਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਉਸਲਵੱਟਿਆਂ ਵਿਚ ਬਿਤਾਈ। ਸਵੇਰ ਹੋਈ, ਫਿਰ ਸ਼ਬਦ-ਵਿਹੂਣਾ, ਖੁੱਸਾ ਖੁੱਸਾ, ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰੜਕ, ਭੈੜਾ ਬੂਥਾ। ਡਿਗਦਾ ਢਹਿੰਦਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ 'ਤੇ ਪੁੱਜਾ। ਸਹਿ-ਕਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਤੀਰ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਸੇਧਤ। ਇਕ ਨੇ ਬਾਣ ਮਾਰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ, "ਭਾਅ ਏਦਾਂ ਤੁਰਿਆ ਆਉਂਦਾ ਜਿਵੇਂ ਪਤੰਗ ਕੰਨੀ ਮੰਗਦਾ ਹੁੰਦਾ।" ਸਾਰੇ ਤਾੜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਸ ਪਏ। ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਸੁਰਤੀ ਸ਼ਬਦ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀ ਢੂੰਡ 'ਚ ਲੱਗੀ ਰਹੀ। ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਚੱਕੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਮਲੂਮ ਹੋਈਆਂ। ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਮੈਨੇਜਰ, ਮਟੀਰੀਅਲ, ਫੋਰਕ-ਲਿਫ਼ਟ, ਕੂੜਾ, ਕੰਧਾਂ, ਕੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰਲਾ ਸੰਸਾਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਿਰਥੇ ਮੰਤਵਹੀਣ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੀਅ-ਭਿਆਣਾ ਮੈਂ ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਆ ਗਿਆ।

ਨਤੀਜਾ ਕਢਿਆ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਰੋਗ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਭੁਲਣਵਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਬੁਢਾਪਾ ਜਿਸਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਜਰਹ ਕਾ ਰੋਗ ਆਖਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਐਲਜ਼ਾਈਮਰ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਜਿੱਡਾ ਜਿਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹੋਰ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲ ਦਿੰਦਾਂ ਜਿਵੇਂ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਬੂੜਾ, ਢੱਕਣ ਨੂੰ ਗਿਲਾਫ਼। ਮੈਂ ਚਾਦਰ ਤਾਣ ਕੇ ਪੈ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਹੀ ਭੂਤ ਫਿਰ ਚਾਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਉਠ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਘੋਰ ਸੰਨਾਟਾ, ਅਰਬਦ ਨਰਬਦ ਧੂੰਦੂਕਾਰਾ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹੁਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਮੇਰਾ ਚੋਲਾ ਛੱਡ ਚੁਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੇਰੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਲੁੱਟ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਮੇਰਾ ਸਿਵਾ ਬਲੇਗਾ ਤੇ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਦੁਆਲੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਤਾਂਡਵ ਨਾਚ ਕਰੇਗਾ। ਮੈਂ ਮੰਜੇ ਤੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਟੱਪਣ ਲੱਗਾ। ਸਿਰ ਝੰਜੋੜਿਆ, ਮਨ ਰਿੜਕਿਆ ਪਰ ਦਿਮਾਗੀ ਭੂਤ ਸੋਚਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੇ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਤੁਕ 'ਸੋਚੈ ਸੋਚ ਨਾ ਹੋਵਈ ਜੇ ਸੋਚੇ ਲੱਖ ਵਾਰ' ਗੂੰਜਣ ਲੱਗੀ। ਮਾਰ ਗੋਲੀ ਇਸ ਮਾਇਆਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ, ਇਕ ਨਿਕਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਖਾਤਰ ਅਨਮੋਲ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਣਾ, ਔਰ ਭੀ ਦੁਖ ਹੈਂ ਜ਼ਮਾਨੇ ਮੇਂ। ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਸੁਹਾਣੀ ਨੀਂਦ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦਬੋਚ ਲਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਮੈਂ ਹਫਤੇ ਕੁ ਵਿਚ ਤਾਬੇ ਆ ਗਿਆ।

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਪੈਣੋਂ ਹਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਏਹੀ ਗੱਲ ਹੋਈ। ਹੋਰ ਹਫਤਾ ਕੁ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਲੰਘਿਆ ਕਿ ਇਕ ਰਾਤ ਫਿਰ ਸ਼ਬਦ ਵਿਗੋਚੇ ਨੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਹੌਲ ਪੈਣ ਲੱਗੇ, ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਨਿਰਾ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਪੂਰਾ ਖਿਆਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੋਈ ਬਾਨ੍ਹਣੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਔਝੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਇਸ ਦੀ ਭਾਲ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਜਤਨ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਅੰਤਰੇ ਵਿਚ ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਪਰ ਦੂਰਦਰਾਜ਼ ਤਕ ਫਿਰ ਘੁਪ ਹਨੇਰਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛਾਂ, ਕੋਈ ਕੋਸ਼ ਦੇਖਾਂ, ਪਰ ਕੀ ਫਾਇਦਾ? ਘੋਰ ਬੇਚੈਨੀ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਅਜੀਬ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਕਦੇ ਡੰਡ ਬੈਠਕਾਂ, ਕਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਹਵਾ 'ਚ ਆਇਆਂ ਵਾਂਗ ਘੁਮਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਤਰਥੱਲੀ ਮਚ ਗਈ ਜਿਸਨੇ ਸੁੱਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਗਾ ਦਿੱਤਾ। "ਕੀ ਕਰਨ ਡਹੇ ਹੋਏ ਹੋ, ਤੜਕਸਾਰ ਉਠ ਕੇ, ਸੌਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਚੈਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?" ਪਤਨੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝਿੜਕਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕਰੰਟ ਵਾਂਗ ਝਰਨਾਹਟ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਚੌਂਕਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਮਿਲਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਪਤਨੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੌੜੇ ਕੁਬੋਲਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਗੁਆਚੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨਕਸ਼ ਦਿਸਣ ਲੱਗੇ।

ਮੈਂ ਸਿਰ ਝੰਜੋੜਿਆ, ਹਾਂ, ਪਤਨੀ ਨੇ 'ਤੜਕਸਾਰ' ਬੋਲਿਆ ਸੀ। ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ 'ਤੜਕਸਾਰ ਤੜਕਸਾਰ' ਦੁਹਰਾਇਆ। 'ਤੜਕਸਾਰ' ਨੂੰ ਛੱਜ ਵਿਚ ਛੱਟਦਾ ਉਲਟਾ ਸਿਧਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਤੇ ਅੰਤ ਜੋ ਹਾਸਿਲ ਹੋਇਆ ਉਹ ਸੀ 'ਤਕੜਾਰ'। ਹਾਂ, 'ਤਕੜਾਰ' ਹੀ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਤੀਕ ਮੈਨੂੰ ਚਕਮੇ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ: 'ਮੋਹਣਾ', ਮੋਹਣਾ ਮੇਰੇ ਇਕ ਗ੍ਰਾਈਂ ਦਾ ਨਾਂ। ਤਕੜਾਰ ਤੇ ਮੋਹਣਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਕ ਹੀ ਤੱਤ ਸੀ, ਇਕ ਹੀ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਾਸੇ, ਮੋਹਣਾ ਇਸ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਸਿਰ ਵਾਲਾ ਪਾਸਾ ਤੇ ਤਕੜਾਰ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲਾ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਲੱਗਾ, ਬੱਸ ਹੁਣ ਸਭ ਚਾਨਣ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭਟਕਣ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ। ਖੁਸ਼ੀ 'ਚ ਪਾਗਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਤਕੜਾਰ ਤਕੜਾਰ ਦਾ ਸਿਮਰਣ ਕਰਦਾ ਐਵੇਂ ਹੀ ਚਾਹ ਬਣਾ ਲਿਆਇਆ। ਸ਼ੇਰ ਬਣ ਗਿਆ ਮੈਂ, ਪਤਨੀ ਦੀ ਬੁੜ ਬੁੜ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ।

ਧੰਨ ਧੰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਮੈਂ, ਤਕੜਾਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਪਰ ਪਾਠਕ ਜ਼ਰੂਰ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਵਿਚ ਪੈ ਗਏ ਹੋਣਗੇ, ਇਹ ਤਕੜਾਰ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਇਹ ਕੀ ਕੋਈ ਲਟੈਣ ਹੈ, ਕੋਈ ਕਰਤਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਅਸਲੋਂ, ਜਾਂ ਕੁੜਿਆਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰੂਪ? ਜੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਹਾਨ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਹੈ ਹੀ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਲਫ਼ਜ਼, ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂ ਬੋਲਾ। ਇਹ ਸੀ ਮੇਰਾ ਤੇ ਮੋਹਣੇ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਸ਼ਬਦ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਰੇ ਪਏ ਸਨ ਸਾਡੇ ਮੂਕ ਜਜ਼ਬਾਤ। ਤੇ ਮੋਹਣਾ ਸੀ ਮੇਰਾ ਗ੍ਰਾਈਂ, ਸਾਡੀ ਲੰਮੀ ਬੀਹੀ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਘਰ ਦਾ ਵਾਸੀ। ਅਧਖੜ ਉਮਰ ਦਾ, ਲੰਮਾ ਲੰਝਾ ਬਾਹਮਣ, ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਕੁੱਬ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ। ਕਰੜਬਰੜੀ ਦਾਹੜੀ ਵਾਲੇ ਇਸ ਬੰਦੇ ਦਾ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਕ ਹੀ ਬਿੰਬ ਹੈ: ਮੂੰਹ 'ਚ ਸਿਗਰਟ ਬੀੜੀ ਸੁਲਗਾਈ ਗਲੀ 'ਚੋਂ ਤੇਜ਼ ਤੇਜ਼ ਲੰਘ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਘਟ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਗਲੀ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦਿਆਂ ਇਸਨੂੰ ਜੇ ਦੂਰੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਦਿਸ ਪੈਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਗਲੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਨਿੱਕੀ ਮੋਟੀ ਦੁਕਾਨ ਸੀ ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਗਾਹਕ ਨਹੀਂ ਤੱਕਿਆ। ਘਰ 'ਚ ਬੱਝੀ ਹੋਈ ਇਕ ਗਾਂ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਪੱਠੇ ਲਿਆਉਣੇ, ਘਾਹ ਖੋਤਣਾ ਇਸ ਦਾ ਮੁਖ ਰੁਝੇਵਾਂ ਸੀ। ਪੀਲੀ ਭੂਕ ਪਤਨੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਪਦਿਕ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਯਾਦ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਮੇਰੀ ਮੋਹਣੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬੋਲਚਾਲ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਜਦ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਹੁੰਦੇ, ਇਕ ਜਣਾ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪੁਛਦਾ, "ਤਕੜਾਰ?" ਦੂਜਾ ਉਤਰ ਦਿੰਦਾ, "ਤਕੜਾਰ!" ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਯਾਦ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਅਸੀਂ 'ਤਕੜਾ ਏਂ?' ਤੇ 'ਹਾਂ, ਤਕੜਾ ਹਾਂ' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਤਕੜਾਰ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਹਿਰ ਚਲੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਵੀ ਜਦ ਮੈਂ ਕਦੇ ਪਿੰਡ ਆਉਣਾ ਤੇ ਸਾਡਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਭੇੜ ਹੋਣਾ, ਸਾਡਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਬੱਸ ਇਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੁੰਦਾ। ਨਾ ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜਾਗਦੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਉਸਨੂੰ ਜਗਿਆਸਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਮੈਂ ਕਿਹੜੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਰਹਿੰਨਾਂ। ਮੈਥੋਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਕ ਪੁਸ਼ਤ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਸਾਡਾ ਇਕ ਗੁਝਾ, ਇਕ ਅਗੰਮੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਗਿਆ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਦਮ ਖਬਰ ਹੋਈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਾਲ ਗਿੜ ਗਏ, ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਨਾ ਮੁੜਿਆ। ਉਸ ਦਿਨ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਵੀ ਕੀ ਭਾਣਾ ਵਰਤਿਆ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਏਹੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਮੋਹਣੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾਵੀਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਬੱਸ ਏਨਾ ਕਹਿ ਦੇਵੀਂ, "ਤਕੜਾਰ" ਤੇ ਉਹ ਜੋ ਉਤਰ ਦੇਵੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਣਾ। ਪਰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਯਾਦ ਸ਼ਕਤੀ ਜਵਾਬ ਦੇ ਗਈ। ਤਕੜਾਰ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਮੋਹਣਾ ਯਾਦ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਚਲੇ ਗਿਆ ਪਰ ਕਈ ਦਿਨ ਮੈਂ ਇਸ ਤਕੜਾਰ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਜੂਝਦਾ ਰਿਹਾ। ਆਖਰ ਪਤਨੀ ਦੇ 'ਤੜਕਸਾਰ' ਕਹਿਣ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਹੁਣ ਸੁਖਦੇਵ ਇੰਡੀਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਮੁੜ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਏਹੀ ਹੋਇਆ, ਸ਼ਾਮ ਹੋਈ ਤਾਂ ਫੋਨ ਖੜਕਿਆ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਸਾਡੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾ ਹੋਈਆਂ:

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ: ਹੈਲੋ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸੁਖਦੇਵ ਬੋਲ ਰਿਹਾਂ, ਕੀ ਹਾਲ ਏ?

ਮੈਂ: ਠੀਕ ਠਾਕ ਹਾਂ, ਕਦੋਂ ਮੁੜਿਆ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ?

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ: ਬੱਸ ਕੱਲ ਹੀ ਮੁੜਿਆਂ, ਕੋਈ ਹੱਜ ਹੈ ਕੁੱਤੇ ਦੇਸ 'ਚ ਰਹਿਣ ਦਾ...।

ਮੈਂ: ਯਾਰ ਤੂੰ ਚਲੇ ਈ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਇਕ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਪਰ ਸਾਲਾ ਚੇਤਾ ਜਿਹਾ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇ ਗਿਆ।

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ: ਹਾਂ, ਤੂੰ ਉਦੋਂ ਉਖੜਿਆ ਜਿਹਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਕੈਮ ਐਂ? ਪਰ ਯਾਰ ਇਕ ਮਾੜੀ ਖਬਰ ਐ?

ਮੈਂ: ਫਟਾਫਟ ਦੱਸ, ਕੀ ਹੈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ?

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ: ਤੇਰਾ ਯਾਰ ਬੇਲੀ ਮੋਹਣਾ ਚੱਲ ਗਿਆ, ਕੈਂਸਰ ਸੀ ਉਸਨੂੰ।

ਮੈਂ: ਹੈਂ, ਮੋਹਣਾ ਚੱਲ ਗਿਆ?

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ: ਹਾਂ, ਉਸਦੇ ਸੀਰੀਅਸ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਖਬਰ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੇਖਣ ਗਿਆ। ਤੇਰੇ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਪੁਛਦਾ ਸੀ, ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਤੈਨੂੰ ਕਹਿ ਦੇਵਾਂ "ਤਕੜਾਰ" ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਪਿੜ ਪੱਲੇ ਨਾ ਪਿਆ, ਇਹ ਤਕੜਾਰ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਬੱਸ ਤੂੰ ਕਹਿ ਦੇਵੀਂ ਤਕੜਾਰ, ਆਪੇ ਸਮਝ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੱਸ ਮੇਰੇ ਏਧਰ ਮੁੜਨ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਿਆ ਮੋਹਣਾ ਮੁੱਕ ਵੀ ਗਿਆ...।

ਉਹ ਅਜੇ ਹੋਰ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਫੋਨ ਡਿਗ ਪਿਆ।

ਕਾਵਿ-ਮੰਚ

ਪ੍ਰਧਾਨ

ਫੋਟੋ ਹੋਵੇ ਲੱਗੀ ਉਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ
ਹੱਥ 'ਚੋਂ ਮੋਬਾਈਲ, ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਾਰ 'ਤੇ
ਟੰਗਣਾ ਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਲੜ ਪੱਗ ਦਾ
ਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਭਾਲੇ 'ਪ੍ਰਧਾਨ' ਲੱਗਦਾ।

ਕਹੇ ਮੈਂਬਰ ਕਮੇਟੀ ਵਾਲਾ ਕਿਥੇ ਭੱਜਣਾ
ਲੰਗਰ ਕਰਾ ਬਈ ਹੁਣ ਤੂੰ ਵੀ ਸੱਜਣਾ
ਤਿੰਨ ਸੌ ਦਾ ਸਾਰਾ ਹੀ ਸਾਮਾਨ ਲੱਗਦਾ...

ਇਕ ਸੌ 'ਕਵੰਜਾ ਦੇ ਕੇ ਦੇਗ ਕਰਵਾਉਂਦਾ
ਘੋਟ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਕੋਲੋਂ ਨਾਂ ਹੈ ਬੁਲਾਉਂਦਾ
ਰੱਬ ਹੱਸਦਾ ਹੋਣਾ ਏ ਕਿਥੇ ਦਾਨ ਲੱਗਦਾ...

ਚਾਰ ਕੁ ਲਿਜਾ ਕੇ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ 'ਚ
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਬਾਬ ਹੁੰਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਘਰ 'ਚ
ਚਲਦੀ ਗਲਾਸੀ ਜਦ ਖਾਣ ਲੱਗਦਾ...

ਦੇਵੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਖੜਾ 'ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਹੈ'
ਖਾਰੇ ਸੋਢੇ ਨਾਲੋਂ ਕਹੇ ਚੰਗਾ ਪਾਣੀ ਹੈ
ਗੈਸ ਜ੍ਹੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਬੜੀ ਜਾਨ ਕੱਢਦਾ...

ਹੱਸਦੇ ਆ ਉਚੀ-ਉਚੀ ਮਾਰ ਤਾੜੀਆਂ
ਕਰੀ ਜਾਣ ਚੁਗਲੀਆਂ ਕਹਿਣ ਮਾੜੀਆਂ
'ਰਾਜ' ਬੰਦਾ ਆਖਦੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਲੱਗਦਾ...।
ਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਭਾਲੇ 'ਪ੍ਰਧਾਨ' ਲੱਗਦਾ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬੁੱਢਾ ਪਤੀ

ਪਤਨੀ:ਵੇ ਤੂੰ ਬੁੱਢਿਆ ਜਵਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗਾਲਦਾ
ਨਵੇਂ ਨਿੱਤ ਮੁਕਲਾਵੇ ਰਹੇਂ ਭਾਲਦਾ।
ਚਾਰ ਡਾਲਰਾਂ ਨੇ ਤੇਰੀ ਮੱਤ ਮਾਰੀ,
ਵੇ ਦੰਦ ਵੀ ਲਵਾਏ ਨਕਲੀ।
ਤੇਰੀ ਉਤੇ ਨੂੰ ਹੈ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ,
ਵੇ ਦੰਦ ਵੀ ਲਵਾਏ ਨਕਲੀ।

ਪਤੀ:ਕਾਹਦਾ ਲੈ ਲਿਆ ਲਸੰਸ ਨੀਂ ਤੂੰ ਕਾਰ ਦਾ
ਭੇਦ ਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਮਾੜਾ-ਮੋਟਾ ਬਾਹਰ ਦਾ
ਉਦੋਂ ਫਿਰਦੇ ਸੀ ਮਗਰੇ ਸਾਰੇ,
ਨੀ ਅੱਜ ਹੀ ਤਲਾਕ ਕਰ ਲੈ
ਪੈਣ ਸਾਲ ਨੀ ਮੈਂ ਦੇਣਾ ਨਾਰੇ
ਨੀ ਅੱਜ ਹੀ ਤਲਾਕ ਕਰ ਲੈ।

ਪਤਨੀ:ਪੱਟੀਆਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਰੋਂਦੀਆਂ
ਮਰ-ਮਰ ਕੇ ਵੇ ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਜਿਉਂਦੀਆਂ
ਬੇਰੀ ਤੋੜਦੀਆਂ ਕਰੀਏ ਦਿਹਾੜੀ
ਵੇ ਦੰਦ ਵੀ ਲਵਾਏ ਨਕਲੀ...।

ਪਤੀ:ਪਾਇਆ ਮੋਢੇ 'ਚ ਪਰਸ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ
ਸਮਝੀ ਨਾ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਨਕਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ
ਤੈਨੂੰ ਦਿਨੇ ਹੀ ਵਖਾਦੂੰ ਤਾਰੇ
ਨੀ ਅੱਜ ਹੀ ਤਲਾਕ ਕਰ ਲੈ...।

ਪਤਨੀ:ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ ਮੈਂ ਹੀ ਕਿਵੇ ਦਿਨ ਕੱਟਦੀ
ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਪੱਗ ਦੀ ਮੈਂ ਲਾਜ ਰੱਖਦੀ
ਕਿਹੜਾ ਜੱਗ ਉਤੇ ਆਇਆ ਦੋ ਵਾਰੀ
ਵੇ ਦੰਦ ਤੈਂ ਲਵਾਏ ਨਕਲੀ...।

ਪਤੀ:ਜਾਊਂ 'ਚੀਮਨੇ' ਲਿਆਇਆ ਨਵਾਂ ਕੋਟ ਨੀ
ਆਹ ਪਿਆ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਾ ਏਅਰਪੋਰਟ ਨੀ
ਪਹੁੰਚ 'ਰਾਜ' ਦੀ ਬੜੀ ਸਰਕਾਰੇ
ਨੀ ਅੱਜ ਹੀ ਤਲਾਕ ਕਰ ਲੈ...।

-ਸੁਖਰਾਜ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਟੈਫਟ ਜੇਲ੍ਹ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ।

ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ

ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਿਆ ਕੰਮ ਦੇ ਹੁੰਗਾਰਿਆਂ ਵਿਚ।
ਰਾਤ ਬੀਤ ਗਈ ਚੰਨ ਤੇ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਵਿਚ।

ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਸਾਹਾਂ 'ਚ ਭਰੀਆਂ ਰੰਗੀਨ ਖ਼ਾਹਿਸ਼ਾਂ,
ਝੱਟ ਉਮਰ ਬੀਤ ਜਾਂਦੀ ਇਥੇ ਖਿਲਾਰਿਆਂ ਵਿਚ।

ਜਿੱਦਾਂ ਦੀ ਆਬ-ਹਵਾ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚ ਹੋ ਜਾਂਦੀ,
ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਪਿਆਰ ਭਰੇ, ਬੈਠ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ।

ਸਾਇੰਸ ਯੁੱਗ ਦੌੜ ਲੱਗੀ ਐਟਮਾਂ ਮਿਜ਼ਾਇਲਾਂ ਦੀ,
ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਸਕੂਨ ਗੁੰਮ ਰਿਹੈ ਹਥਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇ ਬੜੇ ਮਹਾਨ ਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ,
ਦਰਿਆ ਦੇ ਛਲ ਠੱਲ੍ਹ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਵਿਚ।

ਇਕ ਪਾਸੇ ਮਹਿਲ ਤੇ ਅੱਯਾਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਰੱਜ ਕੇ,
ਲੱਖਾਂ ਗੁਰਬਤ ਮਾਰੇ, ਕੁੱਲੀਆਂ-ਢਾਰਿਆਂ ਵਿਚ।

ਹੁਣ ਮੁਹੱਬਤ ਵੀ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਗਈ,
ਹੀਰਾਂ-ਰਾਂਝੇ ਨਕਲੀ ਹੁਣ ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰਿਆ ਵਿਚ।

ਰਾਤ ਵੀ ਮੁੱਕਣ 'ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੈ 'ਕਮਲ'
ਚਾਨਣੀ ਵੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਵਿਚ।

-ਕਮਲ ਬੰਗਾ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ
ਫੋਨ:916-525-2570

ਰੰਗ-ਬੇਰੰਗ

ਖੋਜ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਜੌਹਲ

ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ

ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਆਸਥਾਵਾਂ, ਇਸ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁਖਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਜ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜੋ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵੱਲ ਖਾਸ ਤਵੱਜੋਂ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸਟਾਫ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਵਗੈਰ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਕ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਆਪ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੇ, ਦੂਸਰੇ ਉਹ ਵਿਹਲੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਰ ਵਕਤ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਘੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਚੋਰ-ਮੋਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਆਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਤਰੱਕੀਆਂ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਖਮਿਆਜਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯੋਗ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਸੂਰ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਤਾਰਨੀ ਪਈ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬੇਰੁਖੀ ਕਾਰਨ ਟੀਚਿੰਗ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਦੋ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰਖਿੱਆ ਜਾਵੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਜਦੋਜਹਿਦ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਟੀਚਿੰਗ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਪੀਰੀਅਡ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੱਕ ਹੀ ਮਹਿਦੂਦ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅੱਜ ਜੇ ਨਾਮ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਖੋਜ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਖੋਜ ਦੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਛਪਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਥੇ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ੇ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਜਾਂ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਥਾਂ ਇਸ ਦੇ ਖੋਜ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਕੰਮ ਕਾਰਨ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਇਕ ਖੋਜ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੁੱਲ ਬਜਟ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇਕ ਮੈਗਜੀਨ ਦੇ ਖ਼ਰਚੇ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਸਲੀ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਡੀਨ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਣੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡੀਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਛੇਤੀ ਹੀ ਵਾਰੀ ਆਉਣ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡੀਨ ਅਤੇ ਮੁਖੀ ਬਣ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਮੀਕਰਨ ਵੀ ਬਦਲ ਗਏ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰਿਟਾਇਰ ਪਰ ਸੇਵਾਕਾਲ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਵਾਲੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਫੈਲੋ ਨੂੰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਉਹੀ ਸਖਸ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦਾ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਸੰਪਾਦਕ ਬਣਨ 'ਤੇ ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਪਰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਤੁਕਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਅੰਕ ਆਪਣੇ ਇਕੱਲੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਛਾਪ ਲਿਆ ਜਦਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਖੋਜ ਅਮਲੇ ਦੇ ਖੋਜ ਲੇਖ ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੰਕ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹਰ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸ਼ਾਇਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਡਰੋਂ। ਇਹ ਹੈ ਅਕਾਦਮਿਕ ਇਮਾਨਦਾਰੀ। ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕਿਸਮ ਦੀ ਧੜੇਬਾਜੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਤੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਹੜੇ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਸੇਵਾਦਾਰ ਧੜੇਬਾਜੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸ ਨੇ ਬਦਲੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਕੁੱਝ ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਕ ਤਾਂ ਪੱਕਾ ਮੁਖੀ ਮਿਲ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੂਸਰੇ ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੁਭਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਂਤ, ਮਿਲਾਪੜਾ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਰ ਇਕ ਨਾਲ ਸਹਿਚਾਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧੜੇਬਾਜੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਲਰਕਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਬਦਲੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਅਟਕੇ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਅਰਸੇ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਡਾ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਬਣੇ। ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਉਹੀ ਪ੍ਰੋਫਸਰ ਸਾਹਿਬ ਫੇਰ ਡੀਨ ਮੁਖੀ ਬਣ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਭ ਕੁੱਝ ਲੁਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਥੀਸਸ ਹਾਲੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਪਰ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਥੀਸਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਬਾਹਰੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀਨ-ਮੁਖੀ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਥੀਸਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਲੀ ਪਈ ਰੀਡਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰੀਕ ਵੀ ਪੱਕੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਈ.ਏ.ਐਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਏ ਹੋਏ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਇਲਮ ਡਾ. ਜੀ.ਐਸ. ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਗ ਲਿਆ। ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਮੁਖੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਖੋਜੀ ਅਧਿਆਪਕ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਖਿਸਕ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਤਿੰਨ ਕੁ ਵਜੇ ਸੈਕਟਰੀ ਦਾ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੋਜ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਕਮਰਾ ਮੁਖੀ ਦੇ ਖਾਲੀ ਪਏ ਕਮਰੇ ਦੇ ਸ਼ਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਫੋਨ ਮੈਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਡਾ. ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਮਿਲਣ ਤੁਰ ਪਏ। ਸਾਨੂੰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਰੂਮ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਡਾ. ਅਨੰਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਿਸਟਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ 'ਤੇ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਰਹੱਸਵਾਦ ਤੇ ਥੀਸਸ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਨਤੀਜਾ ਆ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਆਉਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ 'ਰੀਜਨ ਐਂਡ ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ ਇਨ ਸਿੱਖਇਜ਼ਮ' ਉਤੇ ਥੀਸਸ ਲਿਖ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬੋਲੇ, "ਤੁਸੀ ਵਿਸ਼ੇ ਬਹੁਤ ਕਮਾਲ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹਨ।" ਮੈਂ ਇਕ ਦਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਫੜ ਕੇ ਬੋਲੀ, "ਸਰ! ਇਹੀ ਤਾਂ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਏਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਹਟ ਕੇ ਔਖੇ ਫ਼ਿਲਾਸਫ਼ੀਕਲ ਵਿਸ਼ੇ ਚੁਣੇ ਹਨ। ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਡੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰਮੋਸਟ ਲੈਕਚਰਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਰੱਖ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਹੱਕ ਮਾਰਨ ਵਰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਕੁ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਖਾਲੀ ਪਈ ਰੀਡਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਹੈ। ਵੀ.ਸੀ ਸਾਹਿਬ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਆਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ।" ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਦਮ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੱਸ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣ ਤੱਕ ਇੰਟਰਵਿਉ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਵੀ ਕਰਾਂਗਾ।"

ਜੌਹਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਵਧੀਕੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਆਏ ਤੋਂ ਹੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਨਗੇ। ਦਰਅਸਲ ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪ ਵੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਅਨੁਭਵ ਵਿਚੋਂ ਹੀ 'ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਧ ਨਾਮ' ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਡਾ. ਐਸ.ਐਸ. ਜੌਹਲ ਨੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣਾ ਵਾਅਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਇਆ ਸਗੋਂ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸੀਨਿਆਰਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਨੰਬਰ 'ਤੇ, ਡਾ. ਜੀ.ਐਸ ਅਨੰਦ ਨੰਬਰ ਦੋ ਅਤੇ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਨੰਬਰ ਤਿੰਨ 'ਤੇ ਰੀਡਰ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਕੋਟਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਕੋਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ 1984 ਦੀ ਥਾਂ ਪੋਸਟ 1986 ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੁਖੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕ ਗਈਆਂ ਸਗੋਂ ਹੈਡਸ਼ਿਪ ਦੀ ਈਰਖਾ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਵੱਧ ਗਈਆਂ ਪਰ ਡਾ. ਜੌਹਲ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਵਰਕ ਕਲਚਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਘੁੰਮ ਫਿਰ ਕੇ ਪਾਲਿਟਿਕਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ, ਜੋ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਾਰ ਸੁਭਾ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਸਹਿਯੋਗੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਵੀ ਕਰ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਖਤ ਰੁੱਖ ਅਪਨਾ ਕੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੰਮਕਾਜੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਟੀਚਿੰਗ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ ਲਈ ਵਿਦਿਅਰਥੀਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਐਮ.ਫਿਲ ਦਾ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦਾ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਟੀਚਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਬਣ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸੇ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਹੁੰਦਾ। ਮਸਲਨ ਮੈਂ ਇਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ 'ਕੰਸੈਪਚੁਅਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਦੇ ਭਵਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ "ਅਸੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਇਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ", ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਥੇ ਫਿਰ ਉਹੀ ਗੱਲ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਸੈਪਚੁਅਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਇਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਵਿਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੈ। ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਣ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਭਾਗ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਲੀਹ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਡਾ. ਅਨੰਦ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਉਥੇ ਹੀ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਐਸ.ਐਸ ਜੌਹਲ ਦੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਅਤੇ ਹਾਂਮੁਖੀ ਰਵੱਈਆ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ ਲਈ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਕੁਲੀਗ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਥੀਸਸ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਲਈਆਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਬਿਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਡਾ. ਜੌਹਲ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਮਸਲਨ ਮੇਰੇ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਾਉਣ ਦਾ ਮਸਲਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣਾ। ਮੈਂ 1985 ਵਿਚ ਪੀ.ਐਚ ਡੀ ਦਾ ਥੀਸਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਰੀਡਰ ਦੀ ਖਾਲੀ ਪਈ ਅਸਾਮੀ ਭਰਨ ਲਈ ਅਰਜੀਆਂ ਮੰਗ ਕੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਰੱਖ ਲਈ ਗਈ। ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਬਤੌਰ ਸਿੰਡੀਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਬੈਠੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਚਲਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਇਕ ਕਾਲਜ ਲੈਕਚਰਾਰ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਰਿਜਲਟ ਆਉਣ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਸਮਾਂ ਲਗਣਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ। ਮੈਂ ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸਾਂ, ਕਿਥੋਂ ਮਾਰ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਸੀ? ਕਮੇਟੀ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੋ ਗਈ। ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਮਿਲਿਆ ਨਾ ਅਤੇ ਬੋਲੇ, "ਬੀਬੀ ਹਾਲੇ ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਤੀਜਾ ਹਾਲੇ ਆਉਣਾ ਹੈ।" ਇਸ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਨਰੇਰੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵੀ ਸਨ, ਬੋਲੇ, "ਫਿਰ ਕੀ ਹੈ? ਨਤੀਜਾ ਉਡੀਕ ਲਵੋ। ਬੀਬੀ ਪਿਛਲੇ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੋਸਟ ਦੇ ਉਹ ਯੋਗ ਵੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਹੱਕ ਕਿਉਂ ਮਾਰਨਾ ਹੈ?" ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਜੌਹਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਫੜ ਲਈ, ਕਹਿੰਦੇ, "ਮੈਂ ਪੋਸਟ ਖਾਲੀ ਰੱਖਣੀ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਦਾ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਡੀਕਣਾ ਹੈ।" ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪੋਸਟ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਭਰੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਰੀਡਰ ਬਣ ਗਈ ਪਰ ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪਿੱਛੇ ਸਵਰਗੀ ਗਿਆਨੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਜੌਹਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਹੀ ਸੀ। ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਣਨ ਤੇ ਹੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ ਸੈਮੀਨਾਰ, "ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ" ਕਰਾਇਆ। ਇਹ ਵੀ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਭਾਗ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਛਿਮਾਹੀ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਮੈਗਜੀਨ "ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਤ੍ਰਿਕਾ" ਦੇ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਛਾਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਿਵੇਂ ਸੰਗਤਿ, ਅਰਦਾਸ, ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਆਦਿ ਆਦਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਦਾ ਕੰਮ ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਪਰੂਫ ਰੀਡਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਸ. ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜੋ ਅਹੁਦੇ ਵਜੋਂ ਭਾਵੇਂ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਕਲਰਕ ਸਨ ਪਰ ਯੋਗਤਾ ਪਖੋਂ ਐਮ.ਏ, ਐਮ.ਫ਼ਿਲ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਹੀ ਪਿਛੋਂ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਗੁਆਚੀ ਹੋਈ ਮਹੱਤਤਾ ਫਿਰ ਬਹਾਲ ਹੋ ਗਈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗ ਡਾ. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ ਕਰਕੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਕਰਕੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ।

ਡਾ. ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ

(ਚਲਦਾ...)

ਸਿਆਣਿਆਂ ਦਾ ਕਿਹਾ

(1) ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਛੂਹ ਕੇ ਦੇਖਣਾ, ਜੀਭ ਨਾਲ ਚੱਖ ਕੇ ਦੱਸਣਾ, ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ, ਨੱਕ ਨਾਲ ਸੁੰਘਣਾ, ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਣਨਾ, ਪਰ ਸਫਲ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਛੇਵੀਂ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(2) ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਵਫਾਦਾਰੀ ਸੱਚੇ ਸਿੱਖ ਵਾਸਤੇ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

(3) ਗਿਆਨ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਇੱਕ ਸੱਚੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

(4) ਚੰਗੇ ਵਿਚਾਰਕ ਮੂਰਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਉਹ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੰਨਿਆਂ ਵਾਂਗ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹਨ।

(5) ਜਦੋਂ ਆਪਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਚੰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(6) ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਪਰ ਕੰਟਰੋਲ, ਗੁਰੂ ਘਰ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਵਿਚ ਦਖਲ, ਸਿੱਖਾਂ ਉਪਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਕਲਚਰ ਠੋਸਣਾ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕੇਸ, ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਚੌਧਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਜਮਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਧਾ ਦਖਲ-ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖੀ ਉੱਪਰ ਸਿੱਧੇ ਹਮਲੇ ਹਨ।

(7) ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਫਲਸਫੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵਫਾਦਾਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਨਾਲ ਖੜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹਰਕਤ ਪੰਥ ਨੂੰ ਬੇਦਾਵਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(8) ਸਿੱਖ ਨੇ ਸ਼ਸਤਰ ਚੁੱਕਣੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਹੀਲੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ। ਸ਼ਸਤਰ ਸਿਰਫ ਹਮਲੇ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਨਸਾਫ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਵਾਸਤੇ ਹਨ।

(9) ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਚੌਧਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਨਅਤੀ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਲਸ ਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਜਾਣ ਤੇ ਜੇ ਬਹੁਤਾ ਪੰਥ ਦਾ ਦਰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਤਖਤਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਥ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀਏ।

(10) ਜਿਵੇਂ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਚੰਗੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(11) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਬੰਦਿਆਂ 'ਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਦੂਜਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਤਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਨਹੀਂ।

(12) ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰੋ ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਨਕਦ ਜਾਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼, ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ।

(13) ਕਿਸੇ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਉਪਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

(14) ਵਿਜੇਤਾ ਇਕ ਥਰਮੋਸਟੇਟ ਵਰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਮਾਪ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਵਧਾ ਘਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

(15) ਅਸਾਧਾਰਣ ਬੰਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੌਕੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਸਾਧਾਰਣ ਬੰਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ।

(16) ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਰੱਖੀਏ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਕੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।

(17) ਸਫਲਤਾ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਅਹਿਸਾਸ।

(18) ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਏ।

(19) ਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੱਥ ਪਾਈ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ।

(20) ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹੈ।

(21) ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉ।

ਪੇਸ਼ਕਾਰ-ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਖਾ

ਕੁੜੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੋਚ ਦਾ ਹੋਕਾ

ਇਕ ਕੁੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮੇ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ (ਮਨ ਜੀ) ਦੀ ਅੱਠਵੀਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਇਕ ਕੁੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ 17 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਂਗ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਕੁੜੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਖੜ੍ਹਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੜਕੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੋਚ ਅਪਨਾਉਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

'ਇਕ ਕੁੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ' ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਰਗੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜੱਗ ਜਨਣੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਯੁੱਗ 'ਚ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਨਾਰੀ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਜਸਪਿੰਦਰ ਚੀਮਾ ਇਕ ਥੀਏਟਰ ਅਦਾਕਾਰ ਅਤੇ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਉਭਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਨਾਇਕ ਅਮਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਪੰਜਾਬੀ ਥੀਏਟਰ (ਰੰਗਮੰਚ) ਨੂੰ ਵੀ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਤੇ ਜਸਪਿੰਦਰ ਚੀਮਾ ਨਾਇਕ-ਨਾਇਕਾ ਵਜੋਂ ਵੱਡੇ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਸ਼ਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਤੇ ਅਮਰਦੀਪ ਗਿੱਲ ਦੀ ਤਿਕੜੀ ਗਾਇਕ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਵਜੋਂ ਮਿਆਰੀ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਮਨ ਜੀ ਨੇ ਖੁਦ ਲਿਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦ ਲਿਖਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰਾਣਾ ਰਣਬੀਰ ਨੇ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੁੱਗੂ ਗਿੱਲ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਤੇ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਨਵਨੀਤ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਦਾਕਾਰ ਦੀਪ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੱਗੀ ਤੇ ਰਾਣਾ ਰਣਬੀਰ, ਰੰਗਮੰਚ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਹਰਿੰਦਰ ਭੁੱਲਰ, ਗਗਨ ਗਿੱਲ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਕੇ.ਜੇ. ਸਿੰਘ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿਰਸਾ ਤੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਰਾਜ ਨਾਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਅਠਖੇਲੀਆਂ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਮਨ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਨੈਗੇਟਿਵ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ।

-ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੰਦਰਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਨਚਾਇਆ'

ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ 'ਬੌਬੀ', 'ਏਕ ਦੂਜੇ ਕੇ ਲੀਏ', 'ਕੁਛ ਕੁਛ ਹੋਤਾ ਹੈ' ਜਿਹੀ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਫ਼ਿਲਮ, ਜਿਸ 'ਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਗਾਣੇ ਹੋਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ, ਲੇਖਕ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਨੇ 'ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਨਚਾਇਆ' ਨਾਂ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਪ੍ਰੇਮ-ਤ੍ਰਿਕੋਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗੀਤਕ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰਿਲੀਜ਼ ਲਈ ਫ਼ਿਲਮ ਮੰਡੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਾਰ ਕੱਪ ਕਰਵਾਇਆ, ਉਸ ਵਲੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਫ਼ਿਲਮ ਬਣਾ ਕੇ ਫ਼ਿਲਮ ਨਿਰਮਾਣ 'ਚ ਕਦਮ ਧਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਲਜ਼ ਦੀ ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ ਰੇਸ਼ਮੀ ਜ਼ੁਲਫਾਂ ਵਰਗੀ ਪਿਆਰੀ ਤੇ ਹਾਈ ਫਾਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਨੇਮੇ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹੋਰ ਖਾਸ ਗੱਲ ਕਿ ਪਦਮਸ੍ਰੀ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਨੇ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਨ ਸਪੁੱਤਰ ਨਵਰਾਜ ਹੰਸ ਨੇ ਵੀ ਸੰਗੀਤ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦੀਪ ਢਿੱਲੋਂ, ਅਮਰ ਨੂਰੀ ਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਮਾਂਗਟ ਜਿਹੇ ਕਾਮਯਾਬ ਸਿਤਾਰੇ ਜਿਥੇ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ 'ਚ ਦਿਸਣਗੇ, ਉਥੇ ਗੈਵੀ ਚਾਹਲ, ਮੰਨਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦਕਸ਼ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਿੱਕੜੀ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਲੀਡ 'ਚ ਜੋਬਨ ਦੀ ਭਰੀ ਪਟਾਰੀ ਜਿਹਾ ਆਕਰਸ਼ਨ ਫ਼ਿਲਮ 'ਚ ਭਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਏਗੀ। ਪ੍ਰਮੋਦ ਪੱਬੀ, ਹਰਦੀਪ ਗਿੱਲ ਤੇ ਮਨੀਕਾਂਤ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ। ਉਦਿਤ ਨਾਰਾਇਣ, ਸੁਨਿਧੀ ਚੌਹਾਨ, ਕੈਲਾਸ਼ ਖੇਰ, ਜਸਪਿੰਦਰ ਨਰੂਲਾ, ਲਾਭ ਜੰਜੂਆ, ਰਿਚਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੀਕਾ, ਨਵਰਾਜ ਹੰਸ ਤੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਨੇ ਰਾਜ ਕਾਕੜਾ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਲਈ ਗਾ ਕੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖਿੜੀ ਕਿਆਰੀ ਵਰਗੀ 'ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਨਚਾਇਆ' ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਸ਼ਿਆਉਂਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਫਿਲਮਾਈ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਚੁਸਤ ਪਟਕਥਾ ਤੇ ਸੰਵਾਦ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਤੇ ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਨੇ ਲਿਖੇ ਹਨ। 'ਗਜਨੀ', 'ਥ੍ਰੀ ਈਡੀਅਟਸ' ਜਿਹੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਬਣੀ, ਅਕਰਮ ਸ਼ੇਖ ਦੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਵਾਲੀ, ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੁਸਖਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। **-ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ**

ਸਾਇਰਾ ਲਿਖੇਗੀ ਦਲੀਪ ਦੀ ਜੀਵਨੀ

ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਫ਼ਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਦਿਸਹੱਦੇ ਛੂਹਣ ਵਾਲਾ ਦੇਵਦਾਸ ਯਾਨਿ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਕਿਸੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦਾ ਮੁਥਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ 'ਚ ਬੰਗਾਲੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਜਗਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਾਇਰਾ ਬਾਨੋ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਜ਼ਰੀਏ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਨੀਤਾ ਲਾਂਬਾ, ਸੰਨਜੀਤ ਨਾਰਵੇਕਰ ਅਤੇ ਲੌਰਡ ਮੇਘਨਾਦ ਦੇਸਾਈ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਸਾਇਰਾ ਬਾਨੋ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈਆਂ ਜੀਵਨ ਗਾਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲੱਗ ਹੈ। ਸਾਇਰਾ ਬਾਨੋ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼, ਸਿੱਖਿਆ, ਬਚਪਨ ਤੇ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੜੀ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੇਵਦਾਸ, ਆਨ, ਆਜ਼ਾਦ, ਕੋਹਿਨੂਰ, ਜੋਗਨ, ਦਾਗ, ਫੁਟਪਾਥ ਵਰਗੀਆਂ ਹਿੱਟ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮੰਨਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 7 ਦਹਾਕੇ ਹਿੰਦੀ ਫ਼ਿਲਮ ਜਗਤ ਵਿਚ ਛਾਇਆ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਮੋਤੀ ਲਾਲ, ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ, ਪੀ. ਸਪੰਨਆਲ ਅਜਿਹੇ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ, ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਅਤੇ ਤੱਬੂ ਨੂੰ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕਲਾਕਾਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਕਾਰੀ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੱਤਿਆਜੀਤ ਰੇਅ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਕੋਈ ਫ਼ਿਲਮ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਦਾ ਮਲਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਤਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੁਚਿੱਤਰਾ ਸੇਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਅਤੇ ਦੇਵਦਾਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ਾ ਹਨ। ਮੀਨਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਨਰਗਿਸ, ਵਹੀਦਾ ਰਹਿਮਾਨ ਅਤੇ ਵੈਜੰਤੀ ਮਾਲਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ 'ਚ ਵਧੀਆ ਅਦਾਕਾਰਾ ਹਨ। ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਥਰੀਨ ਹੈਪਬਰਨ, ਇਨਗਰਿਡ ਬਰਗਮਨ, ਗਰੇਟਾ ਗਾਰਬੋ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹਨ। ਡਾਇਲਾਗ ਬੋਲਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਅਦਾਕਾਰ ਇਸ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਬਣਾਈ ਗਾਇਕੀ 'ਚ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ

ਸੰਜੋਗ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਕਾਰਾ ਬਣ ਕੇ ਵੀ ਗਾਇਕਾ ਹੀ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਬਾਗ ਦੀ ਕੋਇਲ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਦੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 'ਰਾਮਰਾਜ', 'ਭਗਤ ਸੂਰਦਾਸ', 'ਪੰਨਾ', 'ਹਲਚਲ', 'ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਕੀ ਨਾਜ਼ਨੀਨ', 'ਸੁਹਾਗਰਾਤ', 'ਬਾਵਰੇ ਨੈਨ', 'ਮਹਲ', 'ਨੌਬਹਾਰ' ਵਰਗੀਆਂ ਆਪਣੇ ਦੌਰ ਦੀਆਂ ਸਫਲ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੇਖੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦੇ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗਾਇਕਾ ਤੇ ਅਦਾਕਾਰਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਗਾਏ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ। ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਗਾਏ ਗੀਤਾਂ 'ਚ 'ਵੀਣਾ ਮਧੁਰ-ਮਧੁਰ ਕੁਝ ਬੋਲੇ', 'ਕਦਮ ਚਲੇ ਆਗੇ ਮਨ ਪੀਛੇ ਭਾਗੇ', 'ਜੋ ਹਮ ਪੇ ਗੁਜ਼ਰਤੀ ਹੈ, ਹਮ ਕੈਸੇ ਬਤਾਏਂ", 'ਕੋਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਏ ਉਲਫਤ ਛੁਪਾਏ', 'ਨਜ਼ਰੋਂ ਮੇਂ ਸਮਾਨੇ ਸੇ ਕਰਾਰ ਆ ਨ ਸਕੇਗਾ', 'ਸੁਨ ਬੈਰੀ ਬਲਮ ਸਚ ਬੋਲਕੇ ਇਬ ਕਯਾ ਹੋਗਾ', 'ਕਜਰਾਰੀ ਮਤਵਾਰੀ ਰੰਗ ਭਰੀ ਦੋ ਆਂਖੇਂ" ਵਰਗੇ ਇਕ ਤੋਂ ਇਕ ਮਧੁਰ ਗੀਤ ਅੱਜ ਵੀ ਕੰਨਾਂ 'ਚ ਗੂੰਜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ 1930 ਅਤੇ 1940 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੀ ਹਰਮਨਪਿਆਰੀ ਗਾਇਕਾ ਅਤੇ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਸੀ। ਫ਼ਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਉਹ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਰਸ ਵਾਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ 1922 ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬਨਾਰਸ 'ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਉਹ ਮੁੰਬਈ ਆ ਗਈ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰੂਪ ਕੇ. ਸ਼ੌਰੀ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਰਾਧੇ ਸ਼ਿਆਮ ਉਰਫ ਜ਼ੁਲਮ-ਏ-ਕੰਸ' 'ਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ 'ਚ ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਣ ਸ਼ੰਕਰ ਆਚਾਰੀਆ ਦੀ 'ਹਿੰਦ ਥੀਏਟਰੀਕਲ' ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਦਾਨਾ ਦੁਸ਼ਮਣ' ਅਤੇ 'ਖੁਸ਼ ਅੰਜ਼ਾਮ' 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਨਾਇਕਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਿਕਚਰਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਿਜੇ ਭੱਟ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ। ਭੱਟ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਸੰਸਾਰ ਲੀਲਾ' 'ਚ ਮੁੱਖ ਨਾਇਕਾ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ। ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ ਸਫਲ ਰਹੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆ', 'ਬੰਬਈ ਕੀ ਸੇਠਾਨੀ', 'ਸਨੇਹਲਤਾ', 'ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ-ਏ-ਅਰਬ', 'ਰੈਡ ਲੇਟਰ' ਵਰਗੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਣੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਭਿਨੈ ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਵੀ ਲੋਹਾ ਮੰਨਵਾਇਆ। ਇਸ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਚੰਗੀ ਤੇ ਸਫਲ ਅਦਾਕਾਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਲੇਅਬੈਕ ਸਿੰਗਰ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ। ਲਗਭਗ 150 ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਨੇ 1950 ਤੱਕ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਬਤੌਰ ਗਾਇਕਾ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਗਾਉਣਾ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗਾਇਕਾ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਉਸ ਨੇ 1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਇਹ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਸਨ 'ਪਾਕੀਜਾ', 'ਅਮਰ ਪ੍ਰੇਮ' ਅਤੇ 'ਕਿਤਾਬ'। ਫ਼ਿਲਮ 'ਕਿਤਾਬ' ਦਾ ਭਜਨ 'ਹਰਿ ਦਿਨ ਤੋ ਬੀਤਾ ਸ਼ਾਮ ਬੀਤੀ, ਰਾਤ ਪਾਰ ਕਰਾ ਦੇ' ਬਹੁਤ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਹੋਇਆ ਪਰ ਇਹ ਵਾਪਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਸ ਨਾ ਆਈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜ ਲਿਆ ਜਿਥੇ ਕਈ ਸਾਲ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤਿਆ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਚ. ਐਮ. ਵੀ. 'ਚ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ।

ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਕ ਲੇਬਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੀਤ ਨੂੰ ਹੀ ਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਗਾਉਣ 'ਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਜਰੀ, ਬਿਰਹਾ ਅਤੇ ਚੈਤੀ ਗੀਤਾਂ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਮਖਮਲੀਪਨ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਐਸੇ ਦੌਰ 'ਚ ਵੀ ਛਾਈ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਅਮੀਰ ਬਾਈ ਕਰਨਾਟਕੀ, ਖੁਰਸ਼ੀਦ, ਜੋਹਰਾਬਾਈ ਅੰਬਾਲੇਵਾਲੀ, ਸ਼ਮਸ਼ਾਦ ਬੇਗਮ ਅਤੇ ਸੁਰੱਈਆ ਵਰਗੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ-ਪ੍ਰਮੰਨੀਆਂ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਸਥਾਨ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਬਣਾਇਆ। ਸਾਲ 2000 'ਚ 18 ਮਾਰਚ ਨੂੰ 78 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਇਸ ਮਹਾਨ ਗਾਇਕਾ ਨੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਏ।

-ਧਨੰਜਯ ਕੁਮਾਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਬੜੀ ਪਿਆਰੀ ਭਾਸ਼ਾ-ਕੰਗਨਾ

ਮਹੇਸ਼ ਭੱਟ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਗੈਂਗਸਟਰ', 'ਵੋ ਲਮਹੇ', 'ਸਾਕਾ ਲਾਕਾ ਬੂਮ ਬੂਮ', 'ਫੈਸ਼ਨ' ਤੇ 'ਕਾਈਟਸ' ਆਦਿ ਫ਼ਿਲਮਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਭਿਨੈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਕੰਗਨਾ ਰਾਣਾਵਤ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਫ਼ਿਲਮ 'ਤਨੂੰ ਵੈਡਜ਼ ਮਨੂੰ' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਆਈ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਪੜ੍ਹੀ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੜੀ ਪਿਆਰੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਦਿਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛੁਕ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਮੈਂ ਵਧੀਆ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਕੰਗਨਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ 'ਤਨੂੰ ਵੈਡਜ਼ ਮਨੂੰ' ਫ਼ਿਲਮ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਮਜ਼ਾ ਆਇਆ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾਨਨਿਵਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੈਂ ਕਾਇਲ ਹਾਂ। ਕੰਗਨਾ ਰਾਣਾਵਤ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਕਈ ਵਧੀਆ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ

ਸੈਨ ਹੋਜੇ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਵਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਇਕਾਈ ਲਈ ਇਕ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੀਫ਼ ਕੋ-ਆਰਡੀਨੇਟਰ ਅਤੇ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਸੂਹਾ ਨਿਊਯਾਰਕ, ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੇ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋ-ਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਸ. ਰੱਖੜਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਵੇਗੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦਿਆ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ. ਰੱਖੜਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਕਰੇਗੀ।

ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁੱਚਜੇ ਅਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਕਮੇਟੀ ਇਹ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਵੇਗੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਲਿਖਤੀ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉਪਰ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ: ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਤਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਵਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਬਾਈਲਾਜ਼ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਬਾਈਲਾਜ਼ ਸਾਰੇ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਰਕਰ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲੇਗਾ ਉਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਜ਼ਾਬਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਵਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜਾਂ ਵਰਕਰ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵੀ ਕਰੇਗੀ। ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ, ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ, ਈਮੇਲ ਐਡਰੈਸ, ਫੈਕਸ ਅਤੇ ਪਤੇ ਆਦਿ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗੀ।

ਅਟਾਰਨੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਸੂਹਾ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ ਤੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧ

ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਜਗਾ ਕੇ 9/11 ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਵਿਖੇ 9/11 ਦੀ ਯਾਦ ਮਨਾਈ

ਨਿਊ ਯਾਰਕ: 11 ਸਤੰਬਰ, 2001 ਵਿਚ ਵਰਲਡ ਟਰੇਡ ਸੈਂਟਰ ਉਤੇ ਹੋਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਜਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ 3 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਲੂਜਾ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਅਜੀਤ ਦੇ ਸਟਾਫ ਰਿਪੋਰਟਰ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੇ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਇੰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ